

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014-2015

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	5
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	6
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.....	10
ΠΑΙΔΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	15
ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ	16
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	23
Κανονισμός Επιλογής-Δήλωσης Μαθημάτων	24
A. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ.....	41
Εκπαιδευτική Ψυχολογία	41
Κοινωνική Ψυχολογία.....	45
Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Γνωστική Ανάπτυξη.....	49
Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και αντιμετώπιση προβλημάτων παιδιών προσχολικής ηλικίας	52
Ειδικές Αναπτυξιακές Διαταραχές.....	56
Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή	60
Η Πολιτιστική μας κληρονομιά στην Εκπαίδευση.....	63
Κινητική και Ρυθμική Αγωγή	67
Θεατροπαιδαγωγική.....	72
Δημιουργική Μουσική Παιδαγωγική	78
Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής.....	82
Μαθηματική Εκπαίδευση στη Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία	86
Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδασκαλία και τη Μάθηση	90
Μάθηση και Διδασκαλία στο Νηπιαγωγείο	94
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	99
Νέα ελληνική γλώσσα	103
Ιστορία της Παιδικής Λογοτεχνίας	108
Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία.....	112
Νεοελληνική Ιστορία (1204-1950).....	116
Σπουδές φύλου και παιδική λογοτεχνία	118
Μειονοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	121
Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής.....	125
Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στη Προσχολική Εκπαίδευση	130
Διδακτική Μεθοδολογία.....	134
Οι Φυσικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση	138
Θεωρία και κριτική Παιδικής Λογοτεχνίας.....	141
Γλώσσα και Κοινωνία.....	145
Ανθρώπινη Οικολογία	149
Μουσική Θεωρία και Πράξη.....	153
Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία.....	157

Εικαστική Αγωγή και Δημιουργία.....	161
Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ.....	166
Συμβουλευτική – Κοινωνική & Συναισθηματική Αγωγή	166
Εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση	170
Γνωστική Ψυχολογία.....	174
Παιδί και αγχογόνες συνθήκες.....	177
Αξιολόγηση – Προγράμματα Παρέμβασης για προβλήματα μάθησης	181
Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην ειδική εκπαίδευση με έμφαση στη νοητική ανεπάρκεια	184
Υλικά τεκμήρια πολιτισμού: μνημεία, μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι.....	188
Παιδαγωγική διάσταση του Χορού	192
Θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές και καινοτόμες δράσεις	196
Παιδαγωγική του Μουσικού Αυτοσχεδιασμού.....	201
Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας.....	205
Έρευνα στη Μαθηματική Εκπαίδευση στη προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία .	209
Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις των Φυσικών Επιστημών και των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση.....	212
Αναλυτικά Προγράμματα και Εκπαιδευτική Διαδικασία στο Νηπιαγωγείο	215
Μεθοδολογία Έρευνας	220
Διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο	225
Πολυπολιτισμική Παιδική Λογοτεχνία	230
Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία	234
Τοπική Ιστορία	238
Το παιδί ως αναγνώστης	241
Ιστορία της Εκπαίδευσης.....	245
Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου.....	248
Διαχείριση Τάξης.....	253
Η Αξιολόγηση στην Εκπαιδευτική Διαδικασία	257
Σημειωτική της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών.....	261
Παιδική Λογοτεχνία: Φιλαναγνωσία και Δημιουργική Γραφή.....	264
Διγλωσσία και Εκπαίδευση.....	269
Σπουδές Ειρήνης.....	272
Παιδικό τραγούδι και τραγουδοπαραμύθι	275
Πρόληψη και ψυχολογική παρέμβαση σε διαταραχές βρεφικής και προσχολικής ηλικίας.....	280
Οπτικές αφηγήσεις και παιδί.....	284
Γ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	289
Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική I.....	289
Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II.....	296

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

► 1. ΊΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΕΓΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε με βάση το άρθρο 46 του Ν. 1268/82 και άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1984-85, σύμφωνα με το Π.Δ. 320/83. Από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 μετονομάζεται σε Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Π.Δ. 231/2000, ΦΕΚ τ. Α', 198/13.9.2000).

Με την ίδρυσή του υλοποιείται ένα παλιό αίτημα της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας (Δ.Ο.Ε.) για τη δημιουργία Παιδαγωγικών Τμημάτων Δασκάλων και Νηπιαγωγών στα Πανεπιστήμια. Το Τμήμα εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να αντιμετωπίζει δυσκολίες, που αφορούν κυρίως την υλικοτεχνική υποδομή. Υπολογίζεται όμως ότι αυτές θα ξεπεραστούν σύντομα με την ανέγερση των δύο πτερύγων της Παιδαγωγικής Σχολής που θα καλύψουν ικανοποιητικά τις συνεχώς αυξανόμενες στεγαστικές ανάγκες.

Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών/τριών που αποφοίτησαν μέχρι σήμερα είναι **7.000** συμπεριλαμβανομένων και των αποφοίτων της εξομοίωσης Ελλάδας και Κύπρου. Κατά το πανεπιστημιακό έτος 2014-2015 εισήχθησαν μετά από Γενικές Εξετάσεις **150** φοιτητές και φοιτήτριες.

Από το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003 λειτουργεί και ο Πύργος της Παιδαγωγικής Σχολής όπου στεγάζονται τα γραφεία των μελών Δ.Ε.Π, Ε.Ε.Π., Ε.Ε.ΔΙ.Π, Ε.Τ.Ε.Π, οι Γραμματείες του Τμήματός μας και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, οι Γραμματείες των Τομέων καθώς και 10 αίθουσες διδασκαλίας. Σε παραπλήσιο χώρο, σε νεόδμητο κτίριο, στεγάζεται και το Παιδικό Κέντρο του Α.Π.Θ.

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος στεγάζεται στον δεύτερο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Παιδαγωγική Σχολή απαρτίζεται από δύο (2) Τμήματα τα οποία άρχισαν να λειτουργούν το 1984 και το 1986 αντίστοιχα:

1. Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
2. Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

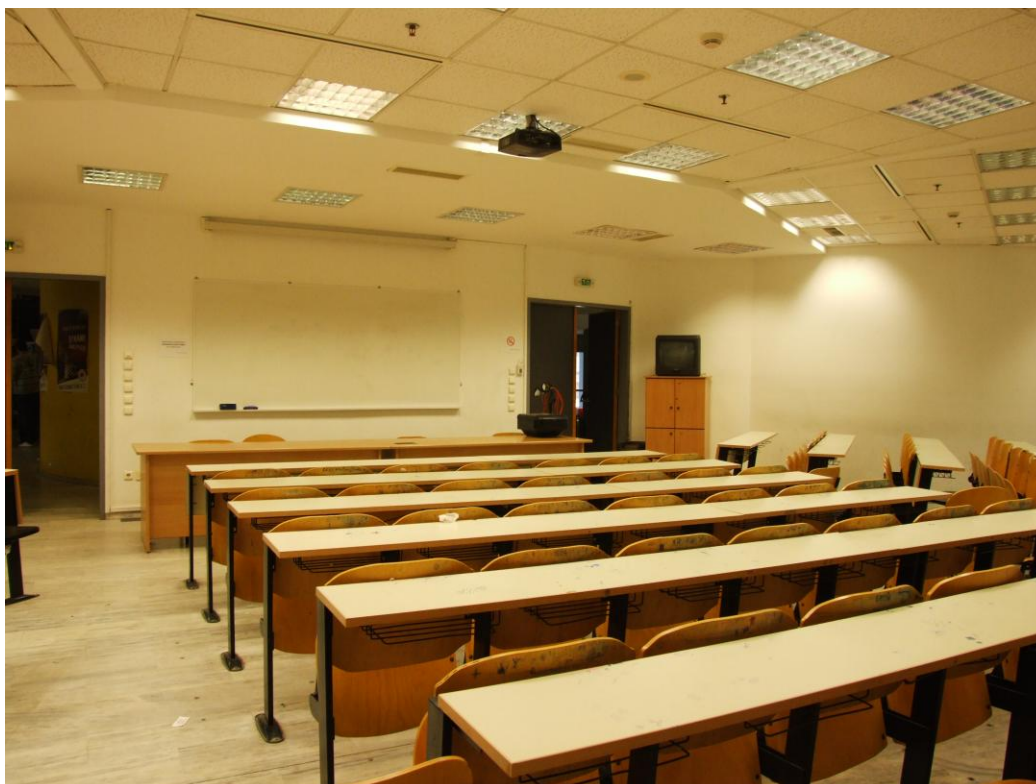
Κάθε Τμήμα της Σχολής χορηγεί ιδιαίτερο πτυχίο, μεταπτυχιακά και διδακτορικά διπλώματα.

Στο **Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης** λειτουργούν τέσσερις (4) Τομείς:

- 1.α. Τομέας Αισθητικής Παιδείας , τηλ.: 99-5090
  - 1.β. Τομέας Γλώσσας και Ιστορίας , τηλ.: 99-5090
  - 1.γ. Τομέας Παιδαγωγικής , τηλ.: 99-5046
  - 1.δ. Τομέας Ψυχολογίας και Ειδικής Αγωγής , τηλ.: 99-5015
- Γραμματεία Τμήματος τηλ.: 99- 5064, 5058, 5059, 5086 , φαξ: 99-5032
E-mail: info@nured.auth.gr
Νησίδα Η/Υ. τηλ.: 99-1203

Στο **Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης** λειτουργούν οι Τομείς:

1. Παιδαγωγικής και Κοινωνικού Αποκλεισμού
  2. Θετικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών
  3. Κοινωνικών και Πολιτισμικών Σπουδών
- Γραμματεία Τμήματος τηλ.: 99-5050,5052-57, φαξ: 99-5063.
E-mail: info@eled.auth.gr

Όργανα Διοίκησης της Παιδαγωγικής Σχολής

1. Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων.

2. Η Κοσμητεία απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα.

3. Ο Κοσμήτορας εκλέγεται για τρία χρόνια από ειδικό εκλεκτορικό σώμα. Κοσμητόρισα της Παιδαγωγικής Σχολής για το έτος 2014-2015 είναι η Μελπομένη Τσιτουρίδου, καθηγήτρια του Τ.Ε.Π.Α.Ε.

➤ **2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

Πρόεδρος: Τζεκάκη Μαριάννα, καθηγήτρια

Στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος μετέχουν τα μέλη Δ.Ε.Π., εκπρόσωποι του Ε.Ε.ΔΙ.Π. και του Ε.Τ.Ε.Π.

➤ **3. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ	ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
<ol style="list-style-type: none"> Αγγέλης Λεωνίδα Κάτσιου-Ζαφρανά Μαρία Μαυροπούλου –Τσιούμη Χρυσάνθη Τζιαντζή Μαρίκα Τομπαΐδης Δημήτριος Φράγκος Χρήστος 	<ol style="list-style-type: none"> Δάγκας Αλέξανδρος Ματεζόφσκυ – Νικόλτσου Κατερίνα-Μαρία Μπακιρτζής Κωνσταντίνος Παπαντωνίου Φωτεινή Ρουτζούνη – Μπικά Αναστασία Σέμογλου-Κωνσταντινίδου Ουρανία Τρίμη Ελισάβετ
ΤΟΜΕΑΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ	
ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ <ol style="list-style-type: none"> Δογάνη Κωνσταντίνα Λενακάκης Αντώνης Παυλίδου Εύα Ταμπάκη Σαπφώ 	ΛΕΚΤΟΡΕΣ <ol style="list-style-type: none"> Λαμπίτση Βασιλική
Ε.Ε.Π <ol style="list-style-type: none"> Θεοδωρίδης Νίκος 	
ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ <ol style="list-style-type: none"> Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος Βρύζας Κωνσταντίνος Κανατσούλη Μελπομένη Καρακίτσιος Ανδρέας Τσιούμης Κωνσταντίνος Χατζησαββίδης Σωφρόνης 	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ <ol style="list-style-type: none"> Τσοκαλίδου Πετρούλα

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ 1. Γαβριηλίδου-Σπυρίδου Σοφία	ΕΤΕΠ 1. Μπαλαμπέκου Ευαγγελία
ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ	
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ 1. Γερμανός Δημήτριος 2. Γεωργόπουλος Αλέξανδρος 3. Κυρίδης Αργύρης 4. Ντολιοπούλου Ελένη-Σοφία 5. Τζεκάκη Μαριάννα 6. Τσιτουρίδου Μελοπομένη	ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ 1. Μπιρμπίλη Μαρία 2. Παπανδρέου Μαρία 3. Γρηγοριάδης Αθανάσιος
ΛΕΚΤΟΡΕΣ 1. Παντίδος Παναγιώτης	Ε.Ε.ΔΙ.Π. II 1. Κυρίμης Χρήστος 2. Παπαδοπούλου Ελένη
ΕΤΕΠ 1. Πουρνάρας Νικόλαος 2. Χατζηπαράσχη Μαρία	
ΤΟΜΕΑΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	
ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ 1. Μπαμπλέκου Ζωή 2. Τζουριάδου Μαρία	ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ 1. Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Μελανθία
ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ 1. Μπάρμπας Γιώργος	ΛΕΚΤΟΡΕΣ 1. Βουγιούκας Κωνσταντίνος 2. Γκέκα Μαρία 3. Χατζηνικολάου Κορνηλία
ΕΤΕΠ 1. Σκορδά Αλίκη	
ΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	
1. Γαζάνη Ερατώ, Γραμματεία Πρακτικής Άσκησης, ΙΔΑΧ 2. Κούβαρης Βασίλης, Νησίδα Παιδαγωγικής Σχολής, ΕΤΕΠ 3. Παπάζογλου Αγγελική, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, ΕΤΕΠ 4. Παππά Μαρία, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, ΙΔΑΧ 5. Σταμάκου-Συρμακέζη Αθανασία, Βιβλιοθήκη Παιδαγωγικής Σχολής, ΕΤΕΠ	
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	
1. Εφραιμίδου Παρθένα, γραμματέας, διοικητική υπάλληλος 2. Ταμίσογλου Παρθένα, διοικητική υπάλληλος 3. Κασιμτζίκη Πολυξένη, υπάλληλος εργολάβου	

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

A. Γενικά

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, που αποτελεί παράρτημα της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ., λειτουργεί ως αναγνωστήριο από Δευτέρα έως και Παρασκευή από 9.00 π.μ. μέχρι 20.00 μ.μ. και στεγάζεται στον 2^ο όροφο του Πύργου της Παιδαγωγικής Σχολής.

Η Βιβλιοθήκη περιλαμβάνει συγγράμματα που έχουν σχέση με το αντικείμενο του Τμήματος για τις ανάγκες της διδασκαλίας και της έρευνας, καθώς και για την ενημέρωση των φοιτητών/τριών κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, αλλά και μετά την αποφοίτησή τους.

Ο δανεισμός γίνεται με **κάρτα δανεισμού** που εκδίδεται για κάθε φοιτητή/τρια από τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος και ισχύει για όλες τις Βιβλιοθήκες και τα Σπουδαστήρια του Α.Π.Θ.

B. Δανεισμός βιβλίων

Σύμφωνα με τον κανονισμό Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. ισχύουν τα παρακάτω:

Χρήστες και μέλη

Χρήστες του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. θεωρούνται όλοι όσοι εισέρχονται στους χώρους των Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. με σκοπό τη χρήση του υλικού τους για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Μέλη της Βιβλιοθήκης είναι όσοι έχουν δικαίωμα δανεισμού του υλικού της Βιβλιοθήκης και μπορούν να είναι είτε εσωτερικά είτε εξωτερικά μέλη. Εσωτερικά μέλη θεωρούνται:

- α) τα μέλη ΔΕΠ του Α.Π.Θ.
- β) οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ισσες του Α.Π.Θ.
- γ) οι προπτυχιακοί/ες και οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Α.Π.Θ.
- δ) τα μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π, Ε.Ε.Π. οι διδάσκοντες σύμφωνα με το Π.Δ. 407, οι ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες του Α.Π.Θ., οι προσκεκλημένοι ερευνητές του Α.Π.Θ. και
- ε) οι διοικητικοί υπάλληλοι και τα μέλη Ε.Τ.Ε.Π. του Α.Π.Θ.

Τα προσωπικά δεδομένα των μελών είναι απόρρητα. Μόνο οι εργαζόμενοι στα αντίστοιχα σημεία εξυπηρέτησης των Βιβλιοθηκών και ο διαχειριστής της βάσης του αυτοματοποιημένου προγράμματος των Βιβλιοθηκών έχουν πρόσβαση στα στοιχεία αυτά, τα οποία δεν γνωστοποιούνται σε κανέναν άλλον.

Κάρτα βιβλιοθήκης

Όλοι οι χρήστες είναι εφοδιασμένοι με προσωπική κάρτα Βιβλιοθήκης, η οποία ισχύει σε όλες τις Βιβλιοθήκες του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Κάθε χρήστης του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. με την παραλαβή της κάρτας του δηλώνει αυτομάτως ότι γνωρίζει και αποδέχεται τους όρους που διέπουν τον κανονισμό λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Τα μέλη έχουν την ευθύνη της ενημέρωσης της Βιβλιοθήκης για κάθε αλλαγή τηλεφώνου ή διεύθυνσης οικίας και εργασίας, είτε αυτή είναι προσωρινή είτε είναι μόνιμη, καθώς και διεύθυνσης του ηλεκτρονικού τους ταχυδρομείου.

Η κάρτα, η μορφή της οποίας είναι ενιαία, εκδίδεται δωρεάν για όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας του Α.Π.Θ. (άρθρο 5.1.).

Για τα εξωτερικά μέλη, εκτός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, εκδίδεται η κάρτα με την καταβολή ποσού, το οποίο αποφασίζεται από την Πρυτανεία μετά από εισήγηση της

Επιτροπής Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Για τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ισχύουν οι διατάξεις περί διαδανεισμού.

Το δικαίωμα δανεισμού και οι υπηρεσίες που παρέχει η κάρτα βιβλιοθήκης είναι αυστηρά προσωπικό και δεν μεταβιβάζεται σε άλλα άτομα.

Η κάρτα είναι αυστηρά προσωπική και εκδίδεται από τις Βιβλιοθήκες, οι οποίες έχουν εξουσιοδοτηθεί για το θέμα αυτό από την Επιτροπή Εποπτείας των Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. Επανεκδοση κάρτας, αφού έχει δηλωθεί στη Βιβλιοθήκη η απώλειά της, πραγματοποιείται με επιβάρυνση του ενδιαφερόμενου. Αυτή προσδιορίζεται με απόφαση της Πρυτανείας, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

Η κάρτα ανανεώνεται στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους. Ανανέωση δεν σημαίνει χορήγηση της κάρτας αλλά έλεγχο και επιβεβαίωση των στοιχείων του κατόχου της. Κατά τη διαδικασία αυτή είναι απαραίτητη η προσκόμιση αποδεικτικού στοιχείου για την ιδιότητα του χρήστη.

Όταν ένα φυσικό πρόσωπο πάψει να έχει την ιδιότητα του μέλους του Α.Π.Θ. ή του φοιτητή/τριας, παύει να ισχύει και η κάρτα του, εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 3.3. του παρόντος.

Η έκδοση κάρτας για συλλογικά όργανα εκδίδεται στο όνομα του υπευθύνου φυσικού προσώπου (μέλους του συλλογικού οργάνου), το οποίο υποδεικνύεται από το συλλογικό όργανο.

Η κάρτα βιβλιοθήκης περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

Στη μια πλευρά της φέρει την φωτογραφία του χρήστη, το ονοματεπώνυμο και το Τμήμα που φοιτά ή εργάζεται ή την Υπηρεσία στην οποία υπηρετεί.

Στην άλλη πλευρά της έχει το τηλέφωνο της αντίστοιχης Βιβλιοθήκης και το εξής κείμενο:

«Η κάρτα είναι ιδιοκτησία του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. Χρησιμοποιείται μόνο από το νόμιμο κάτοχο που έχει και την αποκλειστική ευθύνη για οτιδήποτε δανείζεται, σύμφωνα με τον κανονισμό του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. Η Βιβλιοθήκη θα πρέπει να ενημερώνεται για τυχόν αλλαγές των στοιχείων του μέλους ή απώλεια της κάρτας. Η παρούσα κάρτα πρέπει να παραδοθεί στη Βιβλιοθήκη από τον χρήστη μόλις του το ζητηθεί».

Φωτοαντιγραφική αναπαραγωγή

1. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να σέβονται την ισχύουσα νομοθεσία που αφορά την προστασία των συγγραφικών δικαιωμάτων (copyright).

2. Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να σέβονται και να τηρούν τους όρους άδειας χρήσης που έχει υπογράψει το Πανεπιστήμιο με τρίτους σχετικά με την αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο του βιβλιακού υλικού (φωτοτύπηση, φωτογράφιση, ηλεκτρονική αναπαραγωγή), τη χρήση λογισμικών και βάσεων δεδομένων και τους όρους πρόσβασης και χρήσης των δεδομένων αυτών.

3. Στις χώρους των βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. προβλέπεται η δυνατότητα παραγωγής φωτοαντιγράφων με σκοπό την άμεση εξυπηρέτηση των χρηστών. Το κόστος ανά φωτοαντίγραφο καθορίζεται από την Επιτροπή Εποπτείας Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. έτσι ώστε να καλύπτεται το κόστος λειτουργίας των μηχανημάτων (συντήρηση, μελάνι, χαρτί, κάρτες, απόσβεση).

Πρόστιμα

1. Χρήστες που επιστρέφουν το υλικό που δανείστηκαν μετά από την ημερομηνία ή την ώρα που είχε οριστεί όταν το παρέλαβαν, υποχρεούνται να καταβάλουν χρηματικό πρόστιμο ανάλογο της καθυστέρησης. Το ύψος του προστίμου καθορίζεται με απόφαση της Πρυτανείας, μετά από εισήγηση της Επιτροπής Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ.

2. Όταν για έναν χρήστη εκκρεμεί πρόστιμο, δεν μπορεί να δανειστεί από καμία Βιβλιοθήκη του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. έως την εξόφλησή του.

3. Όταν ο χρήστης δεν είναι σε θέση, για οποιοδήποτε λόγο, να επιστρέψει το υλικό που δανείστηκε, υποχρεούται να καταβάλει το κόστος του ή να το αντικαταστήσει. Το κόστος περιλαμβάνει την τιμή του υλικού προσαυξημένη κατά 5% για τα έξοδα επεξεργασίας του.

4. Το δανειζόμενο υλικό επιθεωρείται κατά τον δανεισμό και κατά την επιστροφή του. Αν κατά την επιστροφή του διαπιστωθούν επιπλέον φθορές, ο δανειζόμενος υποχρεώνεται στην αποκατάστασή του ή στην αντικατάστασή του σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο.

Άλλες υποχρεώσεις των χρηστών

Οι χρήστες είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό, να συμμορφώνονται στις υποδείξεις του προσωπικού και να σέβονται τους χώρους των Βιβλιοθηκών και την εργασία άλλων χρηστών, οι οποίοι δικαιούνται ένα περιβάλλον κατάλληλο για μελέτη.

Απαγορεύεται η είσοδος χρηστών στους χώρους των Βιβλιοθηκών τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες.

Οι χρήστες πρέπει να είναι προσεκτικοί στον τρόπο χρήσης του υλικού και του εξοπλισμού των Βιβλιοθηκών. Οποιαδήποτε απώλεια ή φθορά υλικού και εξοπλισμού των Βιβλιοθηκών αποκαθίσταται ή αποζημιώνεται από τον χρήστη που την προκάλεσε.

Απαγορεύεται η εισαγωγή στους χώρους της Βιβλιοθήκης αντικειμένων που κατά την κρίση του προσωπικού μπορεί να προκαλέσουν φθορά του υλικού ή να δημιουργήσουν υποψία κλοπής.

Όταν υπάρχει ειδική πρόβλεψη, προσωπικά αντικείμενα και τσάντες φυλάσσονται σε κατάλληλους χώρους. Σε περίπτωση κατά την οποία κάποιος χρήστης έχει λόγους να έχει μαζί του τσάντα ή χαρτοφύλακα, ελέγχεται κατά την έξοδο. Το προσωπικό διατηρεί το δικαίωμα να ελέγξει τον χρήστη αν θεωρήσει πως αυτό είναι απαραίτητο για λόγους ασφαλείας.

Απαγορεύεται το κάπνισμα και η χρήση ποτών και τροφίμων μέσα στους χώρους των Βιβλιοθηκών, καθώς και η χρήση κινητών τηλεφώνων.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των χρηστών στα παραπάνω ή αν διαπιστωθεί εσκεμμένη φθορά ή κλοπή του υλικού της Βιβλιοθήκης, η Επιτροπή Εποπτείας του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ. μπορεί, μετά από πρόταση του/της αρμόδιας βιβλιοθηκονόμου, να επιβάλει προσωρινή ή μόνιμη στέρηση του δικαιώματος δανεισμού στον χρήστη.

Δανεισμός

Το βιβλιακό υλικό κάθε επιμέρους συλλογής του Συστήματος Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ., ως προς τη δυνατότητα δανεισμού του διακρίνεται σε τρεις κατηγορίες:

α) Συλλογή πλήρους δανεισμού: Περιλαμβάνει το υλικό που δανείζεται πάνω από δεκαπέντε (15) ημέρες. Υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας πρέπει τουλάχιστον το 1/3 του

συνολικού υλικού της συλλογής να περιλαμβάνεται σ' αυτήν την κατηγορία. Επίσης, το υλικό αυτής της κατηγορίας διατίθεται και για διαδανεισμό.

β) Συλλογή περιορισμένου δανεισμού: Περιλαμβάνει υλικό που επιτρέπεται να δανειστεί για περιορισμένο χρόνο, π.χ. τρίωρος δανεισμός, ημερήσιος δανεισμός, δανεισμός Σαββατοκύριακου κ.λπ.

γ) Συλλογή μη δανειζόμενου υλικού: Περιλαμβάνει το υλικό του οποίου η χρήση επιτρέπεται μόνον μέσα στον χώρο της Βιβλιοθήκης, π.χ. περιοδικά, πληροφοριακά βιβλία, σπάνια βιβλία κ.λπ.

Δικαιώματα δανεισμού

Α) ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΗ:

- μέλη ΔΕΠ του ΑΠΘ,
- υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ρισες του ΑΠΘ,
- προπτυχιακοί/ες και μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του ΑΠΘ,
- μέλη Ε.Ε.Π., διδάσκοντες/ουσες σύμφωνα με το Π.Δ. 407, ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες/ίδες του ΑΠΘ, προσκεκλημένοι/ες ερευνητές/τριες του ΑΠΘ,
- διοικητικοί υπάλληλοι, μέλη Ε.Τ.Ε.Π. και Ε.Ε.Δ.Ι.Π. του Α.Π.Θ.

Β) ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΗ:

- φυσικά πρόσωπα που διεξάγουν προσωπική έρευνα,
- συλλογικά όργανα – οργανισμοί – ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.
- φοιτητές/τριες του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.
- Φοιτητές/τριες άλλων ελληνικών Πανεπιστημίων.

Κανόνες δανεισμού

Οι χρήστες/τριες είναι υποχρεωμένοι/ες να εφαρμόζουν τον Κανονισμό Λειτουργίας του Συστήματος Βιβλιοθηκών, να συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις του προσωπικού και να σέβονται τους χώρους της Βιβλιοθήκης.

Τα δικαιώματα δανεισμού ανά κατηγορία χρηστών είναι τα εξής:

- **Μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., διδάσκοντες με Π.Δ. 407, ειδικοί επιστημονικοί συνεργάτες του Α.Π.Θ., υποψήφιοι/ες διδάκτορες/σες και μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες του Α.Π.Θ.:** Δανεισμός έως και 15 βιβλία για 30 ημέρες
- **Μέλη Ε.Ε.Δ.Ι.Π., Ε.Τ.Ε.Π., διοικητικοί υπάλληλοι, προπτυχιακοί φοιτητές/τριες:** Δανεισμός έως και 6 βιβλία για 15 ημέρες
- Τα εξωτερικά μέλη δανείζονται ως εξής: α) φυσικά πρόσωπα 3 αντίτυπα για 15 ημέρες, β) συλλογικά όργανα: 6 αντίτυπα για 20 ημέρες.

Για υλικό που έχει στο μεταξύ ζητηθεί από άλλο χρήστη δεν μπορεί να γίνει ανανέωση.

Οι χρήστες μπορούν να κάνουν κράτηση κάποιου βιβλίου που είναι ήδη δανεισμένο. Με την επιστροφή του βιβλίου ειδοποιείται τηλεφωνικώς ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ο ενδιαφερόμενος χρήστης, ώστε να προσέλθει και να παραλάβει το βιβλίο. Αν ο ενδιαφερόμενος χρήστης δεν προσέλθει μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την ημερομηνία ειδοποίησής του, η κράτηση ακυρώνεται.

Αν κάποιος χρήστης δηλώσει ότι κάποιο βιβλίο που είναι ήδη δανεισμένο του είναι απαραίτητο, τότε ο δανεισμός μπορεί να ανακληθεί. Όλες οι κατηγορίες χρηστών μπορούν να ζητήσουν την ανάκληση δανεισμού. Η εφαρμογή της ανάκλησης δανεισμού γίνεται καταρχήν

με τηλεφωνική ειδοποίηση του χρήστη που έχει δανειστεί το βιβλίο από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης. Αν μετά την πρώτη τηλεφωνική ειδοποίηση δεν επιστραφεί το υλικό, ακολουθεί γραπτή ειδοποίηση ή ειδοποίηση με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Αν ο χρήστης δεν ανταποκριθεί στην ειδοποίηση, μπορεί να του επιβληθεί πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 3.5.1.

Ο χρήστης που έχει δανειστεί υλικό είναι υποχρεωμένος να το επιστρέψει εντός των χρονικών ορίων που καθορίζονται από το αυτοματοποιημένο πρόγραμμα που χρησιμοποιείται. Τα βιβλία επιστρέφονται στη Βιβλιοθήκη η οποία έκανε τον δανεισμό την ημερομηνία και την ώρα που έχει οριστεί κατά τον δανεισμό ή με την ειδοποίηση περί ανάκλησης του δανεισμού.

Την παρακολούθηση της δανειστικής κατάστασης στο σύνολό της, αλλά και την ευθύνη για τη συνέπεια των χρηστών προς το Σύστημα Βιβλιοθηκών του Α.Π.Θ., έχει η Βιβλιοθήκη από την οποία έγινε ο δανεισμός.

Στη Βιβλιοθήκη υπάρχουν βιβλία αναντικατάστατα, τα οποία δεν δανείζονται. Αυτά ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες:

Τα βιβλία που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των σπάνιων και πολύτιμων βιβλίων.

- Τα λεξικά και οι εγκυκλοπαίδειες
- Περιοδικά
- Οι εφημερίδες
- Τα βιβλία αναφοράς (Reference books)
- Οι ειδικές σειρές

Σημείωση: Για περισσότερες πληροφορίες ενημερωθείτε από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://web.lib.auth.gr/portal/organization/regulation.php>

ΠΑΙΔΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Το Παιδικό Κέντρο υπάγεται στην Εταιρία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Α.Π.Θ. (ΕΑΔΠ-ΑΠΘ) και αποτελείται από δύο δομές: Παιδικό Σταθμό και Νηπιαγωγείο. Διοικείται από πενταμελές Συμβούλιο Διοίκησης και εποπτεύεται επιστημονικά από επταμελή Επιστημονική Επιτροπή. Λειτουργεί ως μονάδα αγωγής και εκπαίδευσης για παιδιά προσχολικής ηλικίας 2,5-6 ετών, των οποίων οι γονείς είτε ανήκουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα του Α.Π.Θ είτε προέρχονται εκτός Α.Π.Θ. Τα παιδιά που φοιτούν σ' αυτό κατανέμονται σε τμήματα, με κριτήριο την ηλικία τους. Λειτουργεί πέντε ημέρες την εβδομάδα, με ωράριο 07.30-16.30. Προσφέρει τροφή τρεις (3) φορές την ημέρα (πρωινό, γεύμα, απογευματινό) και ιατρική φροντίδα από παιδίατρο του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ. Το Παιδικό Κέντρο εξυπηρετεί, επίσης, εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των επιστημών της αγωγής για την προσχολική ηλικία.

Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Φοιτητών/τριών του Α.Π.Θ.

Σχετικά με την πρόοδο των υπηρεσιών ηλεκτρονικού πανεπιστημίου που παρέχονται σε φοιτητές/τριες του Α.Π.Θ. στο πλαίσιο του έργου e-university, το ΚΥΤΠ ενημερώνει για τα παρακάτω:

Έχει αναβαθμιστεί ο τρόπος ενεργοποίησης των υπηρεσιών, ώστε να απαιτείται η μικρότερη δυνατή προσπάθεια από τους χρήστες. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες έχουν

τις εξής δυνατότητες:

- Εμφάνιση των μαθημάτων που έχει περάσει κάθε φοιτητής/τρια, μαζί με την αντίστοιχη βαθμολογία, την εξεταστική περίοδο, το ακαδημαϊκό έτος, τις ώρες διδασκαλίας, κ.λπ.,
- Εμφάνιση των μαθημάτων που έχουν δηλωθεί από τον/τη φοιτητή/τρια κατά το τρέχον εξάμηνο,
- Εμφάνιση του προγράμματος διδασκαλίας ή εξετάσεων των δηλωμένων μαθημάτων,
- Δυνατότητα εμφάνισης του μέσου όρου της βαθμολογίας του/της φοιτητή/τριας,
- Άμεση ανάκτηση και εκτύπωση προσωπικών στοιχείων του/της φοιτητή/τριας (όπως αριθμός μητρώου, διεύθυνση, τηλέφωνο, έτος εισαγωγής κ.λπ.).

Οδηγίες χρήσης των νέων ηλεκτρονικών υπηρεσιών από τους/τις φοιτητές/τριες:

Δεν χρειάζονται ιδιαίτερες προϋποθέσεις για τη χρήση των παραπάνω υπηρεσιών. Οι φοιτητές/τριες απλά πρέπει να διαθέτουν λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από το Κέντρο Λειτουργίας Δικτύου Α.Π.Θ. (XXX@ygy.auth.gr). Κατόπιν ενεργοποιούν την υπηρεσία από το διαδίκτυο επισκεπτόμενοι τη νέα “**ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΠΥΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ Α.Π.Θ.**”, χρησιμοποιώντας τα προσωπικά τους στοιχεία (Α.Ε.Μ., Α.Γ.Μ.), στη διεύθυνση: <http://web.itc.auth.gr/>

Εάν το σύστημα δεν σας αναγνωρίσει κατά τη διαδικασία των ελέγχων, ενδέχεται να ανήκετε σε κάποια από τις ελάχιστες περιπτώσεις παλαιών χρηστών για τους οποίους δεν γνωρίζουμε τον Αριθμό Γενικού Μητρώου ή τον Αριθμό Πανεπιστημιακού Μητρώου (Α.Π.Μ.) σας. Σ’ αυτήν την περίπτωση, θα πρέπει να στείλετε e-mail στο helpdesk@itc.auth.gr αναφέροντας το πρόβλημα, οπότε οι τεχνικοί του ΚΥΤΠ θα σας κατευθύνουν κατάλληλα.

Σας ενημερώνουμε τέλος ότι υπάρχει η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής δηλώσεων μαθημάτων και αιτήσεων πιστοποιητικών από το internet για την Παιδαγωγική Σχολή.

Για περισσότερες πληροφορίες ή διευκρινίσεις μπορείτε να απευθύνεστε προς τον:
Υπεύθυνο έργου e-university

Κέντρο Υποστήριξης Τεχνολογιών Πληροφορικής Α.Π.Θ.

Ισόγειο κτιρίου Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ.

Τηλ. 2310992000, FaX 2310998302, email helpdesk@itc.auth.gr

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

Όλοι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Α.Π.Θ έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν τη συνδρομή, για συγκεκριμένο κάθε φορά λόγο, ειδικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου προκειμένου να τους υποστηρίξουν σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ή ακόμη και να γίνουν οι ίδιοι εθελοντές προσφέροντας τις υπηρεσίες τους σε συναδέλφους / συμφοιτητές και συμφοιτήτριές τους που τις έχουν ανάγκη.

Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής & Υγείας

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας έχει ως στόχο να δημιουργήσει συνθήκες που θα καταστήσουν το Πανεπιστήμιο χώρο προσβάσιμο σε όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόσβαση των ΑμεΑ, όπου η δυσκολία προσβασιμότητας στον χώρο καθιστά δύσκολη και την προσβασιμότητα στη γνώση. Για τον λόγο αυτό φοιτητές και φοιτήτριες με προβλήματα όρασης εκπαιδεύονται από ειδικευμένα μέλη ΔΕΠ στη χρήση ηλεκτρονικών μηχανημάτων σε ορισμένες Βιβλιοθήκες του Α.Π.Θ. όπου

υπάρχουν εκτυπωτές Braille. Επίσης φροντίζει –στο μέτρο του δυνατού– και για τη διευκόλυνση χορήγησης σε αυτούς συγγραμμάτων με φωνητική απόδοση. Παρέχει λεωφορείο ΑμεΑ για την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των φοιτητών και των φοιτητριών με αναπηρίες, ώστε να διευκολύνεται η μετακίνησή τους κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής χρονιάς και κατά τη διάρκεια της εξεταστικής περιόδου. Στο πλαίσιο αυτό εντάχθηκε και το Πρόγραμμα Προαγωγής Αυτοβοήθειας Α.Π.Θ., το οποίο διαθέτει ομάδα εθελοντών και εθελοντριών, που ως επί το πλείστον είναι φοιτήτριες.

E-mail: selfhelp@auth.gr

Επίσης, η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας έχει εδώ και χρόνια καθιερώσει στο Α.Π.Θ. το θεσμό της **Εθελοντικής Αιμοδοσίας** και την ως εκ τούτου δημιουργία Τράπεζας Αίματος στο ΑΧΕΠΑ, ενώ από τον Μάιο του 2007 ιδρύθηκε και Τράπεζα Αίματος στο ΤΕΦΑΑ Σερρών σε συνεργασία με την ΕΚΠΥ και το Γενικό Νοσοκομείο Σερρών. Η εθελοντική αιμοδοσία πραγματοποιείται δύο φορές το χρόνο, κατά τη διάρκεια των μηνών Νοεμβρίου και Απριλίου, στον χώρο της Αίθουσας Τελετών του Α.Π.Θ. με απώτερο στόχο -εφικτό και άμεσο- οι ανάγκες σε αίμα να καλύπτονται αποκλειστικά από την Εθελοντική Αιμοδοσία, η οποία σήμερα καλύπτει γύρω στο 40% των συνολικών αναγκών. Συμμετοχή στην αιμοδοσία, η οποία είναι μια ασφαλής διαδικασία χωρίς επιπλοκές, μπορούν να έχουν όσοι και όσες είναι πάνω από 18 ετών και δεν έχουν ειδικά προβλήματα υγείας.

E-mail: socialcom@ad.auth.gr

fititiline@ad.auth.gr

Website: <http://spc.web.auth.gr>

Τηλ./ FaX: 2310 995386

2310 995360

Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας Φοιτητών/τριών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες του Α.Π.Θ.

Το Παρατηρητήριο της Ακαδημαϊκής Πορείας των Φοιτητών/τριών που ανήκουν σε Ευαίσθητες Κοινωνικές Ομάδες έχει ως κύριο στόχο του να συνδράμει στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους οι φοιτητές/τριες:

- με αναπηρία,
- οι αλλοδαποί,
- οι μειονοτικοί και οι ομογενείς ή παλιννοστούντες,
- αλλά και οποιαδήποτε άλλη κατηγορία φοιτητών/τριών που κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους παρουσιάζουν κάποιο αναστατικό για την πρόοδο των σπουδών τους πρόβλημα.

Οι ως άνω φοιτητές/τριες μπορούν να ενημερώνουν απευθείας την Επιτροπή του Παρατηρητηρίου -όπως επίσης να ενημερώνουν και τους Συμβούλους Σπουδών του Τμήματός τους- για τυχόν σοβαρά προβλήματα που ανακύπτουν κατά την πορεία των σπουδών τους και τα οποία προκύπτουν είτε λόγω της ιδιότητάς τους ως φοιτητών/τριών ΑμεΑ είτε ως αλλοδαπών ή ακόμα ως μειονοτικών (π.χ. προβλήματα με την ελληνική γλώσσα, ανάγκη για παροχή εξειδικευμένης ορολογίας) είτε λόγω έκτακτων προβλημάτων υγείας τους.

E-mail: stud-observ@ad.auth.gr

Website: <http://acobservatory.web.auth.gr>

Τηλ./FaX: 2310.995360

Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης

Η Επιτροπή Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης έχει ως στόχο την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των δομών που προσφέρουν ψυχολογική βοήθεια και συμβουλευτική στήριξη στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Α.Π.Θ. μέσω του Κέντρου Συμβουλευτικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ.) που λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο. Οι υπηρεσίες του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ παρέχονται όχι μόνο στους φοιτητές και στις φοιτήτριες του Α.Π.Θ., αλλά και στο προσωπικό του Πανεπιστημίου. Συνεργάζεται στενά με άλλες Επιτροπές συναφούς αντικειμένου και διοργανώνει Ημερίδες για διάλογο με τους/τις φοιτητές/τριες, όπως και με το διοικητικό και λοιπό προσωπικό της πανεπιστημιακής κοινότητας. Στους άμεσους στόχους του ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. είναι η δυνατότητα έναρξης λειτουργίας Ανοιχτής τηλεφωνικής γραμμής στο Πανεπιστήμιο, με σκοπό την άμεση βοήθεια σε άτομα που βρίσκονται σε κρίση και σε άτομα με προσωπικές δυσκολίες, που σε πρώτη φάση αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια να μιλήσουν για τα προβλήματα τους όταν υπάρχει ανωνυμία και απουσιάζει η οπτική επαφή. Το ΚΕ.ΣΥ.ΨΥ. βρίσκεται στο ισόγειο της Κάτω Πανεπιστημιακής Φοιτητικής Λέσχης, στο χώρο της Υγειονομικής Υπηρεσίας, στα γραφεία 5 & 8.

E-mail: vpapadot@ad.auth.gr

Τηλ.: 2310 992643 & 2310992621

FaX: 2310 992607 & 210992621

Επιτροπή Εθελοντισμού

Η Επιτροπή Εθελοντισμού ως κύριο στόχο της έχει την προώθηση στα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας της ιδέας του εθελοντισμού και την καλλιέργεια αυτής ως σύγχρονου αιτήματος. Με βάση τον στόχο αυτό η Επιτροπή Εθελοντισμού, έχοντας και ως κίνητρό της τη βελτίωση της καθημερινότητας όλων όσοι βρίσκονται στο Α.Π.Θ. –φοιτητές, καθηγητές και εργαζόμενοι– με μικρές αλλά ουσιαστικές ενέργειες σε τομείς όπως είναι τα φοιτητικά θέματα, το περιβάλλον και η κοινωνική προσφορά, ενθαρρύνει όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας να πάρουν πρωτοβουλίες, καταθέτοντας ιδέες και προτάσεις ξεκινώντας από τα απλά, μικρά και υλοποιήσιμα. Για το σκοπό αυτό έχουν ήδη αρχίσει να δημιουργούνται Δίκτυα Εθελοντισμού ανά Τμήμα/Σχολή καταρχήν από ένα μέλος ΔΕΠ και έναν/μία φοιτητή/τρια προκειμένου, μέσω ενημερωτικών εκδηλώσεων, να δημιουργηθεί σώμα εθελοντών στο κάθε Τμήμα/Σχολή του Α.Π.Θ.

E-mail: vrect-ac-secretary@auth.gr

Τηλ.: 2310996713, 996708

FaX: 2310996729

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΕΞΑΜΗΝΩΝ/ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ	ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ	ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015
ΕΝΑΡΞΗ	22/9/2014	19/1/2015	11/2/2015	8/6/2015	31/8/2015
ΛΗΞΗ	16/1/2015	9/2/2015	5/6/2015	26/6/2015	18/9/2015

ΗΜΕΡΕΣ ΔΙΑΚΟΠΩΝ, ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΙΩΝ

ΔΙΑΚΟΠΕΣ	Χριστούγεννα: 24/12/2014 έως 07/01/2015 Απόκριες: 19/02/2015 έως 24/02/2015 Πάσχα: 6/4/2015 έως 17/04/2015
ΕΟΡΤΕΣ & ΑΡΓΙΕΣ	26η Οκτωβρίου 28η Οκτωβρίου 17η Νοεμβρίου 30η Ιανουαρίου 25η Μαρτίου 1 ^η Μαΐου 1 ^η Ιουνίου Αγ. Πνεύματος (κινητή εορτή)

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	τηλέφωνο γραφείου	E-MAIL
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ			
1	Βακαλόπουλος Κωσταντίνος	2310995011	evibal@nured.auth.gr
2	Βουγιούκας Κωνσταντίνος	2310991299	costasv@nured.auth.gr
3	Βρύζας Κωσταντίνος	2310995018	Kvryzas@nured.auth.gr
4	Γαβριηλίδου-Σπυριδίου Σοφία	2310991206	sgavr@nured.auth.gr
5	Γερμανός Δημήτρης	2310995006	german@nured.auth.gr
6	Γεωργόπουλος Αλέξανδρος	2310995019	ageorgop@nured.auth.gr
7	Γκέκα Μαρία	2310991219	mgeka@nured.auth.gr
8	Γρηγοριάδης Θανάσης	231099 1169	asis@nured.auth.gr
9	Δογάνη Κωνσταντίνα	2310991297	kdogani@nured.auth.gr
10	Κανατσούλη Μένη	2310991286	menoula@nured.auth.gr
11	Καρακίτσιος Ανδρέας	2310995026	akarakit@nured.auth.gr
12	Κοντοπούλου-Κοκκινάκη Ανθούλα	2310995027	melanthi@nured.auth.gr
13	Κυρίδης Αργύρης	2310995961	akiridis@nured.auth.gr
14	Λαμπίτση Βασιλική	2310991262	lampitsi@nured.auth.gr
15	Λενακάκης Αντώνης	2310995036	alen@nured.auth.gr
16	Μπαμπλέκου Ζωή	2310995033	zoinka@nured.auth.gr
17	Μπάρμπας Γιώργος	2310995003	gbarbas@nured.auth.gr
18	Μπιρμπίλη Μαρία	2310991273	mmpirmpi@nured.auth.gr
19	Ντολιοπούλου Έλση	2310995025	elsiedol@nured.auth.gr
20	Παντίδος Παναγιώτης	2310991218	ppantidos@nured.auth.gr
21	Παπανδρέου Μαρία	2310995096	mpapan@nured.auth.gr
22	Παυλίδου Εύα	2310995014	eva@nured.auth.gr
23	Ταμπάκη Σαπφώ	2310991272	tot@nured.auth.gr
24	Τζεκάκη Μαριάννα	2310995037	tzekaki@nured.auth.gr
25	Τζουριάδου Μαρία	2310995009	tzour@nured.auth.gr
26	Τσιούμης Κωσταντίνος	2310995010	ktsioumi@nured.auth.gr
27	Τσιτουρίδου Μελπομένη	2310995008	tsitouri@nured.auth.gr
28	Τσοκαλίδου Πετρούλα	2310995017	tsokalid@nured.auth.gr
29	Χατζηνικολάου Κορνηλία	2310991217	khatzinikolaou@nured.auth.gr
Ε.Ε.Π.			
1	Θεοδωρίδης Νίκος	2310995016	ntheodoridis@nured.auth.gr
ΕΕΔΙΠ			
1	Δουρούμα Αδαμαντία	2310995053	adourou@nured.auth.gr

2	Κυρίμης Χρήστος (Πρακτική Άσκηση)	2310991168	reim@nured.auth.gr
3	Παπαδοπούλου Ελένη	2310991274	elepap@nured.auth.gr
Ε.Τ.Ε.Π.			
1	Κούβαρης Βασίλης (νησίδα Η/Υ)	2310995097, 2310991203	koubaris@nured.auth.gr
2	Μπαλαμπέκου Εύη	2310995090, FaX: 2310995024	evibal@nured.auth.gr
3	Πουρνάρας Νίκος	2310995077	pnikos@nured.auth.gr
4	Σκορδά Αλίκη	2310995015	alikos@nured.auth.gr
5	Χατζηπαράσχη Μαρία	2310995046, FaX: 2310995098	mXatzh@nured.auth.gr
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ			
1	Παπάζογλου Αγγελική (ΕΤΕΠ)	2310995047	agpapaz@nured.auth.gr
2	Σταμάκου-Συρμακέζη Αθανασία (ΕΤΕΠ)	2310991291	astamako@auth.gr
3	Παπά Μαρία (ΙΔΑΧ)	2310991242	pappa@nured.auth.gr
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ			
1	Εφραιμίδου Πόπη (Προϊσταμένη Γραμματείας Τμήματος)	231099 5065	info@nured.auth.gr
2	Ταμίσογλου Νόπη	2310995064	ptamisog@nured.auth.gr
3	Κασιμτζίκη Ξένια	2310995086	
	FaX	2310995032	
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ			
1	Γαζάνη Ερατώ (ΙΔΑΧ)	2310991294	egazani@nured.auth.gr
ΑΛΛΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ			
1	Κοσμητεία	2310995062, 2310995061	info@educ.auth.gr
2	Κοσμητόρισσα (Τσιτουρίδου Μελομένη)	2310991232	
3	Συντηρητής κτιρίου (Γκογκίδης Αντώνης)	231099 1282	
4	Υπηρεσία Καθαρισμού	231099 1223	
5	Διδασκαλείο (Τηλ. & FaX)	2310995079	didaskal@nured.auth.gr
6	Φύλακες - Θυρωρείο		
	Μαντζαρίδης Χαράλαμπος	2310995180/	6972 155072
	Παυλίδης Αθανάσιος	2310995180/	6973 741276
7	Παιδικό Κέντρο	2310995130	

8	<i>Πειραματικά Νηπιαγωγεία</i>	2310346217	
	ιστοσελίδα ΤΕΠΑΕ : www.nured.auth.gr		
9	ιστοσελίδα Κοσμητείας Παιδαγωγικής : www.educ.auth.gr		
10	αίθουσα διδασκαλίας υπόγειο μπλε κτιρίου 2310991288		

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

➤ 1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

α) Το Νέο Πρόγραμμα με μια Ματιά

Στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών προσφέρονται:

31 μαθήματα Βάσης και

31 μαθήματα Προσανατολισμού

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν:

- ✓ 20 μαθήματα Βάσης στο Α, Β, Γ και Δ εξάμηνο (5 ανά εξάμηνο)
- ✓ 10 μαθήματα Προσανατολισμού στο Ε' και Η' εξάμηνο (5 ανά εξάμηνο)
- ✓ 1 μάθημα Προσανατολισμού ή Ξένης Γλώσσας ή Ελεύθερης Επιλογής (από άλλο Τμήμα), στο Στ' και 1 μάθημα στο Ζ' εξάμηνο.

Επίσης παρακολουθούν :

- ✓ Πρακτική Άσκηση στο Στ' Εξάμηνο
- ✓ Πρακτική Άσκηση στο Ζ' εξάμηνο

Οι υποχρεώσεις των φοιτητών/τριών σε κάθε εξάμηνο αντιστοιχούν σε 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS)

Εξάμηνο σπουδών	Μαθήματα Βάσης	Μαθήματα Προσανατολισμού	Πρακτική Άσκηση	Ξένες Γλώσσες (προαιρετικά)	Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (προαιρετικά)
A					
B					
Γ					
Δ					
Ε					Προαιρετικά
ΣΤ		Προαιρετικά		Προαιρετικά	Προαιρετικά
Ζ		Προαιρετικά		Προαιρετικά	Προαιρετικά
Η					Προαιρετικά

β) Κανονισμός Επιλογής-Δήλωσης Μαθημάτων

Κάθε φοιτήτρια¹ για να ολοκληρώσει τις σπουδές της και να λάβει πτυχίο πρέπει να έχει συμπληρώσει οκτώ τουλάχιστον εξάμηνα σπουδών (4 έτη) και να έχει συγκεντρώσει ελάχιστο αριθμό 240 πιστωτικών μονάδων (ECTS). Για τη λήψη του πτυχίου η φοιτήτρια πρέπει να παρακολουθήσει 30 μαθήματα από τα οποία τα 20 να είναι μαθήματα Βάσης και τα 10 μαθήματα Προσανατολισμού.

Ο αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων είναι εξήντα δύο (62). Τα 62 μαθήματα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: α) τριάντα ένα (31) μαθήματα Βάσης, και β) τριάντα ένα (31) μαθήματα Προσανατολισμού. Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε έξι πιστωτικές μονάδες (6 ECTS). Προκειμένου να εξασφαλισθεί η ίση κατανομή των φοιτητριών σε κάθε μάθημα, θα υπάρχει μέγιστος αριθμός φοιτητριών ανά μάθημα (πλαφόν). Ο υπολογισμός του αριθμού αυτού θα γίνεται με βάση τον αριθμό των προσφερόμενων μαθημάτων και τον αριθμό των φοιτητριών.

Στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα σπουδών (1^ο-4^ο) επιλέγονται μόνο τα μαθήματα Βάσης. Η φοιτήτρια καλείται να επιλέξει 20 από τα 31 προσφερόμενα μαθήματα Βάσης (5 μαθήματα ανά εξάμηνο). Δηλαδή, η φοιτήτρια πρέπει να συγκεντρώσει στα δύο πρώτα έτη 120 πιστωτικές μονάδες (ECTS) από τα μαθήματα Βάσης.

Στα τελευταία τέσσερα εξάμηνα σπουδών (5^ο-8^ο) επιλέγονται τα μαθήματα Προσανατολισμού και παρακολουθούνται οι δύο φάσεις της Πρακτικής Άσκησης και προαιρετικά Ξένες Γλώσσες ή Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής ή Μαθήματα Προσανατολισμού.

- Συγκεκριμένα κάθε φοιτήτρια καλείται να επιλέξει 10 από τα 31 προσφερόμενα μαθήματα Προσανατολισμού² στο 5^ο, 6^ο, 7^ο και στο 8^ο εξάμηνο σπουδών. Πρέπει δηλαδή να συγκεντρώσει στα δύο αυτά εξάμηνα τουλάχιστον 60 πιστωτικές μονάδες (ECTS) από τα μαθήματα Προσανατολισμού.
- Στο 6^ο εξάμηνο η φοιτήτρια καλείται να παρακολουθήσει την Α' Φάση της Πρακτικής Άσκησης (24 ECTS) και ένα μάθημα Ξένης Γλώσσας ή Προσανατολισμού ή μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (6 ECTS).
- Στο 7^ο εξάμηνο η φοιτήτρια καλείται να παρακολουθήσει την Β' Φάση της Πρακτικής Άσκησης (24 ECTS) και ένα μάθημα Ξένης Γλώσσας ή Προσανατολισμού ή μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (6 ECTS).

Διπλωματική Εργασία. Η εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας είναι προαιρετική και αντιστοιχεί σε 18 πιστωτικές μονάδες. Στο τέλος του τρίτου έτους σπουδών ανακοινώνουν οι διδάσκοντες/ουσες τον προσφερόμενο αριθμό Διπλωματικών Εργασιών. Η εκδήλωση ενδιαφέροντος για την εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας γίνεται σε συνεννόηση με τους/τις

¹ Για λόγους συγγραφικής οικονομίας και επειδή η μέγιστη πλειοψηφία όσων φοιτούν στο Τμήμα μας ανήκει στο γυναικείο φύλο, στο εξής θα αναγράφεται μόνο το θηλυκό γένος του όρου.

² Ο αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων προσανατολισμού μπορεί να διαφοροποιείται κατά περίπτωση λόγω συμμετοχής, εκ περιτροπής, ορισμένων διδασκόντων στην Πρακτική Άσκηση.

διδάσκοντες/ουσες στο τέλος του τρίτου έτους σπουδών. Η ηλεκτρονική δήλωση της Διπλωματικής Εργασίας και η χρέωση των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων πραγματοποιείται στο 8^ο εξάμηνο σπουδών. Οι 18 ECTS της διπλωματικής εργασίας αντιστοιχούν στις ECTS τριών μαθημάτων προσανατολισμού.

Οι δηλώσεις των μαθημάτων πραγματοποιούνται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Στα δύο πρώτα εξάμηνα (Α και Β) η φοιτήτρια δηλώνει 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) ανά εξάμηνο. Κάθε φοιτητής από το 2^ο έτος μπορεί να δηλώνει ανά εξάμηνο τουλάχιστον 30 πιστωτικές μονάδες. Στην περίπτωση που παρουσιάζει έλλειμμα πιστωτικών μονάδων από προηγούμενα εξάμηνα, και μόνο τότε, δικαιούται να δηλώνει συμπληρωματικά έως 12 πιστωτικές μονάδες στα εξάμηνα Γ', Δ', Ε' και Η' και 6 πιστωτικές μονάδες στα εξάμηνα ΣΤ' και Ζ' (βλέπε παρακάτω πίνακα).

Για κάθε έτος οι φοιτητήτριες μπορούν να δηλώνουν τις παρακάτω πιστωτικές μονάδες:

Έτος Σπουδών	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ Όριο Πιστωτικών Μονάδων που μπορούν να δηλωθούν	ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ Όριο Πιστωτικών Μονάδων που μπορούν να δηλωθούν
1ο Έτος	30 ects	30 ects
2ο Έτος	30 ects + 12 ects *	30 ects + 12 ects*
3ο Έτος	30 ects + 12 ects*	30 ects + 6 ects*
4ο Έτος	30 ects + 6 ects*	30 ects + 12 ects*

*Η δήλωση των 6 ή των 12 συμπληρωματικών πιστωτικών μονάδων αφορά αποκλειστικά τις φοιτήτριες που έχουν έλλειμμα πιστωτικών μονάδων (που χρωστούν) από τα προηγούμενα έτη σπουδών τους.

Σημείωση: Η πρώτη φάση της Πρακτικής Άσκησης (ΣΤ' εξάμηνο) είναι προαπαιτούμενη προκειμένου ένας φοιτητής να παρακολουθήσει τη δεύτερη φάση (Ζ' εξάμηνο).

α) Στην περίπτωση που κάποιος φοιτητής δεν θα μπορέσει να πραγματοποιήσει την υποχρεωτική Πρακτική Άσκηση του ΣΤ' εξαμήνου (μόνο για συγκεκριμένους λόγους που αναφέρονται στον κανονισμό λειτουργίας της Πρακτικής Άσκησης), τότε δύναται να δηλώνει στο Στ' εξάμηνο τις αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες (24 ects) σε μαθήματα προσανατολισμού.

β) Εάν κάποιος φοιτητής δεν πραγματοποιήσει την Πρακτική Άσκηση του Στ' εξαμήνου δεν δικαιούται να παρακολουθήσει την Πρακτική Άσκηση του Ζ' εξαμήνου. Στην περίπτωση αυτή δύναται να δηλώσει στο Ζ' εξάμηνο τις αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες (24 ects) σε μαθήματα προσανατολισμού.

γ) Τρόπος υπολογισμού βαθμού πτυχίου

Ο υπολογισμός του βαθμού πτυχίου θα γίνεται ως εξής:

Μαθήματα Βάσης + Προσανατολισμού	$(v_1 + v_2 + \dots + v_n) \times 6 = a$, όπου $v_1, v_2, \dots, v_n$: βαθμός μαθήματος
Ελεύθερης Επιλογής + Erasmus	$v_1 \times \omega_1 + \dots + v_n \times \omega_n = b$, όπου $v_1, v_2, \dots, v_n$: βαθμός μαθήματος και $\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n$: αριθμός πιστωτικών μονάδων του κάθε μαθήματος
Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική I (1η φάση Πρακτ. Άσκησης)	$z_1 \times 24 = c$, όπου z_1 : βαθμός μαθήματος
Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II (2η φάση Πρακτ. Άσκησης)	$z_2 \times 24 = d$, όπου z_2 : βαθμός μαθήματος
Ξένες Γλώσσες (Μάθημα 1)	$k \times 6 = e$, όπου k : βαθμός μαθήματος
Ξένες Γλώσσες (Μάθημα 2)	$\gamma \times 6 = f$, όπου γ : βαθμός μαθήματος
ΣΥΝΟΛΟ	$a+b+c+d+e+f/N = B$, όπου N : το σύνολο των πιστωτικών μονάδων και B : βαθμός πτυχίου

Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Δομή Πρακτικής Άσκησης

Το Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων αποτελεί σημαντικό και υποχρεωτικό μέρος της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών στο Τμήμα. Καταρτίζεται και τελεί υπό την εποπτεία της **Επιτροπής Πρακτικών Ασκήσεων**.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών, η Πρακτική Άσκηση περιλαμβάνει δύο **υποχρεωτικά μαθήματα**, την «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» και την «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ». Η «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» πραγματοποιείται στο έκτο (ΣΤ΄) εξάμηνο σπουδών και η «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ» πραγματοποιείται στο έβδομο (Ζ΄) εξάμηνο σπουδών. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που πρέπει να συγκεντρώσει κάθε φοιτητής/τρια από την Πρακτική Άσκηση ανέρχεται σε 48 π.μ. Η κατανομή των πιστωτικών μονάδων είναι η εξής:

(α) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» - 24 π.μ

(β) «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ» 24 π.μ.

Τα δύο μαθήματα της Πρακτικής Άσκησης ενέχουν θέση υποχρεωτικού μαθήματος και είναι αλληλένδετα μεταξύ τους. Αυτό σημαίνει ότι:

(α) Για να συμμετάσχει ο/η φοιτητής/τρια στην «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ» θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει την «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» και,

(β) Δεν προβλέπεται επαναληπτική εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου για τα μαθήματα της Πρακτικής Άσκησης. Φοιτητές/τριες που δεν έχουν εκπληρώσει τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους είτε στο 6ο είτε στο 7ο εξάμηνο είναι υποχρεωμένοι/νες να επαναλάβουν το συγκεκριμένο μάθημα της Πρακτικής Άσκησης κατά το εξάμηνο στο οποίο προσφέρεται.

Πρακτικά Ζητήματα - Υποχρεώσεις φοιτητών

Για την υποστήριξη και επίλυση πρακτικών και οργανωτικών θεμάτων της Πρακτικής Άσκησης λειτουργεί Γραμματεία Πρακτικής Άσκησης (κ. Γαζάνη 6ος όροφος).

Τα μαθήματα της Πρακτικής Άσκησης «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» και «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική ΙΙ» πραγματοποιούνται στο ΣΤ΄ και στο Ζ΄ εξάμηνο αντίστοιχα, σε συγκεκριμένες ημέρες και εβδομάδες οι οποίες είναι αφιερωμένες αποκλειστικά στην Πρακτική Άσκηση, έτσι ώστε οι φοιτητές να μπορούν να παρακολουθούν απρόσκοπτα τις υποχρεώσεις τους

Κάθε φοιτητής παραλαμβάνει στην αρχή του ΣΤ' και του Ζ' εξαμήνου ένα «Βιβλιάριο Πρακτικών Ασκήσεων», το οποίο φροντίζει να ενημερώνει κατά την πορεία των πρακτικών του ασκήσεων, σύμφωνα με τις οδηγίες των υπευθύνων καθηγητών.

Η παρουσία των φοιτητών στις ενημερώσεις, στα σεμινάρια, στις συναντήσεις ανατροφοδότησης και στις τάξεις των νηπιαγωγείων, όπως ορίζονται από το πρόγραμμα του κάθε εξαμήνου πρακτικής άσκησης, είναι υποχρεωτική. Για το λόγο αυτό, κάθε φοιτητής οφείλει να παρακολουθεί τις ανακοινώσεις της Γραμματείας Πρακτικών Ασκήσεων, ώστε να δηλώνει έγκαιρα τη συμμετοχή του και να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του.

Η ΠΑ υλοποιείται σε δημόσια νηπιαγωγεία της πόλης της Θεσσαλονίκης. Η συνολική διάρκεια κάθε εξαμήνου Πρακτικής Άσκησης είναι 13 εβδομάδες εκ των οποίων οι 8 περίπου περιλαμβάνουν παρουσία σε τάξη νηπιαγωγείου. Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Πρακτικής Άσκησης εγκρίνεται από τη Γ.Σ του Τμήματος.

Στόχοι Πρακτικής Άσκησης

Φτάνοντας στα εξάμηνα σπουδών της Πρακτικής Άσκησης ο φοιτητής έχει παρακολουθήσει μία πληθώρα μαθημάτων Βάσης και Προσανατολισμού τα οποία προσφέρουν θεωρητικές γνώσεις και δεξιότητες γύρω από την παιδαγωγική πράξη και την εκπαιδευτική διαδικασία.

Στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης προβλέπονται εξειδικευμένες ενημερώσεις, σεμινάρια και συναντήσεις ανατροφοδότησης και αξιολόγησης με τους υπευθύνους καθηγητές, οι οποίες έρχονται να συμπληρώσουν τις γνώσεις του φοιτητή από το γενικότερο πρόγραμμα και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Πρακτικής Άσκησης.

Η Πρακτική Άσκηση επιδιώκει την επιστημονική κατάρτιση των μελλοντικών παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας σύμφωνα με 8 βασικές αρχές (βλ. πίνακα 1), αλλά και την εξοικείωση τους με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο του ελληνικού Νηπιαγωγείου, (λειτουργία νηπιαγωγείων, ισχύον πρόγραμμα σπουδών κλπ).

Οι κεντρικοί στόχοι του Προγράμματος Πρακτικών Ασκήσεων διατυπώνονται στη συνέχεια σύμφωνα με τις 8 βασικές αρχές.

Πίνακας 1: Οι βασικές αρχές και οι στόχοι της Πρακτικής Άσκησης στο ΤΕΠΑΕ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	ΣΤΟΧΟΙ
Χαρακτηριστικά μαθητών- Διαφορετικότητα	-Να συλλέγουν δεδομένα με διάφορα εργαλεία/τεχνικές για τους μαθητές τους -Να τα ερμηνεύουν σύμφωνα με τη θεωρία -Να δημιουργούν μαθησιακά προφίλ
Μαθησιακά περιβάλλοντα	-Να οργανώνουν πλούσια μαθησιακά περιβάλλοντα -Να αναπτύξουν ικανότητες διαχείρισης ομάδας -Να ενθαρρύνουν το ενδιαφέρον και την ενεργή συμμετοχή των παιδιών -Να δημιουργήσουν ουσιαστικές σχέσεις με τα παιδιά
Περιεχόμενο Διδασκαλίας	-Να αξιοποιούν την παιδαγωγική γνώση περιεχομένου (ΡΣΚ)
Διδασκαλία- Διδακτικές Στρατηγικές	- Να σχεδιάζουν την εκπαιδευτική διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη: <ul style="list-style-type: none"> • βασικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις, • το ΠΣ του νηπιαγωγείου, • τις συγκεκριμένες συνθήκες της τάξης • τις διαφορετικές [ανάγκες] εμπειρίες & ικανότητες των παιδιών -Να διατυπώνουν στόχους και να αναπτύσσουν αντίστοιχες μαθησιακές δραστηριότητες -Να επιλέγουν ποικίλες ΔΣ ανάλογα με τους στόχους και τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών -Να υλοποιούν και να αξιολογούν τις δράσεις τους
Αξιολόγηση	-Να αξιοποιούν τις ποικίλες μεθόδους και μέσα αξιολόγησης ανάλογα με τους στόχους και τις ανάγκες των παιδιών.
Συνεργασία – Επικοινωνία	-Να αναπτύξουν κουλτούρα συνεργασίας με διδάσκοντες, συναδέλφους και γονείς -Να αναπτύξουν επικοινωνιακές δεξιότητες
Αναστοχασμός	-Να προσεγγίζουν τη διδασκαλία ως διερευνητική διαδικασία -Να αναστοχάζονται κριτικά για τη διδασκαλία και τη μάθηση
Επαγγελματική Ανάπτυξη	-Να επιδεικνύουν επαγγελματική συμπεριφορά -Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της δια βίου μάθησης

Περιγραφή «Εφαρμοσμένης Προσχολικής Παιδαγωγικής Ι» (1^ο εξάμηνο Πρακτικής Άσκησης)

Γενική Περιγραφή

Στην Πρακτική Άσκηση του Στ' εξαμήνου οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν σταδιακά ενεργό ρόλο στην παρατήρηση, τη διαχείριση ομάδων, στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση

δραστηριοτήτων και δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τα παιδιά και τις οικογένειες τους, την/τον εκπαιδευτικό της τάξης και τους συναδέλφους τους. Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε παιδαγωγικές πρακτικές που λαμβάνουν υπόψη τους τη διαφορετικότητα των παιδιών και προωθούν την ανάπτυξη και μάθηση όλων των μαθητών. Επιπλέον σε όλες τις φάσεις δίνεται έμφαση στη επαγγελματική ανάπτυξη των μελλοντικών εκπαιδευτικών.

Οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν παράλληλα σεμινάρια και εργαστήρια που υλοποιούνται στο Πανεπιστήμιο ανάλογα με τα ιδιαίτερα περιεχόμενα της κάθε φάσης. Τα σεμινάρια-εργαστήρια είναι υποχρεωτικά-και υποστηρίζουν όλες τις δράσεις των φοιτητών στα νηπιαγωγεία.

Φάσεις της Πρακτικής Άσκησης του ΣΤ' εξαμήνου

Η Πρακτική Άσκηση του ΣΤ' εξαμήνου («Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι») χωρίζεται σε 3 φάσεις:

ΦΑΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Εβδομάδες
Α' ΦΑΣΗ	«Εξοικείωση & διερεύνηση του μαθησιακού περιβάλλοντος -Γνωριμία με τα παιδιά»	1 ^η – 6 ^η
Β' ΦΑΣΗ	«Σταδιακή συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία: Σχεδιασμός και υλοποίηση»	7 ^η - 11 ^η
Γ' ΦΑΣΗ	«Ανατροφοδότηση-Αναστοχασμός -Συμπλήρωση Παραδοτέων»	12 ^η -13 ^η

Α' ΦΑΣΗ: «Εξοικείωση & διερεύνηση του μαθησιακού περιβάλλοντος -Γνωριμία με τα παιδιά»

Οι φοιτητές /τριες εξοικειώνονται με τη ρουτίνα και το πρόγραμμα της τάξης που φιλοξενούνται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ενημερώνονται για τις πρακτικές της σχολικής μονάδας σε διάφορα θέματα (π.χ. προσέλευση-αναχώρηση παιδιών, επείγοντα περιστατικά κ.λπ.) και συλλέγουν πληροφορίες για το κοινωνικό-πολιτισμικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου.

Διερευνούν το μαθησιακό περιβάλλον υλοποιώντας στοχευμένες παρατηρήσεις και εντοπίζουν «κρίσιμα περιστατικά» που σχετίζονται με το στόχο της κάθε παρατήρησης. Καθημερινά οι φοιτητές/τριες διεξάγουν τουλάχιστον μια παρατήρηση καταγράφοντας αναλυτικά τα δεδομένα τους σε ειδικές φόρμες καταγραφής, ενώ στη συνέχεια

αναλύουν/ερμηνεύουν τα δεδομένα τους με βάση τη θεωρία. Οι άξονες παρατήρησης αφορούν διάφορες διαστάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Οι φοιτητές/τριες αναπτύσσουν σχέσεις εμπιστοσύνης με τα παιδιά και προσπαθούν να τα γνωρίσουν καλύτερα διερευνώντας με διάφορες τεχνικές τα ενδιαφέροντά, τις εμπειρίες και τις ικανότητές τους. Επικοινωνούν μαζί τους αξιοποιώντας διάφορους τρόπους επικοινωνίας. Επιπλέον, υπό την καθοδήγηση του συνεργαζόμενου εκπαιδευτικού αρχίζουν να συμμετέχουν ως βοηθοί σε όλες τις δραστηριότητες της τάξης.

Σταδιακά αρχίζουν να κάνουν εξατομικευμένες παρεμβάσεις (π.χ συζητήσεις, συνεντεύξεις, σχέδιο με ένα παιδί) και να υποστηρίζουν μικρές ομάδες παιδιών στις ρουτίνες και στο ελεύθερο παιχνίδι. Αρχίζουν να διαχειρίζονται μικρά «μαθησιακά επεισόδια», μαθαίνουν να «ακούν» τα παιδιά και τα ενθαρρύνουν να εξελίξουν τη σκέψη τους.

Β΄ ΦΑΣΗ: «Σταδιακή συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία: Σχεδιασμός και υλοποίηση»

Οι φοιτητές/τριες σε αυτή τη φάση αφενός συνεχίζουν να διερευνούν το μαθησιακό περιβάλλον με στοχευμένες παρατηρήσεις κι αφετέρου αρχίζουν να συμμετέχουν πιο ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία σχεδιάζοντας, εφαρμόζοντας και αξιολογώντας συγκεκριμένες μαθησιακές δράσεις. Έχουν την ευκαιρία να αναλάβουν αρχικά μικρές ομάδες και αργότερα καθώς αποκτούν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και σιγουριά, ολόκληρη την τάξη.

Για το σχεδιασμό των μαθησιακών δράσεων ενθαρρύνονται να αξιοποιούν το υλικό των καταγραφών τους και να λαμβάνουν υπόψη τη διαφορετικότητα των παιδιών. Έτσι εξασκούνται στη διατύπωση ρεαλιστικών μαθησιακών στόχων & στην επιλογή των κατάλληλων στρατηγικών και υλικών για να τους ικανοποιήσουν. Εξοικειώνονται με τα βασικά πλαίσια μάθησης του Νηπιαγωγείου, αλλά και με διαδικασίες αξιολόγησης καθώς σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν μαθησιακές δράσεις για μικρές και μεγάλες ομάδες.

Σταδιακά αρχίζουν να υιοθετούν επαγγελματικές πρακτικές, όπως η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση επιστημονικών συγγραμμάτων και κατάλληλων εργαλείων για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των μαθησιακών δράσεων, (πχ φόρμες σχεδιασμού, τήρηση ημερολογίου δραστηριοτήτων & αναστοχασμού), η συνεργασία (με εκπαιδευτικό της τάξης & γονείς) κ.α.

Γ΄ ΦΑΣΗ: «Ανατροφοδότηση-Αναστοχασμός-Συμπλήρωση Παραδοτέων»

Στην Γ΄ φάση της ΠΑ του ΣΤ΄ εξαμήνου οι φοιτητές/τριες διερευνούν και αναστοχάζονται την εξέλιξη των προσωπικών τους θεωριών για την μάθηση και τη διδασκαλία στο νηπιαγωγείο και το μικρό παιδί, από την αρχή έως τη λήξη της ΠΑ.

Επεξεργάζονται και εφαρμόζουν διαδικασίες αναστοχασμού, αυτό-αξιολόγησης & αλληλο-αξιολόγησης σε συνεργασία με την «ομάδα υποστήριξης» & τον υπεύθυνο καθηγητή.

Ολοκληρώνουν το e-portfolio και μαθαίνουν τρόπους αξιοποίησης τόσο για το επόμενο στάδιο της ΠΑ όσο και επαγγελματικά στο μέλλον. Τέλος επεξεργάζονται όλο το υλικό από την ΠΑ στα νηπιαγωγεία, «φύλλα παρατήρησης» «οδηγό σχεδιασμού δραστηριοτήτων, ημερολόγιο δραστηριοτήτων, ημερολόγιο αναστοχασμού, μελέτη περίπτωσης κλπ και αξιοποιώντας τη θεωρία συνθέτουν τα τελικά παραδοτέα.

Περιγραφή «Εφαρμοσμένης Προσχολικής Παιδαγωγικής II» (2^ο εξάμηνο Πρακτικής Άσκησης)

Γενική Περιγραφή

Στην Πρακτική Άσκηση του Ζ' εξαμήνου οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν σταδιακά ενεργό ρόλο στην προσέγγιση των παιδιών μέσα από συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από την παρατήρηση, διαχείριση της ομάδας και αλληλεπίδραση με τα παιδιά, το σχεδιασμό και την υλοποίηση δραστηριοτήτων, τη συνεργασία με τους καθηγητές των γνωστικών αντικειμένων και την εκπαιδευτικό της τάξης.

Συγκεκριμένα, κάθε φοιτητής/τρια επιλέγει **δύο γνωστικά αντικείμενα** από δύο ομάδες μαθημάτων οι οποίες θα ορίζονται κάθε ακαδημαϊκή χρονιά. Από το σύνολο των προσφερόμενων γνωστικών αντικειμένων στο τμήμα δημιουργούνται κάθε χρόνο **δύο** ομάδες μαθημάτων με **τρία** αντικείμενα η καθεμία. Ο φοιτητής επιλέγει ένα μάθημα από την κάθε ομάδα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην πρώτη ομάδα περιλαμβάνονται αντικείμενα όπως η μουσική, το θέατρο, η κίνηση, ο πολιτισμός, η παιδική λογοτεχνία και στη δεύτερη ομάδα αντικείμενα όπως η γλώσσα, τα μαθηματικά, οι φυσικές επιστήμες, η τεχνολογία, κλπ.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ευαισθητοποίηση των φοιτητών στις ανάγκες, τις ιδιαιτερότητες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών της τάξης μέσα από σεμιναριακά μαθήματα από διδάσκοντες ανάλογων ειδικοτήτων.

Παράλληλα με την παρουσία και τη δραστηριοποίησή τους στο χώρο του νηπιαγωγείου, οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν σεμινάρια και εργαστήρια που υλοποιούνται στο Πανεπιστήμιο ανάλογα με τα ιδιαίτερα περιεχόμενα της κάθε φάσης. Τα σεμινάρια-εργαστήρια είναι υποχρεωτικά - και υποστηρίζουν όλες τις δράσεις των φοιτητών στα νηπιαγωγεία.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Στ' και Ζ' εξαμήνου έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν πρόγραμμα πρακτικής άσκησης στην ειδική αγωγή πέραν της γενικής πρακτικής. Η πρακτική στην ειδική αγωγή υποκαθιστά δύο μαθήματα προσανατολισμού με τις αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες τους. Όποιες/οι φοιτήτριες/ές επιλέξουν την πρακτική αυτή θα πρέπει να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς τρία (3) μαθήματα προσανατολισμού από το Ε' εξάμηνο. Τα μαθήματα αυτά είναι: (ι) Συμβουλευτική-Κοινωνική & Συναισθηματική Αγωγή, (ιι). Αξιολόγηση-Προγράμματα Παρέμβασης για Προβλήματα Μάθησης και (ιιι) Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις στην Ειδική Εκπαίδευση με Έμφαση στη Νοητική Ανεπάρκεια.

Το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης στην ειδική αγωγή υλοποιείται στο ΣΤ' και στο Ζ' εξάμηνο σε γενικά νηπιαγωγεία με τμήματα ένταξης, αφού οι φοιτήτριες/ές έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα της γενικής πρακτικής και έχουν εξοικειωθεί με το γενικό νηπιαγωγείο. Στόχος της πρακτικής αυτής είναι οι φοιτήτριες/ές να συνδέσουν τις θεωρητικές γνώσεις με την εμπειρία στην ειδική αγωγή και ενταξιακή εκπαίδευση και να μπορούν να σχεδιάζουν και να υλοποιούν ενταξιακά προγράμματα στην τάξη. Ειδικότερα:

Στο Στ' εξάμηνο οι κεντρικοί στόχοι της πρακτικής άσκησης είναι η μελέτη της λειτουργίας του τμήματος ένταξης και η παιδαγωγική παρατήρηση των μαθητών που εντάσσονται σ' αυτό. Οι φοιτήτριες/ές επισκέπτονται γενικά νηπιαγωγεία με τμήματα ένταξης, συζητούν με το προσωπικό και τους εκπαιδευτικούς για την λειτουργία τους και ενημερώνονται για τους διαφορετικούς ρόλους που διαδραματίζουν ως επιστημονικές ομάδες, τους περιορισμούς, τα όρια και τις σχέσεις τους με τους γονείς των παιδιών. Παράλληλα οι φοιτήτριες/ές μαθαίνουν να αξιολογούν σφαιρικά ένα παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (εεα) και να εκτιμούν την παιδαγωγική λειτουργία της γενικής τάξης του νηπιαγωγείου και του τμήματος ένταξης καθώς και των προβλημάτων που ενδεχομένως εμφανίζονται κατά την συμμετοχή του παιδιού με εεα στην γενική τάξη. Με την ολοκλήρωση αυτής της φάσης της πρακτικής άσκησης στην ειδική αγωγή οι φοιτήτριες/ές αναμένεται να μπορούν να αξιολογούν την πορεία της σχολικής ένταξης και να προετοιμαστούν για να σχεδιάσουν διδασκαλία στο Ζ' εξάμηνο.

Η αξιολόγηση των φοιτητριών/ών στο ΣΤ' εξάμηνο γίνεται με εργασία που βασίζεται στη συλλογή πληροφοριών από την/τον νηπιαγωγό της γενικής τάξης και τους γονείς του παιδιού με εεα και στη συμμετοχική παρατήρηση όπου επιβεβαιώνονται οι παραπάνω πληροφορίες από τις/τους φοιτήτριες/ές. Η πρακτική άσκηση στην ειδική αγωγή στο Στ' εξάμηνο χρεώνεται με τα έξι (6) ECTS ενός μαθήματος προσανατολισμού και η επιλογή της αντικαθιστά ένα μάθημα αυτής της ομάδας.

Στο Ζ' εξάμηνο οι κεντρικοί στόχοι της πρακτικής άσκησης είναι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση εξειδικευμένων προγραμμάτων παρέμβασης στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ένταξης των μαθητών με εεα στην τάξη του γενικού νηπιαγωγείου. Η

πρακτική αυτή αποτελεί συνέχεια της πρακτικής του προηγούμενου εξαμήνου, όπου έχουν αναδειχθεί τα παιδιά με δυσκολίες καθώς και το παιδί με εσα (παιδί 'στόχος'). Βασικό κριτήριο επιλογής του παιδιού 'στόχου' είναι η δυνατότητα επικοινωνίας. Το πρόγραμμα της ειδικής πρακτικής αποτελείται από τρία (3) μέρη: το κοινό, το εξειδικευμένο και το ατομικό. Το κοινό πρόγραμμα καλύπτει τις οργανωμένες δραστηριότητες της τάξης, έχει διαθεματικό χαρακτήρα και η επιλογή του θέματος πρέπει να καλύπτει τις δυνατότητες όλων των παιδιών. Το εξειδικευμένο πρόγραμμα καλύπτει ελεύθερες δραστηριότητες όπου οι φοιτήτριες/ές εφαρμόζουν στρατηγικές μάθησης σε υποομάδα παιδιών σε περιοχές όπου το παιδί 'στόχος' εμφανίζει ιδιαίτερες δυσκολίες. Οι δραστηριότητες των στρατηγικών πηγάζουν από την κοινή θεματική του προγράμματος. Το ατομικό πρόγραμμα εφαρμόζεται μόνο στο μαθητή-'στόχο', ο οποίος ασκείται σε συγκεκριμένες δυσκολίες του. Βασική φιλοσοφία του ενταξιακού προγράμματος είναι να υποστηριχτούν οι αδυναμίες του παιδιού με εσα με βάση τις δυνατότητές του. Η διδασκαλία γίνεται από ζεύγη φοιτητριών/ών με εναλλασσόμενους ρόλους.

Η αξιολόγηση των φοιτητριών/ών στο Ζ' εξάμηνο γίνεται με εργασία που βασίζεται στην παράδοση ενός ολοκληρωμένου portfolio, το οποίο περιλαμβάνει την αξιολόγηση του παιδιού, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τα αποτελέσματα της διδασκαλίας. Η πρακτική άσκηση στην ειδική αγωγή στο Ζ' εξάμηνο χρεώνεται με τα έξι (6) ECTS ενός μαθήματος προσανατολισμού και η επιλογή της αντικαθιστά ένα μάθημα αυτής της ομάδας.

ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η διδασκαλία της Ξένης Ξλώσσας θα γίνεται προαιρετικά στο ΣΤ' και στο Ζ' εξάμηνο σπουδών.

Στόχοι μαθήματος Ξένης Γλώσσας:

1. Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων
2. Ανάπτυξη δεξιοτήτων και στρατηγικών για την ακαδημαϊκή χρήση της γλώσσας

Μαθησιακά αποτελέσματα:

1. Κατανόηση και παραγωγή λόγου (προφορικού και γραπτού) στην ξένη γλώσσα σε γενικές περιστάσεις επικοινωνίας.
2. Κατανόηση ξενόγλωσσων αυθεντικών κειμένων ειδικής ορολογίας, συναφών με τα γνωστικά αντικείμενα των σπουδών, με συνακόλουθη την απόκτηση ευχέρειας στην πρόσβαση ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας.
3. Απόκτηση δεξιοτήτων για τη συγγραφή σύντομων ξενόγλωσσων κειμένων που απαιτούν ακαδημαϊκές και επαγγελματικές υποχρεώσεις (συγγραφή σύντομων ακαδημαϊκών κειμένων [abstract]/βιογραφικού σημειώματος, επιστολών κ.λπ.).

4. Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης στη χρήση της ξένης γλώσσας για την ακαδημαϊκή και την επαγγελματική ανάπτυξη των πτυχιούχων του Τμήματος.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ERASMUS

Για τη συμμετοχή στα προγράμματα Erasmus η υποψήφια φοιτήτρια θα πρέπει πρώτα, σε συνεννόηση με τα αρμόδια ακαδημαϊκά όργανα του Ιδρύματος προέλευσης και υποδοχής, να επιλέξει τα μαθήματα (**προέγκριση** των μαθημάτων) που θα παρακολουθήσει στο Τμήμα της χώρας στο οποίο θα φοιτήσει.

Ενθαρρύνονται οι φοιτήτριες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στα προγράμματα Erasmus, να το πραγματοποιήσουν στα εξάμηνα σπουδών στα οποία **δεν** πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση. Η συμμετοχή στα προγράμματα Erasmus στο ΣΤ' και Ζ' εξάμηνο είναι εφικτή, αλλά οδηγεί σε παράταση των ετών σπουδών. Ενθαρρύνονται οι φοιτήτριες να δηλώνουν συμμετοχή σε προγράμματα Erasmus στο Ε' ή Η' εξάμηνο.

Τα μαθήματα που θα παρακολουθήσει η φοιτήτρια στο Τμήμα της αλλοδαπής αφορούν δύο κατηγορίες: (α) τα προεγκεκριμένα μαθήματα, οι πιστωτικές μονάδες των οποίων συνυπολογίζονται στην απόκτηση πτυχίου, και (β) τα μη προεγκεκριμένα μαθήματα, οι πιστωτικές μονάδες των οποίων δεν συνυπολογίζονται αλλά καταγράφονται στο Diploma Supplement (DS).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

- ✓ Οι φοιτήτριες έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής, δηλαδή μαθήματα από άλλα Τμήματα του Α.Π.Θ.
- ✓ Οι πιστωτικές μονάδες από τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής θα υπολογίζονται ως μονάδες μαθημάτων Προσανατολισμού. Άρα η φοιτήτρια θα μπορεί να δηλώσει μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής στο Ε', ΣΤ', Ζ' και Η' εξάμηνο σπουδών.
- ✓ Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων που συγκεντρώνει από τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής πρέπει να είναι 6 ή 12 (π.μ.).

"Κάθε εξάμηνο, πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, οι φοιτητές έχουν το **δικαίωμα** και την **υποχρέωση** να αξιολογούν τα μαθήματα και τους διδάσκοντές τους, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών τους. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ-ΑΠΘ <http://qa.auth.gr>) και στην ιστοσελίδα του Τμήματος".

➤ 2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ –ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2014-2015

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π.Μ. (ECTS)	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΣΟΥΣΑ
ΥΒ.1.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	6	Κ. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ
ΥΒ.1.002	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	6	Μ. ΓΚΕΚΑ
ΥΒ.1.003	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	6	Ζ. ΜΠΑΜΠΛΕΚΟΥ
ΥΒ.1.004	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	6	Μ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΒ.1.005	ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	6	Μ. ΤΖΟΥΡΙΑΔΟΥ
ΥΒ.1.006	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	6	Γ. ΜΠΑΡΜΠΑΣ
ΥΒ.1.027	Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Σ. ΤΑΜΠΑΚΗ
ΥΒ.1.028	ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	6	Ε. ΠΑΥΛΙΔΟΥ
ΥΒ.1.029	ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	6	Α. ΛΕΝΑΚΑΚΗΣ
ΥΒ.1.030	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	6	Κ. ΔΟΓΑΝΗ
ΥΒ.1.008	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	6	Ε. ΝΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΒ.1.015	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	6	Μ. ΤΖΕΚΑΚΗ
ΥΒ.1.011	ΟΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ	6	Μ. ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΟΥ
ΥΒ.1.014	ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	6	Δεν προσφέρεται λόγω εκπ/κής άδειας της κ. Παπανδρέου
ΥΒ.1.010	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	6	Α. ΚΥΡΙΔΗΣ
ΥΒ.1.017	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	6	Σ. ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΙΔΗΣ
ΥΒ.1.018	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	6	Σ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ
ΥΒ.1.019	ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	6	Κ. ΒΡΥΖΑΣ
ΥΒ.1.020	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (1204-1950)	6	Κ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΒ.1.022	ΣΠΟΥΔΕΣ ΦΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	6	Μ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ

ΥΒ.1.023	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Κ. ΤΣΙΟΥΜΗΣ
ΥΒ.1.012	ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΓΩΓΗΣ	6	Δ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΥΒ.1.007	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Α. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
ΥΒ.1.016	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	6	Μ. ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ
ΥΒ.1.013	ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Π. ΠΑΝΤΙΔΟΣ
ΥΒ.1.024	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	6	Α. ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΣ
ΥΒ.1.025	ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	6	Π. ΤΣΟΚΑΛΙΔΟΥ
ΥΒ.1.009	ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	6	Α. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΒ.1.031	ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ	6	Ν. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
ΥΒ.1.032	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	6	Κ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ –ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2014-2015

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π.Μ. (ECTS)	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΣΟΥΣΑ
ΕΠ.2.031	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ – ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ & ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	6	Κ. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ
ΕΠ.2.032	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Μ. ΓΚΕΚΑ
ΕΠ.2.033	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	6	Ζ. ΜΠΑΜΠΛΕΚΟΥ
ΕΠ.2.034	ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΑΓΧΟΓΟΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ	6	Μ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΠ.2.035	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΑΘΗΣΗΣ	6	Μ. ΤΖΟΥΡΙΑΔΟΥ
ΕΠ.2.036	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ	6	Γ. ΜΠΑΡΜΠΑΣ
ΕΠ.2.057	ΥΛΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΜΝΗΜΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	6	Σ. ΤΑΜΠΑΚΗ
ΕΠ.2.059	ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	6	Α. ΛΕΝΑΚΑΚΗΣ
ΕΠ.2.060	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ	6	Κ. ΔΟΓΑΝΗ
ΕΠ.2.038	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	6	Ε. ΝΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΠ.2.041	ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Μ. ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΟΥ
ΕΠ.2.047	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	6	Σ. ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΕΠ.2.048	ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	6	Σ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ
ΕΠ.2.049	ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	6	Κ. ΒΡΥΖΑΣ
ΕΠ.2.050	ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	6	Κ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠ.2.052	ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ	6	Μ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ
ΕΠ.2.053	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	6	Κ. ΤΣΙΟΥΜΗΣ
ΕΠ.2.037	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΩΝ	6	Α. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
ΕΠ.2.055	ΔΙΓΛΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Π. ΤΣΟΚΑΛΙΔΟΥ
ΕΠ.2.043	ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	6	Π. ΠΑΝΤΙΔΟΣ
ΕΠ.2.039	ΣΠΟΥΔΕΣ ΕΙΡΗΝΗΣ	6	Α. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠ.2.061	ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΟΠΑΡΑΜΥΘΙ	6	Ν. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
ΕΠ.2.062	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΒΡΕΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	6	Κ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ	Π.Μ. (ECTS)	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΣΟΥΣΑ
ΠΡ.3.062	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ II	Ζ'	24	

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ – ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2014-2015

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π.Μ. (ECTS)	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΣΟΥΣΑ
ΥΒ.1.001	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	6	Κ. ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ
ΥΒ.1.002	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	6	Μ. ΓΚΕΚΑ
ΥΒ.1.003	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	6	Ζ. ΜΠΑΜΠΛΕΚΟΥ
ΥΒ.1.004	ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	6	Μ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΒ.1.005	ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ	6	Μ. ΤΖΟΥΡΙΑΔΟΥ
ΥΒ.1.006	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	6	Γ. ΜΠΑΡΜΠΑΣ
ΥΒ.1.027	Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Σ. ΤΑΜΠΑΚΗ

ΥΒ.1.028	ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	6	Δεν προσφέρεται λόγω εκπαιδευτικής αδείας της κ. Παυλίδου
ΥΒ.1.029	ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	6	Α. ΛΕΝΑΚΑΚΗΣ
ΥΒ.1.030	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	6	Κ. ΔΟΓΑΝΗ
ΥΒ.1.008	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	6	Ε. ΝΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΥΒ.1.015	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΩΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	6	Μ. ΤΖΕΚΑΚΗ
ΥΒ.1.011	ΟΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ	6	Μ. ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΟΥ
ΥΒ.1.014	ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ	6	Μ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΥΒ.1.010	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	6	Α. ΚΥΡΙΔΗΣ
ΥΒ.1.017	ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	6	Ρ. ΤΣΟΚΑΛΙΔΟΥ
ΥΒ.1.018	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	6	Σ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ
ΥΒ.1.019	ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ	6	Κ. ΒΡΥΖΑΣ
ΥΒ.1.020	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (1204-1950)	6	Κ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΒ.1.022	ΣΠΟΥΔΕΣ ΦΥΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	6	Μ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ
ΥΒ.1.023	ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Κ. ΤΣΙΟΥΜΗΣ
ΥΒ.1.012	ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΓΩΓΗΣ	6	Δ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΥΒ.1.007	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Α. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
ΥΒ.1.016	ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	6	Μ. ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ
ΥΒ.1.013	ΟΙ ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6	Π. ΠΑΝΤΙΔΟΣ
ΥΒ.1.024	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ	6	Α. ΚΑΡΑΚΙΤΣΙΟΣ
ΥΒ.1.025	ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	6	Π. ΤΣΟΚΑΛΙΔΟΥ
ΥΒ.1.009	ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ	6	Α. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
ΥΒ.1.031	ΜΟΥΣΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ	6	Ν. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
ΥΒ.1.032	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑ	6	Κ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΥΒ.1.033	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	6	Β. ΛΑΜΠΙΤΣΗ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ –ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2014-2015

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Π.Μ. (ECTS)	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΣΟΥΣΑ
ΕΠ.2.033	ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	6	Ζ. ΜΠΑΜΠΛΕΚΟΥ
ΕΠ.2.034	ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΑΓΧΟΓΟΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ	6	Μ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΠ.2.057	ΥΛΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: ΜΝΗΜΕΙΑ, ΜΟΥΣΕΙΑ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	6	Σ. ΤΑΜΠΑΚΗ
ΕΠ.2.059	ΘΕΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	6	Α. ΛΕΝΑΚΑΚΗΣ
ΕΠ.2.038	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	6	Ε. ΝΤΟΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΠ.2.048	ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	6	Σ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ
ΕΠ.2.049	ΜΕΣΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	6	Κ. ΒΡΥΖΑΣ
ΕΠ.2.052	ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ	6	Μ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ
ΕΠ.2.043	ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	6	Π. ΠΑΝΤΙΔΟΣ
ΕΠ.2.061	ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΟΠΑΡΑΜΥΘΙ	6	Ν. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
ΕΠ.2.062	ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΒΡΕΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ	6	Κ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΕΠ.2.063	ΟΠΤΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ	6	Β. ΛΑΜΠΙΤΣΗ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Κ.Μ.	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΑΜΗΝΟ	Π.Μ. (ECTS)	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΣΟΥΣΑ
ΠΡ.3.061	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ Ι	ΣΤ'	24	Α. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ – Μ. ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ – Μ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

► ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΑΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εκπαιδευτική Ψυχολογία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.001

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Βουγιούκας

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Μελέτη (για γραπτές εργασίες και γραπτές εξετάσεις)	58
☒	Άλλη / Άλλες (Μελέτη και παρουσιάσεις άρθρων και κεφαλαίων βιβλίων, παρουσιάσεις εργασιών)	53

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να κατανοήσουν τη σύνδεση των αρχών της ψυχολογίας με την εκπαιδευτική πράξη με έμφαση στην προσχολική εκπαίδευση. Ειδικότερα να κατανοήσουν 1. βασικές θεωρίες μάθησης και κινήτρων σε σχέση με την εκπαιδευτική πράξη και 2. βασικές αρχές διαχείρισης τάξης και οργάνωσης αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος.
Επιπρόσθετος στόχος είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να εξοικειωθούν με την ερευνητική διαδικασία και να προβληματιστούν γύρω από ερευνητικές πτυχές της εκπαιδευτικής ψυχολογίας.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

- Μάθηση και διδασκαλία.
  - Συμπεριφορισμός, μάθηση και διδασκαλία, ii. Θεωρίες των Piaget και Vygotsky και η σημασία τους για τη μάθηση και τη διδασκαλία, iii. η ψυχοκοινωνική θεωρία του Erikson και η εφαρμογή της στην εκπαίδευση.
- Κίνητρα και εκπαίδευση.
  - κίνητρα και άγχος, περιέργεια και ενδιαφέρον, ii. προσεγγίσεις στα κίνητρα, iii. κίνητρα και ενθάρρυνση, iv. κίνητρα και αυτοπροσδιορισμός, v. μαθημένη αβοηθησία, vi. προσανατολισμός έργου, vii. εφαρμογές στην εκπαίδευση.
- Θέματα διαχείρισης τάξης.
  - Διαχείριση τάξης και συμπεριφορά μαθητών, ii. χρόνος εμπλοκής και διδασκαλίας, οργάνωση χρόνου και εμπλοκής μαθητών, iii. οργάνωση κανόνων-λογικών συνεπειών στην τάξη, iv. κοινωνική πειθαρχία στην τάξη, λανθασμένοι στόχοι παιδιών, v. 'στοχαστική' διαχείριση τάξης.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Elliott S, Kratochwill T, Littlefield-Cook J, Travers J. (2008). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Εκδόσεις Gutenberg.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Gaonach, D. & Golder, C. (2003). Εγχειρίδιο Ψυχολογίας για την Εκπαίδευση. Τόμος Α. Εκδόσεις Πατάκη. (διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη του τμήματος ψυχολογίας)

Slavin, R. E. (2007). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Εκδόσεις Μεταίχμιο. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες του τμήματος ψυχολογίας, του τομέα παιδαγωγικής της φιλοσοφικής σχολής και του τμήματος γερμανικής γλώσσας και φιλολογίας)

Foulin, J.N. & Mouchon, S. (2001). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Εκδόσεις Μεταίχμιο. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες της παιδαγωγικής σχολής, του τμήματος ψυχολογίας και του τομέα παιδαγωγικής της φιλοσοφικής σχολής)

Woolfolk, A. (2007). Εκπαιδευτική Ψυχολογία. Εκδόσεις Έλλην. (διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη του τμήματος ψυχολογίας)

Δήμου, Γ. (2005). Εκπαιδευτική Ψυχολογία: θεωρία μάθησης. Εκδόσεις Gutenberg. (διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη της θεολογικής σχολής)

Παπαηλιού, Χ. Ξανθάκου, Γ. & Χατζηρήστου, Χ. (2005). Εκπαιδευτική-Σχολική Ψυχολογία. Εκδόσεις Ατραπός. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες της παιδαγωγικής σχολής και του τμήματος ψυχολογίας)

Καψάλης, Α. (1986). Παιδαγωγική Ψυχολογία. Εκδόσεις Κυριακίδης. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες της παιδαγωγικής σχολής και του τομέα παιδαγωγικής της φιλοσοφικής σχολής)

Φράγκος, Χ. (1985). Ψυχοπαιδαγωγική. Εκδόσεις Gutenberg. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες της παιδαγωγικής σχολής, του τμήματος ψυχολογίας και του τομέα παιδαγωγικής της φιλοσοφικής σχολής)

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτή εργασία, μελέτη και παρουσίαση άρθρων, γραπτές εξετάσεις. Στην τελική βαθμολογία συνυπολογίζεται η γραπτή εργασία (40%), η γραπτή εξέταση (40%) και η περίληψη/παρουσίαση άρθρου (20%).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία

Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Power Point, email

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Κοινωνική Ψυχολογία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.002

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Γκέκα

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	33
[X]	Σεμινάρια	6
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	55
[X]	Άλλη / Άλλες: Μελέτη άρθρων και βιβλίων, παρουσίαση και ανάλυση ταινιών	56

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

- Κατανόηση και μάθηση των βασικών θεωρητικών εννοιών της Κοινωνικής Ψυχολογίας
- Ερμηνεία των κοινωνιοψυχολογικών μηχανισμών και διαδικασιών που λαμβάνουν χώρα στην εκπαιδευτική πράξη.
- Ανάλυση του ρόλου του εκπαιδευτικού

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[ ]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια

☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το έργο και οι μέθοδοι της Κοινωνικής Ψυχολογίας. Η θεωρία των αντιλήψεων για τα πρόσωπα. Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Χαρακτηριστικά και λειτουργίες των στερεοτύπων. Μέτρηση των στερεοτύπων Οι στάσεις. Στάσεις και συμπεριφορά. Θεωρίες των στάσεων. Η αλλαγή των στάσεων. Μέτρηση των στάσεων. Θεωρία των κοινωνικών αναπαραστάσεων. Θεωρία των παραγωγικών αιτίων της συμπεριφοράς. Θετική κοινωνική συμπεριφορά. Διαπροσωπικές σχέσεις.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κοκκινάκη, Φ. (2005). *Κοινωνική Ψυχολογία*, Αθήνα: Τυπωθητω.
Hogg, M. A. & Vaughan, G.M. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Βοσνιάδου Σ. (επιμ.) (2000). *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, τόμος β', Αθήνα: Gutenberg.
- Γεωργιάς Δ. (1990). *Κοινωνική Ψυχολογία* (τόμος α', β'), Αθήνα: Ελληνικά γράμματα
- Γεωργιαννής Π. (1996). *Θεωρίες της Κοινωνικής Ψυχολογίας* (τόμος, I, II), Αθήνα: Gutenberg
- Doise, W. H (2005). *Η εξήγηση στην κοινωνική ψυχολογία*, Αθήνα: Ελληνικά γράμματα
- Hogg, M. A., Vaughan, G. M. (2010). *Κοινωνική Ψυχολογία*, Αθήνα: Gutenberg
- Κοκκινάκη, Φ. (2005). *Κοινωνική Ψυχολογία*, Αθήνα: Τυπωθητω
- Παπαστάμου, Σ. (1989). *Εγχειρίδιο Κοινωνικής Ψυχολογίας*, Αθήνα: Οδυσσεάς.
- Παπαστάμου, Σ. (2001). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία* (τόμος Α'), Αθήνα: Ελληνικά γράμματα
- Παπαστάμου, Σ. (2006). *Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία* (τόμος Β'), Αθήνα: Ελληνικά γράμματα

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☐
Ανάλυση Εργασιών	☒	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☒	☐
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☒	☐
Άλλη / Άλλες: παρουσίαση και ανάλυση ταινιών	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Οι φοιτητές/τριες καλούνται να παρουσιάσουν ένα επιστημονικό άρθρο και να παραδώσουν την περίληψή του σε γραπτή μορφή.
Θα υπάρξει κατά τη διάρκεια του εξαμήνου μία γραπτή πρόοδος και η τελική γραπτή εξέταση
Στην τελική βαθμολογία συνυπολογίζεται η παρουσίαση και η περίληψη του άρθρου (20 %), η πρόοδος (20%) και η τελική γραπτή εξέταση (60 %).
Η συμμετοχή, το ενδιαφέρον, η συνέπεια συνυπολογίζονται στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Συνεργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Οι διαλέξεις γίνονται σε μορφή Power Point
Επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τους φοιτητές/τριες
Ιστοσελίδα μαθήματος με όλες τις πληροφορίες στο εκπαιδευτικό υλικό

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία

[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Γνωστική Ανάπτυξη
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.003
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ζωή Μπαμπλέκου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	30
[X]	Σεμινάρια	6
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	3
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	11
[X]	Άλλη / Άλλες (μελέτη και προετοιμασία φοιτητών)	100

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτήτριες και φοιτητές καλούνται καταρχήν να γνωρίσουν τις σημαντικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας, με έμφαση στις θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης, ώστε να είναι σε θέση να ερμηνεύσουν τα βασικά σημεία της συμπεριφοράς του παιδιού στο νηπιαγωγείο, στο σπίτι, στη δραστηριότητά του εν γένει. Στη συνέχεια, οι φοιτήτριες και φοιτητές εισάγονται στη γνωστική ανάπτυξη του παιδιού ανά ηλικιακή περίοδο και καλούνται να την προσεγγίσουν με εργαλείο τις θεωρίες της ανάπτυξης. Ο στόχος είναι να είναι σε θέση να «αναγνώσουν» τις βασικές αναπτυξιακές παραμέτρους της παιδικής συμπεριφοράς στο επίπεδο της μνήμης, της γλώσσας, της σκέψης, της μάθησης, στο επίπεδο εν γένει της ανάπτυξης του γνωστικού συστήματος.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[ ]	Δημιουργία	[ ]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα

☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Καμιά.

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Εισαγωγή στη μελέτη της ανθρώπινης ανάπτυξης. Θεμελιώδη ερωτήματα – μέθοδοι έρευνας στην ψυχολογία της ανάπτυξης. Οι θεωρίες της μάθησης της συμπεριφοράς (Pavlov, Skinner, Bandura). Η γνωστική-γενετική θεωρία (Piaget, Νεοπιαζετιανοί). Η θεωρία της επεξεργασίας των πληροφοριών (Klahr, Siegler). Οι θεωρίες της επίδρασης του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου (Bronfenbrenner, Bruner, Vigotsky).

Βρεφική περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (αντιληπτικοκινητική, γνωστικές αλλαγές), σχέση με τον κόσμο.

Νηπιακή περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (γλώσσα, μνήμη, σκέψη), διαμόρφωση της έννοιας και του ρόλου του φύλου.

Σχολική περίοδος: Γνωστική ανάπτυξη (μνήμη, ανάγνωση, γραφή, νοημοσύνη).

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1	Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΕΝΙΑΙΟ), 2Η ΕΚΔΟΣΗ ΠΛΗΡΩΣ ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ	LIGHTFOOT CYNTHIA, COLE MICHAEL, COLE SHEILA, ΜΠΑΜΠΛΕΚΟΥ ΖΩΗ (επιμ.), ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (μετ.)	Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ- Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.	2014
2	Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΕΝΙΑΙΟ)	Cole, M, Cole, S.R.	Gutenberg	2011

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Μπαμπλέκου Ζ. (2003). Η ανάπτυξη της μνήμης: Γνωστική διαδρομή στην παιδική ηλικία. Εκδόσεις Τυπωθήτω. Αθήνα.

Εξειδικευμένη βιβλιογραφία που ανακοινώνεται κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένων θεματικών.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☒	☐
Συγγραφή Εργασιών	☒	☐

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συγγραφή εργασίας.
Γραπτές τελικές εξετάσεις.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

PPT παρουσιάσεις μαθημάτων, video, email επικοινωνία

e-class

Εκπαιδευτικό υλικό

Ανάρτηση της ύλης του μαθήματος, καθώς και επιπλέον υλικού προς μελέτη

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και αντιμετώπιση προβλημάτων παιδιών προσχολικής ηλικίας

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.004

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μελανθία Κοντοπούλου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	75
☒	Φροντιστήριο	15
☒	Άλλη / Άλλες Εκπόνηση εργασιών	21

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

- Απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικά με τη ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και την διαμόρφωση ατομικών χαρακτηριστικών.
- Σύνδεση θεωρητικών γνώσεων με την παιδαγωγική πρακτική με στόχο την προώθηση της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης.
- Αναγνώριση και αντιμετώπιση σχετικών προβλημάτων.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα

[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το μάθημα οργανώνεται σε θεματικά κεφάλαια που αναφέρονται σε βασικές διαστάσεις της ψυχικής και κοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών από την γέννηση μέχρι την εφηβική ηλικία. Αρχικά παρουσιάζονται οι διαφορετικές θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις στη μελέτη της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και εξετάζονται συγκριτικά οι οπτικές τους σε σχέση με βασικά ερωτήματα, όπως η συνεχής/σταδιακή ανάπτυξη και η συμβολή διαφόρων παραγόντων στη διαμόρφωση ατομικών χαρακτηριστικών. Στη συνέχεια αναλύεται η αναπτυξιακή πορεία του ατόμου στη διαμόρφωση βασικών διαστάσεων της προσωπικής και κοινωνικής ανάπτυξης όπως : η ταυτότητα, η αυτορρύθμιση, η επιθετικότητα, η σεξουαλικότητα, οι κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Παράλληλα αναλύεται η συμβολή του οικογενειακού και σχολικού περιβάλλοντος και εξετάζονται οι τρόποι προώθησης της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και αντιμετώπισης προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν στην αναπτυξιακή πορεία των παιδιών.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

G. Craig, Don Baucum. Η ανάπτυξη του ανθρώπου. Τόμος Α'. εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2007
Μ. Κοντοπούλου. Παιδί και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2007

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Feldman R. Εξελικτική Ψυχολογία: Δια βίου ανάπτυξη. Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2011.
Cole M., Cole S. Η ανάπτυξη των παιδιών. Τόμος Α και Β. Εκδ. *Τυπωθήτω* Δαρδανός, Αθήνα, 2002.
Γαλανάκη Ε. Θέματα Αναπτυξιακής ψυχολογίας. Εκδ. Ατραπός, Αθήνα, 2003.
Κοντοπούλου Μ. Η μετάβαση από το σπίτι στο σχολείο. Εκδ Προμηθεύς, Θεσσαλονίκη, 1996.
Κουγιουμτζάκης Γ. (Επιμ. Εκδ.) Πρόοδος στην αναπτυξιακή ψυχολογία των πρώτων χρόνων. Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2001.
Ρεϊμόν-Ριβιέ Μπ. Η κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 2004.
Φρόντ Σ., Ραϊχ Β., Γιούνγκ Κ. Η σεξουαλική διαφύτιση του μικρού παιδιού. Εκδ. Επίκουρος, Αθήνα, 1991.
Χατζηχρήστου Χ. Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο. Εκπαιδευτικό υλικό Ι. Πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Εκδ. *Τυπωθήτω* Δαρδανός, Αθήνα, 2011.
Κουρκούτας Η. Παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς. Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου. Εκδ. Τόπος, Αθήνα, 2011.
Καλαντζή-Αζίζη Α., Μπεξεβέγκης Η. (επιμ. εκδ.) Ψυχική υγεία παιδιών και εφήβων. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα. Αθήνα, 2000.
Μοκό Ζ. Ψυχανάλυση και εκπαίδευση. Εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 1997.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση βασίζεται σε:

- γραπτή πρόοδος
- γραπτή και προφορική παρουσίαση εργασιών που δίνονται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου
- γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Οι διαλέξεις γίνονται σε μορφή Power Point
 Επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τους φοιτητές/τριες
 Ιστοσελίδα μαθήματος με όλες τις πληροφορίες στο εκπαιδευτικό υλικό

e-Οδηγός Σπουδών <https://ga.auth.gr/el/class/1/80020897>

Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

eClass

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ειδικές Αναπτυξιακές Διαταραχές

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.005

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Τζουριάδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Σεμινάρια	10
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	21
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
[X]	Πρακτική Άσκηση	60

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Να εκπαιδευτούν οι φοιτητές στη διάκριση των διαφόρων μορφών των προβλημάτων μάθησης και μαθησιακών δυσκολιών.

Να διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ των διαφόρων καταστάσεων που επηρεάζουν τη σχολική μάθηση, ιδιαίτερα στα προσχολικά χρόνια και πώς αυτές συνδέονται με την εμφάνιση δυσκολιών στην ανάγνωση, γραφή, οργάνωση του λόγου, κ.α.

Να κατανοούν πώς μπορεί να αναπτύξουν και να καλλιεργήσουν τις στρατηγικές των παιδιών, έτσι ώστε να περιοριστούν μετέπειτα μελλοντικές δυσκολίες.

Το μάθημα αποτελεί γέφυρα για τα εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες (μάθημα κατεύθυνσης) καθώς και για μαθήματα που άπτονται της προσχολικής διδακτικής.

Να αποκτήσουν οι φοιτητές επάρκεια στην κατανόηση της ανάπτυξης του λόγου από τη γέννηση μέχρι την ολοκλήρωση της ανάπτυξης (16 χρόνια), να αξιολογούν την τυπική γλωσσική ανάπτυξη και τις αποκλίσεις και να σχεδιάζουν δραστηριότητες παρέμβασης στο νηπιαγωγείο.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Νοημοσύνη-μάθηση-επίδοση
Βασικοί σταθμοί ανάπτυξης της επιστημονικής έννοιας του πεδίου των μαθησιακών δυσκολιών (από την ιατρική στην παιδαγωγική)
Μαθησιακές δυσκολίες: επιστήμη vs εκπαιδευτική πολιτική
Αναπτυξιακή πορεία των μαθησιακών δυσκολιών
Ειδικές διαταραχές: δυσλεξία, ειδικές διαταραχές του λόγου, δυσαριθμησία, κ.α.
Ερμηνευτικές προσεγγίσεις μάθησης και δυσκολιών με έμφαση στις γνωστικές
Ανιχνευτικά-ψυχομετρικά κριτήρια αξιολόγησης, διαφορική διάγνωση
Πρόγραμμα μεθόδων και στρατηγικών (φωνολογική, μορφοσυντακτική, σημασιολογική επάρκεια).
Βασικές λειτουργίες λόγου-ομιλίας-επικοινωνίας
Θεωρητικές προσεγγίσεις ανάπτυξης του λόγου (γλωσσολογική, μπιχεβιοριστική, γνωστική, Piaget-Vygotsky).
Βασικοί σταθμοί απόκτησης γλωσσικών-μεταγλωσσικών ικανοτήτων (φωνολογικό-μορφοσυντακτικό-σημασιολογικό-πραγματολογικό, με έμφαση στα προσχολικά χρόνια)
Διαταραχή άρθρωσης (δυσαρθρία)-εξελικτική διαταραχή άρθρωσης.
Διαταραχή ροής του λόγου (τραυλισμός). Διαταραχή οργάνωσης-δυσφασία.
Βασικές γνώσεις σχετικά με τις ερμηνείες για την ανάπτυξη του λόγου. Επεξεργασία των αναπτυξιακών σταδίων του λόγου του παιδιού της προσχολικής ηλικίας. Κατανόηση των αποκλίσεων στην ανάπτυξη του λόγου. Εντοπισμός των χαρακτηριστικών των διαταραχών λόγου και ομιλίας.
Αναδεικνύεται α) ότι ο λόγος αποτελεί υπόστρωμα της ανάπτυξης σε σχέση με την σχολική ετοιμότητα/μεταγλωσσική επίγνωση, β) Η σχέση του λόγου με τη διδασκαλία της γλώσσας και την πρώιμη παρέμβαση.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Μαθησιακές Δυσκολίες: Θέματα ερμηνείας και αντιμετώπισης, Τζουριάδου Μ.
Μαθησιακές Δυσκολίες: Θεωρία και πράξη, Μαρκοβίτης Μ. & Τζουριάδου Μ.
Ο λόγος του παιδιού της προσχολικής ηλικίας, Τζουριάδου Μ.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: Μια ψυχο-παιδαγωγική προσέγγιση, Τζουριάδου Μ.
 Πρώιμη Παρέμβαση: Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές, Τζουριάδου Μ. (επιμ.)
 Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη: Τι & Γιατί, Παντελιάδου Σ.
 Δυσλεξία και σχολείο: Η εμπειρία ενός αιώνα, Στασινός Δ.
 Ψυχολογία της γλώσσας, Βορίη Ρ. (επιμ. Τάνταρος Σ.)
 Ψυχομετρικό Κριτήριο Γλωσσικής Επάρκειας Λ-α-Τ-ω, Τζουριάδου Μ., Συγκολλίτου Ε.,
 Αναγνωστοπούλου Ε., Βακόλα Ι.
 Ψυχολογία του παιδιού, Βοσνιάδου Σ.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[ ]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Κλινική Άσκηση	[X]	[ ]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[ ]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

--

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.006

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γιώργος Μπάρμπας

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Σεμινάρια	8
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	60
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
[X]	Φροντιστήριο	23

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Βασικές γνώσεις σχετικά με τις ερμηνείες της αναπηρίας, με την ειδική εκπαίδευση και με την Πρώιμη Παρέμβαση.

Επεξεργασία και εντοπισμός των κρίσιμων διαφορών ανάμεσα στην προσέγγιση της «ομαλοποίησης» και της αντίστοιχης της «κοινωνικής κατασκευής της αναπηρίας».

Εντοπισμός των κρίσιμων παιδαγωγικών ζητημάτων – ερωτημάτων της ειδικής εκπαίδευσης και η σχέση τους με τα σύγχρονα προβλήματα της γενικής εκπαίδευσης.

Κατανόηση της σημασίας που έχει η διάσταση της ειδικής αγωγής στην παιδαγωγική κατάρτιση του εκπαιδευτικού της γενικής εκπαίδευσης.

Εμπειρική επεξεργασία όλων των προηγούμενων θεμάτων μέσα από εργαστηριακού τύπου εργασία

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Θεματικές ενότητες:

- Ιστορική εξέλιξη της Ειδικής Αγωγής.
- Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις για την ερμηνεία της αναπηρίας.
- Η προσέγγιση της συμβολικής αλληλεπίδρασης για την κοινωνική κατασκευή της αναπηρίας.
- Η συμβολή του Vygotsky στη διαμόρφωση των σύγχρονων τάσεων στην Ειδική Αγωγή.
- Η εξέλιξη της Ειδικής Αγωγής στην Ελλάδα.
- Από την ιδρυματική εκπαίδευση στο ενιαίο ενταξιακό σχολείο: κοινωνικά αιτήματα και παιδαγωγικές αντιφάσεις.
- Πρώιμη παρέμβαση και ο ρόλος της προσχολικής εκπαίδευσης.

Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα για μια εισαγωγική εκπαιδευτική δραστηριότητα στον τομέα της ειδικής αγωγής. Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες οργανωμένοι σε ομάδες μελετούν ένα συγκεκριμένο φορέα που υλοποιεί παιδαγωγικά προγράμματα σε παιδιά με αναπηρίες. Οι φορείς που μελετώνται καλύπτουν όλο το φάσμα των ανεπαρκειών και αναπηριών, στις οποίες παρέχονται εκπαιδευτικές υπηρεσίες στην περιοχή της Θεσσαλονίκης. Η μελέτη αυτών των προγραμμάτων γίνεται είτε με άμεση συμμετοχή σ' αυτά είτε με συνεντεύξεις με τους υπεύθυνους των φορέων και των προγραμμάτων. Στη δεύτερη περίπτωση χρησιμοποιείται ένα σχετικό ερωτηματολόγιο (κλίμακα αξιολόγησης του Mitchell), στο οποίο εκπαιδεύονται οι φοιτήτριες.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Μ. Τζουριάδου, Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, «Προμηθεύς», 1995, Μέρος Α', σελ. 15 – 95
 Μ. Τζουριάδου (επιμ.), Πρώιμη Παρέμβαση, σύγχρονες τάσεις και προοπτικές, Προμηθεύς, 2001, Κεφάλαιο Α', σελ. 21 – 76, Κεφάλαιο Β', σελ. 78 – 85 & 103 -138, Κεφάλαιο Γ', σελ. 184 – 198 & 209 – 232

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σημειώσεις - άρθρα σε φωτοτυπία:

- Γ. Μπάρμπας: «Ειδική εκπαίδευση και οι μαθητές που φοιτούν σ' αυτήν».
 Γ. Μπάρμπας: «Σχολική ενσωμάτωση: περιεχόμενο, προϋποθέσεις και όρια εφαρμογής».
 R. Bogdan: «Εφαρμογές της θεωρίας της συμβολικής αλληλεπίδρασης στην ειδική εκπαίδευση».
 Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης υπηρεσιών πρώιμης παρέμβασης του Mitchell.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒

Εργαστηριακές Ασκήσεις	☐	☒
Συγγραφή Εργασιών	☐	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☐
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτές εξετάσεις (50%) και εργασία στην εργαστηριακού τύπου άσκηση (50%)

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Η Πολιτιστική μας κληρονομιά στην Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.027

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σαπφώ Ταμπάκη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	26
☒	Σεμινάρια	26
☒	Άσκηση Πεδίου	12
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
☒	Φροντιστήριο	26
☒	Άλλη / Άλλες ειδικές προβολές και εκδηλώσεις	10

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Θεωρητικό υπόβαθρο ιστορίας πολιτισμού.

Ανάλυση των σχετικών εννοιών.

Χρονοδιαγράμματα.

Απόκτηση βασικών γνώσεων του ελληνικού πολιτισμού.

Πλαίσιο διαμόρφωσής του.

Κατανόηση της σημασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς στην προσχολική αγωγή.

Προσέγγιση των στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού για τις εκπαιδευτικές ανάγκες στην προσχολική αγωγή.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☒	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Εισαγωγή στις έννοιες της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράδοσης: μνημείο, αρχαιολογικός χώρος, μουσείο, ιστορικό κέντρο, κινητά και ακίνητα ευρήματα.

Θεσμοί και φορείς πολιτιστικής κληρονομιάς.

Διάγραμμα της πορείας του ελληνικού πολιτισμού από την προϊστορική έως και τη βυζαντινή εποχή.

Συγκρίσεις και αλληλοεπιδράσεις πολιτισμών στο χώρο της Μεσογείου.

Εξέταση αντιπροσωπευτικών δειγμάτων μνημείων, ευρημάτων, χώρων.

Η πολιτιστική κληρονομιά και τα μικρά παιδιά.

Λόγοι της χρησιμότητάς της σε σχετικές εφαρμογές στην προσχολική αγωγή.

Διαθεματικότητα και βιωματική εκπαίδευση.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Σ. Ταμπάκη, *Η Πολιτιστική μας Κληρονομιά σήμερα. Μνημεία-Μουσεία-Αρχαιολογικοί Χώροι για τους Εκπαιδευτικούς*, Εκδ. Αθ. Αλτιντζή, Θεσσαλονίκη 2001

E.M. Gombrich, *Μικρή Ιστορία του κόσμου*, Εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2008

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Άρθρα και άλλα βιβλία (σε πανεπιστημιακές και μη βιβλιοθήκες)

Ηλεκτρονικό εκπαιδευτικό υλικό στην ιστοσελίδα του Τμήματος

Εικόνες και σχέδια σε φωτοτυπίες

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☒	☐
Συγγραφή Εργασιών	☒	☐
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☐
Ανάλυση Εργασιών	☐	☒
Άσκηση Πεδίου	☐	☒
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☐	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☐	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☐	☒

Άλλη / Άλλες Προβολές	☐	☒
-----------------------	--------------------------	-------------------------------------

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συγγραφή μικρών εργασιών
Προφορικές παρουσιάσεις
Κατασκευές
Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Power point
Video
e-mail

Γλώσσα

Ελληνικά, Αγγλικά, Γερμανικά για φοιτητές Erasmus

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Κινητική και Ρυθμική Αγωγή

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.028

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Εύα Παυλίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Επιστημονικής Περιοχής
[X]	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	26
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
[X]	Φροντιστήριο	10
[X]	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	13
[X]	Σεμινάρια	10
[X]	Άλλη / Άλλες: μικροδιδασκαλίες, προβολές, αναλύσεις	22

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτήτριες/τές επιδιώκεται

- να αντιληφθούν κατ' αρχήν θεωρητικά τις ιδιαιτερότητες και τους άξονες της Κινητικής Ρυθμικής Αγωγής στην προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία,
- να εξοικειωθούν με τις ανάλογες διδακτικές μεθόδους και να είναι σε θέση να τις διαχειρίζονται κατάλληλα
- να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη και να έρθουν σε επαφή με τις προτεινόμενες

- δραστηριότητες βιωματικά, συμμετέχοντας ενεργητικά στο πρακτικό μέρος του μαθήματος
- να μάθουν να αξιολογούν την καταλληλότητα των δραστηριοτήτων σε σχέση με την ηλικία των παιδιών, το χώρο και άλλες συνθήκες
  - να είναι σε θέση να δημιουργούν δικές τους στοχοθετημένες εφαρμογές
  - να επιχειρούν να συνεργάζονται

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[ ]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[X]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Θεωρητικό μέρος: Περιλαμβάνει τα μοντέλα αγωγής της κίνησης του παιδιού (κινητική αγωγή, ψυχοκινητική, αναπτυξιακή φυσική αγωγή κ.ά.), τους στόχους, τις ιδιαιτερότητες και τις δυνατότητες εφαρμογής τους. Παρουσιάζεται η σύνδεσή τους με τη ρυθμική αγωγή μέσα από τις αναγνωρισμένες μεθόδους μουσικοκινητικής αγωγής. Σημαντικό κομμάτι του περιεχομένου του μαθήματος είναι η διδακτική μεθοδολογία και η λειτουργική ταξινόμηση των αντιπροσωπευτικών δραστηριοτήτων κινητικής και ρυθμικής αγωγής σε απλές, μεταβατικές, συνδυαστικές κ.ά. Επίσης, δίνεται έμφαση στις δυνατότητες διαθεματικών και διαπολιτισμικών προσεγγίσεων μέσω της κίνησης. Παρουσιάζονται σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα, ενώ οι φοιτήτριες/τές εισάγονται στη διαδικασία δημιουργίας, εφαρμογής και αξιολόγησης προγραμμάτων κινητικής ρυθμικής αγωγής για την προσχολική και πρώτη παιδική ηλικία.

Πρακτικό μέρος: Δραστηριότητες-παιχνίδια πάνω στους βασικούς άξονες του μαθήματος. Οι εφαρμογές πραγματοποιούνται με τη συμμετοχή των φοιτητριών/των μέσα σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Παυλίδου Εύα (2012) «Κινητική και Ρυθμική Αγωγή στην Προσχολική Εκπαίδευση: από τη Θεωρία στην Πράξη», εκδ. Ζυγός, Θεσσαλονίκη
2. Zimmer Renate (2007) «Εγχειρίδιο Ψυχοκινητικής Αγωγής: Θεωρία και Πράξη της Ψυχοκινητικής Παρέμβασης», εκδ. Αθλότυπο, Αθήνα

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Karin Martin & Ulla Ellermann, (2001) «Πολύπλευρη Ρυθμική Αγωγή: Μουσικοκινητική Προσέγγιση Κινητικών Ικανοτήτων», μετάφραση Ε. Φλεμετάκη, επιμέλεια Κ. Μουρατίδου, Εκδόσεις Salto, Θεσσαλονίκη,

Ρήγα Βασιλική, (2001) «Η Σωματική Έκφραση: στο Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό Σχολείο», Εκδ. Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός, Αθήνα

Ιζαμπέλ Μπελισά & Νικόλ Ιμπερτί, (2004) «Ο Χορός στο Νηπιαγωγείο» Εκδ Άγκυρα: Παιδαγωγικά

Τσαπακίδου Αγγελική, (1997) «Κινητικές Δεξιότητες: Προγράμματα Ανάπτυξης Κινητικών Δεξιοτήτων σε Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας» Εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη

Ζαχοπούλου Ευρυδίκη, (2007) «Η Φυσική Αγωγή στην Αρχή του 21ου Αιώνα: Σκοποί-Στόχοι-Επιδιώξεις στην Προσχολική Ηλικία» συνεργάστηκε Τρεύλας Ε., Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη

David L. Gallahue, (2002) «Αναπτυξιακή Φυσική Αγωγή για τα Σημερινά Παιδιά» Μεταφρ.-Επιμ. Ευαγγελινού Χ.- Παππά Α., Εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη

Renate Zimmer, (2007) «Εγχειρίδιο Κινητικής Αγωγής: από τη Θεωρία στην Πράξη» επιστ επιμ Α. Καμπάς, Εκδόσεις Αθλότυπο, Αθήνα

Πολυμενοπούλου Κ., Καραδήμου Κ., Πολλάτου Ε., «Ρυθμικές Ασκήσεις στη Φυσική Αγωγή», (2008), Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα

Διγγελίδης Νικόλαος (2007), «Το φάσμα των μεθόδων διδασκαλίας στη Φυσική Αγωγή: από τη θεωρία στην πράξη» εκδ. Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη

Stinson Sue (1988) “Dance for young children: finding the magic in movement”, North Marion (1990) “Movement & Dance Education: a Guide for the Primary & Middle School Teacher” Northcote House, κ.ά.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες: ανάλυση βιντεοσκοπημένων εφαρμογών	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Με συνδυασμό γραπτής εργασίας (ατομικής ή σε συνεργασία μέχρι δύο άτομα) και πρακτικής εξέτασης. Θα υπάρξουν εγκαίρως σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία θα αναλύονται σε σχετικό αρχείο που θα αναρτάται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες: Πρακτική εξέταση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

1. χρήση οπτικοακουστικού υλικού με βιντεοπροβολέα και ηχητικά συστήματα στη διδασκαλία
2. χρήση διαδικτύου για την επικοινωνία με τους φοιτητές: α) εκπαιδευτικό υλικό για το μάθημα αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος, β) έκτακτες ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα του Τμήματος, γ) απαντήσεις σε ερωτήματα των φοιτητών μέσω email.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία

[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Θεατροπαιδαγωγική

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.029

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνης Λενακάκης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	20
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	26
☒	Φροντιστήριο	10
☒	Πρακτική Άσκηση	10
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	30
☒	Άλλη / Άλλες (Παρακολούθηση και Παρουσίαση θεατρικών δρώμενων)	15

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Στόχος του μαθήματος είναι να εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στις βασικές έννοιες και τα εργαλεία της Θεατροπαιδαγωγικής, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν, να δημιουργούν, να παρουσιάζουν και να ερμηνεύουν θεατροπαιδαγωγικά δρώμενα.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

«Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσεται για τη συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει».

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Καμία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Αντικείμενο, στόχοι και μεθοδολογία της Θεατροπαιδαγωγικής. Σχέση Θεατροπαιδαγωγικής με τη Θεατρική Τέχνη και τις άλλες Τέχνες, την Παιδαγωγική επιστήμη, το σύγχρονο σχολείο και τους συγγενείς επιστημονικούς κλάδους. Η έννοια και τα συστατικά του θεάτρου ως παραστατικής τέχνης. Ειδικές σχέσεις Θεατροπαιδαγωγικής: Κανόνας-εμπυχωτής-ομάδα, παιχνίδι και μάθηση, συμπεριφορά, επικοινωνία, δράση, θεατρικό σημείο, αυτο-ανακάλυψη, αλληλεγγύη, διαδικασία, σκηνικό προϊόν, ενσυναίσθηση. Ο ρόλος του παιδαγωγού-εμπυχωτή.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Άλκηστις (2008) *Μαύρη Αγελάδα – Άσπρη Αγελάδα. Δραματική Τέχνη στην εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Τόπος.
Κωδικός στον Εύδοξο: 8782
2. Γραμματάς Θ. (1997) *Θέατρο και Παιδεία*. Αθήνα: εκδ. ιδίου.
Κωδικός στον Εύδοξο: 178

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Αρτώ, Α. (1992) *Το θέατρο και το είδωλό του* (μτφρ. Π. Μάτεσις). Αθήνα: Δωδώνη
- Άλκηστις (2012) *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο
- Άλκηστις (2012) *Το βιβλίο της δραματοποίησης*. Αθήνα: Πεδίο
- Άλκηστις (2012) *Η δραματοποίηση για παιδιά*. Αθήνα: Πεδίο
- Άλκηστις (2000) *Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Αυγητίδου, Σ. (επιμ.) (2001) *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Αυδή, Α. & Χατζηγεωργίου, Μ. (2007) *Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Beauchamp, H. (1998) *Τα παιδιά και το δραματικό παιχνίδι. Εξοικείωση με το θέατρο* (μτφρ. Ε. Γιανίτσκα). Αθήνα: Τυπωθήτω
- Bergeret, L. (1988) *Ψυχοκινητικά παιχνίδια για παιδιά από 2 ως 6 χρόνων*. Αθήνα: Δίπτυχο
- Βίννικος, Ντ. (1979) *Το παιχνίδι, το παιδί και η πραγματικότητα* (μτφρ. Α. Γιαννακούλας). Αθήνα: Καστανιώτης
- Chauveld, M. V. (1998) *Δραστηριότητες - διερευνήσεις - ανακαλύψεις για παιδιά του νηπιαγωγείου και*

του δημοτικού. Αθήνα: Τυπωθήτω

Γκόβας, Ν. (2003) *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο. Ασκήσεις, παιχνίδια, τεχνικές. Ένα πρακτικό βοήθημα για εμπυχωτές θεατρικών ομάδων και εκπαιδευτικούς.* Αθήνα: Μεταίχμιο

Γκροτόφσκι, Γ. (1982) *Για ένα Φτωχό Θέατρο* (μτφρ. Φ. Κονδύλης, Μ. Γάιτη-Βορρέ). Αθήνα: Θεωρία

Γραμματάς, Θ. (1999) *Διδακτική του Θεάτρου.* Αθήνα: Τυπωθήτω

Γραμματάς, Θ. (2002) *Το Ελληνικό θέατρο στον 20ό αιώνα. Πολιτισμικά πρότυπα και πρωτοτυπία* [2 τόμοι]. Αθήνα: Εξάντας

Γραμματάς, Θ. (2004) *Το θέατρο στο σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής.* Αθήνα: Ατραπός

Γραμματάς, Θ. (2006) *Για το Δράμα και το Θέατρο.* Αθήνα: Εξάντας

Γραμματάς, Θ. (2007) *Η σχολική θεατρική παράσταση. Οδηγός για εκπαιδευτικούς.* Αθήνα: Ατραπός

Γραμματάς, Θ. & Τζαμαριάς Τ. (2004) *Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο σχολείο. Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.* Αθήνα: Ατραπός

Δαράκη, Π. (1995) *Το προσχολικό παιδί και οι ανάγκες του.* Αθήνα: Δωδώνη

Deldime, R. (1996) *Θέατρο για την Παιδική και Νεανική Ηλικία* (μτφρ. Θ. Γραμματάς). Αθήνα: Τυπωθήτω

Έλαμ, Κ. (2001) *Η σημειωτική θεάτρου και δράματος* (μτφρ. Κ. Διαμαντάκου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Έσσλιν, Μ. (2005) *Μπρεχτ. Ο άνθρωπος και το έργο του* (απόδοση Φ. Κονδύλης). Αθήνα: Δωδώνη

Faur, G. & Lascar, S. (1988) *Το Θεατρικό Παιχνίδι* (μτφρ. Α. Στρουμπούλη). Αθήνα: Gutenberg

Κακούρη, Κ. Ι. (1998) *Προαισθητικές μορφές θεάτρου.* Αθήνα: Εστία (1η έκδ. 1946)

Καραντινός, Σ. (1949) *Περί Θεάτρου.* Αθήνα

Kempe, A. (επιμ.) (2005) *Εκπαιδευτικό δράμα και ειδικές ανάγκες. Ένα εγχειρίδιο για δασκάλους σε γενικά και ειδικά σχολεία* (μτφρ. Α. Βεργιοπούλου). Αθήνα: Πατάκης Κουν, Κ. (1992) *Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας.* Αθήνα: Καστανιώτης

Λενακάκης, Α. (2008) *Η Θεατροπαιδαγωγική ως νέο μοντέλο παρέμβασης στην αγωγή ατόμων με εμπόδια στη ζωή και στη μάθηση.* Στο: Κουρκούτας Η./Chaertier J.P. (επιμ.) (2008): *Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές.* Τοπίο, σσ. 455-470

Λενακάκης, Α. (2011) *Οι αντιστάσεις μας στο ανοίκειο ως πρόκληση: Ευκαιρίες διαπολιτισμικής συνάντησης και επικοινωνίας μέσω Θεατροπαιδαγωγικής.* Στο: Ανδρουλάκης Γ./Μητακίδου Σ./Τσοκαλίδου Ρ. (επιμ.) (2011) *Σταυροδρόμι Γλωσσών & Πολιτισμών: Μαθαίνοντας εκτός σχολείου.*

Πρακτικά 1^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου (σε ηλεκτρονική έκδοση). Θεσσαλονίκη: Πολύδρομο, Παιδαγωγική Σχολή Α.Π.Θ., σσ. 114-128.

Μάρκαρης, Π. (1982) *Ο Μπρεχτ και ο διαλεκτικός λόγος.* Αθήνα: Ιθάκη

Μουδατσάκης, Τ. (1994) *Η θεωρία του Δράματος στη σχολική πράξη. Το Θεατρικό Παιχνίδι. Η Δραματοποίηση.* Αθήνα: Καρδαμίτσας

Μουδατσάκης, Τ. (2005) *Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση. Από τον Stanislavsky, τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο.* Αθήνα: Εξάντας

Μπρουκ, Π. (1976) *Η Σκηνή χωρίς Όρια* (μτφρ. Μ.-Π. Παπαρά). Θεσσαλονίκη: Εγνατία

Μπρουκ, Π. (1998) *Η ανοιχτή πόρτα. Σκέψεις πάνω στην τέχνη και την πρακτική του θεάτρου* (μτφρ. Μ. Φραγκουλάκη). Αθήνα: Κοάν

Μπρουκ, Π. (1999) *Ένας Άλλος Κόσμος: Σαράντα χρόνια θεατρικής αναζήτησης 1947-1987* (μτφρ. Ε. Καραμπέτσου). Αθήνα: Εστία

Πάβις, Π. (2006) *Λεξικό του Θεάτρου* (επιμ. Κ. Γεωργουσόπουλος, μτφρ. Α. Στρουμπούλη). Αθήνα: Gutenberg

Παπαδόπουλος, Γ. (1999) *Δια παιδαγωγίας κοινωνικών αποτραγικοποιήσις.* Αθήνα: Εντός

Παπαδόπουλος, Γ. (2002) *Το όλον, το τραγικόν και η αγωγή.* Αθήνα: Ψηφίδα Παπαδόπουλος, Γ. (2005) *Καθάρσεως όρια και όροι.* Αθήνα: Ψηφίδα

Παπαδόπουλος Σ. (2010) *Παιδαγωγική Θεάτρου.* Αθήνα: Κοντύλι

Παπαθανασίου, Α. & Μπασκλαβάνη, Ο. (2001) *Θεατροπαιχνίδια*. Αθήνα: Κέδρος Πατσαλίδης, Σ. (1997) *(Εν)τάσεις και (Δια)στάσεις. Η ελληνική τραγωδία και η θεωρία του εικοστού αιώνα*. Αθήνα: Τυπωθήτω Πατσαλίδης, Σ. (2000) *Θέατρο και Θεωρία*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press Πούχνερ, Β. (1997) *Κείμενα και αντικείμενα. Δέκα θεατρολογικά μελετήματα*. Αθήνα: Καστανιώτης
Πούχνερ, Β. (1988) *Ελληνική Θεατρολογία*. Αθήνα : Εκδόσεις Εταιρείας Θεάτρου Κρήτης
Σέργη, Λ. (1987) *Δραματική έκφραση και αγωγή του παιδιού*. Αθήνα: Gutenberg
Τσιάρας, Α. (2007) *Η θεατρική αγωγή στο δημοτικό σχολείο: Μια ψυχοκοινωνιολογική προσέγγιση*. Αθήνα: Παπαζήσης
Χρυσάφη, Μ. (1991) *Το δραματικό παιχνίδι στην προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Σμυρنيωτάκης
Φύλλης, Χ. (1980) *Ιστορία του Θεάτρου* (μτφρ. Ρ. Πατεράκη). Αθήνα: Υποδομή Wooland Β., *Η διδασκαλία του δράματος στο Δημοτικό Σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα 1999
(Χρήσιμες πληροφορίες για τα θεατροπαιδαγωγικά δρώμενα στην ιστοσελίδα: www.theatroedu.gr).

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση στο μάθημα γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω των σκηνικών ασκήσεων και των αναλαμβανόμενων σκηνικών δράσεων που λαμβάνουν χώρα σε κάθε συνάντηση, και μέσω των παρουσιάσεων επιλεγμένων θεματικών από την ιστορία και εξέλιξη του Θεάτρου και της Θεατροπαιδαγωγικής.

Στο τέλος του εξαμήνου παρουσιάζεται θεατροπαιδαγωγικό δρώμενο από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές ομαδικά σε μικτό κοινό και παραδίνεται γραπτή εργασία/μνημόνιο, η οποία έχει το χαρακτήρα αναστοχαστικής και (αυτο)αξιολογικής έκθεσης πάνω στο παρουσιαζόμενο θεατροπαιδαγωγικό δρώμενο.

Το δρώμενο μπορεί να παρουσιαστεί σε επιλεγμένους εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς ή πολιτιστικούς φορείς της πόλης.

Επίσης, δίνεται η ευκαιρία επιλογής ανάμεσα σε προφορική εξέταση βάσει ύλης από τα προς επιλογή συγγράμματα και σε εκπόνηση και παρουσίαση γραπτής εργασίας βάσει ενός θέματος από την προτεινόμενη βιβλιογραφία.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Συνεργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Εξέταση με τη βοήθεια Η/Υ	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική (και γερμανική όπου χρειαστεί)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Δημιουργική Μουσική Παιδαγωγική

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.030

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Κωνσταντίνα Δογάνη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Άσκηση Πεδίου	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	21
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	20
☒	Άλλη / Άλλες: Παρουσιάσεις, Συζήτηση & κριτική άρθρων, Μικροδιδασκαλία, Συγγραφή εργασιών	50
	ΣΥΝΟΛΟ	150

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Οι φοιτητές αναμένεται ότι στα πλαίσια του μαθήματος

- θα κατανοήσουν και θα ευαισθητοποιηθούν για τις ιδιαιτερότητες της μουσικής αγωγής με τα παιδιά προσχολικής ηλικίας εμβαθύνοντας σε θεωρητικούς άξονες της Μουσικής Παιδαγωγικής
- μέσα από την προσωπική τους συμμετοχή θα έρθουν σε επαφή τόσο θεωρητικά όσο και βιωματικά με τις βασικές μορφές μουσικής έκφρασης και έννοιες της μουσικής και επιλεγμένες μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις, καλλιεργώντας τις προσωπικές τους μουσικές δεξιότητες στη χρήση του σώματος ως πηγή ήχου, της φωνής ως μουσικοπαιδαγωγικού εργαλείου και το χειρισμό απλών ρυθμικών και μελωδικών μουσικών οργάνων
- θα κληθούν να αφομοιώσουν δημιουργικά τις μουσικές γνώσεις που αποκτήθηκαν, τόσο μέσα από ομαδικές εργασίες όσο και τη δημιουργία μικρών μουσικών συνθέσεων
- θα εξοικειωθούν με το σχεδιασμό και την οργάνωση μουσικών δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο και την εφαρμογή τους σε μικροδιδασκαλίες, αντιλαμβανόμενοι την παιδαγωγική στάση και το ρόλο του εκπαιδευτικού για την ενθάρρυνση και ανάπτυξη της μουσικής δημιουργικότητας και έκφρασης των παιδιών

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις ΤΟΥ για την ταξινόμηση που προτείνεται. ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Βοηθούν οι όποιες προηγούμενες μουσικές σπουδές ή η ενασχόληση με τη μουσική.

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Εξοικείωση με βιωματικό τρόπο των φοιτητών με το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία διδασκαλίας της μουσικής στην προσχολική εκπαίδευση, απαραίτητη πριν την Πρακτική Άσκηση στο νηπιαγωγείο.

Θεωρητικός Άξονας

α) Το μάθημα πραγματεύεται διεθνή ερευνητικά ευρήματα και πρωτοποριακές εφαρμογές στο χώρο της μουσικής παιδαγωγικής στην προσχολική εκπαίδευση για την κατανόηση του 'παιδιού ως μουσικού'. Μέσω θεωριών για τη μουσική ανάπτυξη των παιδιών, τη μουσική δημιουργικότητα, γίνεται αντιληπτός ο τρόπος μουσικής επικοινωνίας των παιδιών και η φύση της μουσικής που δημιουργούν τα παιδιά.

β) κατανόηση βασικών μορφών μουσικής έκφρασης (ακρόαση-εκτέλεση-αυτοσχεδιασμό και σύνθεση) και επιλεγμένων μουσικοπαιδαγωγικών απόψεων, τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο

γ) κατανόηση του ρόλου του παιδαγωγού στη μουσική αγωγή για μια παιδοκεντρική θεώρηση της μουσικής αγωγής που υποστηρίζει τη διαδικασία ανακάλυψης των ήχων και την ανάπτυξη κριτικής και αναστοχαστικής σκέψης

Πρακτικό μέρος

Άμεση συμμετοχή των φοιτητών σε μουσικές δραστηριότητες και μουσικά παιχνίδια με αφορμή έννοιες της μουσικής και μουσικοπαιδαγωγικές θεωρίες, σε ομαδοσυνεργατικό μαθησιακό πλαίσιο.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

(1) Δογάνη, Κ. (2012) Μουσική στην προσχολική ηλικία: αλληλεπίδραση παιδιού-παιδαγωγού, Αθήνα: Gutenberg.

(2) Καραδήμου-Λιάτσου, Π. (2003) Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ο αιώνα: οι σημαντικότερες απόψεις για την προσχολική ηλικία, Αθήνα: Orpheus, Νικολαΐδης.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Στο μάθημα προτείνεται ελληνική και ξένη βιβλιογραφία και αρθρογραφία σχετική με τις διάφορες μουσικοπαιδαγωγικές θεωρίες.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται

- Με προφορικές ομαδικές ή ατομικές παρουσιάσεις και μικροδιδασκαλίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.
- Με πρόοδο στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος
- Με γραπτή ομαδική εργασία σε συγκεκριμένα ζητούμενα που αφορούν δημιουργικές εφαρμογές των στοιχείων της μουσικής και των μουσικοπαιδαγωγικών θεωριών και προφορική παρουσίαση και υποστήριξη σε μορφή 'παράστασης'.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Κατά τη διδασκαλία χρησιμοποιείται powerpoint για ανάλυση του θεωρητικού και πρακτικού μέρους του μαθήματος, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται με σύνδεση στο διαδίκτυο και χρήση προγραμμάτων αναπαραγωγής μουσικής και βίντεο, μουσικής σημειογραφίας και μουσικής επεξεργασίας ήχου. Το μάθημα στηρίζεται κυρίως στη δια ζώσης επαφή αλλά η επικοινωνία διευκολύνεται με την

ηλεκτρονική πλατφόρμα του μαθήματος καθώς και τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.008

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Έλση Ντολιοπούλου, Ελένη Παπαδοπούλου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	39
☒	Άλλη / Άλλες (Συγγραφή εργασιών/Παρουσιάσεις συγκεκριμένων θεματικών περιοχών/ Παρατήρηση πεδίου/Συζήτηση και κριτική άρθρων/Προβολή βίντεο)	20+21+15+10+6

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτητές να πληροφορηθούν για τις σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής και από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για θεμελιώδη ζητήματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση των παιδιών προσχολικής ηλικίας τον 21ο αιώνα.

Επίσης, οι φοιτητές να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης (ιστορική αναδρομή, στόχοι, χώρος, ρόλος παιδιών και παιδαγωγού, υλικά και δραστηριότητες, ενδεικτικό ημερήσιο πρόγραμμα, κριτική αξιολόγηση) και από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες για τον προγραμματισμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση προγραμμάτων κατάλληλων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☒	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Παρουσίαση και κριτική ανάλυση των σύγχρονων τάσεων της προσχολικής αγωγής, όπως η βιωματική προσέγγιση της μάθησης, η προσέγγιση των δημοτικών προσχολικών κέντρων του Ρέτζιο Εμίλια της Ιταλίας, η θεωρία του Vygotsky και η εφαρμογή της στην προσχολική αγωγή, οι αναπτυξιακά κατάλληλες και ακατάλληλες πρακτικές μέθοδοι, η θεωρία του Gardner για την πολλαπλή νοημοσύνη και η προσέγγιση για την προσχολική αγωγή που απορρέει απ' αυτήν, τα παιδικά μουσεία: ένας εναλλακτικός τρόπος εκπαίδευσης παιδιών και παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας, ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και οι νέες τεχνολογίες στην προσχολική τάξη.

Προγράμματα του 18ου, 19ου, 20ου αιώνα: Σύνομη αναφορά. Τα προγράμματα της προσχολικής αγωγής στη χώρα μας. Το πρόγραμμα της Μοντεσσόρι. Συμπεριφοριστικά προγράμματα με ιδιαίτερη αναφορά σε αυτά των Bereiter-Engelmann-Becker και το Distar. Το αναπτυξιακό-αλληλεπιδραστικό πρόγραμμα (Bank Street). Το πρόγραμμα Υψηλών Στόχων (High Score). Το πρόγραμμα των Kamii-DeVries. Μια προσέγγιση για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας. Μια προσέγγιση για την προαγωγή της ειρήνης. Μια προσέγγιση για την καλλιέργεια των συναισθημάτων. Μια προσέγγιση διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Μια προσέγγιση δίγλωσσης εκπαίδευσης. Μια προσέγγιση για την ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες σε μια κανονική τάξη. Σε όλα τα παραπάνω προγράμματα/προσεγγίσεις γίνεται αναφορά στο χώρο/περιβάλλον, στον προγραμματισμό και την υλοποίηση του προγράμματος, στις σχέσεις παιδιών-παιδαγωγού, παιδιών μεταξύ τους και παιδαγωγού-γονέων και στην αξιολόγηση της ανάπτυξης και της μάθησης των παιδιών. Σύγκριση των προγραμμάτων και των προσεγγίσεων και συνολική αξιολόγησή τους. Σύγκριση των προγραμμάτων και των προσεγγίσεων με το ΔΕΠΠΣ

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- 1) Ντολιοπούλου, Ε (2001). *Σύγχρονες τάσεις της προσχολικής αγωγής*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
- 2) Ντολιοπούλου, Ε (2000). *Σύγχρονα προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Edwards, C. Gandini, L. & Forman, G. (2001). *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Εκδ. Πατάκη.

Helm, J. & Katz, L. (2002). Μέθοδος project και προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Κακανά, Δ. κ.ά (2006). (επιμ). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Παιδαγωγική και διδακτική διάσταση*. Θεσ/νίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Katz, L. & Chard, S. (2004). *Η μέθοδος project*. Αθήνα: Ατραπός.

McAfee, O. Leong, D. & Bodrona, E. (2010). *Βασικές αρχές της αξιολόγησης στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδ. παπαζήση.

Ντολιοπούλου, Ε. & Γουργιώτου, Ε. (2008). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην προσχολική*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.

Π.Ι (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί, Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα.

Π.Ι (2011α). *Οδηγός εκπαιδευτικού για το πρόγραμμα σπουδών του νηπιαγωγείου*. Αθήνα.

Π.Ι (2011β). *Πρόγραμμα σπουδών νηπιαγωγείου*. Αθήνα.

Ρεκαλίδου, Γ. (2011). *Αξιολόγηση της μάθησης ή αξιολόγηση για τη μάθηση*; Αθήνα: Πεδίο.

Roopnarine, J. & Johnson, J. (2006). *Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.

Τάφα, Ε. (2005). *Ανάγνωση και γραφή στα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αθήνα: Πεδίο.

ΥΠΕΠΘ & ΠΙ (2002). Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο. Αθήνα.

ΥΠΕΠΘ (2008). *Εγχειρίδιο δραστηριοτήτων για νηπιαγωγούς*. Αθήνα.

ΥΠΕΠΘ (2009^α). *Οδηγός ολοήμερου νηπιαγωγείου*. Αθήνα.

ΥΠΕΠΘ (2009^β). *Οδηγός γονέα*. Αθήνα.

Χρυσ αφίδης, Κ. & Σιβροπούλου, Ρ. (2011). *Αρχές και προοπτικές της προσχολικής εκπαίδευσης*. Θεσ/νίκη: Αφοί Κυριακίδη.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[ ]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άλλη / Άλλες (Παρουσιάσεις στην τάξη)	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτή εργασία ή/και παρουσιάσεις στην τάξη.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες (Παρουσιάσεις στην τάξη)	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

ΗΥ, βίντεο

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μαθηματική Εκπαίδευση στη Προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.015

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαριάννα Τζεκάκη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	10
☒	Άσκηση Πεδίου	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	25
☒	Πρακτική Άσκηση	5

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Στόχος του μαθήματος είναι η ουσιαστικότερη κατανόηση της φύσης και της λειτουργίας των Μαθηματικών σε συνάρτηση με τη διδασκαλία τους σε μικρές ηλικίες.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☒	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το μάθημα περιλαμβάνει ανάπτυξη επίγνωσης για περιοχές των Μαθηματικών και ανάπτυξη γνώσεων και εμπειριών σε σχέση με τη διδασκαλία τους, δηλαδή πλαισιώνεται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις διαδικασίες διδακτικής τους προσέγγισης. Συγκεκριμένα αναλύονται οι ιδιαιτερότητες θεματικών, εξετάζεται η κλιμάκωση των δυσκολιών κατά έννοια και μελετάται η ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων και υλικού.

Το μάθημα προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις και αρχικές δεξιότητες για την διδασκαλία μαθηματικών εννοιών στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία, δηλαδή την επεξεργασία μαθηματικών δραστηριοτήτων, παιχνιδιών και ειδικού εκπαιδευτικού υλικού στις μικρές ηλικίες

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

ΤΖΕΚΑΚΗ Μ. (2007). Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα. ΑΘΗΝΑ: GUTENBERG.

ΤΖΕΚΑΚΗ Μ. (2010). Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία.

Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζυγός

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

D. H. Clements, J. Sarama, & A.M. DiBiase (eds.) (2004). Engaging young children in mathematics:

Standards for early childhood mathematics education, 7-76. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum. 2004

Edwards, S. (1998). Managing effective teaching of Mathematics 3-8. London: Paul Chapman Publishing Ltd

T. Nunes & P. Bryant (eds.). Learning and Teaching Mathematics: An International perspective, 315-345. Hove: Psychology Press. 1998

A. Gutierrez & P. Boero (eds.), Handbook of Research on the Psychology of Mathematics Education. Past, Present, Future, 205- 236. Rotterdam, Taipei: Sense Publishers. 2006

Saraho, O.N., & Spodec, B. (2006). Contemporary Perspectives on Mathematics in Early Childhood Education. Charlotte: IAP.

Samara, J. & Clements, D. H. (2009). Early Childhood Mathematics Education Research. Learning Trajectories for Young Children. Routledge

van den Heuvel-Panhuizen, M. (1998). Children Learn Mathematics. The Netherlands, Freudenthal Institute, Utrecht University & National Institute for Curriculum Development.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[ ]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

- πραγματοποιούνται ασκήσεις
- προετοιμάζονται εργασίες
- προετοιμάζονται εφαρμογές
- γραπτή τελική εργασία

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

- προβολές και παρουσιάσεις
- παρουσιάσεις από το διαδίκτυο
- επικοινωνία με μείλ και στο e-class

Γλώσσα

ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδασκαλία και τη Μάθηση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.011

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μ. Τσιτουρίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	26
[X]	Άσκηση Πεδίου	16
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
[X]	Διδασκαλία από απόσταση με χρήση ΤΠΕ- πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Ικανότητα αξιοποίησης ερευνητικών δεδομένων από το χώρο των ΤΠΕ για το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιοποίηση δράσεων τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[ ]	Δημιουργία	[ ]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[ ]	Αξιολόγηση	[ ]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα

☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

καμία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

- Νέα και Παραδοσιακά Μέσα, Σχέσεις των Μέσων, Επιπτώσεις των νέων Μέσων στα παραδοσιακά
- Χρήσεις και πρακτικές των Δικτύων. Διαδίκτυο και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης.
- Ψηφιακός Γραμματισμός
- Παιδιά και Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας
- Εκπαιδευτικές και διδακτικές προσεγγίσεις των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
- Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση εφαρμογών των ΤΠΕ
- Ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία
- Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση και το έργο του εκπαιδευτικού

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

ΒΡΥΖΑΣ Κ. –ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΟΥ Μ. (2014). Νέοι και τεχνολογίες της επικοινωνίας Αθήνα: GUTENBERG
 ΒΟΣΝΙΑΔΟΥ Σ. (2006). Παιδιά, σχολεία και υπολογιστές. Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Η βιβλιογραφία αναρτάται στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☐	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☐
Ανάλυση Εργασιών	☒	☒
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☒	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☐	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών λαμβάνονται υπόψη:
 α) γραπτές εργασίες περιορισμένης έκτασης
 β) εργαστηριακές ασκήσεις
 γ) φύλλα εργασίας που συμπληρώνονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων
 δ) προφορική παρουσίαση εργασιών
 ε) τελική γραπτή εξέταση.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία

[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μάθηση και Διδασκαλία στο Νηπιαγωγείο

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.014

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Παπανδρέου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Επιστημονικής Περιοχής
[X]	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Άσκηση Πεδίου	24
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	62
[X]	Άλλη / Άλλες: παρουσιάσεις εργασιών, συνεργασία για εκπόνηση ομαδικών εργασιών Τήρηση φακέλου φοιτητή	24

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτητές/τριες παρακολουθώντας με επιτυχία όλες τις μαθησιακές δραστηριότητες του μαθήματος θα είναι ικανοί να:

- αναγνωρίζουν τους ποικίλους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε παιδιού (όπως τρόπο σκέψης, ενδιαφέροντα, μαθησιακό στυλ κ.ά) και τη σημασία όλων αυτών για την διαδικασία της μάθησης και διδασκαλίας στο νηπιαγωγείο
- επιλέγουν εργαλεία και τεχνικές για να προσδιορίσουν το μαθησιακό προφίλ των παιδιών μιας τάξης νηπιαγωγείου
- προσδιορίζουν τα χαρακτηριστικά των διαφορετικών πλαισίων μάθησης στο νηπιαγωγείο και πως αυτά υποστηρίζουν τη διαδικασία μάθησης και διδασκαλίας
- εξηγούν τα χαρακτηριστικά της Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής προσέγγισης καθώς και τις

- προϋποθέσεις για την εφαρμογή της
- περιγράφουν τρόπους εφαρμογής της Διαφοροποιημένης Παιδαγωγικής
  - προτείνουν τρόπους αξιοποίησης της διαφορετικότητας των παιδιών μιας ομάδας και των πλαισίων μάθησης στο χώρο του νηπιαγωγείου για το σχεδιασμό διαφοροποιημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων
  - επιλέγουν δραστηριότητες που ενθαρρύνουν την αυτενέργεια, διερεύνηση, την περιέργεια και την επίλυση προβλημάτων ώστε να ταιριάζουν σε συγκεκριμένα μαθησιακά προφίλ παιδιών νηπιαγωγείου
  - αναλύουν και ερμηνεύουν με τα κατάλληλα θεωρητικά εργαλεία διαδικασίες μάθησης και διδασκαλίας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το μάθημα αυτό αποτελείται από τρεις ενότητες. Αρχικά εξετάζεται το παιδί που μαθαίνει και αναπτύσσεται σε συγκεκριμένο κάθε φορά κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, επικεντρώνοντας στις επιρροές που δέχεται από την οικογένεια, το σχολείο και την κοινωνία. Υπό αυτό το πρίσμα, προσεγγίζονται χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες των παιδιών του Νηπιαγωγείου, (όπως είναι τα ενδιαφέροντα και οι προτιμήσεις τους, ο τρόπος σκέψης τους και οι θεωρίες που κατασκευάζουν, η ικανότητά τους για αναπαράσταση και η πολυτροπικότητα έκφρασης και επικοινωνίας, καθώς και οι διαφορετικοί τρόποι μάθησης που επιλέγουν) που αναδεικνύουν τη διαφορετικότητά τους και επηρεάζουν τη διαδικασία μάθησης και διδασκαλίας.

Στην δεύτερη ενότητα παρουσιάζονται συγκεκριμένα πλαίσια στα οποία μαθαίνουν τα παιδιά στο χώρο του νηπιαγωγείου (παιχνίδι οργανωμένο και αυθόρμητο, ρουτίνες του νηπιαγωγείου, καθημερινές –αυθεντικές καταστάσεις, διερευνήσεις, και οργανωμένο πρόγραμμα). Αναλύονται τα χαρακτηριστικά τους και τρόποι αξιοποίησής τους για την οργανωμένη ή την αυθόρμητη μάθηση. Στην τρίτη ενότητα του μαθήματος εξετάζεται η διαφοροποιημένη παιδαγωγική προσέγγιση (ορισμοί, χαρακτηριστικά, προϋποθέσεις για την εφαρμογή) και υπό το πρίσμα αυτό επιχειρείται η σύνθεση των δυο προηγούμενων ενότητων. Διερευνούνται δηλαδή τρόποι αξιοποίησης της διαφορετικότητας κάθε παιδιού και των πλαισίων μάθησης στο χώρο του νηπιαγωγείου για το σχεδιασμό διαφοροποιημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. C. Edwards, L. Gandini & G. Forman (επιμ.). 2006. Reggio Emilia: *Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη
2. L. Katz, & J. H. Helm. 2012. *Η μέθοδος project στην προσχολική και πρωτοσχολική εκπαίδευση: Μικροί ερευνητές* (Νέα εμπλουτισμένη έκδοση). Αθήνα: εκδόσεις Μεταίχμιο.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Μ. Σφυρόερα. Διαφοροποιημένη παιδαγωγική www.kleidiakaiantikleidia.net
- Εκπαιδευτικό υλικό στην ιστοσελίδα του μαθήματος (παρουσιάσεις από τα μαθήματα)

Κατ' επιλογή:

- Tomlinson, C. A., Brighton, C., Hertzberg, H., Callahan, C. M., Moon, T. R., Brimijoin, K., Conover, L. A. & Reynolds, T. (2003). Differentiating Instruction in Response to Student Readiness, Interest, and Learning Profile in Academically Diverse Classrooms: A Review of Literature. *Journal for the Education of the Gifted*, 27, 2/3, pp. 119-145.
<http://etseo.org/info/raas/DI%20Review%20of%20Lit.pdf>
- Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, Α' μέρος . Στο **ΥΠΔΒΜΘ** Ψηφιακό Σχολείο, Α. Προγράμματα Σπουδών <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>
- Οδηγός για το Νηπιαγωγείο. Στο **ΥΠΔΒΜΘ** Ψηφιακό Σχολείο, Β. Οδηγοί για τον εκπαιδευτικό <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php#b>
- Α. Ανδρούσου. *Κίνητρο στη εκπαίδευση*. www.kleidiakaiantikleidia.net
- Birbili, M & Tsiouridou, M. 2008. Identifying children's interests and planning learning experiences: challenging some taken for granted views. In P.G. Grotewell & Y. M. Burton, *Early Childhood Education: Issues and Developments* (143-156). Nova science Publishers, Inc.
- Παπανδρέου, Μ. (2011). Σημειωτικές διαδικασίες στο νηπιαγωγείο και ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων με νόημα για τα παιδιά. In N. Stellakis & M. Efstathiadou (Eds), *Proceedings of the OMEP European conference Cyprus: Perspectives of creativity and learning in early childhood*" (pp. 618-627). ISBN: 978-9963-7377-0-3.
http://www.omep.com.cy/images/media/assetfile/conference_proceegins.pdf
- Παπανδρέου, Μ. (2008). Προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες: Παλιές και νέες απόψεις και η πρόκληση του ΔΕΠΠΣ. Στο Π. Κουμαράς & Φ. Σέρογλου (Επιμ.), *Αναλυτικά προγράμματα και βιβλία φυσικών επιστημών, πρακτικά* (σελ. 385-391). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη.
- Παπανδρέου, Μ. Σιαμπάνη, Ε. & Δούμου, Σ. (2011). Η σημασία της σχεδιαστικής δραστηριότητας στο Νηπιαγωγείο: Αλληλεπιδράσεις νηπίων κατά την επίλυση ενός προβλήματος μέσω του σχεδίου *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 83, 118-126.
- Σ. Αυγητίδου. 2001. *Το παιχνίδι: σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Τυποθήτω, Γιώργος Δάρδανος.
- S. Wright. 2007. Young children's meaning making through drawing and telling. *Australian Journal of Early Childhood*, V 32, N 4, 37-48
- B. Van Oers. 1994. Semiotic Activity of Young Children in Play: The Construction and Use of Schematic Representations. *European Early Childhood Education Research Journal*, Vol. 2, No. 1.
- M. Worthington. 2007. "It's my birthday bridge": multimodal meaning through play. In. J. Moyles *Beginning teaching: beginning learning*. London: Open University Press.
- Karen Bellous. Looking at the Trees around Us Spring 2004 *ECRP* Vol. 6 No. 1
<http://ecrp.uiuc.edu/index.html>
- Yvonne Kogan. 2003. A Study of Bones. *ECRP* Vol. 5 No. 1. <http://ecrp.uiuc.edu>

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες: Συνεργατική εκπόνηση μικρών εργασιών , Τήρηση φακέλου φοιτητή	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου και περιλαμβάνει:
Α. Την εκπόνηση μικρών εργασιών, όπως μελέτη και ανάλυση άρθρων, επεξεργασία, ανάλυση και ερμηνεία μελέτης περίπτωσης, συλλογή και επεξεργασία δεδομένων και διεξαγωγή συμπερασμάτων (άσκηση πεδίου), κ.ά. και
Β. Τελικές γραπτές εξετάσεις.
Τα κριτήρια αξιολόγησης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Συνεργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Υποστήριξη των διαλέξεων ή και σεμιναρίων με παρουσιάσεις (ppt), επικοινωνία με e-mail, διάθεση εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεις, άρθρα προς μελέτη, οδηγίες για εργασίες κ.λ.π) στην ιστοσελίδα του μαθήματος
 Μελέτη και ανάλυση βιντεοσκοπημένων περιστατικών από την εκπαιδευτική διαδικασία στο νηπιαγωγείο

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.010

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αργύρης Κυρίδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	40
[X]	Άλλη/Άλλες (Μελέτη και προετοιμασία φοιτητών)	71

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσει για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

- Γνώση και κατανόηση βασικών κοινωνιολογικών εννοιών
- Γνώση και κατανόηση βασικών ερευνητικών εργαλείων της κοινωνιολογίας
- Δυνατότητα ανάλυσης κοινωνικών φαινομένων με τη χρήση κοινωνιολογικών εργαλείων
- Δυνατότητα κοινωνιολογικής ανάλυσης και κατανόησης των λειτουργιών της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών προβλημάτων
- Δυνατότητα διατύπωσης ερευνητικών προβλημάτων με χρήση των θεωρητικών εργαλείων της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης
- Κατανόηση των λειτουργιών και ειδικότερα των κοινωνικών λειτουργιών της προσχολικής εκπαίδευσης
- Κατανόηση του κοινωνικού ρόλου του νηπιαγωγείου
- Δυνατότητα κοινωνιολογικής ανάλυσης και κατανόησης των κοινωνικών λειτουργιών της προσχολικής εκπαίδευσης
- Δυνατότητα διατύπωσης ερευνητικών προβλημάτων σχετικά με το νηπιαγωγείο και τις

- λειτουργίες του
- Κατανόηση της έννοιας της κοινωνικής ευπάθειας
  - Κατανόηση της έννοιας της κοινωνικής συνοχής
  - Κατανόηση των εννοιών: «κοινωνική ανισότητα» και «εκπαιδευτική ανισότητα»
  - Κατανόηση του κοινωνικού και αντισταθμιστικού ρόλου της εκπαίδευσης
  - Δυνατότητα διατύπωσης ερευνητικών προβλημάτων σε ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Η επιστήμη της κοινωνιολογίας – Βασικές έννοιες της κοινωνιολογίας – Η κοινωνιολογική έρευνα – Η κοινωνιολογία της εκπαίδευσης ως κλάδος της επιστήμης της κοινωνιολογίας και των επιστημών της εκπαίδευσης – Οι λειτουργίες της εκπαίδευσης και του σχολείου – Βασικά προβλήματα της κοινωνιολογίας της εκπαίδευσης – Εκπαιδευτική ανισότητα και ερμηνευτικές προσεγγίσεις της
Οι κοινωνικές λειτουργίες της προσχολικής εκπαίδευσης – Ο κοινωνικός ρόλος του νηπιαγωγείου – Η κοινωνικοποιητική λειτουργία στο νηπιαγωγείο - Η έννοια της πολιτισμικής υστέρησης - Το νηπιαγωγείο ως φορέας αντισταθμιστικής εκπαίδευσης
Η έννοια της κοινωνικής μειονεξίας - Οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες – Πολιτισμικές μειονότητες - Ζητήματα κοινωνικών ανισοτήτων - Η εκπαίδευση των ευπαθών κοινωνικών ομάδων – Ζητήματα εκπαιδευτικών ανισοτήτων – Η έννοια της θετικής διάκρισης – εκπαιδευτικά και κοινωνικά προγράμματα θετικών διακρίσεων.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Νόβα – Καλτσούνη, Χρ. (2010). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Gutenberg
Κυρίδης, Α. (1999). *Εκπαιδευτική ανισότητα*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Willis Paul (2012). *Μαθαίνοντας να δουλεύεις*. Αθήνα: Gutenberg
 Κασιμάτη, Κ. (2007). *Κοινωνικός αποκλεισμός*. Αθήνα: Gutenberg
 Κυρίδης, Α. & Φωτόπουλος, Ν. (2009). Η γεωγραφία της ελληνικής εκπαιδευτικής ανισότητας. Ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας και ενεργητικές δημόσιες πολιτικές (95-118). Στο Θάνος, Θ. (επιμ). *Εκπαιδευτικές Ανισότητες*. Αθήνα: Μοτίβο.
 Κυρίδης Α., Ντίνας Κ., Βαμβακίδου Ι., Καραμήτσου Κ. (2003). Το τέλος της «ομοιογένειας» και η απαρχή της «ετερότητας» στο ελληνικό νηπιαγωγείο: Οι νηπιαγωγοί μιλούν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στις πολυπολιτισμικές τάξεις. Στο Ε. Τρέσσου & Σ. Μητακίδου (επιμ.) *Εκπαιδευτικοί μιλούν σε εκπαιδευτικούς για τις εμπειρίες τους*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.
 Κυρίδης Α. & Ανδρέου, Α. (Επιμ) (2005). *Όψεις της ετερότητας*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δαρδανός.
 Κυρίδης, Α. (1999). *Μια κοινωνιολογική προσέγγιση της προσχολικής εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
 Banks, Ο. (2001). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Οι φοιτητές εκπονούν μικρές εργασίες εμβάθυνσης σε επιλεγμένα κείμενα, αξιολογούν στατιστικά δεδομένα και πραγματικές καταστάσεις της καθημερινότητας.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Νέα ελληνική γλώσσα

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.017

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Σωφρόνης Χατζησαββίδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Γενικών Γνώσεων
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Σεμινάρια	10
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	30
[X]	Άσκηση Πεδίου	10
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
[X]	Φροντιστήριο	5
[X]	Άλλη / Άλλες	25

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

γνώση του βασικού έργου των επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης της Φωνητικής, της Φωνολογίας και της Μορφολογίας

- συνειδητοποίηση της διαφοράς προφορικού-γραπτού λόγου
- γνώση των φωνητικών και φωνολογικών μονάδων της νέας ελληνικής
- γνώση και συνειδητοποίηση της φωνολογικής και μορφολογικής δομής της νέας ελληνικής
- γνώση και συνειδητοποίηση βασικών εννοιών της Μορφολογίας
- γνώση και συνειδητοποίηση βασικών πτυχών της Μορφολογίας της νέας ελληνικής
- ικανότητα διάκρισης προβληματικής προφοράς των νηπίων

- ικανότητα συσχέτισης φθόγγων-φωνημάτων-γραμμάτων
- δεξιότητα στοιχειώδους φωνητικής καταγραφής προφορικών κειμένων
- γνώση του βασικού έργου των επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης της Σύνταξης και του Λεξιλογίου
- γνώση και συνειδητοποίηση βασικών πτυχών της Σύνταξης της νέας ελληνικής
- γνώση και συνειδητοποίηση της συντακτικής και λεξιλογικής δομής της νέας ελληνικής
- γνώση και συνειδητοποίηση βασικών εννοιών της Σύνταξης
- κατανόηση της καταγωγής του λεξιλογίου της νέας ελληνικής
- δεξιότητα χρήσης διαφόρων τύπων λεξικών
- Συνειδητοποίηση του έργου και του ρόλου της Πραγματολογίας και της Κειμενογλωσσολογίας
- Συνειδητοποίηση του τι ονομάζουμε γλωσσική πράξη
- Κατανόηση των εννοιών κείμενο, κειμενικό είδος, ύφος

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☒	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. Βασικά χαρακτηριστικά της νέας ελληνικής. Η Φωνητική, η Φωνολογία και η Μορφολογία. Το φώνημα και το μόρφημα. Τα φωνήματα της νέας ελληνικής, σχέσεις φωνημάτων, πάθη φωνηέντων και συμφώνων, τονισμός. Μορφολογία, μορφήματα και μορφές. Ιστορία της Μορφολογίας. Παραγωγή και σύνθεση. Η μορφολογική ανάλυση. Η Μορφολογία της νέας ελληνικής (χαρακτηριστικά, όνομα, ρήμα, αντωνυμία, σύδεσμοι, κτλ.)

- Η Σύνταξη ως επίπεδο γλωσσικής ανάλυσης
- Πρωτεύουσες και δευτερεύουσες γραμματικές κατηγορίες
- Βασικές έννοιες της Σύνταξης

Η συντακτική ανάλυση (Γενετικές και λειτουργικές γραμματικές)

- Βασικά θέματα σύνταξης της νέας ελληνικής: ονοματικό σύνολο, ονοματική φράση, ρηματική φράση κ.ά. Το λεξιλόγιο της νέας ελληνικής: Λαϊκές λέξεις, δάνειες και ξένες λέξεις. Λόγιες λέξεις (αρχαίες ή μεταγενέστερες, νεολογισμοί κτλ.). Διαφορές μεταξύ λόγιων και λαϊκών λέξεων. Παράλληλοι φωνητικοί ή μορφολογικοί τύποι. Συνωνυμικά ζεύγη. Σημασιολογικές σχέσεις: ομωνυμία, παρωνυμία, αντωνυμία, υπωνυμία, πολυσημία κ.ά.
- Στοιχεία Πραγματολογίας
- Στοιχεία Κειμενογλωσσολογίας

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Σωφρ. Χατζησαββίδη, «Νεοελληνική Γραμματική. Θεωρητικές βάσεις και περιγραφή», Θεσσαλονίκη, Βάνιας, 2012

Θ. Παυλίδου «Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης», Θεσσαλονίκη, Επίκεντρο, 1999

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Σωφρ. Χατζησαββίδης «Η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο», Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2002
- Δημ. Τομπαΐδη «Διδασκαλία νεοελληνικής γλώσσας», Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1992
- Brian, J. & Philippaki-Warbuton, I. *Modern Greek*, London: Groom Helm, 1987.
- Holton, D.-Mackridge, P.-Φιλιππάκη-Warbuton, Ειρ. *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκης, 1999.
- Κλαίρης, Χρ. & Μπαμπινιώτης Γ. *Γραμματική της νέας ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2005.
- Mackridge, P. *Η νεοελληνική γλώσσα*, Αθήνα: Πατάκης, 1987.
- Mirambel, A. *Η νέα ελληνική γλώσσα*, Θεσσαλονίκη: Ι.Ν.Σ., 1978.
- Μπαμπινιώτης Γ. & Κοντός, Π. *Συγχρονική Γραμματική της Κοινής Νέας Ελληνικής*, Αθήνα, 1967.
- Τριανταφυλλίδης, Μ. *Νεοελληνική Γραμματική*, Αθήνα: ΟΕΣΒ, 1941.
- Τσοπανάκης, Αγ. *Νεοελληνική Γραμματική*, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εστία, Αφοί Κυριακίδη, 1994.
- Φιλιππάκη-Warbuton, Ειρ. κ. ά. *Γραμματική Νέας Ελληνικής Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού*, στο <http://www.pi-schools.gr>.
- Χατζησαββίδης, Σ. & Χατζησαββίδου, Α. *Γραμματική Νέας Ελληνικής Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου*, Γαβριηλίδου, Ζ. *Φωνητική συνειδητοποίηση και διόρθωση παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*, Αθήνα: Πατάκης, 2003.
- International Phonetic Association. *The Handbook of the International Phonetic Association*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
- Κρύσταλ, Ντ. *Λεξικό Γλωσσολογίας και Φωνητικής* (Μτφρ. Γ. Ξυδόπουλος), Αθήνα: Πατάκης, 2000.
- Ladefoged, P. *Εισαγωγή στη Φωνητική* (Μτφρ. Μ. Μπαλατζάνη), Αθήνα: Πατάκης, 2007.
- Laver, J. *Principles of Phonetics*, Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
- Martinet, A. *Στοιχεία γενικής γλωσσολογίας* (Μτφρ. Αγ. Χαραλαμπίδης), Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 1976.
- Πετρούνιας Ευ. *Νεοελληνική Γραμματική και συγκριτική ανάλυση/ μέρος Α΄*, Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 1985.
- Botinis, A. *Stress and Prosodic Structure in Greek*, Lund: Lund University Press, 1989.
- Coulmas, F. *Writing Systems. An Introduction to Their Linguistic Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- Γαβρής, Ά. *Η στίξη στη γραπτή επικοινωνία*, Αθήνα: Κέδρος, 2006.
- Goldsmith, J. *Autosegmental and Metrical Phonology*, Oxford: Blackwell, 1990.
- Goldsmith, J. *The Handbook of Phonological Theory*, Cambridge, MA: Blackwell, 1995.
- Ιορδανίδου, Α. (Επιστ. επιμ.) *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, Αθήνα:
- Μαγουλάς, Γ. *Εισαγωγή στη Φωνολογία της νέας ελληνικής*, Αθήνα: Ε.Κ.Π.Α, χ.χ.
- Martinet, A. *Στοιχεία γενικής γλωσσολογίας* (Μτφρ. Αγ. Χαραλαμπίδης), Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 1976.
- Nespor, M. *Φωνολογία*, Αθήνα: Πατάκης, 1999.
- Παπαναστασίου, Γ. *Νεοελληνική ορθογραφία. Ιστορία, θεωρία, εφαρμογή*, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 2008.
- Ρεβυθιάδου, Α. & Μ. Τζακώστα. *Η Φωνολογία στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας*, Αθήνα: Πατάκης, 2007.
- Roca, I. & W. Johnson. *A Course in Phonology*, Cambridge, MA: Blackwell, 1999.
- Σετάτος, Μ. *Φωνολογία της κοινής νεοελληνικής*, Αθήνα: Παπαζήσης, 1974
- Setatos, M. *Phonological Problems of Modern Greek Koine*, Thessaloniki, 1969.
- Spencer, A. *Phonology: Theory and Description*, Cambridge, MA: Blackwell, 1996.
- Τομπαΐδης, Δημ. *Διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας*.-Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 1992

Trubetzkoy, N. Grundzüge der Phonologie, Travaux du circle linguistique de Prage 7. Prage, 1939.
 Halliday, M.A.K. An Introduction to Functional Grammar, London/New York/Melbourne: Edward Arnold, 1985.
 Holton, D.-Mackridge, P.-Φιλιππάκη-Warburton, Ειρ. Γραμματική της ελληνικής γλώσσας, Αθήνα: Πατάκης, 1999.
 Θεοφανοπούλου-Κοντού, Δ. Μετασηματιστική σύνταξη. Από τη θεωρία στην πράξη, Αθήνα: Καρδαμίτσας, 1986.
 Κλαίρης, Χρ. & Μπαμπινιώτης Γ. Γραμματική της νέας ελληνικής: δομολειτουργική-επικοινωνιακή, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2005.
 Mackridge, P. Η νεοελληνική γλώσσα, Αθήνα: Πατάκης, 1987.
 Martinet, A. Θέματα λειτουργικής σύνταξης, Αθήνα: Νεφέλη, 1985.
 Mirambel, A. Η νέα ελληνική γλώσσα, Θεσσαλονίκη: Ι.Ν.Σ., 1978.
 Τζάρτζανος Αχ. Νεοελληνική σύνταξις (της κοινής Δημοτικής), Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη (Φωτοτυπική επανέκδοση), 1991.
 Τομπαΐδης, Δ. Θέματα σύνταξης της νεοελληνικής γλώσσας.-Θεσσαλονίκη: Κώδικας, 1994.
 Φιλιππάκη-Warburton, Ει. Εισαγωγή στη θεωρητική Γλωσσολογία, Αθήνα: Νεφέλη, 1992.
 Freidin, R. & H. Lasnik (eds.) Syntax. Critical Concepts in Linguistics, New York: Routledge, 2006.
 Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Α. Νεολογικός δανεισμός της νεοελληνικής, Θεσσαλονίκη, 1994.
 Aitcinson, J. Γιατί αλλάζει η γλώσσα. πρόοδος ή παρακμή; (Μτφρ. Ν. Βέργης), Αθήνα: Πατάκης, 2006.
 Βελούδης, Γ. Η σημασία πριν, κατά και μετά τη γλώσσα, Αθήνα: Κριτική, 2005.
 Lyons, J. Γλωσσολογική Σημασιολογία (Μτφρ. Γ. Ανδρουλάκης), Αθήνα: Πατάκης, 1999.
 Μότσιου, Β. Στοιχεία Λεξικολογίας. Εισαγωγή στη νεοελληνική Λεξικολογία, Αθήνα: Νεφέλη, 1994.
 Ξυδόπουλος, Γ. Λεξικολογία, Αθήνα: Πατάκης, 2008.
 Palmer, F. Semantics, Cambridge: Cambridge University Press, 1981.
 Συμεωνίδου-Χριστίδου Τ. Εισαγωγή στη Σημασιολογία, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 1998.
 .Κανάκης, Κ. Εισαγωγή στην Πραγματολογία - Γνωστικές και κοινωνικές όψεις της γλωσσικής χρήσης. Αθήνα: Εκδόσεις του εικοστού πρώτου, 2007.
 Mey, J. Pragmatics: An Introduction, Oxford, Oxford University Press, 1993.
 Ντάλτας, Π. Πραγματολογία και επικοινωνία, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2003.
 Yule G. Πραγματολογία, Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.- Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 2006.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτές εξετάσεις
Εργασίες

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ιστορία της Παιδικής Λογοτεχνίας
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.018
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία Γαβριηλίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Άσκηση Πεδίου	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	10
☒	Άλλη / Άλλες: Μελέτη/έρευνα - εκπόνηση εργασιών	81

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Απόκτηση βασικών γνώσεων για την κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση βιβλίων για παιδιά

Ειδικότερα:

- Κατανόηση του ρόλου των αντιλήψεων περί παιδικής ηλικίας στη δημιουργία της παιδικής λογοτεχνίας
- Κατανόηση της θέσης/ρόλου της παιδικής λογοτεχνίας στο λογοτεχνικό πολυσύστημα και των προβληματισμών που την περιβάλλουν: κατανόηση του ιστορικού, κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου που διαμόρφωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Παιδικής Λογοτεχνίας και που συνέβαλλε, ή λειτούργησε ως εμπόδιο, στην όποια εξέλιξή της, τόσο στη χώρα μας όσο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες

- Αναγνώριση και αξιολόγηση των ιδεολογικών προσανατολισμών και των συμβάσεων της παιδικής λογοτεχνίας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Οι βασικές ενότητες του μαθήματος εξετάζουν:

- Τις αναπαραστάσεις/κατασκευές της παιδικής ηλικίας στην παιδική λογοτεχνία
- Τις απαρχές, την πορεία και τους κυριότερους σταθμούς της παιδικής λογοτεχνίας: τους παράγοντες, τις κειμενικές και τις εξωκειμενικές δυνάμεις που τη διαμορφώνουν, τα προσδιοριστικά χαρακτηριστικά της κατά περιόδους και τις αλλαγές, δηλωτικές των εκάστοτε αντιλήψεων σχετικά με την παιδική ηλικία. Γίνεται παράλληλα ανάγνωση-κριτική προσέγγιση αντιπροσωπευτικών κειμένων
- Τα κλασικά έργα της παιδικής λογοτεχνίας
- Τη σχέση και την επικοινωνία της ελληνικής με άλλες εθνικές παιδικές λογοτεχνίες: διαχρονικές και συγχρονικές αλληλεπιδράσεις
- Το ζήτημα των μεταφράσεων, διασκευών, μεταγραφών και προσαρμογών κειμένων παιδικής λογοτεχνίας: κριτήρια επιλογής του προς μετάφραση έργου, μεταφραστικές στρατηγικές, ρόλος της 'εισαγόμενης' μεταφρασμένης παιδικής λογοτεχνίας στη διαμόρφωση της ελληνικής
- Το ζήτημα της ομογενοποίησης και διεθνοποίησης της παιδικής λογοτεχνίας: Ο Ντίονεϊ και οι ιστορίες του, στην ιστορία της παιδικής λογοτεχνίας

Οι φοιτητές/τριες, για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος, θα κληθούν να διαβάσουν ικανοποιητικό αριθμό βιβλίων για παιδιά.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Σοφία Γαβριηλίδου: *Το δύσκολο επάγγελμα του κλασικού ήρωα*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press A.E., 2008, 17555.

Σοφία Γαβριηλίδου: *Φλυαρία και λακωνικότητα στους τίτλους των βιβλίων για παιδιά. Ιστορικές διαδρομές στην παιδική λογοτεχνία μέσα από την ανάγνωση των τίτλων της*. Θεσσαλονίκη, Ζυγός, Ιωάννης Μάρκου & Υιός Ο.Ε., 2013.

ISBN 978-960-8065-96-3

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., Η ελληνική παιδική λογοτεχνία κατά τη μεταπολεμική περίοδο (1945-1958), Αθήνα, Καστανιώτης, 1991.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., *Τάσεις και εξελίξεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*, 14^η έκδοση, Αθήνα, Οι εκδόσεις των φίλων, 2006.
- Αναγνωστόπουλος, Β.Δ., *Ιδεολογία και Παιδική Λογοτεχνία. Έρευνα και θεωρητικές προσεγγίσεις*, τ. Α', Αθήνα, Καστανιώτης 2001.
- Εσκαρπί, Ντ., *Η Παιδική και Νεανική Λογοτεχνία στην Ευρώπη*, μτφρ. Στ. Αθήνη, Αθήνα, Καστανιώτης, 1995.
- Κανατσούλη, Μ., *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 1997.
- Ντελόπουλος, Κ. («Πρόλογος»-επιμ.), *Το παιδικό βιβλίο στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα*, Πρακτικά Συνεδρίου της Εταιρείας Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου 9-10 Οκτωβρίου 1996, Ίδρυμα Γουλανδρή, Αθήνα, Καστανιώτης-Ε.Λ.Ι.Α., 1997.
- Κατσίκη-Γκίβαλου, Α. (επιμ.), *Παιδική Λογοτεχνία. Θεωρία και Πράξη*, Αθήνα, Καστανιώτης, τ. Α' 1993 και τ. Β' 1994.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συμμετοχή σε δραστηριότητες του μαθήματος, εκπόνηση εργασιών και παρουσίασή τους κατά τη διάρκεια των μαθημάτων

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.019

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Βρύζας

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	16
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	25
☒	Άσκηση Πεδίου	20
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	25
☒	Φροντιστήριο	10
☒	Πρακτική Άσκηση	15

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Κατανόηση της ιδιαιτερότητας του μικρού παιδιού ως χρήστη των Μέσων Επικοινωνίας. Διαμόρφωση κριτικής ικανότητας στην προσέγγιση της πολύπλοκης σχέσης ανάμεσα στα Μέσα Επικοινωνίας και το Παιδί.

Ανάλυση και αξιολόγηση επικοινωνιακών μηνυμάτων που απευθύνονται στα παιδιά

Δημιουργία περιεχομένων που προορίζονται για παιδιά.

Εφαρμογές στην πράξη.

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το αντικείμενο του μαθήματος αναφέρεται στη σχέση ανάμεσα στο παιδί και την τηλεόραση (παιδικό τηλεοπτικό πρόγραμμα, τηλεοπτική βία, παιδική τηλεοπτική διαφήμιση), τα βιντεοπαιχνίδια, την εικόνα, τον Η/Υ και τον κόσμο της προσομοίωσης. Επίσης αναλύονται ζητήματα μεθοδολογίας όσον αφορά τη σχέση παιδί / Μέσα Επικοινωνίας. Τέλος εξετάζεται το πρόβλημα της εκπαίδευσης με και για τα Μέσα.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Βρύζας, Κ. (2012) *Μέσα Επικοινωνίας και Παιδική Ηλικία*. Εκδ. Βάνιας.
Κορωναίου, Α. (2001) *Εκπαιδευοντας εκτός Σχολείου. Η Συμβολή των Οπτικοακουστικών Μέσων και των Νέων Τεχνολογιών* εκδ. Μεταίχμιο.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Αναρτάται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☒	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	☒	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☒
Ανάλυση Εργασιών	☐	☒
Άσκηση Πεδίου	☒	☒
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☒	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☐	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συμμετοχή στις συζητήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος, συμμετοχή στις δραστηριότητες του μαθήματος, ενδιάμεσες εργασίες, τελική εργασία και παρουσίαση εργασιών .

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Συνεργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού από τον δικτυακό τόπο του Τμήματος, παρουσίαση εργασιών των φοιτητών/τριών, αναζήτηση βιβλιογραφίας, φροντιστηριακές ασκήσεις

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Νεοελληνική Ιστορία (1204-1950)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.020

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Βακαλόπουλος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Σεμινάρια	50
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	60

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[ ]	Δημιουργία	[ ]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[ ]	Αξιολόγηση	[ ]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[ ]	Ανάλυση	[ ]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[ ]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[ ]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Η ιστορική εξέλιξη του νεότερου και εν μέρει του σύγχρονου ελληνισμού ανιχνεύονται μέσα από τη διερεύνηση της καταγωγής του, της συνέχειας και της συνοχής του και κυρίως μέσα από την ανάλυση και την οριοθέτηση της ταυτότητά του όπως και των πολιτισμικών επιδράσεων που έχει υποστεί. Η εκτίμηση και η διαβάθμιση των ξενικών επιρροών τεκμηριώνονται στη διάρκεια των αιώνων και εν γένει του χρόνου κατά την αξιολόγηση της διαστρωμάτωσης του κατά τόπους πληθυσμιακών ομάδων και από την παράλληλη έρευνα των εθνολογικών ορίων του ελληνισμού. Σύγχρονα με την ανάπτυξη της συμβαντολογικής γνώσης και την αφηγηματική πλαίσιωση αναδεικνύονται τα προσδιοριστικά στοιχεία της επικοινωνιακής διαδρομής, της εθνικής ταυτότητας και της γλωσσικής σύνθεσης των Νεοελλήνων πάντοτε σε συσχετισμό με το γεωγραφικό και πολιτισμικό περίγυρό τους.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κ. Βακαλόπουλος, Ιστορία της Ελλάδας (1204-2000) εκδ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2005
Κ. Βακαλόπουλος, Νεοελληνική Ιστορία (1204-1940), εκδ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2010

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[ ]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Κριτήρια ιστορικής ανάλυσης (γνώση και κριτική σκέψη)

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X] Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σπουδές φύλου και παιδική λογοτεχνία
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.022
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μένη Κανατσούλη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	6
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	40
☒	Άλλη / Άλλες	65

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Το μάθημα αυτό προσπαθεί να δείξει στους φοιτητές ότι πίσω από απλές φαινομενικά ή πραγματικά λογοτεχνικές ιστορίες για παιδιά κρύβονται ιδεολογίες και μπορεί να υπάρχουν ιδεολογικοί μηχανισμοί χειραγώγησης του αναγνώστη. Η έμφαση εδώ δίνεται στον τρόπο απεικόνισης των έμφυλων διαφορών. Συνεπώς δια του μαθήματος η βασική επιδίωξη είναι η καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας του φοιτητή κατά την ανάγνωση των κειμένων είτε απευθύνονται σε παιδιά είτε σε ενηλίκους. Ειδικότερη επιδίωξη είναι η ευαισθητοποίησή τους σε ζητήματα φύλου. Επίσης επιδιώκεται η ανάγνωση όσο γίνεται περισσότερων και ποικίλων παιδικών λογοτεχνικών ιστοριών που μέσα από τη λογοτεχνικότητα αναδεικνύουν τις έμφυλες διαστάσεις

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα

☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Καλό θα είναι αλλά όχι υποχρεωτικό να έχουν παρακολουθήσει το μάθημα «Το παιδί ως αναγνώστης»

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στο τέλος της δεκαετίας του '60 άρχισε να διαμορφώνεται στους κόλπους των λογοτεχνικών σπουδών η φεμινιστική κριτική, η οποία και επέφερε, γενικότερα, σημαντικές αλλαγές στη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας: κλόνισε το αυτονόητο, ότι δηλαδή ο αναγνώστης, ο συγγραφέας και ο κριτικός της Δυτικής Λογοτεχνίας είναι γένους αρσενικού. Αντίθετα, έδειξε ότι οι γυναίκες κριτικοί και αναγνώστριες έχουν διαφορετικές αντιλήψεις και προσδοκίες για τη λογοτεχνική εμπειρία και ακόμη ότι έχουν ενδιαφέρουσες ιστορίες να πουν σχετικές με τη δική τους κουλτούρα. Η φεμινιστική κριτική, είτε επιλέγοντας να δείξει τις λογοτεχνικές αναπαραστάσεις των διαφορών κατά φύλο είτε σχηματοποιώντας τους τρόπους με τους οποίους τα λογοτεχνικά είδη κουβαλούν αξίες αντρικές ή γυναικείες είτε δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι είχε αποκλεισθεί η γυναικεία άποψη από τη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας, κατάφερε πάντως να καταστήσει το "γένος" ή κοινωνικό φύλο (gender) βασική κατηγορία στη διαδικασία της λογοτεχνικής ανάλυσης.

Μέσα από αυτή την οπτική, θα προσπαθήσουμε στο μάθημα αυτό να εξετάσουμε τις απεικονίσεις του γυναικείου φύλου σε κείμενα λογοτεχνικά, κυρίως σε αυτά που απευθύνονται σε μικρές ηλικίες, διότι τότε είναι πολύ πιο καθοριστικές οι επιρροές για τη διαμόρφωση της ταυτότητας του φύλου, αλλά περιστασιακά και σε κείμενα για ενηλίκους. Δηλαδή, κείμενα που εμπεριέχονται στα αναγνωστικά του (δημοτικού) σχολείου, παραμύθια λαϊκά και διασκευασμένα/έντεχνα παραμύθια που αποσκοπούν σε (επιτυχημένες ή μη) ανατροπές των στερεοτύπων για τα φύλα, λογοτεχνικά κείμενα για παιδιά, λογοτεχνικά κείμενα για ενηλίκους.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Μ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ Ο ήρωας και η ηρωίδα με τα χίλια πρόσωπα, Gutenberg 2009
2. Μ. ΚΑΝΑΤΣΟΥΛΗ Πρόσωπα γυναικών στην Παιδική Λογοτεχνία, Πατάκης.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Α. Αναγνωστοπούλου: Αναπαραστάσεις του γυναικείου στη λογοτεχνία, Πατάκης, Αθήνα 2007.
- Β. Δεληγιάννη-Κουϊμτζή: «Θεωρίες για τις διαφορές των φύλων», Εκπαίδευση και Φύλο (επιμέλεια Β. Δεληγιάννη - Σ. Ζιώγου), Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1994
- Μ. Κανατσούλη: «Τύποι γυναικών και γυναικείες 'φωνές' στα βιβλία του δημοτικού σχολείου», Φύλο και σχολική πράξη (επιμέλεια Β. Δεληγιάννη - Σ. Ζιώγου), Βάνιας, Θεσσαλονίκη 1997: 303-313.
- Ε. Μαραγκουδάκη: Εκπαίδευση και διάκριση των φύλων. Παιδικά αναγνώσματα στο νηπιαγωγείο, Οδυσσέας, Αθήνα 1993.
- Α. Οικονομίδου: «Τελικά τα αγόρια κλαίνε; Έμφυλες ταυτότητες στη λογοτεχνία για μικρές ηλικίες: μια πρώτη προσέγγιση», Κείμενα 1(2004): 1-10.
- Α. Αγγελούπουλου: Ελληνικά παραμύθια Α'. Οι παραμυθοκόρες, Εστία, Αθήνα 2002.

Μ. Στεφανίδης (εικονογράφηση Φ.Στεφανίδη): Η νεράιδα και το πέπλο, Σίγμα, Αθήνα 1995.
Δ. Σωτηρίου: Οι επισκέπτες, Κέδρος, Αθήνα 1987.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[ ]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συνδυασμός: γραπτή εξέταση, γραπτή εργασία, προφορική παρουσίαση

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μειονοτικές Ομάδες και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.023

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Τσιούμης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	40
☒	Σεμινάρια	25
☒	Άσκηση Πεδίου	20
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
☒	Πρακτική Άσκηση	15

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Ανάπτυξη κριτικής ικανότητας και σεβασμού στο διαφορετικό και απόκτηση βασικών δεξιοτήτων για την προσέγγιση και διαχείριση της πολυπολιτισμικής τάξης του νηπιαγωγείου.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☒	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου μαθήματος, προσεγγίζεται ο ιστορικός ρόλος του νηπιαγωγείου σε σχέση με την εκπαίδευση των παιδιών μειονοτήτων. Στη συνέχεια προσεγγίζονται σημαντικά ζητήματα σε σχέση με την εκπαίδευση παιδιών μειονοτήτων και τη διαχείριση της πολυπολιτισμικής τάξης. Ανάμεσα σ' αυτά, ζητήματα ταυτότητας και φυλετικής ταυτοποίησης, η αντιμετώπιση των παιδιών που δε γνωρίζουν τη γλώσσα του σχολείου, ο ρόλος του εκπαιδευτικού, της οικογένειας, και η σημασία της ανάπτυξης σχέσης σχολείου-οικογένειας-κοινότητας. Σημαντική θέση κατέχουν οι διάφορες προσεγγίσεις των ευαίσθητων στην πολυπολιτισμικότητα μοντέλων, καθώς και το ζήτημα του παιδαγωγικού υλικού για τη διαχείριση της διαφορετικότητας και η αξιοποίησή του. Πραγματοποιείται επίσης προσέγγιση των διαφόρων ομάδων που έχουν παρουσία στο ελληνικό νηπιαγωγείο και αναφορά στην κατάσταση των παιδιών τους σ' αυτό και γίνεται ανάλυση της διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας από τη σκοπιά των αναλυτικών προγραμμάτων. Στα πλαίσια του μαθήματος πραγματοποιούνται ασκήσεις σχετικά με την υλοποίηση θεματικών δραστηριοτήτων και σχεδίων εργασίας για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην τάξη του νηπιαγωγείου.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κ.Τσιούμης, Ο Μικρός άλλος. Μειονοτικές Ομάδες στην Προσχολική Εκπαίδευση, Ζυγός Θεσσαλονίκη 2003.

M.Vanderbroeck, Με τη ματιά του Γέτι, Νήσος, Αθήνα 2005.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Γ.Νικολάου, Εκπαίδευση και ένταξη αλλοδαπών μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο, Τόπος, Αθήνα 2011.

Σπ.Πανταζής, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στο Νηπιαγωγείο, Ατραπός, Αθήνα 2006.

Οδ.Ευαγγέλου, Ν.Κάντζου, Πολυπολιτισμικότητα και Εκπαιδευτικός Ρατσισμός, Δίπτυχο, Αθήνα 2005.

I. Siraj-Blatchford, The Early Years, Trendham Books, London 1995,

Περιοδικά Intercultural Education και Early Childhood Education Journal.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[ ]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση των φοιτητριών και των φοιτητών γίνεται με γραπτή ή προφορική εξέταση ή με συνθετική εργασία. Στόχος των πρώτων δύο είναι η μελέτη και εμπέδωση των βασικών παραμέτρων που εμπλέκονται στη διαχείριση πολυπολιτισμικότητας στο χώρο του νηπιαγωγείου. Στόχος της εργασίας είναι η ερευνητική εμπλοκή των φοιτητριών στη διαχείριση ή τη διερεύνηση ενός συγκεκριμένου ζητήματος στην τάξη του νηπιαγωγείου μέσα σ' ένα κριτικό πλαίσιο.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Χρήση Power Point στη Διδασκαλία
Προβολή σχετικού οπτικοακουστικού υλικού και ανάλυσή του.

Γλώσσα

Ελληνική , Αγγλική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων

[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.012

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Δημήτρης Γερμανός

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Γενικών Γνώσεων

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Σεμινάρια	39 (13 σεμ. X 3 ώρες)
[X]	Άσκηση Πεδίου	32 (8 X 4)
[X]	Μελέτη: <ul style="list-style-type: none"> • ομάδες μελέτης • μελέτες περίπτωσης 	24 (12 X 2) 24
[X]	Άλλη / Άλλες: Συμμετοχή στο forum του μαθήματος	31

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Στόχος του μαθήματος είναι

- α) η κατανόηση της πολυδύναμης ποιότητας του χώρου, υλικής, κοινωνικής, ψυχολογικής και παιδαγωγικής
- β) η κατανόηση της σημασίας των σχέσεων χώρου για τη μάθηση και τη διαδικασία ανάπτυξης του παιδιού
- γ) η απόκτηση βασικών γνώσεων για τη σημασία του κτισμένου και του διαμορφωμένου χώρου στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- δ) η διαμόρφωση ενός προφίλ ερευνητή στον φοιτητή

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

ΟΧΙ

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των στοιχείων που θεμελιώνουν την παιδαγωγική ποιότητα του χώρου, σε συνδυασμό με βασικές παραμέτρους μιας διαδικασίας αγωγής.

Διερευνώνται τόσο τα χαρακτηριστικά της οργάνωσης του χώρου, όσο και η δυναμική που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της σχέσης "παιδί – χώρος" και εξετάζονται οι δυνατότητες σύνδεσής τους με μια διαδικασία αγωγής.

Τέλος, διατυπώνονται προτάσεις για τη μετατροπή του χώρου σε "πεδίο αγωγής", δηλαδή σε μια υλική ενότητα που θα προσφέρει το πλαίσιο αλλά και τα ερεθίσματα για την εκπαιδευτική διαδικασία.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Γερμανός, Δ., *Οι τοίχοι της γνώσης*. Αθήνα: Γκούτενμπεργκ / 1^ο μέρος

(* δεν υπάρχει άλλο αναλόγου περιεχομένου στην ελληνική βιβλιογραφία)

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σε ελληνική γλώσσα

Γερμανός, Δ. (1999). «Χώρος και εκπαιδευτική αλληλεπίδραση στην προσχολική εκπαίδευση», στο: Χάρης, Κ., Πετρουλάκης, Ν., Νικόδημος, Σ., (1999). *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*. Αθήνα: Ατραπός, σσ 775-791 (Τόμος Πρακτικών συνεδρίου).

Γερμανός, Δ. (2000). «Χώρος και πολιτισμική ταυτότητα στο ελληνικό σχολείο», στο: Κωνσταντοπούλου, Χ., Μαράτου-Αλιπράντη, Λ., Γερμανός, Δ., Οικονόμου, Θ. (επιμ.), (2000). *«Εμείς» και οι «άλλοι»*. Αναφορά στις τάσεις και τα σύμβολα. Αθήνα: ΕΚΚΕ-Τυπωθήτω, σσ. 265-280 (συλλογικός τόμος).

Γερμανός, Δ. (2001). *Χώρος και διαδικασίες αγωγής*. Αθήνα: Gutenberg

Γερμανός, Δ., Γεωργόπουλος, Α. et al. (2002). «Η λειτουργία του Χώρου ως Υλικό Πεδίο Αγωγής: Εφαρμογή σε ένα Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στο Νηπιαγωγείο», *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 33, σσ. 94-114.

Γερμανός, Δ. (2006). «Χώρος και διαμόρφωση της συμπεριφοράς στο κοινωνικό περιβάλλον», στο:

Συγκολλίτου, Ε. (επιμ.) (2006) *Περιβαλλοντική Ψυχολογία: Σύγχρονες τάσεις στον ελληνικό χώρο*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης, σσ. 43-64.

Goehlich, M. (2003). *Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Pellegrino, P. (2000). *Το νόημα του χώρου*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός

Χρυσ αφίδης, Κ. (2002). *Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg.

Σε αγγλική και γαλλική γλώσσα

Bachelard G. (2000), *La poétique de l'espace*. Paris: P.U.F., coll. «Bibliothèque de Philosophie Contemporaine»

Department of Education and Science (ed.), (2000). "The Outdoor Classroom. Educational Use, Landscape Design & Management of School Grounds." *Building Bulletin 71*, London.

Fisher, D.L., Khine, M.S. 2006. *Contemporary Approaches to Research on Learning Environments*. London : Word Scientific.

Hague, C., Jenkins, P. (ed). 2005. *Place identity, planning and participation*. New York : Routledge.

Tsoukala, K. (2001). *L'image de la ville chez l'enfant*. Paris : anthropos

Woolley, H., «Freedom of the City: Contemporary issues and Policy Influences on children and Young People's Use of Public Open Space in England», στο: *Children's Geographies*, 2006, 4 (1), σσ. 45-59.

Links

<http://csiss.org/>, για το χώρο ως πεδίο έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες

<http://base.d-p-h.info/fr/fiches/organisme/fiche-organisme-91.html>, για το χώρο ως παράμετρο της σχέσης «άτομο –ομάδα -κοινωνία»

<http://www.architecture-pedagogie.cndp.fr/>, για τη σχέση αρχιτεκτονικής και παιδαγωγικής

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση των φοιτητών δομείται σε δυο επίπεδα:

- α) με μελέτη της βιβλιογραφίας και την εκπόνηση σύντομων εκθέσεων και
- β) την σταδιακή εκπόνηση μιας εργασίας πεδίου.

Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθείται μια διαδικασία συνεχούς αξιολόγησης, που περιλαμβάνει δυο φάσεις:

1^η φάση:

- α) γραπτές εργασίες και εκθέσεις για βελτίωση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για το μάθημα και απόκτηση εμπειρίας σε θέματα εκπαιδευτικής λειτουργίας του χώρου
- β) παρουσίαση και σχολιασμός αντιπροσωπευτικού δείγματος από τις εργασίες αυτές

2^η φάση

Εκπόνηση τελικής εργασίας (συμπερασματική) στην οποία οι φοιτητές:

- συνθέτουν τα ευρήματα και τις διαπιστώσεις από τις γραπτές εργασίες και τις εκθέσεις της 1^{ης} φάσης
- προχωρούν σε προτάσεις για δημιουργία «πεδίων αγωγής» στα σχολικά και αστικά περιβάλλοντα που επισκέφθηκαν και των οποίων μελέτησαν τη λειτουργία

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία:

- Παρουσιάσεις των μαθημάτων με χρήση Power Point και προβολές βίντεο.
- Όπου απαιτείται, σύνδεση με το διαδίκτυο

Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές:

- Απαντήσεις σε απορίες των φοιτητών σχετικά με τις διαδικασίες του μαθήματος, τις ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις και τις εργασίες τους
- Οδηγίες σχετικά με την εκπόνηση των εργασιών και τη διαδικασία αξιολόγησης
- Ενημέρωση των φοιτητών για οργανωτικά ζητήματα του μαθήματος

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση και Κοινωνικές Σχέσεις στη Προσχολική Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.007

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θανάσης Γρηγοριάδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	12
☒	Άσκηση Πεδίου	12
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	60
☒	Άλλη / Άλλες	27

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι στόχοι αυτού του μαθήματος είναι να:

- (α) πραγματοποιηθεί μία επισκόπηση της σύγχρονης διεθνούς βιβλιογραφίας για τη σχέση νηπιαγωγού-μαθητή και γενικότερα τις κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη
- (β) γνωρίσει ο φοιτητής τις σύγχρονες θεωρίες για την παιδαγωγική αλληλεπίδραση και τη σχέση παιδαγωγού-παιδιού
- (γ) κατανοήσει ο φοιτητής το ρόλο του σύγχρονου εκπαιδευτικού στο σχολείο του 21ου αιώνα
- (δ) αποκτηθούν γνώσεις, δεξιότητες και εργαλεία ανάλυσης για τη συμπεριφορά και τις σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητή και μαθητών μεταξύ τους
- (ε) κατανοήσει ο φοιτητής τη λειτουργία και τα χαρακτηριστικά της ομάδας των συνομηλίκων (peer group) και τις κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των παιδιών

- (στ) γνωρίσει ο φοιτητής τις σύγχρονες θεωρίες για τη συνεργατική μάθηση και τη λειτουργία των ομάδων στην τάξη
(ζ) εξάσκηση με βασικά εργαλεία ανάλυσης και μεθόδους-τεχνικές παρέμβασης

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Παιδαγωγική αλληλεπίδραση
Σύγχρονα θεωρητικά μοντέλα σχέσης νηπιαγωγού-μαθητή
Επισκόπηση διεθνούς βιβλιογραφίας
Ρόλος του σύγχρονου εκπαιδευτικού στον 21ο αιώνα
Αυτοεκπληρούμενη προφητεία και προσδοκίες εκπαιδευτικών
Λεκτική & μη λεκτική επικοινωνία: μορφές, προβλήματα, τεχνικές
Σχέσεις συνομηλίκων στην τάξη
Λειτουργία ομάδας συνομηλίκων: τυπική και άτυπη δομή
Λειτουργία ομάδας συνομηλίκων: ρόλος εκπαιδευτικού
Ανάλυση κοινωνιομετρικών εργαλείων
Συνεργατική μάθηση στην προσχολική τάξη

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- (α) Μπίκος, Κ. (2011). Κοινωνικές Σχέσεις και Αλληλεπίδραση στη Σχολική Τάξη. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
(β) Γκότοβος, Α. (2002). Παιδαγωγική Αλληλεπίδραση. Επικοινωνία και κοινωνική μάθηση στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.
(γ) Καψάλης, Α. (2007). Παιδαγωγική Ψυχολογία. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης
(δ) Sylva Kathy, Siraj-Blatchford Iram, Taggart Brenda, (2012). ECERS-E: Επέκταση της Κλίμακας Αξιολόγησης Περιβάλλοντος Προσχολικής Εκπαίδευσης ECERS-R. Τέσσερις Υποκλίμακες Γνωστικών Περιοχών, 4η έκδ. με προσθήκη επεξηγήσεων, (Επιμέλεια - μετάφραση: Ζαχοπούλου Ευρυδίκη, Γρηγοριάδης Αθανάσιος, Γραμματικόπουλος Βασίλης). Θεσσαλονίκη: Ζήτη

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σύγχρονη επιστημονική αρθρογραφία με ελληνικά και αγγλικά επιστημονικά άρθρα των τελευταίων πέντε ετών

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος από το 1ο μάθημα. Οι φοιτητές αξιολογούνται στην παρουσίαση εργασίας, κατάθεση προόδου, άσκηση επίλυσης προβλήματος, έρευνα πεδίου και συγγραφή τελικής εργασίας.
Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται σταδιακά (διαμορφωτική αξιολόγηση).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Παρουσιάσεις (ppt), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail, sms

Γλώσσα

Ελληνικά (προαιρετικά αγγλικά για μελέτη και παρουσίαση ξενόγλωσσων άρθρων)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Διδακτική Μεθοδολογία
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.016
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Μπιρμπίλη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	30
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	30
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
[X]	Πρακτική Άσκηση	10
[X]	Άλλη/Άλλες	32

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Το μάθημα θα εξετάσει διδακτικές μεθόδους οι οποίες θεωρούνται κατάλληλες για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Στόχοι του μαθήματος είναι, οι φοιτητές:

- Να γνωρίσουν διδακτικές μεθόδους, κατάλληλες για παιδιά προσχολικής ηλικίας
- Να επιλέγουν την κατάλληλη διδακτική μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη σχετικούς παράγοντες
- Να χρησιμοποιούν μεθόδους που ενθαρρύνουν την περιέργεια και τη σκέψη των παιδιών
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία του διαλόγου και της αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικού και μαθητή και μαθητών μεταξύ τους για τη μάθηση

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[ ]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[ ]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[ ]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[ ]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το περιεχόμενο του μαθήματος διαμορφώνεται ως εξής:

- Αρχές της μάθησης και της διδασκαλίας στην προσχολική εκπαίδευση - τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας ως μαθητές
- «Μαθησιακό περιβάλλον», «μαθησιακές εμπειρίες» και «κοινότητα μάθησης»: όροι και ορισμοί
- Σχεδιάζοντας τη διδασκαλία στην προσχολική τάξη – καθοδηγώντας και υποστηρίζοντας τη μάθηση των παιδιών
- Επικοινωνία, διάλογος και αλληλεπίδραση στην ομάδα της τάξης
- Υλικά και αντικείμενα στην προσχολική τάξη
- Διδακτικές μέθοδοι και στρατηγικές
- Το παιχνίδι ως εργαλείο μάθησης
- Ο ρόλος και η σημασία των ερωτήσεων
- Επίλυση προβλήματος
- Σχέδια εργασίας (project)
- Συνεργατική μάθηση
- Εμπλέκοντας την οικογένεια στη μάθηση των παιδιών

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. *Προς μια παιδαγωγική του διαλόγου*, Μπιρμπίλη Μαρία, Εκδόσεις Gutenberg
2. *Τα παιδιά ως φιλόσοφοι. Μάθηση μέσω έρευνας και διαλόγου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*, Joanna Haynes, Εκδόσεις: Μεταίχμιο

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ανδρούσου, Α. (2002). *Κίνητρο στην εκπαίδευση*, στη Σειρά «Κλειδιά και Αντικλειδιά» (Επιστ. Υπεύθυνη: Α. Ανδρούσου), Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004, ΥΠΕΠΘ – Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα. <http://www.kleidiakaiaantikleidia.net/book4/AAndrousou4.pdf>

Αυγητίδου, Σ. (2001). *Το παιχνίδι. Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: ΤΥΠΩΘΗΤΩ

Knud, I. (2009). *Σύγχρονες θεωρίες μάθησης*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Σφυρόερα, Μ. (2003). *Διαθεματική Προσέγγιση της γνώσης*, στη Σειρά «Κλειδιά και Αντικλειδιά» (Επιστ. Υπεύθυνη: Α. Ανδρούσου), Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004, ΥΠΕΠΘ – Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, σσ. 9-47. <http://www.kleidiakaiantikleidia.net/book1/MSfyroera1.pdf>

Σφυρόερα, Μ. (2003). *Το λάθος, εργαλείο μάθησης και διδασκαλίας*, στη Σειρά «Κλειδιά και Αντικλειδιά» (Επιστ. Υπεύθυνη: Α. Ανδρούσου), Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004, ΥΠΕΠΘ – Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα, σσ. 9-41. <http://www.kleidiakaiantikleidia.net/book9/book9.pdf>

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη, Ε., *Οδηγός νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί – δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
http://www.pi-schools.gr/preschool_education/odigos/nipi.pdf

2. Συμπληρωματικά προς τα ισχύοντα προγράμματα σπουδών: Επιστημονικό Πεδίο: Προσχολική – Πρώτη Σχολική Ηλικία, 1^ο Μέρος.
<http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps/%CE%A0%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20-%20%CE%A0%CF%81%CF%8E%CF%84%CE%B7%20%CE%A3%CF%87%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%97%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AF%CE%B1/1%CE%BF%20%CE%9C%CE%AD%CF%81%CE%BF%CF%82.pdf>

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται τόσο κατά τη διάρκεια του μαθήματος με εργασίες και/ή προφορικές παρουσιάσεις όσο και στο τέλος του με γραπτή εργασία (ή/και προφορική παρουσίαση). Τα κριτήρια αξιολόγησης του φοιτητή παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα και συμπεριλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό υλικό στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Οι ΤΠΕ, στο συγκεκριμένο μάθημα, θα αξιοποιηθούν για παρουσιάσεις (power point) στις διαλέξεις και τις παρουσιάσεις των φοιτητών, δημιουργία εργαλείων αξιολόγησης και επικοινωνία με τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου με στόχο κυρίως την ανατροφοδότηση.

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Οι Φυσικές Επιστήμες στην Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.013

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Παναγιώτης Παντίδος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	29
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	96
☒	Διεξαγωγή πειραμάτων	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κατανόηση εννοιών από τις φυσικές επιστήμες. Περιγραφή και ανάλυση των μηχανισμών των φυσικών φαινομένων. Μύηση των φοιτητών /τριών στους όρους συγκρότησης της διδασκαλίας και της μάθησης εννοιών από τις φυσικές επιστήμες για την προσχολική εκπαίδευση. Ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικών με την οργάνωση πειραμάτων για το νηπιαγωγείο κάνοντας χρήση απλών υλικών.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Προσεγγίζονται όψεις επιστημονικών εννοιών και φυσικών φαινομένων. Εξετάζονται ζητήματα τα οποία σχετίζονται με τις φυσικές επιστήμες ως αντικείμενο διδασκαλίας και μάθησης για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Αυτά εντοπίζονται κυρίως στη συγκρότηση της σχολικής εκδοχής της επιστημονικής γνώσης, στις θεωρίες μάθησης και στις επιδράσεις τους στην ανάπτυξη πλαίστιων για την οργάνωση δραστηριοτήτων από τις φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση, αλλά και στο ρόλο των φυσικών επιστημών στο αναλυτικό πρόγραμμα. Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μελέτη των νοητικών αναπαραστάσεων και στην περιγραφή των γνωστικών εμποδίων των μικρών παιδιών για διάφορες έννοιες και φαινόμενα του φυσικού κόσμου. Σ' αυτό το πλαίσιο, το περιεχόμενο του μαθήματος εξειδικεύεται στους όρους οργάνωσης δραστηριοτήτων από τις φυσικές επιστήμες με βάση τις γνωστικές ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας. Επίσης, σχεδιάζονται και διεξάγονται απλά πειράματα τα οποία αφορούν σε επιστημονικές έννοιες και φυσικά φαινόμενα (θερμική αγωγιμότητα, θερμική συστολή και διαστολή διαφόρων υλικών, καταστάσεις της ύλης, επίπλευση-βύθιση, τριβή ολίσθησης κ.ά.) Έτσι, οι συμμετέχοντες επιλέγουν αντικείμενα και υλικά δίνοντας έμφαση σε αυτά που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή, κατασκευάζουν και οργανώνουν πειραματικές διατάξεις, και πραγματοποιούν πειράματα με κύριο σκοπό την ερμηνεία γεγονότων και καταστάσεων από την καθημερινή εμπειρία.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Ραβάνης, Κ. (2002). *Οι Φυσικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση - Διδακτική και Γνωστική Προσέγγιση*. Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός, Αθήνα.
2. Χατζηγεωργίου, Γ (1998). *Η Φυσική μέσα από τα Μάτια του Μικρού Παιδιού*. Γρηγόρης, Αθήνα.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

1. Ashbrook, P. (2004). 250 Πειράματα Φυσικής για το Νηπιαγωγείο. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.
2. Μουρ, Ο. (1997). Επιστημονικά Πειράματα. Εκδόσεις Αναστασιάδη
3. Van Saan, A. (2004). 365 Πειράματα – Ένα για κάθε μέρα. Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα.
4. Walker, J. (2001). Το Πανηγύρι της Φυσικής. Εκδόσεις Κάτοπτρο, Αθήνα.
5. Ραβάνης, Κ. (2003). Δραστηριότητες για το Νηπιαγωγείο από τον Κόσμο της Φυσικής. Εκδόσεις Δίπτυχο, Αθήνα.
6. Χρηστίδου, Β. (επ.) (2008). Εκπαιδύοντας τα Μικρά Παιδιά στις Φυσικές Επιστήμες. Αφοι Κυριακίδη. Θεσσαλονίκη.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Πραγματοποίηση πειραμάτων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών λαμβάνονται υπόψη: α) γραπτές εργασίες περιορισμένης έκτασης, β) φύλλα εργασίας που συμπληρώνονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων γ) προφορική παρουσίαση συγκεκριμένων ζητημάτων (ή και πειραμάτων επίδειξης), δ) τελική γραπτή εξέταση.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Τελική γραπτή εξέταση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Χρήση βιντεοπροβολέα

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Θεωρία και κριτική Παιδικής Λογοτεχνίας

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.024

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ανδρέας Καρακίτσιος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	11
☒	Άσκηση Πεδίου	20
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
☒	Φροντιστήριο	10
☒	Πρακτική Άσκηση	20
☒	Άλλη / Άλλες Παρουσίαση ατομικής ή συλλογικής εργασίας	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Εξοικείωση και γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της παιδικής λογοτεχνίας.

Κατανόηση των ιδιαίτερων προσδιοριστικών χαρακτηριστικών της λογοτεχνίας για παιδιά.

Κατανόηση της σχέσης του ευρύτερου πλαισίου (ιστορικού, κοινωνικού, πολιτισμικού) με την εμφάνιση και ανάπτυξη της παιδικής λογοτεχνίας στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

Εξοικείωση με τις θεωρίες λογοτεχνίας και τις δυνατότητες εφαρμογών τους. Γνωριμία με τον ευρύτερο χώρο της σύγχρονης κριτικής (ευρωπαϊκή και ελληνική) της παιδικής λογοτεχνίας.

Κατάκτηση δεξιοτήτων που αφορούν στην κατασκευή και εφαρμογή Παιδαγωγικών Προγραμμάτων με περιεχόμενο διδακτικές προσεγγίσεις της παιδικής Λογοτεχνίας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[ ]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[ ]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

A. Σύντομη θεώρηση της παιδικής λογοτεχνίας.
Έννοια, περιεχόμενο και ιδιαιτερότητες της παιδικής λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και Παιδική Λογοτεχνία. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής παιδικής λογοτεχνίας

B. Τα είδη της Παιδικής Λογοτεχνίας, τάσεις και οι εξελίξεις, Θεωρία και Κριτική.
Αφηγήσεις βραχείας φόρμας (λαϊκότροπα, νεοτερικά, παιδοκεντρικά, αυτοβιογραφικά κείμενα), παιδική ποίηση (ηχορυθμικά, λυρικορητορικά, νεοτερικά κείμενα), Αφηγήσεις ευρείας φόρμας (μυθιστορήματα και Νουβέλες), Εικονογραφημένο βιβλίο και Βιβλία Γνώσης.

Γ. Παιδική Λογοτεχνία και Εκπαίδευση
Ανάγνωση και ερμηνεία κειμένων παιδικής λογοτεχνίας. Τεχνικές προσέγγισης του λαϊκού παραμυθιού, της παιδικής μικροαφήγησης και της παιδικής ποίησης. Παρουσίαση και ανάλυση δειγματικών διδακτικών προσεγγίσεων.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Καρακίτσιος Α., 2012. *Περί Παιδικής Λογοτεχνίας*, Ζυγός, Θεσσαλονίκη.
Κανατσούλη Μ., 2005. *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής Λογοτεχνίας*, University Press, Θεσσαλονίκη.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Αναγνωστόπουλος Β., 1996. *Τάσεις και εξελίξεις της παιδικής λογοτεχνίας*, οι εκδόσεις των φίλων, Αθήνα.
Μιράζγεζη Μ., 1978. *Ποίηση και Διδασκαλία*, Αθήνα.
Μουλλάς Π., 1991. *Παλίμψηστα και μη*, Στιγμή, Αθήνα.
Παπαντωνάκης Γ.Δ., 1999. *Κώδικες και Αφηγηματικά Προγράμματα σε κείμενα της παιδικής λογοτεχνίας*, Πατάκης, Αθήνα.
Πεσματζόγλου Τ., 1991. *Το ηρωικό παραμύθι της Πηνελόπης Δέλτα*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, Αθήνα.
Σκαρτσής Σ., 1995. *Δέκα σημειώματα για την ποίηση*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη.
Σουλιώτης Δ., 1995. *Αλφαβητάριο της Ποίησης*, Δεδούσης, Θεσσαλονίκη.
Σπανός Δ., 1996. *Διδακτική Μεθοδολογία- Η διδασκαλία του ποιήματος*, Αθήνα.
Σπανός Γ., 1991. "Η Ποίηση για παιδιά στην Ελλάδα. Παιδαγωγικό και αισθητικό πρόβλημα" στο συλλογικό τόμο, *Σύγχρονες τάσεις και απόψεις για την παιδική Λογοτεχνία*, Πρακτικά του Δ' Σεμιναρίου του Κύκλου του παιδικού βιβλίου, σ.σ. 43-57, Ψυχογιός, Αθήνα.
Τζιόβας Δ., 1993. *Το παλίμψηστο της αφήγησης- Από την αφηγηματολογία στη διαλογικότητα*,

Οδυσσέας, Αθήνα.

Genette G., 1971, 73, 77. Figures I, II, III. Points, Paris.

2. Διδακτικές Σημειώσεις στην προσωπική ιστοσελίδα του διδάσκοντα

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[ ]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συνεχής αξιολόγηση και παρακολούθηση
Συγγραφή και Παρουσίαση εργασιών
Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνικά, γαλλικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γλώσσα και Κοινωνία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.025

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Πετρούλα Τσοκαλίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
X	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Σεμινάρια	12
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	39
[X]	Πρακτική Άσκηση ή Άσκηση Πεδίου	25
[X]	Άλλη / Άλλες (Συμμετοχή σε σχετικές εκδηλώσεις)	35

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Εξοικείωση φοιτητών/τριών με την έννοια της γλωσσικής ετερογένειας

Ανάλυση των διαστάσεων της γλωσσικής ετερογένειας.

Θέματα κοινωνικής ανισότητας στην εκπαίδευση

Ικανότητα να συνδεθεί η επικοινωνία με την ταυτότητα

Σύνδεση γλώσσας και πραγματικότητας των νέων (τεχνολογία, δάνεια από άλλες γλώσσες)

Εκπαιδευτική αξιοποίηση των κοινωνικών διαστάσεων της γλώσσας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[ ]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα

☒	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Γλώσσα και επικοινωνία
Γλώσσα και ταυτότητα
Γλώσσα και διάλεκτοι
Γλωσσική ετερογένεια με εστίαση στα:
Γλώσσα και ηλικία
Γλώσσα και φύλο
Γλώσσα και εθνότητα
Ποικιλίες
Εκπαιδευτική αξιοποίηση της γλωσσικής ετερότητας

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Τσοκαλίδου, Ρ. & Σ. Χατζησαββίδης (2008) *Κοινωνιογλωσσολογικές Αναζητήσεις: ερευνητικά δεδομένα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας (5001)
2. Τσοκαλίδου, Ρ. (2004) *Θέματα ταυτότητας στην ελληνική διασπορά, γλώσσα και λογοτεχνία*. Αθήνα: Μεταίχμιο (24136)

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Άρθρα από το διαδίκτυο και την ιστοσελίδα της διδάσκουσας
users.auth.gr/tsokalid/

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☒	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	☒	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☒
Ανάλυση Εργασιών	☒	☒
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☒	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☒	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☒	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται και αυτοαξιολογούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου με μικρές εργασίες που παρουσιάζουν και συζητούνται σε μικρές ομάδες και στο τέλος, μαζί με την τελική γραπτή εξέταση του μαθήματος, καταθέτουν τον φάκελλο με όλες τις μικρές εργασίες που έχουν πραγματοποιήσει για να υπολογιστεί ο τελικός βαθμός τους.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Κατά τη διάρκεια των μαθημάτων χρησιμοποιούνται τα Τ.Π.Ε. τόσο για την παροχή συμπληρωματικού υλικού αλλά και την πραγματοποίηση μικρών εργασιών με ήχο και εικόνα. Επίσης, κάποιες από τις εργασίες των φοιτητών/τριών κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή, ενώ ένα μέρος της επικοινωνίας με τους/τις φοιτητές/τριες πραγματοποιείται ηλεκτρονικά.

Γλώσσα

Ελληνικά και κατά περίπτωση αγγλικά ή άλλες γλώσσες/ποικιλίες

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Αυτόνομη εργασία

[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ανθρώπινη Οικολογία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.009

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Αλέξανδρος Γεωργόπουλος, Χρήστος Κυρίμης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Γενικών Γνώσεων

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Σεμινάρια	39
[X]	Άσκηση Πεδίου (τριήμερη εκπαιδευτική εκδρομή)	22
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
[X]	Άλλη / Άλλες	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Να εξοικειωθούν και να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες τις έννοιες της ρύπανσης, της διαχείρισης των φυσικών πόρων και της αειφορικής ανάπτυξης. Να ευαισθητοποιηθούν και να αποκτήσουν σχετικές γνώσεις για τα παραπάνω θέματα, να καλλιεργήσουν δεξιότητες αναγνώρισης περιβαλλοντικών πιέσεων/υποβαθμίσεων και να τα συνδέσουν με την ανθρώπινη ανάπτυξη (οικονομική και πληθυσμιακή).

Να ενημερωθούν για τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας και για τους κινδύνους που ενέχονται στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας.

Να προβληματιστούν σε σχέση με την αλληλοδιαπλοκή περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων, όπως της φτώχειας και της υποβάθμισης των φυσικών πόρων, της βιοποικιλότητας, της περιβαλλοντικής δικαιοσύνης (environmental justice) και περιβαλλοντικής ηθικής που απορρέει από αυτή, τις πολεμικές συγκρούσεις, τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Συζητείται η έννοια της ρύπανσης των οικοσυστημάτων, αναλύονται οι κύριες μορφές της (ατμοσφαιρική- υδατική- κλπ) και αναλύονται οι επιπτώσεις της στα οικοσυστήματα αλλά και στον πλανήτη γενικότερα (φαινόμενο θερμοκηπίου τρύπα του όζοντος κλπ).

Γίνεται αναφορά στη διαχείριση των φυσικών πόρων, αναδεικνύεται η έννοια του περιβαλλοντικού προβλήματος και ταξινομούνται σε ανανεώσιμους και μη. Αναλύονται θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των φυσικών πόρων (το νερό ως πόρος, τα δάση, η άγρια ζωή/βιοποικιλότητα, οι ενεργειακοί πόροι -γίνεται ιδιαίτερη μνεία στην πυρηνική ενέργεια και στις εναλλακτικές πηγές ενέργειας-). Εισάγεται η οδηγητική έννοια της αειφορικής ανάπτυξης, που εμπεριέχει και τα δικαιώματα των επόμενων γενεών, γίνεται η επεξεργασία της, αναλύεται και συνδέεται με τους πόρους και με το σημερινό αναπτυξιακό μοντέλο, με αναφορές τόσο στις αντιθέσεις Βορρά- Νότου, όσο και στην τροφή και τη διατροφή του πλανήτη, τις μονοκαλλιέργειες καθώς και τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα. Αναλύεται το ζήτημα του υπερπληθυσμού του πλανήτη και επισημαίνονται οι επιπτώσεις του. Τέλος εισάγεται το ζήτημα της περιβαλλοντικής ηθικής (οικοκεντρικής και ανθρωποκεντρικής), των υποχρεώσεων του ανθρώπου προς τον μη ανθρώπινο κόσμο και επιχειρείται η σύνδεσή του με τα προηγούμενα περιβαλλοντικά ζητήματα και την έννοια της αειφορίας.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Γεωργόπουλος, Α. (1997) Γη Ένας Μικρός και Εύθραυστος Πλανήτης Gutenberg Αθήνα
Γεωργόπουλος, Α. (2002) Περιβαλλοντική ηθική Gutenberg Αθήνα

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σάμουελ, Πιέρ (1973) Οικολογία, Νεφέλη, Αθήνα
Συλλογικό (2008) Με τα μάτια στο μέλλον: σωτηρία ή κατάρρευση μέχρι το 2050, Scientific American-Ελληνική Έκδοση, Αθήνα
Ινστιτούτο Worldwatch (2008) Η κατάσταση του κόσμου, ΔΗΩ και Ευώνυμος Βιβλιοθήκη, Αθήνα
Ινστιτούτο Worldwatch (2009) Η κατάσταση του κόσμου, ΔΗΩ και Ευώνυμος Βιβλιοθήκη, Αθήνα
Ινστιτούτο Worldwatch (2010) Η κατάσταση του κόσμου, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ και EUROBANK, Αθήνα

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒

Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση γίνεται με γραπτές εξετάσεις στο τέλος κάθε εξαμήνου. Στον τελικό βαθμό συμπεριλαμβάνεται και ο βαθμός της (προαιρετικής) γραπτής εργασίας που αναλαμβάνεται από κάποιες φοιτήτριες. Η μεθοδολογία αξιολόγησης ανακοινώνεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου από τους διδάσκοντες. Επίσης ανακοινώνεται κατά τη διάρκεια των εξετάσεων η σχετική άριστη βαθμολογία για κάθε υποερώτηση των θεμάτων. Οι ζητούμενες απαντήσεις είναι πολύ συγκεκριμένες. Τα γραπτά είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Ηλεκτρονικές σελίδες δίδονται ως αναφορές στις/στους φοιτήτριες/τές του τμήματος και προτρέπονται να κάνουν και τη δική τους ανάλογη έρευνα πάνω σε συγκεκριμένα θέματα, διαφορετικά για κάθε εξάμηνο.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μουσική Θεωρία και Πράξη

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.031

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ: Νίκος Θεοδωρίδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Ανάπτυξης δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	25
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	25
☒	Φροντιστήριο	15
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	40
☒	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	30
☒	Άλλη / Άλλες	15

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Το μάθημα αποσκοπεί στη βασική μουσική κατάρτιση, εκπαίδευση και καλλιέργεια των προσωπικών μουσικών ικανοτήτων των φοιτητών/τριών. Κύριος στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές/τριες τα βασικά στοιχεία της θεωρίας της μουσικής και ταυτόχρονα να γνωρίσουν τρόπους μεταφοράς της γνώσης αυτής παίζοντας σε μουσικά όργανα.

Περιγραφή

Παρέχονται ευκαιρίες για την κατανόηση του βασικού μουσικού κώδικα και την καλλιέργεια των αναγκαίων δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών μέσα από τη συμμετοχή τους σε μουσικές δραστηριότητες (κυρίως ακρόασης και εκτέλεσης).

Αναμένεται ακόμη, οι φοιτητές να βελτιώσουν τις ακουστικές τους ικανότητες μέσα από ασκήσεις αναγνώρισης απλών ρυθμικών μοτίβων, καθώς και χαρακτηριστικών μελωδικών διαστημάτων ή απλών τραγουδιών (Dictée).

Τέλος, θα ασκηθούν ώστε να είναι σε θέση να παίζουν και να τραγουδούν ατομικά και σε σύνολα, απλές κλίμακες και ένα βασικό ρεπερτόριο με παιδικά τραγούδια, χρησιμοποιώντας ένα μελωδικό όργανο (μεταλλόφωνο, αρμόνιο ή άλλο).

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις μαθήματος

Δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

1. Στοιχεία θεωρίας της Μουσικής. Μουσική Ανάγνωση και Ορθογραφία (Dictée):
  - Ορισμοί βασικών στοιχείων της θεωρίας της μουσικής, των ιδιοτήτων του ήχου και των βασικών μουσικών εννοιών.
  - Μελωδικά διαστήματα, οι Μείζονες κλίμακες (Ντο, Φα) και οι σχετικές Ελάσσονές τους. Είδη συγχορδιών, κύριες συγχορδίες.
  - Μουσική σημειογραφία με γραφική ή νότες. Μουσική Ανάγνωση και Ορθογραφία (Dictée).
  - Ενδεικτικά παραδείγματα δραστηριοτήτων για παιδιά.

2. Εκμάθηση μελωδικού οργάνου (μεταλλόφωνο ή αρμόνιο):

Παρτιτούρες με τα πρώτα κατάλληλα παιδικά τραγούδια για ατομική και ομαδική άσκηση της φωνής και για εκμάθηση μεταλλόφωνου ή άλλου μελωδικού οργάνου. Εμπλουτισμός ρεπερτορίου. Ρυθμικές και μελωδικές συνοδείες.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Καψάσκη – Μακρή, Σ. Αγγελική.(2009). *Τα πρώτα μου τραγούδια- ανθολογία παιδικών τραγουδιών*. Αθήνα: Μελωδία- Καψάσκη.

(Κωδικός στον Εύδοξο: **140943**)

Γκανά, Γ., Ζησοπούλου, Ε., Θεοδωρίδης, Ν. κ.ά. (2004). *Το σχολείο εργαστήρι τέχνης και δημιουργίας*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών σπουδών ΑΠΘ.

(Κωδικός στον Εύδοξο: **3234**)

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Γρηγορίου, Μ.(2005, α' έκδ.1992). *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους*, Νεφέλη, Αθήνα.
Θεοδωρίδης, Ν.(2006). *Τραγουδοπαιχνίδια για φίλους μουσικόφιλους 4 ετών και άνω*, Θεσσαλονίκη.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτές και προφορικές εξετάσεις. Επίσης, μικρές εργασίες, παρουσιάσεις συνόλων και γραπτή πρόοδος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες (βίντεο, ηχογράφιση)	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση

Περιγραφή

Βιντεοσκόπηση, ηχογράφιση, χρήση μουσικών προγραμμάτων όπως audacity, encore, κ.ά. κατά τη διδασκαλία και προαιρετικά κατά την εργασία των ομάδων.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία δε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.032

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ: Κορνηλία Χατζηνικολάου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Χειμερινό/Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	54
[X]	Σεμινάρια	6
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
[X]	Φροντιστήριο	30
[X]	Άλλος / Άλλοι	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Απόκτηση βασικών γνώσεων σχετικά με τους μηχανισμούς ανάπτυξης που είναι υπεύθυνοι για την τυπική και την αποκλίνουσα ανάπτυξη. Βασικές γνώσεις σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά αναπτυξιακών διαταραχών και ψυχικών διαταραχών της προσχολικής ηλικίας. Αναγνώριση και διαχείριση σχετικών περιπτώσεων στο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων (επιλέξτε ό,τι ισχύει)

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[ ]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

--

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Η έννοια της τυπικής και αποκλίνουσας ανάπτυξης. Συγκριτική εξέταση θεωρητικών μοντέλων που μελετούν και ερμηνεύουν την αποκλίνουσα ανάπτυξη. Παράγοντες επικινδυνότητας και προστατευτικοί παράγοντες, και πώς επηρεάζουν την ανάπτυξη. Συζήτηση σχετικά με την έννοια της ψυχικής ανθεκτικότητας. Ταξινόμηση, Διάγνωση και Αξιολόγηση των αναπτυξιακών και ψυχικών διαταραχών της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Περιγραφή των χαρακτηριστικών αναπτυξιακών και ψυχικών διαταραχών της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας. Παρουσίαση ευρυμάτων για τη συνοσηρότητα αναπτυξιακών και ψυχικών διαταραχών. Μέθοδοι έρευνας της Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας. Σύνδεση του πεδίου της Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας με τον τομέα της Εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Wenar, C. & Kerig, K.P. (2008). Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Από τη βρεφική ηλικία στην εφηβεία. Εκδόσεις Gutenberg.
Wilmshurst, L. (2011). Εξελικτική Ψυχοπαθολογία: Μια αναπτυξιακή προσέγγιση. Επιμέλεια: Η. Μπεζεβέργης. Εκδόσεις Gutenberg.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Beauchaine, T.P., & Hinshaw, S.P. (2008). Child and Adolescent Psychopathology. Hoboken, N.J. : John Wiley & Sons.
Cohen, D., Stern, V., & Balaban, N. (2001). Παρατηρώντας και καταγράφοντας τη συμπεριφορά των παιδιών. Εκδόσεις Gutenberg.
Hudziak, J.J. (2008). Developmental Psychopathology and Wellness: Genetic and environmental influences. Washington DC: American Psychiatric Pub.
Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη Κ. (2006). Ψυχοπαθολογία Παιδιών και Εφήβων. Εκδόσεις Τυπωθήτω.
Kring, A., Davison, G., Neale, J. & Johnson, S. (2010). Ψυχοπαθολογία. Εκδόσεις Gutenberg.
Παπαγεωργίου, Β. (2005). Ψυχιατρική Παιδιών και Εφήβων». University Studio Press.
Rutter, M. (2008). Οι πολλαπλές σημασίες μιας αναπτυξιακής προοπτικής στη ψυχοπαθολογία. *Hellenic Journal of Psychology*, vol. 5, pp. 281-323.
Τσιάντης, Γ. & Αλεξανδρίδης, Α. (επιμ.) (2008). Προσχολική Παιδοψυχιατρική 1. Ανάπτυξη. Καστανιώτης.
Τσιάντης, Γ. (2001). (επιμ.) Εισαγωγή στην Παιδοψυχιατρική. Καστανιώτης.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]

Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☐	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☒	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας (αν υπάρχουν ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και ποια είναι αυτά ή που μπορεί κανείς να τα βρει)

Η αξιολόγηση βασίζεται στην γραπτή και προφορική παρουσίαση εργασιών που δίνονται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και γραπτές εξετάσεις.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλές Επιλογής	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

eClass

Γλώσσα

Ελληνική (προαιρετικά, μελέτη άρθρων στην αγγλική γλώσσα)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εικαστική Αγωγή και Δημιουργία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΥΒ.1.033

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Βασιλική Λαμπίτση

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βάσης	Προσανατολισμού		
x		Χειμερινό /Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☐	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	10
☒	Σεμινάρια	10
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	10
☒	Άσκηση Πεδίου	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	60
☒	Άλλη / Άλλες: παρουσιάσεις και αναλύσεις οπτικού/εικαστικού υλικού, επισκέψεις σε χώρους εικαστικού ενδιαφέροντος, συγγραφή εργασιών	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Οι φοιτήτριες/τές αναμένεται:

- να γνωρίσουν βασικές αρχές και άξονες της εικαστικής αγωγής και ανάπτυξης του παιδιού
- να εξοικειωθούν με την οργάνωση και υλοποίηση εργαστηριακού τύπου εικαστικών δραστηριοτήτων στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία
- να γνωρίσουν βιωματικά μια ευρεία γκάμα εικαστικών μορφών, υλικών και τεχνικών
- να καλλιεργήσουν κριτήρια για την εκτίμηση και αξιολόγηση εικαστικών έργων και δραστηριοτήτων δικών τους και άλλων (παιδιών, εικαστικών)
- να αναπτύξουν βασικές προσωπικές εικαστικές δεξιότητες, οικειότητα και θετική στάση απέναντι στην εικαστική δημιουργία

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις ΤΟΥ για την ταξινόμηση που προτείνεται. ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Καμία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Μέσα από (α) τη μελέτη σύγχρονων διεθνών θεωριών και ερευνητικών ευρημάτων, (β) την κριτική ανάλυση παραδειγμάτων και κυρίως με (γ) εργαστηριακές-βιωματικές ομαδικές και ατομικές δραστηριότητες οι φοιτήτριες/τές:

- θα εξοικειωθούν με τις βασικές αρχές της εικαστικής αγωγής
- θα κατανοήσουν το ρόλο του σύγχρονου παιδαγωγού εικαστικών
- θα γνωρίσουν βασικές αναπτυξιακές, πολιτισμικές και κοινωνικές πλευρές της εικαστικής δραστηριότητας των παιδιών
- θα εξοικειωθούν με τη γραμματική/συντακτικό και εκφραστικές δυνατότητες της εικαστικής γλώσσας
- θα γνωρίζουν και θα διερευνήσουν ποικιλία εικαστικών μορφών, υλικών, τεχνικών και μεθόδων που μπορούν να αξιοποιηθούν στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (σχέδιο, ζωγραφική, κολάζ, χαρακτική, υφαντική, γλυπτική-πλαστική, στένσιλ-αποτυπώματα, ομαδικές εικαστικές πρακτικές, sketch books κ.α.)
- θα εξοικειωθούν με το σχεδιασμό εικαστικών δραστηριοτήτων για νήπια και παιδιά πρώτης σχολικής ηλικίας
- θα παράγουν εικαστικά έργα που επικοινωνούν προσωπικό νόημα
- θα γνωρίσουν μεθόδους έκθεσης/κοινοποίησης καλλιτεχνικών έργων
- θα γνωρίσουν πρακτικές κριτικής και ανταπόκρισης στην εικαστική δημιουργία

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- (1) Δημητράτου, Β. (2009) *Τα παιδιά δημιουργούν και εκφράζονται*, Α' Τόμος, Αθήνα: Πατάκης. (Κ.Σ. 21986)
- (2) Schirmacher, R. (2008) *Τέχνη και δημιουργική ανάπτυξη των παιδιών*, Αθήνα: Συμμετρία, Σ.Αθανασόπουλος & ΣΙΑ ΟΕ (Κ.Σ. 16581)

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Βάος, Α. (2008) *Ζητήματα διδακτικής των εικαστικών τεχνών*, Αθήνα: Τόπος.
- Barnes, R. (2002) *Teaching art to young children 4-9*, London and New York: Routledge/Falmer.
- Γραφάκου, Ε. και Λαμπίτση, Β. (2011) 'Αξιοποίηση των εικαστικών τεχνών στην εκπαίδευση', στο *Βασικό Επιμορφωτικό Υλικό, Τόμος Γ', Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης*, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, σσ. 64-108.
- Δημητράτου, Β. (2000) *Τα παιδιά δημιουργούν και εκφράζονται Β' Τόμος*, Αθήνα: Πατάκης.
- Erstein A.W. και Τρίμη, Ε. (2005) *Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά: Ενισχύοντας τους μικρούς καλλιτέχνες*, Αθήνα: Τυπωθήτω.
- Golomb, C. (2004) *The child's creation of a pictorial world*. Mahwah, New Jersey. London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Κουβου, Ο. (2012) 'Παιδική η σχολική τέχνη: το παιδικό σχέδιο και ο οπτικός πολιτισμός', στο Κούρτη Ε. [Επιμ.], *Παιδική ηλικία και μέσα μαζικής επικοινωνίας, Τόμος Β'*, Ηρόδοτος/ΟΜΕΡ, 2012.
- Λαμπίτση, Β. (2009) 'Διδακτικά Πακέτα Εικαστικών Α'-Δ' τάξης Δημοτικού: Κριτική ανάλυση', 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος: *Ελληνική Παιδαγωγική και Εκπαιδευτική Έρευνα*, Αθήνα 5-7 Δεκεμβρίου 2008, Εκδ. Ατραπός.
- Λαμπίτση, Β. (2009) 'Εφαρμοσμένη διδακτική των εικαστικών τεχνών, Β' Φάση Πρακτικών' (Σημειώσεις μαθήματος), Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού.
- Λαμπίτση, Β. (2010). 'Τετράδια Σχεδίου: Προτείνοντας ένα εικαστικό και διαθετικό εργαλείο έρευνας, καταγραφής και μάθησης', *Γέφυρες*, Ιανουάριος-Φεβρουάριος, Τεύχος 50, σσ. 18-31.
- Lange-Kuttner, C. and Thomas, G. [eds] (1995) *Drawing and Looking: Theoretical Approaches to Pictorial Representation in Children*, New York, London: Harvester Wheatsheaf.
- Μαγουλιώτης, Α. (2002), *Εικαστικές δημιουργίες Ι: Μέσα από την παρατήρηση*, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μαγουλιώτης, Α. (2002), *Εικαστικές δημιουργίες ΙΙ: Μέσα από τη φαντασία*, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Μαγουλιώτης, Α. (2014) *Εικαστική Παιδαγωγική*, Αθήνα: Εκδόσεις Συμμετρία
- Tsarman, L. (1993) *Διδακτική της τέχνης: Προσεγγίσεις στην καλλιτεχνική αγωγή*, Αθήνα: Νεφέλη.
- Wilson, B. (2003) 'Three Sites for Visual Cultural Pedagogy: Honoring Students' Interests and Imagery', *The International Journal of Arts Education*, Vol.1, No.3, pp. 107-127.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]

Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται:

A. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

- με την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών στα καλλιτεχνικά εργαστήρια
- με ατομικές/ομαδικές γραπτές εργασίες
- με ατομικές/ομαδικές παρουσιάσεις και μικροδιδασκαλίες

B. Στο τέλος του εξαμήνου

- με την παράδοση φακέλου εικαστικών εργασιών

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες: Φάκελος εικαστικών εργασιών	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Χρήση διαδικτύου
- Επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας και email

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

[X] Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

[X] Moodle

--

Εκπαιδευτικό υλικό

--

Γλώσσα

Ελληνική (και αγγλική όπου χρειάζεται)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Β. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Συμβουλευτική – Κοινωνική & Συναισθηματική Αγωγή

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.031

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Βουγιούκας

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Γενικών Γνώσεων
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Μελέτη (για γραπτές εργασίες και γραπτές εξετάσεις)	58
[X]	Άλλη / Άλλες (Μελέτη και παρουσιάσεις άρθρων και κεφαλαίων βιβλίων, παρουσιάσεις εργασιών)	53

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να εξοικειωθούν με επικοινωνιακές και συμβουλευτικές δεξιότητες και να διαχειρίζονται προβλήματα στην τάξη. Ειδικότερα να μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τα παιδιά, να εμπυχώνουν τα παιδιά να βρίσκουν λύσεις στις συγκρούσεις τους, να ενδυναμώνουν τα παιδιά να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους και να διαχειρίζονται κρίσεις στη σχολική τάξη. Επιπρόσθετος στόχος είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να εξοικειωθούν με την ερευνητική διαδικασία και να προβληματιστούν γύρω από ερευνητικές πτυχές της συμβουλευτικής και της κοινωνικής/συναισθηματικής αγωγής.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[ ]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Είδη-Αρχές συμβουλευτικής. Έννοια ψυχικής υγείας. Φιλοσοφική θεώρηση συμβουλευτικής. Η σημασία των συναισθημάτων, της αυτοαντίληψης και της αυτοεκτίμησης. Συμβουλευτική και θεραπεία.

Αρχές ανθρωπιστικής συμβουλευτικής προσέγγισης. Συμβουλευτική σχέση σύμφωνα με τη θεωρία του Maslow. Η προσωπο-κεντρική προσέγγιση του Rogers. Προϋποθέσεις βοηθητικής διαπροσωπικής σχέσης.

Στάδια συμβουλευτικής διαδικασίας και δεξιότητες συμβουλευτικής.

Περιεχόμενο και ανάπτυξη της αυτοαντίληψης στην προσχολική και μέση παιδική ηλικία.

Συναισθηματική ανάπτυξη στην προσχολική και μέση παιδική ηλικία. Αντιμετώπιση και ρύθμιση συναισθηματικών καταστάσεων.

Συναισθηματική επάρκεια. Συναισθηματικές δεξιότητες: κατανόηση των αιτιών των συναισθημάτων, έκφραση συναισθημάτων, διαχείριση αντιδράσεων στα συναισθήματα. Στάδια συναισθηματικής αγωγής.

Αγχογόνες καταστάσεις. Παρέμβαση και διαχείριση κρίσης στο σχολείο. Στόχοι-αρχές της συμβουλευτικής διαχείρισης κρίσεων.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Χατζηχρήστου, Χ. (2011). *Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο*. Νηπιαγωγείο, Α & Β Δημοτικού. Τυπωθήτω

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Μαλικιώση - Λοΐζου, Μ (2001). *Η Συμβουλευτική Ψυχολογία στην Εκπαίδευση..* Ελληνικά Γράμματα. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες της Παιδαγωγικής Σχολής, του Τμήματος Ψυχολογίας, της Θεολογικής Σχολής και της Φιλοσοφικής Σχολής-Τομέα Παιδαγωγικής)

Brown, D., Pryzwansky, W. B. & Schulte, A. C. (2006). *Ψυχολογική Διαλεκτική Συμβουλευτική*. Τυπωθήτω (διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη του Τμήματος Ψυχολογίας)

Gottman, J. (2000). *Η Συναισθηματική Νοημοσύνη των Παιδιών*. Ελληνικά Γράμματα. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες της Παιδαγωγικής Σχολής, του Τμήματος Ψυχολογίας και της Φιλοσοφικής Σχολής-Τομέα Παιδαγωγικής)

Ivey, A. E, Gluckstern, N. B & Bradford. M.I. (1996). *Συμβουλευτική: Μέθοδος Πρακτικής Προσέγγισης*. Ελληνικά Γράμματα. (διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη του Τμήματος Ψυχολογίας)

Μπρούζος, Α. (1999). *Ο Εκπαιδευτικός ως Λειτουργός Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*.

Λύχνος. (διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες του Τμήματος Ψυχολογίας και της Φιλοσοφικής Σχολής -Τομέα Παιδαγωγικής)

Μπρούζος, Α. (2004). *Προσωποκεντρική συμβουλευτική : θεωρία έρευνα και εφαρμογές*. Τυπωθήτω.

(διαθέσιμο στις βιβλιοθήκες του Τμήματος Ψυχολογίας, της Θεολογικής Σχολής και της Φιλοσοφικής Σχολής-Τομέα Παιδαγωγικής)

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτή εργασία, μελέτη και παρουσίαση άρθρων, γραπτές εξετάσεις. Στην τελική βαθμολογία συνυπολογίζεται η γραπτή εργασία (40%), η γραπτή εξέταση (40%) και η περίληψη/παρουσίαση άρθρου (20%).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Power Point , email

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

- [X] Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας στην Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:ΕΠ.2.032

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Γκέκα

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Επιστημονικής Περιοχής
[X]	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	24
[X]	Σεμινάρια	6
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	35
[X]	Άσκηση Πεδίου	35
[X]	Άλλη / Άλλες: Μελέτη άρθρων και βιβλίων Ανάλυση ταινιών	45

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

- Κατανόηση, ανάλυση και εφαρμογή βασικών θεωρητικών μοντέλων της κοινωνικής ψυχολογίας (δυναμική των ομάδων, θεωρία της ταυτότητας και εαυτού, κοινωνικών αναπαραστάσεων) στο πεδίο της εκπαίδευσης
- Ανάπτυξη επικοινωνιακών δεξιοτήτων, αυτογνωσίας και αυτοεκτίμησης στο ρόλο του εκπαιδευτικού
- Ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων (σχεδιασμός, εκπόνηση, οργάνωση νέων ιδεών)-
- Μάθηση και εφαρμογή διαχείρισης εκπαιδευτικών καταστάσεων (σχέσεις εκπαιδευτικού-μαθητών, σχέσεις εκπαιδευτικής κοινότητας, σχέσεις εκπαιδευτικού-γονέων)

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση, η ανάλυση και η εφαρμογή των θεωρητικών εννοιών της κοινωνικής ψυχολογίας στο πεδίο της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα θα αναλυθούν η δυναμική της ομάδας στη σχολική τάξη, η θεωρία της ταυτότητας (έμφαση στις έννοιες της αυτοαντίληψης, αυτοεκτίμησης και αυτοαποτελεσματικότητας) και ο ρόλος του εκπαιδευτικού, τέλος η θεωρία των κοινωνικών αναπαραστάσεων με ερευνητικές εφαρμογές στο χώρο της εκπαίδευσης και της ειδικής αγωγής.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κορδούτης, Π., Παυλόπουλος, Β. (2011). *Πεδία έρευνας στην κοινωνική ψυχολογία: πολιτισμός, μετανάστευση, οργανισμοί, υγεία-πρόληψη, στενές διαπροσωπικές σχέσεις*. Αθήνα: Διάδραση
Wetherell, M. (2004). *Ταυτότητες, ομάδες και κοινωνικά ζητήματα*. Αθήνα: Μεταίχιμο

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Doll, B., Zucker, S., Brehm, K. (2009). *Σχολικές τάξεις που Προάγουν την Ψυχική Ανθεκτικότητα*. Αθήνα: Τυπωθήτω
Ναυρίδης, Κ. (2005) *Ψυχολογία των ομάδων*. Αθήνα : Παπαζήση.
Gergen, K.J. (1997). *Ο κορεσμένος εαυτός*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Κατερέλος, Γ. (1999). *Θεωρία και πράξη στην εκπαιδευτική σχέση*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
Μακρή-Μπότσαρη Ε. (2001). *Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ναυρίδης, Κ., Χρηστάκης, Ν. (1997). *Ταυτότητες. Ψυχοκοινωνική συγκρότηση*. Αθήνα: Καστανιώτη.
Λεονταρή, Α. (1996). *Αυτοαντίληψη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Παπαστάμου, Σ., Μαντόγλου, Α. (1995). *Κοινωνικές αναπαραστάσεις*. Αθήνα: Οδυσσεάς
Σακαλάκη, Μ. (1996). *Ετερότητες. Αναπαραστάσεις του κοινωνικού δεσμού*. Αθήνα: Εξάντας.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[ ]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[ ]

Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☒	☐
Άλλη / Άλλες: Παρουσίαση και ανάλυση ταινιών	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Οι φοιτητές/τριες επιλέγουν ελεύθερα ένα θεματικό πεδίο του μαθήματος πάνω στο οποίο θα εργαστούν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου ώστε να εκπονήσουν προφορική και γραπτή εργασία. Η δομή της εργασίας και τα βασικά συμπεράσματα παρουσιάζονται προφορικά κατά τη διάρκεια των ακαδημαϊκών μαθημάτων. Η γραπτή εργασία παραδίδεται στην εξεταστική περίοδο. Οι εργασίες μπορούν να είναι ατομικές ή ομαδικές (έως 3 άτομα) Στην τελική βαθμολογία συνυπολογίζεται η προφορική παρουσίαση (30 %) και η γραπτή εργασία (60 %). Η συμμετοχή, το ενδιαφέρον, η συνέπεια συνυπολογίζονται στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας (10%).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Οι διαλέξεις γίνονται σε μορφή Power Point
Επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τους φοιτητές/τριες
Ιστοσελίδα μαθήματος με όλες τις πληροφορίες στο εκπαιδευτικό υλικό

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γνωστική Ψυχολογία
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.033
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Ζωή Μπαμπλέκου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	30
☒	Σεμινάρια	6
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	3
☒	Άσκηση Πεδίου	11
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	10
☒	Άλλη/Άλλες (Ατομική μελέτη)	90

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές εισάγονται στις βασικές έννοιες και θεωρίες της Γνωστικής Ψυχολογίας. Προσεγγίζονται οι λειτουργίες του νου από ψυχολογική σκοπιά και ο σκοπός του μαθήματος είναι να μπορούν οι φοιτητές να κατανοήσουν το γνωστικό υπόστρωμα της μάθησης: τι δηλαδή συμβαίνει στο νου του παιδιού, πώς αυτό επεξεργάζεται τις πληροφορίες και ποιες νοητικές διαδικασίες διέρχεται το μαθησιακό γεγονός.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα

☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Ψυχολογία της ανάπτυξης του παιδιού: Γνωστική ανάπτυξη

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Εισαγωγή στη Γνωστική Ψυχολογία. Θεωρίες της επεξεργασίας των πληροφοριών, μοντέλα παράλληλης κατανεμημένης επεξεργασίας. Προφορική και γραπτή γλώσσα: Θεωρίες και μοντέλα. Αισθητηριακή, βραχύχρονη και εργαζόμενη μνήμη: Δομή και μοντέλα. Μακρόχρονη μνήμη: Δομή και μοντέλα. Αναπαράσταση της γνώσης. Διεργασίες κωδικοποίησης και ανάσυρσης των πληροφοριών. Υποβολή της γνωστικής ανάπτυξης: Σκέψη, επίλυση προβλημάτων, οικοδόμηση της γνώσης. Γνωστικές διαδικασίες στην τάξη: Μαθαίνουμε να διαβάζουμε, διαβάζουμε για να μάθουμε, γραφή.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Schacter, D.L., Gilbert, D.T., & Wegner, D.M. (Επιμ. Στ. Βοσνιάδου), Ψυχολογία, Gutenberg, Αθήνα 2012.

Μπαμπλέκου, Ζ. (2011). Γνωστική Ψυχολογία: Μοντέλα μνήμης. Gutenberg, Αθήνα.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Μπαμπλέκου Ζ. (2003). Η ανάπτυξη της μνήμης: Γνωστική διαδρομή στην παιδική ηλικία. Εκδόσεις Τυπωθήτω. Αθήνα.

Siegler, R. (2002) (Επιμέλεια: Στ. Βοσνιάδου). Πως σκέφτονται τα παιδιά. Gutenberg, Αθήνα.

Eysenck, M. (2010). Βασικές αρχές γνωστικής ψυχολογίας. Gutenberg, Αθήνα.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☐

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Εργασία και γραπτή εξέταση.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

PPT παρουσιάσεις μαθημάτων, email επικοινωνία

- Εκπαιδευτικό υλικό

Ανάρτηση της ύλης του μαθήματος, καθώς και επιπλέον υλικού προς μελέτη

- e-class

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδί και αγχογόνες συνθήκες

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.034

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μελανθία Κοντοπούλου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	71
☒	Φροντιστήριο	20
☒	Άλλη / Άλλες Εκπόνηση εργασίας	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Το μάθημα αυτό έχει ως στόχο να παρέχει στους φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις και να καλλιεργήσει τις κατάλληλες δεξιότητες ώστε να μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη και αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα παιδιά που βιώνουν αγχογόνες συνθήκες ζωής.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Αρχικά αναφέρονται βασικά στοιχεία αξιολόγησης παιδιών και ανίχνευσης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων. Στη συνέχεια εξετάζονται διάφορες συνθήκες στη ζωή του παιδιού που μπορεί να αποτελέσουν παράγοντες επικινδυνότητας για εμφάνιση προβλημάτων, όπως το διαζύγιο, το πένθος, η ασθένεια, η κακοποίηση, η υιοθεσία, η αναπηρία, ιδιαίτερες πολιτισμικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα. Αναλύεται ο τρόπος που αντιλαμβάνεται το παιδί τα διάφορα γεγονότα ανάλογα με τα αναπτυξιακά του χαρακτηριστικά, οι φυσιολογικές και προβληματικές αντιδράσεις και οι προστατευτικοί παράγοντες. Συζητούνται οι τρόποι με τους οποίους μπορεί ο εκπαιδευτικός να συμβάλει στην πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων, στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και σε συνεργασία με άλλους φορείς.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κοντοπούλου Μ. Παιδί και ψυχοκοινωνικές δυσκολίες. Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2007.
Λουμάκου Μ. Μπρουσκέλη Β. Παιδί και γεγονότα ζωής. Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2010.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Κουρκούτας Η. Παιδιά με προβλήματα συμπεριφοράς. Παρεμβάσεις στο πλαίσιο της οικογένειας και του σχολείου. Εκδ. Τόπος, Αθήνα, 2011.
Wenar Ch., Kerig P., Εξελικτική ψυχοπαθολογία. Εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 2008.
Τσιάντης Γ. Μανωλόπουλος Σ. (Επιμ. εκδ.) Σύγχρονα θέματα παιδιψυχιατρικής. Α' τόμος, 3^ο μέρος. Εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 1987.
Ντολτό Φ. Όταν οι γονείς χωρίζουν. Εκδ. Εστία 1997.
Χατζηρήστου Χ. Ο χωρισμός των γονέων. Το διαζύγιο και τα παιδιά. Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1999.
Νίλσεν Μ. (επιμ.) Απώλειες στη ζωή του παιδιού. Εκδ. Μέριμνα, Αθήνα, 2005.
Νίλσεν Μ., Παπαδάτου Δ. (επιμ) Όταν η αρρώστια και ο θάνατος αγγίζουν τη σχολική ζωή. Πρακτικά συμποσίου, Αθήνα, 1999.
Ντάβου Μ., Χρηστάκης Ν. Τα παιδιά μιλούν για την υγεία και την ασθένεια. Εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1994.
Θέματα Ψυχοδυναμικής και Ψυχοκοινωνικής Παιδοψυχιατρικής. 2. Εκδ. Καστανιώτη. Αθήνα. 2007
Τσιάντης Ι. (επιμ. Εκδ) Ερευνητικά και κλινικά κείμενα. Τόμος 1ος. Εκδ. Καστανιώτη. Αθήνα. 1994.
Κλεφτάρας Γ. Καϊλα Μ. (επιμ. Εκδ) Από την ψυχοπαθολογία στο νόημα ζωής. Α. Θεωρητικές προσεγγίσεις. Πεδίο. Αθήνα. 2009

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η συνολική αξιολόγηση βασίζεται σε:

- Γραπτές εργασίες που παρουσιάζονται και σχολιάζονται στην διάρκεια του εξαμήνου, στο πλαίσιο των φροντιστηριακών μαθημάτων.
- Ενεργητική συμμετοχή στη διάρκεια των μαθημάτων και φροντιστηρίων
- Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

eClass

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αξιολόγηση – Προγράμματα Παρέμβασης για προβλήματα μάθησης

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.035

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Τζουριάδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/ΣΤ΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	21
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
☒	Πρακτική Άσκηση	60

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Να εκπαιδευτούν οι φοιτητές στη χορήγηση κριτηρίων.

Να καταλάβουν και να ερμηνεύουν κριτήρια από άλλες ειδικότητες που εμπλέκονται στη διεπιστημονική αξιολόγηση.

Να εκπαιδευτούν στην κατασκευή δυναμικού portfolio.

Να εκπαιδευτούν οι φοιτητές/τριες στη δημιουργία εξειδικευμένων παιδαγωγικών προγραμμάτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας σε επικινδυνότητα για προβλήματα μάθησης.

Να εκπαιδευτούν σε προσαρμογές αναλυτικών προγραμμάτων ώστε να μπορούν να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας σε τμήματα ένταξης.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα

[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Αξιολόγηση του παιδιού και μαθησιακή διαδικασία
 Παρουσίαση κριτηρίων κατάλληλων για παιδαγωγούς
 Παρουσίαση και σχολιασμός ψυχομετρικών κριτηρίων ικανοτήτων, συμπεριφοράς, ψυχοκοινωνικών κριτηρίων
 Ο ρόλος της διεπιστημονικότητας στην πρώιμη παρέμβαση
 Δυναμικό πορτοφόλιο (portfolio) για παιδιά σε επικινδυνότητα και για παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές.
 Παρουσίαση μεθόδων παιδαγωγικής αξιολόγησης. Αρχές σχεδιασμού εκπαιδευτικών προγραμμάτων για μαθητές που παρουσιάζουν ή βρίσκονται σε επικινδυνότητα για μαθησιακές δυσκολίες.
 Παρουσίαση και σχολιασμός εκπαιδευτικών προγραμμάτων με έμφαση σε προγράμματα πρώιμης παρέμβασης-Ανάδειξη της σχέσης μεταξύ θεωρίας και των παιδαγωγικών εφαρμογών. Προσαρμογές αναλυτικών προγραμμάτων για παιδιά σε επικινδυνότητα να αναπτύξουν μαθησιακές δυσκολίες (βασικοί άξονες των προσαρμογών, μέθοδοι διδασκαλίας, περιεχόμενο).

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Παιδαγωγικά προγράμματα για παιδιά με δυσκολίες μάθησης, Τζουριάδου Μ., Αναγνωστοπούλου Ε. Σημειώσεις

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Η εφαρμογή της μεθόδου Project σε ελληνικά νηπιαγωγεία, Ντολιοπούλου Ε.
 Η αξιολόγηση της σχολικής επίδοσης του μαθητή - Με παραδείγματα από το βιβλίο του δημοτικού, Ταρατόρη-Τσαλκατίδου Ε.
 Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή ως παιδαγωγική λογική και σχολική πρακτική, Κωνσταντίνου Χ. Strategy Instruction for Students with Learning Disabilities, Reid R. & Lienemann T.O.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[ ]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Κλινική Άσκηση	[X]	[ ]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[ ]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

--

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην ειδική εκπαίδευση με έμφαση στη νοητική ανεπάρκεια

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.036

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Γιώργος Μπάρμπας

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
☒	Φροντιστήριο	21
☒	Πρακτική Άσκηση	60

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Εμβάθυνση στα κρίσιμα σύγχρονα προβλήματα της ειδικής εκπαίδευσης μέσα από τον συνδυασμό εμπειρικής και θεωρητικής επεξεργασίας: ποιοι είναι οι μαθητές που πρέπει να εντάσσονται σ' αυτήν, το νόημα της ένταξης, η σημασία της ένταξης στην κουλτούρα των συνομηλίκων, η σχέση της ανάπτυξης των μαθησιακών δεξιοτήτων με την κοινωνική ένταξη, οι στόχοι της ειδικής εκπαίδευσης, ο χαρακτήρας των αντίστοιχων δομών.

Εμβάθυνση στα κρίσιμα σύγχρονα προβλήματα της εκπαίδευσης των παιδιών με νοητική ανεπάρκεια μέσα από τον συνδυασμό εμπειρικής και θεωρητικής επεξεργασίας σε ερωτήματα αντίστοιχα με τα προηγούμενα.

Εξάσκηση σε μεθόδους ποιοτικής έρευνας: όλα τα παραπάνω ζητήματα γίνονται αντικείμενο εμπειρικής έρευνας σε τμήματα ένταξης.

Ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για έναν ερευνητή – εκπαιδευτικό.

Ενίσχυση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για έναν ειδικό παιδαγωγό στις σύγχρονες συνθήκες.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή
Ειδικές Αναπτυξιακές Διαταραχές
Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Θεματικές ενότητες:

Σχετικά τα παιδαγωγικά ζητήματα της ειδικής εκπαίδευσης:

- Παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην ερμηνεία των προβλημάτων μάθησης.
- Ο ρόλος των μεθόδων επεξεργασίας στη σχολική μάθηση και επίδοση - γνωστικό ύψος – οι αναλυτικές κατ’ αντιδιαστολή με τις ολιστικές μεθόδους επεξεργασίας.
- Η μάθηση ως σκόπιμη δραστηριότητα - η διαμόρφωση του νοήματος της σχολικής γνώσης και του εαυτού ως μαθητή στο πλαίσιο της συμβολικής αλληλεπίδρασης.
- Προσδιορισμός του πεδίου των «ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών», προβλήματα και αντιφάσεις – η σχέση της ειδικής με τη γενική εκπαίδευση στην ελληνική πραγματικότητα.
- Κριτήρια διάκρισης των «ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών» από άλλου τύπου προβλήματα μάθησης
- Ο ρόλος της ειδικής εκπαίδευσης – δομές ειδικής εκπαίδευσης, περιεχόμενο και χαρακτήρας τους.
- Παιδαγωγική της ένταξης – «ένα σχολείο για όλους»: ιστορικό πλαίσιο, κοινωνικά – παιδαγωγικά αιτήματα, κριτικές προσεγγίσεις στις κοινωνικές και παιδαγωγικές ασάφειες και αντιφάσεις.
- Επαγγελματική ταυτότητα του ειδικού παιδαγωγού: ανιχνεύσεις και ερωτήματα.

Σχετικά με την εκπαίδευση των μαθητών με νοητική ανεπάρκεια:

- Χαρακτηριστικά παιδιών με νοητική ανεπάρκεια –εγγενή αίτια και περιβαλλοντικές επιδράσεις-ορισμοί και ταξινόμηση της νοητικής ανεπάρκειας – ερμηνευτικές προσεγγίσεις
- Χαρακτηριστικά κοινωνικής συμπεριφοράς – το στίγμα- η επίδραση στις κοινωνικές δεξιότητες – η θέση και ο ρόλος της οικογένειας
- Η επικρατούσα άποψη για την εκπαίδευση των παιδιών με νοητική ανεπάρκεια – δομή και περιεχόμενο της εκπαίδευσής τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα
- Στόχοι της εκπαίδευσης: η μέγιστη δυνατή αυτονομία στην κοινωνική ζωή- συνιστώσες: κοινωνικές δεξιότητες- ικανότητα διαχείρισης του στίγματος- ενσωμάτωση στους κοινωνικούς χώρους που ζει το παιδί με νοητική ανεπάρκεια.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Μπάρμπας, Γ., Σχολείο και Μάθηση, μια αποκλίνουσα σχέση, «Προμηθεύς», 2007.
2. Hodapp, Ζώνιου-Σιδέρη, Σπανδάγου, Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία: νοητική καθυστέρηση, αισθητηριακές διαταραχές και κινητική αναπηρία, Μεταίχμιο, 2005.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Πανεπιστημιακές Σημειώσεις:

1. Ειδική Εκπαίδευση και η προσέγγιση της ένταξης, Γ. Μπάρμπα
2. Μ. Τζουριάδου, Γ. Μπάρμπας (επιμέλεια) Εκπαίδευση παιδιών με νοητική καθυστέρηση

Επιπλέον:

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (2011). Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις. Τόμος Α΄ Θεωρία, Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.

Bruner, J. (1997). Πράξεις νοήματος. (Γ. Καλομοίρης, Μετάφραση). Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Charlot, B. (1999). Η σχέση με τη γνώση, Στοιχεία για μία θεωρία, (Μ. Καραχάλιος & Ε. Λινάρδου-Καραχάλιου, Μετάφραση). Αθήνα: Μεταίχμιο-έκφραση.

Γκότοβος, Α. (1990). Η λογική του υπαρκτού σχολείου. Αθήνα: Gutenberg.

Γκότοβος, Α. (1990). Παιδαγωγική αλληλεπίδραση, επικοινωνία και κοινωνική μάθηση στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg.

Μπίκος, Κ. (2004). Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Goffman E. (2001). Στίγμα, Σημειώσεις για τη διαχείριση της φθαρμένης ταυτότητας, (μετ. Δ. Μακρυγιώτη). Αθήνα: εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[ ]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Κλινική Άσκηση	[ ]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Στη διάρκεια των μαθημάτων ή των φροντιστηρίων οι φοιτητές παρουσιάζουν τα στοιχεία της δουλειάς τους, τα οποία αξιολογούνται με στόχο τη βελτίωση των μεθόδων υλοποίησης της εργασίας και των αποτελεσμάτων της.

Στο τέλος οι φοιτητές παραδίδουν γραπτή εργασία με θέμα τη μελέτη μαθητών που φοιτούν σε τμήματα ένταξης, καθώς και της ίδιας της δομής. Η μελέτη καλύπτει τόσο τις μαθησιακές διαστάσεις, όσο και τις κοινωνικές διαστάσεις των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο κάθε μαθητής μέσα στο σχολείο. Η εργασία παρουσιάζεται προφορικά και ο φοιτητής καλείται να επεξηγήσει ή να υποστηρίξει τα βασικά συμπεράσματά της.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Υλικά τεκμήρια πολιτισμού: μνημεία, μουσεία, αρχαιολογικοί χώροι
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.057
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σαπφώ Ταμπάκη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	Χ	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	26
☒	Σεμινάρια	10
☒	Άσκηση Πεδίου	26
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
☒	Φροντιστήριο	26
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	12

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Ανάλυση των επί μέρους στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς.
Αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική, μικροτεχνία.
Τα κινητά και ακίνητα ευρήματα σε μουσεία, μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους.
Δημόσια και ιδιωτικά κτήρια και η ζωή στις περιόδους του ελληνικού πολιτισμού.
Η ζωή των ανδρών, των γυναικών, των παιδιών.
Οι απεικονίσεις στα υλικά τεκμήρια του παρελθόντος.
Συγκρίσεις με τα αντίστοιχα του σήμερα, ομοιότητες, διαφορές.
Οι γραπτές πηγές, η τεχνολογία, η εξέλιξη.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[ ]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[X]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Το μάθημα: Η Πολιτιστική Κληρονομιά στην Εκπαίδευση

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Εμβάθυνση στα στοιχεία της εξέλιξης του ελληνικού πολιτισμού.
Κατανόηση και γνώση των ανθρώπινων επιτευγμάτων από το παρελθόν έως σήμερα. Προσέγγιση και διαθεματική χρήση αυτών των γνώσεων στην προσχολική αγωγή.
Εκπαιδευτικά πολιτισμικά παιχνίδια, αναπαραστάσεις και κατασκευές.
Εφαρμογές από τους εκπαιδευτικούς.
Ανάπτυξη φαντασίας και δημιουργικότητας μέσω των πολιτιστικών εφαρμογών στην προσχολική ηλικία.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Θα δοθεί μετά από σχετική έρευνα.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Βιβλία και άρθρα
Ιστοσελίδες μουσείων και χώρων του Υπουργείου Πολιτισμού

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[ ]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[ ]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]

Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☐	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☐	☒
Άλλη / Άλλες Προβολές	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Παρουσίαση μικρών εργασιών
Κατασκευές
Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου
Εφαρμογές σε ομάδες παιδιών (π.χ. στο Παιδικό Κέντρο)

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες Εφαρμογές	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Power point
Web pages – cultural informatic
e-mail

Γλώσσα

Ελληνικά, Αγγλικά, γερμανικά για φοιτητές Erasmus

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδαγωγική διάσταση του Χορού

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.058

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Εύα Παυλίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	26
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	26
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
☒	Φροντιστήριο	10
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	30
☒	Σεμινάρια	3
☒	Άλλη / Άλλες: παρουσιάσεις θεμάτων, προβολές, αναλύσεις	25

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Επιδιώκεται

- να αντιληφθούν οι μελλοντικοί παιδαγωγοί την αξία του χορού στην εκπαίδευση και την πολύμορφη παιδαγωγική του διάσταση μέσα από θεωρητικές προσεγγίσεις και ερευνητικά ευρήματα
- να βιώσουν την έκφραση μέσω της κίνησης και να απελευθερώσουν τις προσωπικές τους κλίσεις μέσα από τη συμμετοχή τους στην πράξη
- να πειραματιστούν και να επιλέξουν οι ίδιοι τα αισθητικά στοιχεία που τους αντιπροσωπεύουν και να εξερευνήσουν το είδος χορού που τους εκφράζει

- να συνδέσουν δημιουργικά τη θεατρικότητα, τα μουσικά ερεθίσματα και το χορευτικό αυτοσχεδιασμό
- να επικοινωνήσουν με τα μέλη της ομάδας και να κατευθύνουν την κινητική τους έκφραση σε δημιουργικά κανάλια συνεργασίας
- να υιοθετήσουν θετική στάση απέναντι στο χορό και γενικότερα στην κίνηση, ώστε να γίνουν αποδοτικοί ως παιδαγωγοί στη ρυθμική και κινητική αγωγή των παιδιών.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[ ]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[X]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος παρουσιάζονται σύγχρονες θεωρίες και ερευνητικά ευρήματα για την παιδαγωγική αξία του χορού στην εκπαίδευση και για τον ανάλογο ρόλο του παιδαγωγού. Συμπεριλαμβάνονται στοιχεία που αφορούν στην πρωτόγονη έκφραση, στον αυτοσχεδιασμό και στη χοροθεραπεία. Γίνεται ιστορική αναδρομή με σκοπό την κατανόηση της διαμόρφωσης και εξέλιξης της τέχνης του χορού και ανάλυση ιδιαιτεροτήτων κινησιολογικού και μουσικού ενδιαφέροντος σε ορισμένα είδη χορευτικής έκφρασης.

Στο πρακτικό μέρος του μαθήματος, στο πλαίσιο προσωπικού πειραματισμού, προσφέρονται ιδέες, διδάσκονται τεχνικές και προβάλλεται η ομαδοσυνεργατική δουλειά. Ο χορός προβάλλεται ως πυρήνας αυτής της διαδικασίας, προσεγγίζεται με διαφοροποιημένους τρόπους (με επιλεγμένα στοιχεία από τον ελληνικό παραδοσιακό χορό, τον ευρωπαϊκό κοινωνικό χορό και τους latin, με αυτοσχεδιασμούς, δημιουργικό χορό κ.ά.), ενώ παράλληλα δίνονται ερεθίσματα για θεατρικό αυτοσχεδιασμό και μουσικοκινητικές συνθέσεις. Η διαδικασία προσανατολίζεται βαθμιαία στη δημιουργία δραστηριοτήτων χορού κατάλληλων για τις μικρότερες ηλικίες στο χώρο του σχολείου.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. France Schott-Billmann (1997) «Χοροθεραπεία με την πρωτόγονη έκφραση», εκδ. Τρόπος Ζωής», Αθήνα
2. Edwards L.C., Bayless K.M., Ramsey M.E. (2010), «Μουσική και Κίνηση: ένας τρόπος ζωής για το μικρό παιδί», επιμ. Ζαχοπούλου Ε., εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη
3. Γαλάνη Μάρω (2012) «ο χορός στην εκπαίδευση», εκδ. Έλλην, Αθήνα

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ιζαμπέλ Μπελισιά & Νικόλ Ιμπερτί, (2004) «Ο Χορός στο Νηπιαγωγείο» Εκδ Άγκυρα: Παιδαγωγικά Ρέτσιου Στέλλα, (2011), «Εξερευνώντας τη μουσική και την κίνηση», εκδ. Ξιφαράς, Αθήνα
France Schott-Billmann, (1998), «Όταν ο χορός θεραπεύει», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα
Stinson Sue (1988) "Dance for young children: finding the magic in movement",
North Marion (1990) "Movement & Dance Education: a Guide for the Primary & Middle School Teacher"
Northcote House

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[ ]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[ ]	[X]
Άλλη / Άλλες: ανάλυση βιντεοσκοπημένων εφαρμογών	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Με συνδυασμό πρακτικής εξέτασης και γραπτής εργασίας ατομικά ή σε συνεργασία μέχρι τέσσερα άτομα. Θα υπάρξουν εγκαίρως σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία θα αναλύονται σε σχετικό αρχείο που θα αναρτάται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

1. χρήση οπτικοακουστικού υλικού με βιντεοπροβολέα και ηχητικά συστήματα στη διδασκαλία
2. χρήση διαδικτύου για την επικοινωνία με τους φοιτητές: α) εκπαιδευτικό υλικό για το μάθημα αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος, β) έκτακτες ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα του Τμήματος, γ) απαντήσεις σε ερωτήματα των φοιτητών μέσω email.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές και καινοτόμες δράσεις
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.059
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αντώνης Λενακάκης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	20
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	11
☒	Φροντιστήριο	20
☒	Πρακτική Άσκηση	10
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	30
☒	Άλλη / Άλλες (Παρακολούθηση και παρουσίαση θεατρικών δρώμενων)	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Στους στόχους του μαθήματος-εργαστηρίου είναι να καταστήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες σε θέση να γνωρίζουν, να κατανοούν και να εφαρμόζουν τις ποικίλες θεατροπαιδαγωγικές πρακτικές, και να σχεδιάζουν, να υλοποιούν, να παρουσιάζουν και να αξιολογούν θεατροπαιδαγωγικά δρώμενα και πολυτεχνες σκηνικές δράσεις σε εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς και χώρους.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

«Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσεται για τη συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει».

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Καμία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Μέσα από τη συστηματική μελέτη και τη βιωματική προσέγγιση των ποικίλων θεατροπαιδαγωγικών πρακτικών (π.χ. δραματοποίηση, θεατρικό παιχνίδι, παντομίμα, αυτοσχεδιασμός, θεατρικό αναλόγιο, χάλπενινγκ, θέατρο φόρουμ, αόρατο θέατρο) επιδιώκεται να δοκιμαστούν νέοι τρόποι προσέγγισης των εκδηλώσεων πολιτισμού σε εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς (εκδηλώσεις λόγου, θεάτρου, θεάματος, πολύτεχνων δρώμενων). Στην ίδια προσέγγιση, ιδιαίτερη θέση καταλαμβάνει η κατασκευή και εμπύχωση κούκλας-φιγούρας-αντικειμένου και κουκλοθεάτρου (υλικά και τεχνικές κατασκευής και ένδυσης θεατρικής κούκλας, τεχνικές και είδη σκηνικής παρουσίας και εμπύχωσης, μυθοπλασία, σενάριο κουκλοθεάτρου, κουκλοθεατρική παράσταση).

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Παρούση Α. (2012) *Κουκλοθέατρο στην εκπαίδευση. Εκπαίδευση στο κουκλοθέατρο*. Αθήνα: Πλέθρον.
Κωδικός στον Εύδοξο: 22683196
2. Γραμματάς Θ./Τζαμαριάς Τ. (2004) *Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο σχολείο. Πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.
Κωδικός στον Εύδοξο: 12271068

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Άλκηστις (2011) *Κουκλο-θέατρο σκιών*. Αθήνα: Πεδίο
- Άλκηστις (2008) *Μαύρη Αγελάδα – Άσπρη Αγελάδα. Δραματική Τέχνη στην εκπαίδευση και Διαπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Τόπος.
- Άλκηστις (2012) *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο
- Αναστασόπουλος, Χρ. (1991). *Για μια νέα θεώρηση πάνω στο κουκλοθέατρο*. Αθήνα: Ηράκλειτος
- Αυδή, Α. & Χατζηγεωργίου, Μ. (2007) *Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Γκόβας, Ν. (2003) *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο. Ασκήσεις, παιχνίδια, τεχνικές. Ένα πρακτικό βοήθημα για εμπυχωτές θεατρικών ομάδων και εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Γραμματάς, Θ. (2004) *Το θέατρο στο σχολείο. Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής*. Αθήνα: Ατραπός
- Δημητράτου, Β. (2005) *Ο μαγικός κόσμος του κουκλοθεάτρου. Κούκλες και έργα*. Αθήνα: Πατάκης
- Θεοχάρη-Περάκη, Ε. (1995) *Κουκλοθέατρο. Τέχνη και τεχνική*. Αθήνα: Εστία
- Κλάιστ, Χ. (1982) *Οι μαριονέτες. Και μια μελέτη του Bernard Dort* (μετ. Τζ. Μαστοράκη). Αθήνα: Άγρας

Κορμανός, Α.-Σ. (2003). *Μαριονέττες. Η τεχνική της κινούμενης κούκλας*. Αθήνα: Εργάνη

Κούκλες και παιχνίδια. *Δοκίμια* (συλλογικό) (1996). Αθήνα: Άγρας

Λενακάκης, Α. (2008) Η Θεατροπαιδαγωγική ως νέο μοντέλο παρέμβασης στην αγωγή ατόμων με εμπόδια στη ζωή και στη μάθηση. Στο: Κουρκούτας Η./Chaertier J.P. (επιμ.) (2008): *Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές*. Τοπίο, σσ. 455-470

Λενακάκης, Α. (2011) Οι αντιστάσεις μας στο ανοίκειο ως πρόκληση: Ευκαιρίες διαπολιτισμικής συνάντησης και επικοινωνίας μέσω Θεατροπαιδαγωγικής. Στο: Ανδρουλάκης Γ./Μητακίδου Σ./Τσοκαλίδου Ρ. (επιμ.) (2011) *Σταυροδρόμι Γλωσσών & Πολιτισμών: Μαθαίνοντας εκτός σχολείου*. Πρακτικά 1^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου (σε ηλεκτρονική έκδοση). Θεσσαλονίκη: Πολύδρομο, Παιδαγωγική Σχολή Α.Π.Θ., σσ. 114-128.

Μαγουλιώτης, Α. (2012) *Ιστορία του Νεοελληνικού Κουκλοθεάτρου (1870-1938)*. Αθήνα: Παπαζήσης

Μαγουλιώτης, Α. (2006) *Κουκλοθέατρο Ι. Κούκλες, σκηνικά, παίξιμο: Τρόποι, είδη, πατρών: Προτάσεις για διαθεματικές και διεπιστημονικές προσεγγίσεις*. Αθήνα: Καστανιώτης

Μαρτί, Μ./Σανθ, Ι. (2004) *Μαριονέτες και παντομίμα* (μετ. Ηλ. Δεληδήμου, επιμ. Α. Παρούση). Αθήνα: Ντουτούμης

Μαθαίου, Σ./Οικούτα, Ε. (1996) *Όταν οι κούκλες ζωντανεύουν. Παίζω, μαθαίνω, δημιουργώ μέσα από το κουκλοθέατρο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Μέσκε, Μ. (2004) *Το θέατρο στ' ακροδάχτυλα* (μετ. Μ. Κουλεντιανού, επιμ. Α. Παρούση). Αθήνα: Τυπωθήτω

Μουδατσάκις, Τ. (1994) *Η θεωρία του Δράματος στη σχολική πράξη. Το Θεατρικό Παιχνίδι. Η Δραματοποίηση*. Αθήνα: Καρδαμίτσας

Μουδατσάκις, Τ. (2005) *Το θέατρο ως πρακτική τέχνη στην εκπαίδευση. Από τον Stanislavsky, τον Brecht και τον Grotowski στο σκηνικό δοκίμιο*. Αθήνα: Εξάντας

Ντέλπω, Χ. (1987) *Κούκλες και μαριονέτες* (μετ. Αγνή Στρουμπούλη). Αθήνα: Gutenberg

Παρούση, Α. (1998) *Κούκλες κουκλοθεάτρου. Βιβλίο για τους εκπαιδευτικούς*. Αθήνα: Πατάκης

Πούχνερ, Β. (2000) *Είδωλα και Ομοιώματα. Πέντε θεατρολογικά μελετήματα*. Αθήνα: Νεφέλη

Σέξτου, Π. (2007) *Πρακτικές εφαρμογές θεάτρου στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Καστανιώτης

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση στο μάθημα-εργαστήριο περιλαμβάνει:

- Συστηματική και ενεργό συμμετοχή στις συναντήσεις της ομάδας, με παρουσιάσεις, θεατροπαιδαγωγικές ασκήσεις και διαθεματικές σκηνικές εφαρμογές
- Δημόσια παρουσίαση/παράσταση σε εκπαιδευτικό, κοινωνικό ή πολιτιστικό φορέα
- Γραπτή εργασία/μνημόνιο (σχεδιασμός, υλοποίηση, αξιολόγηση θεατροπαιδαγωγικού δρώμενου).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Συνεργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Εξέταση με τη βοήθεια Η/Υ	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική (και γερμανική όπου χρειαστεί)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδαγωγική του Μουσικού Αυτοσχεδιασμού

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.060

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Κωνσταντίνα Δογάνη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Άσκηση Πεδίου	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	21
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	20
☒	Άλλη / Άλλες: Παρουσιάσεις, Συζήτηση & κριτική άρθρων, Μικροδιδασκαλία, Συγγραφή εργασιών	50
		150

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

<p>Το μάθημα αποσκοπεί στην</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ανάπτυξη της μουσικής δημιουργικότητας, επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μέσω εμπειρίας με τον μουσικό αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση ▪ Εξοικείωση με την παιδαγωγική του μουσικού αυτοσχεδιασμού, την αυθόρμητη μουσική συμπεριφορά του παιδιού και την ιδιαίτερη παιδαγωγική στάση που επιτρέπει την ύπαρξη μουσικής επικοινωνίας και μουσικού διαλόγου μεταξύ των συμμετεχόντων κατά τη διάρκεια του αυτοσχεδιασμού ▪ Βιωματική μάθηση μέσω αυτοανακάλυψης αλλά και αλληλεπίδρασης στην ομάδα με ευαισθητοποίηση στο ηχητικό τοπίο του περιβάλλοντος και τις ηχητικές δυνατότητες του ανθρώπινου σώματος και των μουσικών οργάνων, αυτοσχεδίων και μη ▪ Εμβάθυνση μουσικών γνώσεων και περαιτέρω ανάπτυξη της δυνατότητας χειρισμού ηχητικών πηγών και μουσικών οργάνων ως μέσο δημιουργικής έκφρασης και επικοινωνίας μέσω αυθόρμητης ανταπόκρισης σε ομαδικό αυτοσχεδιασμό • Οργάνωση σχετικών δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της προσχολικής τάξης

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις ΤΟΥ για την ταξινόμηση που προτείνεται. ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική η προηγούμενη εξοικείωση με μουσικές δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί από προηγούμενα μαθήματα μουσικής εντός ή επιπρόσθετα εκτός τμήματος.

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Επιχειρείται άμεση εξοικείωση με τον αυτοσχεδιασμό ως διαδικασία ενεργητικής ακρόασης, πειραματισμού, μουσικού διαλόγου και αλληλεπίδρασης στο πλαίσιο της ομάδας. Σε συνδυασμό με την εξέταση του θεωρητικού υπόβαθρου και σύγχρονων ερευνητικών δεδομένων της δημιουργικής μουσικής παιδαγωγικής και της παιδαγωγικής του μουσικού αυτοσχεδιασμού, επιχειρείται ανοιχτός διάλογος και προβληματισμός για τη θέση του εκπαιδευτικού στη διαδικασία αυτή στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πράξης και την ανίχνευση τρόπων έκφρασης των μουσικών σκέψεων και ιδεών των παιδιών. Γίνεται συσχέτιση της ενήλικης εμπειρίας με τον αυτοσχεδιασμό με την αυθόρμητη μουσική έκφραση και τις ανάγκες του παιδιού της προσχολικής ηλικίας για παιχνίδι με τους ήχους.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- (1) Nyman, M. (2011) *Πειραματική μουσική*. Αθήνα: Οκτώ.
- (2) Παπαπαναγιώτου, Ξ. (2009) *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής*, Θεσσαλονίκη: ΕΕΜΕ
- (3) Green, L. (2014) *Άκου, Ακροάσου, Πάιξε!* Αθήνα: Fagotto

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Το μάθημα εμβαθύνει στη βιβλιογραφία του μαθήματος Βάσης:

Δογάνη, Κ. (2012) *Μουσική στην προσχολική ηλικία: αλληλεπίδραση παιδιού-παιδαγωγού*, Αθήνα: Gutenberg.

Καραδήμου-Λιάτσου, Π. (2003) *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ο αιώνα: οι σημαντικότερες απόψεις για την προσχολική ηλικία*, Αθήνα: Orpheus, Νικολαΐδης.

Παράλληλα το περιεχόμενο κάθε μαθήματος υποστηρίζεται με σχετική ελληνική και ξένη βιβλιογραφία

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση του μαθήματος βασίζεται σε

- προφορικές εργασίες, παρουσιάσεις και μικροδιδασκαλίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.
- γραπτή ομαδική εργασία και προφορική παρουσίαση

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Έκθεση για Συνεργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Κατά τη διδασκαλία χρησιμοποιείται powerpoint για ανάλυση του θεωρητικού και πρακτικού μέρους του μαθήματος, ενώ υποστηρίζεται με σύνδεση στο διαδίκτυο. Παράλληλα ενθαρρύνεται η χρήση προγραμμάτων μουσικής σημειογραφίας, ηχογράφησης, βιντεοσκόπησης και αναπαραγωγής μουσικής και βίντεο, μουσικής επεξεργασίας ήχου και εικόνας.
Το μάθημα στηρίζεται κυρίως στη δια ζώσης επαφή αλλά η επικοινωνία διευκολύνεται με την ηλεκτρονική πλατφόρμα του μαθήματος καθώς και τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.038

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Έλση Ντολιοπούλου, Ελένη Παπαδοπούλου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Γενικών Γνώσεων
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	39
[X]	Άλλη / Άλλες (Συγγραφή εργασιών/Παρουσιάσεις συγκεκριμένων θεματικών περιοχών/ Παρατήρηση πεδίου/Συζήτηση και κριτική άρθρων/Προβολή βίντεο)	20+21+15+10+6

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Οι φοιτητές να έρθουν σε μία πρώτη επαφή με τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές για παιδιά προσχολικής ηλικίας και από τις εισηγήσεις της διδάσκουσας και τη συζήτηση που λαμβάνει χώρα στην τάξη, να αποκτήσουν γνώσεις, να δημιουργήσουν απόψεις και να ανταλλάξουν ιδέες αφενός για θεμελιώδη ζητήματα που αφορούν την εκπαίδευση των μικρών παιδιών και αφετέρου για τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στην προσχολική ηλικία.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☒	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Οι αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προγράμματα προσχολικής αγωγής για παιδιά ηλικίας 0-6 ετών. Οργάνωση και λειτουργία του νηπιαγωγείου με βάση αυτές. Σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση δραστηριοτήτων με βάση αφενός τα γνωστικά αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου και αφετέρου τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές. Ρόλος του παιδιού, του παιδαγωγού, των γονέων και της κοινότητας στην εκπαιδευτική διαδικασία ενός νηπιαγωγείου που υιοθετεί τις αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- 1) Bredekamp, S. & Copple, C. (εισ./επιμ. Ε. Ντολιοπούλου) (2011). *Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές μέθοδοι στην προσχολική ηλικία*. Αθήνα: Πεδίο.
- 2) Ντολιοπούλου, Ε (2005). *Η εφαρμογή της μεθόδου project σε ελληνικά νηπιαγωγεία*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Αυγητίδου, Σ. (2008) (επιμ.). *Συνεργατική μάθηση στην προσχολική εκπαίδευση: Έρευνα και εφαρμογές*. Αθήνα: Gutenberg.
- Bredekamp, S. & Copple, C. (1998). *Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κακανά, Δ. (2003). *Θεωρία και μεθοδολογία δραστηριοτήτων στην προσχολική ηλικία*. Θεσ/νίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κακανά, Δ. (2008). *Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση*. Θεσ/νίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Κακανά, Δ. & Σιμούλη, Γ. (2008) (επιμ.). *Η προσχολική εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Μουμουλίδου, Μ. (2006). *Η παιδαγωγική του σχεδίου εργασίας στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
- Μουμουλίδου, Μ. Ρεκαλίδου, Γ. (2010). *Μικρές ομάδες στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
- Ντολιοπούλου, Ε (2011). *Το ολοήμερο νηπιαγωγείο στην Ελλάδα και σε 12 άλλες χώρες*. Αθήνα: Πεδίο.
- Πατινώτης, Ν. (2005). *Το ολοήμερο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω- Γ. Δαρδανός.
- Pronin- Fromberg, D. (2000). *Το ολοήμερο νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Εκδ. Οδυσσεάς.
- Τ.Ε.Π.Α.Ε & ΟΜΕΡ (2003). *Η διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης στην προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[ ]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άλλη / Άλλες (Παρουσιάσεις στην τάξη)	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτή εργασία και παρουσιάσεις στην τάξη.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες (Παρουσιάσεις στην τάξη)	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

ΗΥ, βίντεο

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

[X] Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

[X] eClass

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Έρευνα στη Μαθηματική Εκπαίδευση στη προσχολική και Πρώτη Σχολική Ηλικία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.045

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαριάννα Τζεκάκη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	10
☒	Άσκηση Πεδίου	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	25
☒	Πρακτική Άσκηση	5

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση των ειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων σχετικά με την έρευνα στη μαθηματική εκπαίδευση

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☒	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☒	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☒	Χειρισμός

[X]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Δεν υπάρχουν

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στο μάθημα παρουσιάζονται βασικές θεωρητικές θέσεις της Διδακτικής των Μαθηματικών με εξειδικεύσεις στην προσχολική ηλικία. Τα στοιχεία αυτά συνδυάζονται με άλλους επιστημονικούς χώρους και στοχεύουν να προσφέρουν εξειδικευμένες γνώσεις για τη διδασκαλία και τη μάθηση των μαθηματικών εννοιών (διδακτικές καταστάσεις και ιδιαίτερα φαινόμενα).

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

ΤΖΕΚΑΚΗ Μ. (2007). Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα. ΑΘΗΝΑ: GUTENBERG
ΤΖΕΚΑΚΗ Μ. (2010). Μαθηματική εκπαίδευση για την προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Ζυγός.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Clements, D.H. & Samara, J. (eds.). (2004). Engaging Young Children In Mathematics: Standards for Early Childhood Mathematics Education. LEA Publishers.
-Ginsburg, H. P., Greenes, C., & Balfanz, R. (2003). Big Math for Little Kids. Parsippany, NJ: Dale Seymour Publications.
Mansfield, H., Pateman, N.A. & Bednarz, N. (Ed.). (1996). Mathematics for Tomorrow's Young Children. Dordrecht/Boston/London: Kluwer Academic Publishers.
-Saracha, O. & Spodek, B. (eds.). (2008). Contemporary Perspectives on Mathematics in Early Childhood Education. Charlotte, NC: IAP

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[ ]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[ ]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Οι φοιτητές αναλύουν διδακτικά φαινόμενα και μελετούν στοιχεία της μαθηματικής εκπαίδευσης ερευνητικά

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

- παρουσιάσεις
- παρουσιάσεις από διαδίκτυο
- επικοινωνία με μέιλ

Γλώσσα

ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Διεπιστημονικές Προσεγγίσεις των Φυσικών Επιστημών και των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.041

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μ. Τσιτουρίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	26
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	62
☒	Διδασκαλία από απόσταση με χρήση ΤΠΕ- πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης	24

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κριτική κατανόηση των ιδιοτήτων, των διαστάσεων και του ρόλου των φυσικών επιστημών και των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή και σε μορφές μη τυπικής εκπαίδευσης
Ικανότητα σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης δράσεων και εκπαιδευτικού υλικού σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός

☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

καμία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

- Εφαρμογές των φυσικών επιστημών και των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην καθημερινή ζωή και στη μη τυπική εκπαίδευση

- Μελέτη παραδειγμάτων και εφαρμογών βασικών εννοιών όπως φως και χρώμα, δύναμη και ταχύτητα μέσα από διαφορετικές επιστημονικές περιοχές και εκπαιδευτικές εφαρμογές των ΤΠΕ (ψηφιακό παιχνίδι, προσομοιώσεις, διαδικτυακές εφαρμογές, βίντεο)

- Μικτή μάθηση: παιδαγωγικές θεωρίες, τάσεις και καινοτομίες

- Σχεδιασμός, εφαρμογή και αξιολόγηση δράσεων και υλικού σύγχρονης και ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (πλατφόρμες τηλεεκπαίδευσης)

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Τσιτουρίδου, Μ. (2008). Η ορατή πλευρά του χρώματος. Θεσσαλονίκη: Α.ΤΖΙΟΛΑ & ΥΙΟΙ Α.Ε.
Harlen W. - Elstgeest J. (2005). Unesco Διδασκαλία και μάθηση των Φυσικών Επιστημών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Η βιβλιογραφία αναρτάται στην πλατφόρμα του μαθήματος.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☐	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Ανάλυση Εργασιών	☒	☒
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών λαμβάνονται υπόψη:

α) γραπτές εργασίες περιορισμένης έκτασης

β) εργαστηριακές ασκήσεις

γ) φύλλα εργασίας που συμπληρώνονται κατά τη διάρκεια των μαθημάτων

δ) προφορική παρουσίαση εργασιών

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Αναλυτικά Προγράμματα και Εκπαιδευτική Διαδικασία στο Νηπιαγωγείο

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.044

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Παπανδρέου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	06
☒	Άσκηση Πεδίου	20
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	60
☒	Άλλη / Άλλες: Συνεργατική εκπόνηση μικρών εργασιών, Τήρηση φακέλου φοιτητή	24

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Οι φοιτητές/τριες παρακολουθώντας με επιτυχία όλες τις μαθησιακές δραστηριότητες του μαθήματος θα είναι ικανοί να:

- αναγνωρίζουν τις κύριες επιστημονικές τάσεις που αφορούν στο σχεδιασμό, στη δομή, και στη φιλοσοφία των Α.Π.
- διακρίνουν τις βασικές αρχές & παιδαγωγικές προσεγγίσεις διαφόρων Α.Π. και τα δομικά στοιχεία τους
- αναγνωρίζουν τα βασικά μοντέλα σχεδιασμού σύγχρονων Α.Π. προσχολικής εκπαίδευσης
- μελετούν κριτικά Α.Π. προσχολικής εκπαίδευσης
- προγραμματίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη τόσο το τρέχον Α.Π όσο και τις ανάγκες των παιδιών, ατομικές και ομαδικές.

Σχετικά με την Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις ΤΟΥ για την ταξινόμηση που προτείνεται. ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσει για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το μάθημα αυτό αποτελείται από δυο ενότητες. Στην πρώτη ενότητα εξετάζονται βασικά ζητήματα που αφορούν τα Αναλυτικά Προγράμματα. Αρχικά παρουσιάζονται βασικοί ορισμοί, μορφές & σημαντικές κατηγοριοποιήσεις Α.Π. καθώς και τα κύρια μοντέλα σχεδιασμού Α.Π. Στην συνέχεια εξετάζονται οι παράγοντες που επηρεάζουν τον σχεδιασμό των ΑΠ Προσχολικής Αγωγής στις σημερινές κοινωνικές, οικονομικές, τεχνολογικές συνθήκες. Παρουσιάζονται τα βασικά μοντέλα Α.Π. Προσχολικής εκπαίδευσης και παιδαγωγικές προσεγγίσεις που υιοθετούν, ενώ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα δομικά στοιχεία των Α.Π.: σκοποί & στόχοι, οργάνωση περιεχομένων, μέθοδοι- μορφές διδασκαλίας & αξιολόγησης. Αναλύονται επίσης, χαρακτηριστικά σύγχρονων ΑΠ Προσχολικής εκπαίδευσης όπως οι θεωρητικές αρχές που υιοθετούν και τα δομικά στοιχεία τους.

Στην δεύτερη ενότητα εξετάζονται ζητήματα που αφορούν το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο Νηπιαγωγείο. Διερευνούνται οι παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση των στόχων των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων (όπως ενδιαφέροντα, προηγούμενες γνώσεις, ανάγκες των παιδιών και στόχοι ΑΠ). Έμφαση δίνεται στην επιλογή διδακτικών στρατηγικών και παιδαγωγικών πρακτικών που ανταποκρίνονται σε ατομικές και ομαδικές ανάγκες καθώς, και στη διαδικασία ροής του προγράμματος, (διαδοχή δραστηριοτήτων, ανίχνευση, κυρίως πρόγραμμα, ανατροφοδότηση-αναστοχασμός, αξιολόγηση) μέσα από εφαρμογές.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Χατζηγεωργίου, Γ., 2001 Γνώθι το Curriculum. Αθήνα: Ατραπός.
2. Roopnarine, J.L., & Johnson, J.E. (2006), *Ποιοτικά Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης. Παραδείγματα από τη διεθνή πρακτική*. Εκδόσεις Παπαζήση.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Σφυροέρα, Μ. 2002. Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης. Σειρά Κλειδιά και Αντικλειδιά, www.kleidiakaiaantikleidia.net.
- Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, Α΄ & Β΄ μέρος . Στο **ΥΠΑΔΒΜΘ** Ψηφιακό Σχολείο, Α. Προγράμματα Σπουδών <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php>
- Οδηγός για το Νηπιαγωγείο. Στο **ΥΠΑΔΒΜΘ** Ψηφιακό Σχολείο, Β. Οδηγοί για τον εκπαιδευτικό <http://digitalschool.minedu.gov.gr/info/newps.php#b>
- Εκπαιδευτικό υλικό που αναρτάται στην ιστοσελίδα του μαθήματος (π.χ ppt από τις παρουσιάσεις στο μάθημα)

Κατ' επιλογή:

- Χρυσσαφίδης, Κ. 2004. Επιστημολογικές αρχές της προσχολικής εκπαίδευσης. Αθήνα: Τυποθήτω – Γιώργος Δάρδανος.

- Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη Ε. Οδηγός νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί –δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης. Αθήνα: ΟΕΔΒ.
- ΔΕΠΠΣ για το Νηπιαγωγείο.
- Παπανδρέου, Μ. (2008). Προγραμματισμός δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο: ένα παράδειγμα από τις φυσικές επιστήμες. Στο Β. Χριστίδου (Επιμ.), *Εκπαιδευόντας τα μικρά παιδιά στις Φυσικές Επιστήμες: Ερευνητικοί προσανατολισμοί και παιδαγωγικές πρακτικές* (σελ. 330-344). Θεσσαλονίκη: Αδερφοί Κυριακίδη.
- Μ. Σφυρόερα. *Το λάθος ως εργαλείο μάθησης και διδασκαλίας* www.kleidiakaiaantikleidia.net
- Papandreou, M. & Terzi, M. (2011) Exploring children’s ideas about natural phenomena kindergarten classes: designing and evaluating ‘eliciting activities’ *Review of Science, Mathematics and ICT Education*, 5, 2, 27-47.
- Παπανδρέου, Μ & Τερζή, Μ. (υπό δημοσίευση). Η διαδικασία της ανίχνευσης των αρχικών ιδεών των παιδιών ως παιδαγωγική πρακτική και ως εργαλείο για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων επεξεργασίας φυσικών φαινομένων στην τάξη του Νηπιαγωγείου. Στο Α. Δημητρίου (Επιμ.) *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Παπανδρέου, Μ. (2011). Σημειωτικές διαδικασίες στο νηπιαγωγείο και ανάπτυξη μαθηματικών δραστηριοτήτων με νόημα για τα παιδιά In N. Stellakis & M. Efstathiadou (Eds), *Proceedings of the OMEP European conference Cyprus: Perspectives of creativity and learning in early childhood* (pp. 618-627). ISBN:978-9963-7377-0-3. http://www.omep.com.cy/images/media/assetfile/conference_proceedings.pdf
- Παπανδρέου, Μ. (2008). «Ο χιονάνθρωπος που ήθελε να πάει στον Βόρειο Πόλο». Παραλλαγές ένα παραμύθι από παιδιά νηπιαγωγείου κατά την επεξεργασία θερμικών φαινομένων που σχετίζονται με το νερό. Στο. Δ. Κακανά & Γ. Σιμούλη (Επιμ.), *Η προσχολική εκπαίδευση τον 21ο αιώνα: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές πρακτικές* (σελ. 356-364). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
- Katz, L. & Chard S. C. 2004. Ζωγραφίζοντας στο πλαίσιο ενός project (κεφ. 10). Στο *Η μέθοδος Project: Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας των παιδιών της προσχολικής ηλικίας* (σελ. 229-256)
- Παπανδρέου, Μ., (2009). Συνεργασία εκπαιδευτικού και γονέων: Ενισχύοντας την συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση των παιδιών τους. In M. Paramythiotou & C. Angelaki (Eds), *Proceedings of the OMEP European regional conference 2009. “Current issues in preschool education in Europe Shaping the future”* (pp. 424-436). ISBN: 978-960-89439-4-4. http://www.omep.gr/texts/Conference_proceedings_Syros.zip

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[ ]	[X]
Άλλη / Άλλες επίλυση & ανάλυση προβλημάτων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου με την εκπόνηση εργασίας η οποία ολοκληρώνεται σταδιακά και περιλαμβάνει διαδοχικές φάσεις, όπως μελέτη και ανάλυση άρθρων, συλλογή δεδομένων και επεξεργασία δεδομένων, κ.ά.

Εναλλακτικά η αξιολόγηση μπορεί να γίνει και με γραπτές εξετάσεις

Τα κριτήρια αξιολόγησης ανάλογα με τη μορφή των εργασιών αναρτώνται στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Υποστήριξη των διαλέξεων ή και σεμιναρίων με παρουσιάσεις (ppt), επικοινωνία, διάθεση εκπαιδευτικού υλικού (σημειώσεις, άρθρα προς μελέτη, οδηγίες για εργασίες κ.λπ.) στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

Μελέτη και ανάλυση βιντεοσκοπημένων περιστατικών από την εκπαιδευτική διαδικασία στο νηπιαγωγείο.

Γλώσσα

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μεθοδολογία Έρευνας

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.040

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αργύρης Κυρίδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	40
☒	Άλλη/Άλλες (Μελέτη και προετοιμασία	71

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσει για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάπτυξη γνώσεων σε ζητήματα μεθοδολογίας έρευνας και στατιστικής όπως και η ανάπτυξη δεξιοτήτων τεχνολογίας και εκπαιδευτικής έρευνας. Πιο συγκεκριμένα οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα μάθουν να διαβάζουν, να γράφουν και να αποτιμούν τις επιστημονικές εργασίες. Θα γνωρίσουν, θα κατανοήσουν τις ερευνητικές διαδικασίες, τις ερευνητικές μεθόδους, τα ερευνητικά εργαλεία, και θα είναι σε θέση να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα, υποθέσεις, θα σχεδιάζουν ερευνητικά εργαλεία, θα διαχειρίζονται τα ερευνητικά τους δεδομένα θα τα επεξεργάζονται με τη βοήθεια βασικών στατιστικών γνώσεων που θα αποκτήσουν κατά τη διάρκεια του μαθήματος και θα μπορούν να συζητούν τα ευρήματα και τα συμπεράσματά τους.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα

[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[ ]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[ ]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Επιστημολογικές παρατηρήσεις για την επιστημονική έρευνα. Κατηγοριοποίηση επιστημονικών δημοσιεύσεων. Προσανατολισμός στη βιβλιοθήκη, Στρατηγικές αναζήτησης, επεξεργασίας και οργάνωσης του επιστημονικού υλικού. Αρχές γραπτής σύνθεσης και παρουσίασης επιστημονικών εργασιών.

Μεθοδολογία έρευνας. Η εκπαιδευτική έρευνα διερευνά φαινόμενα και προβλήματα που σχετίζονται με το χώρο της εκπαίδευσης. Ο χώρος αυτό επιτρέπει διαφορετικές επιστημονικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις.

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στο σχεδιασμό μιας εκπαιδευτικής έρευνας μέσα από την προβληματική σχετικά με τις πιθανές προσεγγίσεις και την επιλογή και διαμόρφωση κατάλληλων μεθοδολογικών εργαλείων. Στο μάθημα παρουσιάζονται μοντέλα ανάλυσης ερευνητικών θεμάτων, τρόπο και μέσα συλλογής εμπειρικών δεδομένων όπως και μέθοδοι διερεύνησης των αποτελεσμάτων. Στατιστική

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες της Περιγραφικής Στατιστικής: Κατανομές συχνοτήτων, Δείκτες Κεντρικής Τάσης και Διασποράς, Δείκτες Συσχέτισης και τεστ χ^2

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Η επιστημονική έρευνα: αναγκαιότητα, χαρακτηριστικά, προϋποθέσεις.
2. Σχεδιασμός, διαδικασία διεξαγωγής, συγγραφή και αξιολόγηση της επιστημονικής έρευνας
3. Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι και τεχνικές έρευνας
4. Μοντέλα ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών
5. Τριγωνοποίηση
6. Επιλογή και διατύπωση του προβλήματος στην εκπαιδευτική έρευνα. Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων. Προβλήματα μέτρησης. Προβλήματα αξιοπιστίας και εγκυρότητας.
7. Παρουσίαση ερευνητικών μεθόδων και εργαλείων
  - 7.1. Ποσοτικές έρευνες (ερωτηματολόγιο: δομή, χαρακτηριστικά, προδιαγραφές, προβλήματα κατασκευής, έλεγχος και αξιολόγηση, μετρήσεις).
  - 7.2. Ποιοτικές μέθοδοι (ανάλυση περιεχομένου, ανάλυση λόγου, παρατήρηση, συνέντευξη, σημειολογική ανάλυση).
8. Πρακτικές ασκήσεις
  - 8.1. Διατύπωση ερευνητικών προβλημάτων
  - 8.2. Κατασκευή και αξιολόγηση ερευνητικών εργαλείων
  - 8.3. Κριτήρια αξιοπιστίας εργαλείων και μεθόδων
  - 8.4. Αξιολόγηση ερευνητικών εργασιών
  - 8.5. Εκπόνηση ολοκληρωμένων ερευνών

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Αθήνα: Gutenberg.
Bell, j. (1999). *Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας*. Gutenberg

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Howard K. & Sharp J.A. (1996). *Η επιστημονική μελέτη*. Αθήνα: Gutenberg
- Koen, L & Manion, L. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Μπέλλας Θ. (1998). *Δομή και γραφή της επιστημονικής εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Anderson G. (1990). *Fundamentals of Educational Research*. Bristol: Falmer Press.
- Bailey K. (1978). *Methods of Social Research*. London: Collier - McMillan.
- Bardin L. (1977). *L' analyse de contenu*. Paris: PUF.
- Belson W.A. (1986). *Validity in Survey research*. Aldershot: Gower.
- Berelson B. (1971). *Content Analysis in Communication Research*. New York: Hafner.
- Cohen L. & Manion L. (2000⁴). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Curley K. (1990). Content Analysis. In: Asher E. *The Encyclopedia of Language and Linguistics*. Edinburgh: Pergamon Press.
- Davidson J. (1970). *Outdoor Recreation Surveys: The Design and the Use of Questionnaires for Site Surveys*. London: Countryside Commission.
- De Sola Pool I. (1959). *Trends in Content Analysis*. Urbana: University of Illinois Press.
- DeLandsheere G. (1996). *Η εμπειρική έρευνα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Denzin N. (1970). *The Research Act in Sociology: A Theoretical Introduction to Sociological Method*. London: Butterworth.
- Downs C., Smeyak G. & Martin E. (1980). *Professional Interviewing*. New York: Harper & Row.
- Fraise P. & Piaget J. (1970). *Traite de Psychologie Experimentale*. Paris: PUF.
- Gall M., Borg W. & Gall J. (1996⁵). *Educational Research. An Introduction*. New York: Longman.
- Grawitz M. (1981). *Methods des sciences sociales*. Paris: Dalloz.
- Hitchcock G. & Hughes D. (1992). *Research and the Teacher*. New York: Routledge.
- Lofland J. (1971). *Analyzing Social Settings*. New York: Wadsworth.
- Hoinville G. & Jowell R. (1978). *Survey Research Practice*. London: Heinemann.
- Javeau J. (1996). *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.
- Kerlinger F. (1970). *Foundations of Behavioral Research*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Krippendorff K. (1980). *Content Analysis: An introduction to its Methodology*. London: Sage.
- Labaw P. (1980). *Advanced Questionnaire Design*. Cambridge: Abt.
- DeVaus D. (1986). *Surveys in Social Research*. Boston: Allen & Unwin.
- Lasswell H.D. & Leites W. (1965). *The Language of Politics: Studies in Quantitative Semantics*. New York: MIT Press.
- Lasswell H.D. Merner O. & De S. Pool I. (1952). *The comparative study of symbols*. Stanford: Stanford University Press
- Lin N. (1976). *Foundations of Social Research*. New York: McGraw Hill.
- Merton R. & Kendall P. (1946). The focused interview. *American Journal of Sociology*, 51, 541-557.
- Miles M. & Huberman A. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks: Sage.
- LeCompte M., Millroy W. & Preissle J. (Eds) (1992). *The Handbook of Qualitative Research in Education*. San Diego: Academic Press.
- Moscovici S. (1970). *La psychanalyse, son image et son public*. Paris: PUF.
- Moser C. & Kalton G. (1977). *Survey Methods in Social Investigation*. London: Heinemann.
- Moser C.A. & Kalton G. (1977). *Survey Methods in Social Investigation*. London: Heinemann Educational Books.
- Mouly G. (1978). *Educational Research: The Art and Science of Investigation*. Boston: Allyn and Bacon.
- Mucchieli R. (1988). *L' analyse de contenu des documents et des communications*. Paris: Les Editions ESF.
- Mucchielli L. (1968). *Le questionnaire dans l' enquete psychosociale*. Paris: Libraires Techniques - Ed. Sociales Francaises.

Selltiz C. Wrightsman L. & Cook S. (1976). *Research Methods in Social Relations*. New York: Holt, Rinehart & Winston.

Smith C. (Ed) (1992). *Motivation and Personality: Handbook of Thematic Content Analysis*. New York: Cambridge University Press.

Smith H. (1975). *Strategies of Social Research: The Methodological Imagination*. London: Prentice Hall.

Sudan S. & Bradburn N. (1982). *Asking Questions*. San Francisco: Jossey - Bass.

Tuckman B. (1972). *Conducting Educational Research*. New York: Harcourt Brace.

Unrug M. C. (1974). *Analyse de contenu et acte de la parole*. Paris: Editions Universitaires.

Veron E. (1981). *La construction des evenements*. Paris: Les Editions de Minuit.

Weber R. (1990). *Basic Content Analysis*. Thousand Oaks: Sage.

Βάμβουκας Μ. (1998). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Κιόχος Π. (1993). *Στατιστική*. Αθήνα: Interbooks.

Κολύβα - Μαχαίρα Φ. & Μπόρα - Σέντα Ε. (1995). *Στατιστική*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Λαμπίρη - Δημάκη Ι. (1990). *Η Κοινωνιολογία και η μεθοδολογία της*. Αθήνα - Κομοτηνή: Σάκκουλας.

Σταυρινός Β. (1998). *Στατιστική για τις επιστήμες της Υγείας*. Αθήνα: Gutenberg. Παπαγεωργίου Γ. *Μέθοδοι στην κοινωνιολογική έρευνα*. Αθήνα: τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός.

Τσάντας Ν. Μωυσιάδης Χ. Μπαγιάτης Ν. & Χατζηπαντελής Θ. (1999). *Ανάλυση δεδομένων με τη βοήθεια στατιστικών πακέτων*. Θεσσαλονίκη: Ζήτη.

Χάλκος Γ. (2000). *Στατιστική*. Αθήνα: Γ. Δαρδανός.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εκπονούν ασκήσεις σε συγκεκριμένα ζητήματα τα οποία και θα προσδιορίζονται στην αρχή του κάθε εξαμήνου. Στο τέλος του εξαμήνου εκπονούν μικρές ερευνητικές εργασίες.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)

	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

--

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας στο Νηπιαγωγείο

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.047

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Σωφρόνης Χατζησαββίδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	52
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
☒	Άλλη / Άλλες	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

- θεωρητική ενημέρωση για επιστημολογικές θέσεις γύρω από τη διδασκαλία της γλώσσας
- θεωρητική ενημέρωση για βασικές έννοιες σχετικές με διδακτική της γλώσσας
- γνώση βασικών παραμέτρων του Α.Π. για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής στο Νηπιαγωγείο
- απόκτηση δεξιοτήτων σχεδιασμού μιας οργανωμένης δραστηριότητας γλωσσικής αγωγής

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☒	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια

[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[X]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Τα θέματα που θα αναπτυχθούν είναι τα εξής: Επιστημολογία και διδασκαλία της γλώσσας, η Συστημική Λειτουργική Γλωσσολογία, η Εθνογραφία της Επικοινωνίας, η Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία, οι Σπουδές Γραμματισμού και η γλωσσοδιδακτική αναστοχαστικότητα, ανάδυση γραμματισμού, λόγος, είδη λόγου και πολυτροπικότητα, επικοινωνία και διδασκαλία της γλώσσας, η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο και η αναγκαιότητά της, προϋποθέσεις των νηπίων, το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου, η καλλιέργεια του προφορικού λόγου, η έννοια της δομής της γλώσσας και η διδασκαλία της, λογοτεχνία και γλωσσική αγωγή, προφορικός και γραπτός λόγος, η μετάβαση από τον προφορικό στο γραπτό λόγο και η δομητική προσέγγιση. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα σχεδιαστούν, θα παρουσιαστούν, θα αναλυθούν και θα σχολιαστούν διδακτικές δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- Τεντολούρης Φ. & Χατζησαββίδης Σ. Διδασκαλία της γλώσσας. Ιστορία, Επιστημολογία, Αναστοχαστικότητα, Αθήνα: Νεφέλη, 2014
- Χαραλαμπίδης, Α. & Χατζησαββίδης, Σ. Διδασκαλία της λειτουργικής χρήσης της γλώσσας: θεωρία και πρακτική εφαρμογή.-Θεσσαλονίκη: Κώδικας, 1997.
- Χατζησαββίδης, Σ. Η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο. Δραστηριότητες για την καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και του γραμματισμού, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2002.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Barton, D. Literacy: an Introduction to the ecology of written language, Oxford: Blackwell, 1994.
- Barton, D.- Hamilton, M-Ivanič, R. Situated Literacies, London: Routledge, 2000.
- Baynam, M. Πρακτικές γραμματισμού, Αθήνα: Μεταίχμιο, 2001.
- Βεργίδης, Δημ. Αλφαριθμητισμός και ανάπτυξη. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών, 1991.
- Gee, J. Social Linguistics and Literacies: ideology in discourses, London: Falmer, 1990.
- Gumprez, J. Η κοινωνική δόμηση του γραμματισμού, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2008.
- Γκανά, Ε. Η αναγνωστική πράξη και το παιδί της προσχολικής ηλικίας (διδασκτορική διατριβή), Πανεπιστήμιο Αθήνας, 1998.
- Kalantzis, M. & Cope, B. «Πολυγραμματισμοί: επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας» στο Α-Φ. Χριστίδης (επιμ.) Ισχυρές και ασθενείς γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Θεσσαλονίκη-Αθήνα, ΚΕΓ, 1999, σ. 680-696.
- Kalantzis, M. & Cope, B. (ed.) Multiliteracies. Literacy learning and the design of social futures, 1999.
- Kress, G. Learning to Write. London: RKP, 1994.
- Kress, G. Before writing: rethinking the paths to literacy. London: Routledge, 1997.
- Κωστούλη, Τρ. Κειμενοκεντρική προσέγγιση και κοινωνική/κριτική εγγραμματοσύνη: η συμβολή της παιδικής λογοτεχνίας, στο Εικονικό σχολείο 2 (10, 2000) [[http:// www.auth.gr/virtualschool/ 2.1 /TheoryResearch/ keimena.html](http://www.auth.gr/virtualschool/2.1/TheoryResearch/keimena.html)]
- Ματαγγούρας Η. (επιμ.) Σχολικός εγγραμματοσμός, Αθήνα: Γρηγόρης, 2007.

Μιχαλοπούλου, Κ. Ο προφορικός λόγος στην προσχολική εκπαίδευση. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2009.
 NEW LONDON GROUP. A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. In Harvard Educational Review 66(1), 1996, p. 60-92.
 Ong, W. Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη, Ηράκλειο: ΠΕΚ, 1997.
 Παπούλια-Τζελέπη Π. (επιμ.) Ανάδυση του γραμματισμού. Έρευνα και πρακτική, Αθήνα: Καστανιώτης, 2001.
 Παπούλια-Τζελέπη, Π. & Τάφα, Ε. (επιστ. επιμ.) Γλώσσα και γραμματισμός στη νέ χιλιετία, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2004.
 Παπούλια-Τζελέπη, Π. κ.ά. (επιστ. επιμ.) Έρευνα και πρακτική του γραμματισμού στην ελληνική κοινωνία, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2006.
 Pappas, Ch. & Zecker, L. (ed.) Αναδομώντας τα κειμενικά είδη του σχολικού γραμματισμού, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2006.
 Τάφα, Ευ. & Μανωλίτσης Γ. (επιμ.) Αναδυόμενος Γραμματισμός, Αθήνα: Πεδίο, 2009.
 Χαραλαμπόπουλος Αγ. (επιμ.) Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση, Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 2006.
 Ηλεκτρονικός Κόμβος του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. [<http://www.greek-language.gr>]

2. Ψυχολογικές, κοινωνικές και γλωσσικές προϋποθέσεις

Αλεξίου, Β. Η νηπιακή γλώσσα, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη, 2007.
 Αυγητίδου, Σ. Οι κοινωνικές σχέσεις και η παιδική φιλία στην προσχολική ηλικία. Θεωρία, έρευνα και διδακτική μεθοδολογία δραστηριοτήτων του Νηπιαγωγείου, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη, 1997.
 Ferreiro, E & Teberosky, A. Literacy before schooling, Exeter: Heinemann, 1982.
 Βοσνιάδου, Στ. (επιμ.) Γλώσσα, Αθήνα: Gutenberg, 1992.
 Κατή, Δ. Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί, Αθήνα: Οδυσσέας, 1992.
 Κυριδής, Α. Μία κοινωνιολογική προσέγγιση της προσχολικής εκπαίδευσης.- Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη, 1996.
 Κουτσουβάνου, Ε. Η γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού της προσχολικής ηλικίας και η τηλεόραση, Αθήνα: Οδυσσέας, 1991.
 Μαραγκουδάκης, Π. Οικοδόμηση της γνώσης και διδασκαλία, Αθήνα: Δίπτυχο, 1978.
 Μπασλής, Ι.Ν. Κοινωνική-γλωσσική διαφοροποίηση και σχολική επίδοση, Αθήνα: Νέα Παιδεία, 1986.
 Παπαμιχαήλ, Γ. Μάθηση και κοινωνία, Αθήνα: Οδυσσέας, 1988.
 Πόρποδας, Κ. Εισαγωγή στην ψυχολογία της γλώσσας. Ρόλος και μάθηση της γλώσσας., Αθήνα, 1985.
 Τζουριάδου, Μ. Ο λόγος των νηπίων, Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς, 1995.
 Φραγκουδάκη, Α. Γλώσσα και ιδεολογία: κοινωνιολογική προσέγγιση της ελληνικής γλώσσας, Αθήνα: Οδυσσέας, 1987.
 Φραγκουδάκη, Α. Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, Αθήνα: Παπαζήσης, 1985.
 Boutet, J. Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία, Αθήνα: Γρηγόρης, 1984.
 Vygotsky, A. Σκέψη και γλώσσα., Αθήνα: Γνώση, 1988.

3. Τα θεσμικά κείμενα

Δαφέρμου, Χ. κ.ά. Οδηγός Νηπιαγωγού, Αθήνα: ΟΕΔΒ, 2006.
 Κιτσαράς, Γ. Εισαγωγή στην προσχολική παιδαγωγική, Αθήνα: Παπαζήσης, 1991.
 ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Βιβλίο δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, Αθήνα: ΟΕΔΒ, 1990.
 ΦΕΚ 93-Β/10-2-1999 «Προγράμματα Σπουδής της νεοελληνικής γλώσσας στην προ-δημοτική εκπαίδευση-Νηπιαγωγείο».
 ΦΕΚ 1376-Β/18-10-2001 «Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο» και «Προγράμματα Σπουδών Νηπιαγωγείου».

ΦΕΚ 303 και 304-B/13-3-2003 «Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών για το Νηπιαγωγείο» και «Προγράμματα Σπουδών Νηπιαγωγείου».

4. Διδακτική μεθοδολογία-Δραστηριότητες

Αναγνωστόπουλος, Β. Δ. Γλωσσικό υλικό για το Νηπιαγωγείο (από τη θεωρία στην πράξη), Αθήνα: Καστανιώτης, 1994.

Αναγνωστόπουλος, Β.Δ. (επιμ.) Η γλώσσα στην προσχολική εκπαίδευση, Αθήνα: Καστανιώτης, 2002.

Α.Π.Θ. - Π.Τ.Ν. Πρόγραμμα εργασίας για τις πρακτικές ασκήσεις των φοιτητών/τριών, Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ., 1993.

Βαρνάβα-Σκούρα, Τζ. (επιστ. ευθύνη) Το παιδί και η γραφή. Μια σχέση-κλειδί για τη δια βίου μάθηση.

Η δομητική προσέγγιση της γραπτής γλώσσας (Πρακτικά σεμιναρίου), Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ., 1997.

Curto L., Morillo M., Teixidó M. Γραφή και Ανάγνωση. Βοηθήματα για τη διδασκαλία και την εκμάθηση του γραπτού λόγου σε παιδιά ηλικίας τριών έως οκτώ ετών. Πώς μαθαίνουν τα παιδιά γραφή και ανάγνωση.-Θεσσαλονίκη: ΥΠΕΠΘ, Α.Π.Θ. Κέντρο Καινοτομικών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.

Πιλοτικά Προγράμματα Ενισχυτικής (3 τόμοι), 1998.

Friedrich, H. Επικοινωνία στο νηπιαγωγείο, Αθήνα: Τυπωθήτω, 2000.

Γάκου, Ε. Προαναγνωστικές δραστηριότητες, Αθήνα: Καστανιώτης, 1998.

Γάκου, Ε. Τα πρώτα βήματα στην ανάγνωση, Αθήνα: Καστανιώτης, 2000.

Γιαννικοπούλου, Α. Από την προανάγνωση στην ανάγνωση, Αθήνα: Καστανιώτης, 1998.

Γρόσδος Στ. & Ευγ. Ντάγιου. Γλώσσα και Τέχνη. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, 2003.

Ζωγραφίδου-Τσαντάκη Μ. Νηπιαγωγείο. Γλώσσα: σχέδια εργασίας, Αθήνα, 2003.

Κακανά, Δ. & Κ. Τσολάκη. Η ανάπτυξη της γραφής στην προσχολική ηλικία-Δραστηριότητες, Αθήνα: Καστανιώτης, 1999.

Κονδύλη, Μ & Παπαπάνου, Ι. Εκπαιδευτικές δραστηριότητες για την επικοινωνιακή χρήση της γλώσσας, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2000.

Κουτσοβάνου, Ε. (επιμ.) Μορφές και τρόποι εργασίας στο Νηπιαγωγείο, Αθήνα: Οδυσσεάς, 1990.

Κουτσοβάνου, Ε. Πρώτη ανάγνωση και γραφή. Στρατηγικές διδακτικής, Αθήνα: Οδυσσεάς, 2000.

Rieu, Ch. et al. Από την κίνηση στη γραφή, Αθήνα: Καστούμης, 1986.

Schiller, P. & P. Philips. Δραστηριότητες για την υποστήριξη των πολλαπλών τύπων νοημοσύνης στο Νηπιαγωγείο, Αθήνα: Σαββάλας, 2003.

Τσιλιμένη, Τ. (επιμ.) 56 δραστηριότητες και παιχνίδια για την ανάγνωση και τη γραφή στο Νηπιαγωγείο, Θεσσαλονίκη: Μορφωτική Εστία Καλαμαριάς.

ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ακούω, βλέπω και μιλώ, σκέπτομαι και συζητώ. Δεξιότητες II (Βιβλίο της νηπιαγωγού), Αθήνα: ΟΕΔΒ, 1995.

Χατζησαββίδης, Σ. Δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο. Καλλιέργεια επικοινωνιακών και προγραφικών δεξιοτήτων, Αθήνα: Gutenberg, 1998.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

-Εκπόνηση εργασιών
-Γραπτή εξέταση

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις σύντομης απάντησης	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πολυπολιτισμική Παιδική Λογοτεχνία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.048

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Σοφία Γαβριηλίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	10
☒	Άσκηση Πεδίου	23
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	23
☒	Άλλη / Άλλες Μελέτη/έρευνα - Εκπόνηση εργασιών	55

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

- Αναγνώριση των στερεότυπων στη λογοτεχνία
- Αναγνώριση των αφηγηματικών τεχνικών υπεύθυνων για την κατασκευή ή την αναπαραγωγή συγκεκριμένων ιδεολογιών σχετικά με την ετερότητα
- Κριτική προσέγγιση και αξιολόγηση των βιβλίων για παιδιά που στοχεύουν στην προώθηση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- Αναγνώριση των πολιτισμικά αυθεντικών βιβλίων
- Ικανότητα σχεδιασμού δράσης αποτελεσματικής διαπολιτισμικής επικοινωνίας στο μάθημα της λογοτεχνίας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

- Διερεύνηση της έννοιας της πολυπολιτισμικότητας και της σχέσης της με τη λογοτεχνία
- Εξέταση βιβλίων για παιδιά που διαχειρίζονται το ζήτημα της ταυτότητας/ετερότητας (φυλετική, εθνική, θρησκευτική, κοινωνική αλλά και σωματικής και πνευματικής αρτιμέλειας)
- Εξέταση της διαπολιτισμικής λειτουργίας των δίγλωσσων βιβλίων για παιδιά
- Εξέταση των αφηγηματικών τεχνικών που ευθύνονται για την κατασκευή ή την αναπαραγωγή των διαφόρων ταυτοτήτων και για την αποδοχή, ενσωμάτωση ή αφομοίωση της κάθε διαφορετικής, σε σχέση με την κυρίαρχη πλειοψηφικά, ταυτότητα

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- Κανατσούλη, Μ., *Αμφίσημα της Παιδικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες, 2002.
Καρακίτσιος, Α., *Θέματα Παιδικής Λογοτεχνίας*, Ζυγός, 2008.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

- Cai, M., *Multicultural Literature for Children and Young Adults: Reflections on Critical Issues*. Westport, Greenwood Press, 2002.
- Γαβρηλίδου, Σ., «Περιθωριακοί χαρακτήρες στη σύγχρονη ελληνική εφηβική λογοτεχνία», στο Κανατσούλη, Μ. & Πολίτης, Δ. (επιμ.), *Από την ποιητική της εφηβείας στην αναζήτηση της ερμηνείας της*, Αθήνα, Πατάκης, 2010, 291-316.
- Gavriilidis, S., "Multicultural Children's Literature", *Πολύδρομο/Polydromo* (ερευνητικό υλικό), 2011, http://www.polydromo.gr/Yliko_epistimoniko.html
- Κανατσούλη, Μ., *Ιδεολογικές Διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα, Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός, 2000.
- Κανατσούλη, Μ., *Αμφίσημα της Παιδικής Λογοτεχνίας*, Αθήνα: Σύγχρονοι Ορίζοντες, 2002.
- Κανατσούλη, Μ., "Διδάσκοντας πολυπολιτισμική παιδική λογοτεχνία", στο Καλογήρου, Τ. & Λαλαγιάννη, Κ. (επιμ.), *Η λογοτεχνία στο σχολείο. Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση* (επιμέλεια), Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός 2005, 79-90.
- Οικονομίδου, Α., «Η ενηλικίωση του βλέμματος: το παιδί αναγνώστης μεταξύ εικόνας και κειμένου», στο Καλογήρου, Τζ. (επιμ.), *Το εικονογραφημένο βιβλίο δεν είναι μόνο για παιδιά*, Αθήνα, Παπαδόπουλος, 2006, 59-85.
- Παπαρούση, Μ., «Οι Έλληνες 'οικείοι ξένοι': Εικόνες Τσιγγάνων στη σύγχρονη ελληνική παιδική πεζογραφία», π. *Διαδρομές*, τχ. 9-10 (2003): 27-39.
- περ. *Κείμενα*, τχ. 9, αφιέρωμα τεύχους: Μαύρο και Λευκό: Ο Φυλετικός Ρατσισμός στο Σύγχρονο Βιβλίο για Παιδιά (υπεύθυνη αφιερώματος Τζίνα Καλογήρου), με μελέτες των Αγγελική

Γιαννικοπούλου, Κανατσούλη Μένη, Τσιλιμένη Τασούλα – Νταβλαμάνου Ελένη, Pinsent Pat, κ.ά., στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://keimena.ece.uth.gr>

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Εκπόνηση εργασιών και παρουσίαση στην τάξη.
Για την αξιολόγηση λαμβάνεται υπόψη και η συμμετοχή στο μάθημα

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

- [X] Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Μέσα Επικοινωνίας και Κοινωνία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.049

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Βρύζας

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	18
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	15
☒	Άσκηση Πεδίου	18
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	30
☒	Φροντιστήριο	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Κατανόηση του ρόλου των τεχνολογιών της επικοινωνίας στην ανάπτυξη της ανθρώπινης κοινωνίας. Αξιολόγηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της γλώσσας των Μέσων Επικοινωνίας. Ανάλυση των σχέσεων ανάμεσα στα Μέσα Επικοινωνίας και το κοινό. Δημιουργία κριτικής συνείδησης σε ζητήματα επικοινωνίας και κουλτούρας. Εφαρμογές στην πράξη

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι η μελέτη του ρόλου των τεχνολογιών της επικοινωνίας (γραφή, τυπογραφία, οπτικοακουστικά Μέσα, ψηφιακά δίκτυα) στην ανάπτυξη της ανθρώπινης κοινωνίας. Τα Μέσα Επικοινωνίας παίζουν έναν ολοένα και πιο σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία. Αναλύεται η ιδιαίτερη γλώσσα των Μέσων Επικοινωνίας και επιχειρείται μια κριτική προσέγγιση των θεωριών της επικοινωνίας (θεωρία της επίδρασης, λειτουργική θεωρία, συστημική θεωρία, μαρξιστική θεωρία, στρουκτουραλιστική θεωρία, μετα-στρουκτουραλιστική θεωρία). Ερευνάται επίσης η εξέλιξη των τεχνολογιών της επικοινωνίας σε σχέση με την ανάπτυξη της ανθρώπινης κοινωνίας. Τέλος εξετάζεται το ζήτημα της παγκοσμιοποίησης της επικοινωνίας σε σχέση με την έκρηξη των πολιτιστικών ταυτοτήτων.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Βρύζας Κ. (2012) *Τεχνολογίες της Επικοινωνίας και Ανάπτυξη της Ανθρώπινης Κοινωνίας*. εκδ. Βάνιας.
Thompson J. (1998) *Νεωτερικότητα και Μέσα Επικοινωνίας*. εκδ. Παπαζήσης.
Βρύζας Κ. (1997) *Παγκόσμια Επικοινωνία και Πολιτιστικές Ταυτότητες*. Gutenberg

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Αναρτάται στο εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☒	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	☐	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☒
Ανάλυση Εργασιών	☐	☒
Άσκηση Πεδίου	☐	☒
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☐	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☐	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συμμετοχή στις συζητήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος, συμμετοχή στις δραστηριότητες του μαθήματος, ενδιάμεσες εργασίες, τελική εργασία και παρουσίαση εργασιών .

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Συνεργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Αξιοποίηση εκπαιδευτικού υλικού από τον δικτυακό τόπο του Τμήματος, παρουσίαση εργασιών των φοιτητών/τριών, αναζήτηση βιβλιογραφίας, φροντιστηριακές ασκήσεις

Γλώσσα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

- Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη

[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Τοπική Ιστορία
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.050
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Βακαλόπουλος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	50
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	60

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κριτήρια Ιστορικής Ανάλυσης (Γνώση και Κριτική Σκέψη)

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☒	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στο βαθμό που το έργο του σύγχρονου παιδαγωγού εκπαιδευτικού έχει άμεση αναφορά στο χώρο όπου δραστηριοποιείται και επηρεάζεται άμεσα από τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες του τοπικού περιβάλλοντος, η γνώση και η εμβάθυνση στο μάθημα της Τοπικής Ιστορίας συνιστά μια απαραίτητη προϋπόθεση για την κατανόηση πολύπλοκων και πολυσύνθετων ζητημάτων. Ειδικότερα στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της μείζονος Μακεδονίας, Θράκης και Ηπείρου, που συγκροτεί μεγάλο τμήμα του ιστορικού βαλκανικού γίγνεσθαι, ερευνώνται σε ολόκληρο το φάσμα τρους και μέσα σε διαχρονικά πλαίσια οι πολυκύμαντες φάσεις των ανθρώπινων βιωμάτων με κεντρικό άξονα τις πολιτισμικές και χαρακτηρισολογικές συμπεριφορές

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

--

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

--

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Κριτήρια Ιστορικής Ανάλυσης (Γνώση και Κριτική Σκέψη)

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Το παιδί ως αναγνώστης

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.052

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μένη Κανατσούλη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	6
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	40
☒	Άλλη / Άλλες	65

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Με το μάθημα επιδιώκεται ο φοιτητής/τρια να κατανοήσει: 1) τον τρόπο δόμησης των λογοτεχνικών κειμένων που απευθύνονται κυρίως σε παιδιά προσχολικής ηλικίας 2) τον τρόπο που τα μικρά παιδιά αντιλαμβάνονται και αντιδρούν στα κείμενα 3) το (θεωρητικό) προφίλ του μικρού αναγνώστη 4) τις θεωρητικές απόψεις (ορισμός του περιεχομένου παιδικής λογοτεχνίας, είδη, ιδεολογία) για τα κείμενα με αποδέκτες μικρά παιδιά

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια

☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Το μάθημα επικεντρώνεται 1) στο να δείξει πώς ενεργεί το παιδί ως αναγνώστης λογοτεχνικών κειμένων 2) πώς εμφανίζεται το μικρό παιδί ως ήρωας των λογοτεχνικών ιστοριών 3) ποιες οι διαδικασίες ταύτισης του μικρού παιδιού-αναγνώστη με τους ήρωες των λογοτεχνικών ιστοριών για μικρά παιδιά 4) ποια τα βασικά στοιχεία δομής των λογοτεχνικών ιστοριών για μικρά παιδιά και των λογοτεχνικών ειδών για αυτά.

Συγκεκριμένα ζητήματα που εξετάζονται:

- Συναισθήματα και πρώτες συγκρούσεις: Οικογένειες και μικρό παιδί.
- Μεγάλα προβλήματα για μικρούς ήρωες.
- Εξουσιαστικές σχέσεις και μικροί λογοτεχνικοί χαρακτήρες
- Απώλεια, διαταραχή, πένθος στα βιβλία για μικρές ηλικίες
- Βία στα βιβλία για μικρά παιδιά
- Τραύμα. Ολοκαύτωμα και Παιδική Λογοτεχνία.
- Διαφορετικότητα και αναπηρία σε παιδικά λογοτεχνικά βιβλία για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
- Παιδί και παιχνίδι στην παιδική λογοτεχνία
- Λογοτεχνικό παιδί μικρής ηλικίας και τέχνη.
- Τι είναι η παιδική λογοτεχνία για μικρά παιδιά; Αναγνώστης-παίκτης
- Τα αφηγηματικά στοιχεία των κειμένων για παιδιά. Πλοκή, χαρακτήρες, θέμα, δομή, οπτική γωνία και αφηγητής, σκηνικό. Διακειμενικότητα.
- Παραμύθι
- Παραμύθι λαϊκό: ορισμός, χαρακτηριστικά είδη των λαϊκών παραμυθιών, δομή. Η ψυχαναλυτική προσέγγιση των παραμυθιών. Γνωρίσματα του ελληνικού λαϊκού παραμυθιού. Οι παραμυθάδες στη Ελλάδα. Ιστορία των παραμυθιών. Η αξία του παραμυθιού.
- Το σύγχρονο ή έντεχνο παραμύθι
- Μικρή ιστορία
- Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία
- Βιβλία γνώσεων

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Μ.Κανατσούλη: *Μουσικά, ψέματα, όνειρα και άλλα: Λογοτεχνία για αναγνώστες προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας*. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2014.
Μ.Κανατσούλη: *Εισαγωγή στη Θεωρία και Κριτική της Παιδικής Λογοτεχνίας*. University Studio Press Θεσσαλονίκη 2002.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σ. Γαβριηλίδου: *Το σύγχρονο επάγγελμα του κλασικού ήρωα*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2008.
Ρ. Hunt (επιμέλεια). *Κατανοώντας τη λογοτεχνία για παιδιά* (μετάφραση Χ. Μητσοπούλου). Μεταίχμις Αθήνα 2009.
Τ. Σπίνκ: *Τα παιδιά ως αναγνώστες* (μετάφραση Κ. Ντελόπουλος). Καστανιώτης, Αθήνα, 1990.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[ ]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

--

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[ ]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ιστορία της Εκπαίδευσης

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ-2.053

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Τσιούμης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	40
☒	Σεμινάρια	20
☒	Άσκηση Πεδίου	25
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κριτήρια Ιστορικής και πολιτικής ανάλυσης (Γνώση και Κριτική Σκέψη)

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☒	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Στόχος του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η προσέγγιση και η ερμηνεία των κυριότερων σταθμών στην ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης από την απελευθέρωση του Ελληνικού Κράτους ως τις Μέρες μας με έμφαση στον 20^ο αιώνα. Η εξέλιξη του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και της αντίστοιχης εκπαιδευτικής πολιτικής εξετάζονται μέσα στα πολιτικά κοινωνικά και διεθνή τους συμφραζόμενα και αποδίδεται ιδιαίτερο βάρος στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις που έλαβαν χώρα στη διάρκεια όλης αυτής της περιόδου.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κ.Θεριανός, Χρ.Κάτσικας, Η Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης από την ίδρυση του ελληνικού κράτους ως το 2004, Σαββάλας, Αθήνα 2007.

Π.Κυπριανός, Συγκριτική Ιστορία της Εκπαίδευσης, Βιβλιόραμα, Αθήνα 2004.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ν.Τερζής, Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 1988.
Σ.Μπουζάκης, Η Νεοελληνική Εκπαίδευση, Gutenberg, Αθήνα 2002.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[ ]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση των φοιτητριών και φοιτητών πραγματοποιείται μέσα από την εκπόνηση συνθετικής εργασίας η οποία και παρουσιάζεται και εξετάζεται, προφορική ή και γραπτή εξέταση. Σημαντικό μέρος στην αξιολόγηση όσων συμμετέχουν κατέχει το σύστημα διαρκούς ελέγχου με εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης όπως περιγράφεται στις μεθόδους αξιολόγησης.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)

	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
 Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

Ελληνική , Αγγλική.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδαγωγική Οργάνωση του Χώρου
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.042
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Δημήτρης Γερμανός

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Σεμινάρια	39 (13 σεμ. X 3 ώρες)
☒	Άσκηση Πεδίου	32 (8 X 4)
☒	Μελέτη: <ul style="list-style-type: none"> • ομάδες μελέτης • μελέτες περίπτωσης 	24 (12 X 2) 24
☒	Άλλη / Άλλες: Συμμετοχή στο forum του μαθήματος	31

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Στόχοι του μαθήματος είναι

- α) η εκμάθηση των βασικών προτάσεων για την οργάνωση του εκπαιδευτικού χώρου οι οποίες διατυπώνονται στο πλαίσιο σύγχρονων παιδαγωγικών προσεγγίσεων
- β) η απόκτηση βασικών δεξιοτήτων για διαμόρφωση και χρησιμοποίηση του εσωτερικού και υπαίθριου χώρου στο νηπιαγωγείο, συνδεδεμένη με τη διαδικασία μάθησης
- γ) η απόκτηση δεξιοτήτων αξιολόγησης του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[ ]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Παρακολούθηση του μαθήματος βάσης «Χώρος και Διαδικασίες Αγωγής»

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Ο σχολικός χώρος προσεγγίζεται ως ένα δυναμικό υλικό περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται μορφές εργασίας και επικοινωνίας, συνδεδεμένες με αναπτυξιακές και μαθησιακές διαδικασίες.

Διερευνάται η σύνδεση της σχέσης "παιδί - χώρος" με τους παράγοντες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και με το πλέγμα εκπαιδευτικών σχέσεων που αναπτύσσονται στο σχολείο.

Στη συνέχεια αναπτύσσεται η μέθοδος του «παιδαγωγικού ανασχεδιασμού του σχολικού χώρου», μια συστημική μέθοδος ολιστικών παρεμβάσεων στο σχολικό χώρο (εσωτερικό και υπαίθριο) με στόχο την εκπαιδευτική αναβάθμισή του.

Τέλος, παρουσιάζονται και σχολιάζονται παραδείγματα εφαρμογών προς την κατεύθυνση αυτή.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Γερμανός, Δ. (2006). *Οι τοίχοι της γνώσης*. Αθήνα: Γκούτενμπεργκ / 2^ο μέρος

Αναρτώνται στο διαδίκτυο

Παρουσιάσεις των μαθημάτων σε power point, συνοδευμένες από σχετική βιβλιογραφία

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σε ελληνική γλώσσα

Αναγνωστοπούλου, Μ. (2001). *Η ομαδική διδασκαλία στην εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Γερμανός, Δ. (2003), «Παιδαγωγικός ανασχεδιασμός του χώρου για την προώθηση της συνεργατικής μάθησης», στο: Κυπριακός Σύνδεσμος Συνεργατικής Μάθησης (επιμ.), (2003), *Συνεργατικό Σχολείο: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Λευκωσία, σσ. 79-88.

Γερμανός, Δ. (2006), «Χώρος και εκπαιδευτικό περιβάλλον στο σύγχρονο νηπιαγωγείο», στο Παπαλεοντίου-Λουκά Ε. (επιμ.), *Σύγχρονες Προσεγγίσεις στο Πρόγραμμα του Νηπιαγωγείου*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.

Goehlich, M. (2003). *Παιδοκεντρική διάσταση στη μάθηση*. Αθήνα: Τυπωθήτω

Κανάκης, Ι.Ν. (2001). *Η οργάνωση της διδασκαλίας-μάθησης με ομάδες εργασίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Ματσαγγούρας, Η. (2000^β). *Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μπίκος, Κ. (2004). *Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Pellegrino, P. (2000). *Το νόημα του χώρου*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός

Στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα

Baudrit, A. 2007. *L'apprentissage coopératif. - Origines et évolutions d'une méthode pédagogique*.

Bruxelles : De Boek.
 Casabo, C. (dir.) (2002). *Travailler en équipe à l'école maternelle*. Des maîtres construisent leur équipe d'école. Lyon : Pratique Sociale
 (Collective work) (2004). *Kids Spaces*. Victoria (Au):Images Publishing Group
 (Collective work) (2008). *Educational Spaces*. Victoria (Au):Images Publishing Group
 (Collective work) (2010). *Kindergarden Architecture*. USA: HBI, Loft Publications
 Dudek, M. (2000). *Architecture of Schools*. Oxford: Architectural Press
 Germanos D. (1995). «La relation de l'enfant à l'espace urbain : perspectives éducatives et culturelles», in : *Architecture and Behavior*, vol. 11, 1, pp. 55-61.
 Fisher, D.L., Khine, M.S. 2006. *Contemporary Approaches to Research on Learning Environments*. London : Word Scientific.
 Johnson, D.W & Johnson R.T. (1989). *Cooperation and Competition*. Theory and research. Edina, Minnesota: Interaction book Company.
 Johnson, D.W., Johnson, R.T., Holubec, J.E. 2004. *Cooperative learning in the classroom*. ASCD : Alexandria, Virginia.
 Kagan, M., Kagan, L., Kagan, S. (2005). *Classbuilding*. San Clemente: Kagan Publishing & Professional Development.
 Kagan, M., Kagan, L., Kagan, S., (2005). *Teambuilding*. San Clemente: Kagan Publishing & Professional Development.
 Pelletier, D. (2001). *L'activité - projet. Le développement global en action*. Québec : Modulo.

Links
<http://base.d-p-h.info/fr/fiches/organisme/fiche-organisme-91.html>, για το χώρο ως παράμετρο της σχέσης «άτομο –ομάδα -κοινωνία»
<http://csiss.org/> για το χώρο ως πεδίο έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες
<http://www.designshare.com/index.php/home>, για τη σχέση αρχιτεκτονικής και παιδαγωγικής
www.oecd.org/education/ / <http://www.edfacilities.org/index.cfm>, για σύγχρονες προσεγγίσεις του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και του σχολικού χώρου

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση των φοιτητών δομείται σε δυο επίπεδα:
 α) με μελέτη της βιβλιογραφίας και την εκπόνηση σύντομων εκθέσεων και
 β) την σταδιακή εκπόνηση μιας εργασίας πεδίου, με την οποία καταγράφονται και αναλύονται τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος στα σχολεία που επισκέπτονται οι ομάδες των

φοιτητών.

Στο πλαίσιο αυτό, ακολουθείται μια διαδικασία συνεχούς αξιολόγησης, που περιλαμβάνει δυο φάσεις:

1^η φάση:

- α) γραπτές εργασίες και εκθέσεις για βελτίωση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για το μάθημα και απόκτηση εμπειρίας σε θέματα παρέμβασης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον
- β) παρουσίαση και σχολιασμός αντιπροσωπευτικού δείγματος από τις εργασίες αυτές

2^η φάση

Εκπόνηση τελικής εργασίας (συμπερασματική) στην οποία οι φοιτητές:

- συνθέτουν τα ευρήματα και τις διαπιστώσεις από τις γραπτές εργασίες και τις εκθέσεις της 1^{ης} φάσης
- προχωρούν σε προτάσεις για ανασχεδιασμό του χώρου και της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο εκπαιδευτικό περιβάλλον του σχολείου που επισκέφθηκαν και του οποίου μελέτησαν τη λειτουργία

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☐	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία:

- Παρουσιάσεις των μαθημάτων με χρήση Power Point και προβολές βίντεο.
- Όπου απαιτείται, σύνδεση με το διαδίκτυο

Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές:

- Απαντήσεις σε απορίες των φοιτητών σχετικά με τις διαδικασίες του μαθήματος, τις ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις και τις εργασίες τους
- Οδηγίες σχετικά με την εκπόνηση των εργασιών και τη διαδικασία αξιολόγησης
- Ενημέρωση των φοιτητών για οργανωτικά ζητήματα του μαθήματος

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Διαχείριση Τάξης
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.037
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Θανάσης Γρηγοριάδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	39
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	10
[X]	Άσκηση Πεδίου	20
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	29
[X]	Φροντιστήριο	20
[X]	Άλλη / Άλλες	32

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Ο στόχος αυτού του μαθήματος είναι να βοηθήσει το φοιτητή να μπορεί να :

- (α) δημιουργήσει ένα θετικό κλίμα και περιβάλλον τάξης
- (β) βελτιώσει τις τεχνικές αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας με τα παιδιά
- (γ) να ελαχιστοποιεί τη διαταρακτική λειτουργία
- (δ) διαχειριστεί αποτελεσματικά τα προβλήματα πειθαρχίας και τις συγκρούσεις στην τάξη
- (ε) ενισχύσει την προκοινωνική συμπεριφορά (prosocial behavior) των παιδιών στην τάξη.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι ο φοιτητής θα μπορεί να:

Κατανοήσει τη διασύνδεση αναλυτικού προγράμματος, οδηγιών προς τα παιδιά, αξιολόγηση και των επιδράσεών τους στη διαχείριση της τάξης,

Συνδέσει την έρευνα με την πράξη όταν αναλύει τα προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών

Γνωρίζει τα ζητήματα που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν διαμορφώνει τους κανόνες και τις

διαδικασίες της τάξης
Σχεδιάζει στρατηγικές για την ένταξη όλων των παιδιών
Σχεδιάζει δραστηριότητες και επικοινωνιακές τεχνικές οι οποίες να αξιοποιούν τις πολλαπλές νοημοσύνες και τις ατομικές δυνατότητες κάθε παιδιού

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☒	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Παρουσίαση των σύγχρονων θεωρητικών μοντέλων για τη διαχείριση της τάξης
Σχεδιάζοντας ένα Αποτελεσματικό Μαθησιακό Περιβάλλον
Συζήτηση προβλημάτων που επηρεάζουν/δυσχεραίνουν τη διαχείριση της τάξης
Μελέτη περιπτώσεων και ανάλυση βίντεο από συνηθισμένα προβλήματα συμπεριφοράς
Διαμόρφωση κανόνων και φάσεων του ημερήσιου προγράμματος
Συμμετοχή των παιδιών στη συνδιαμόρφωση των κανόνων λειτουργίας και συμπεριφοράς
Πρόληψη και Αντιμετώπιση της διαταρακτικής λειτουργίας στην τάξη
Εσωτερίκευση των κανόνων-Λογική συνέπεια της πράξης
Αποτελεσματικές τεχνικές/στρατηγικές διαχείρισης της τάξης (ατόμων και ομάδων)
Αντιμετώπιση διαταρακτικής συμπεριφοράς
Αντιμετώπιση επιθετικής συμπεριφοράς
Ανάπτυξη θετικών σχέσεων με τα παιδιά
Πρακτικές εφαρμογές, Δραστηριότητες και στρατηγικές για τη δημιουργία θετικών σχέσεων

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Wragg, E.C. (2003). Διαχείριση της σχολικής τάξης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Σαββάλας
Χρηστάκης, Κ.Γ (2011). Προβλήματα Συμπεριφοράς στη σχολική ηλικία. Αθήνα: Μπάμπαλης
Χατζηχρήστου, Χ., & Μπεζεβέγκης, Η. (2012). Ψυχο...παιδιά. Αθήνα: Πεδίο
Παπαηλιού, Γ. Ξανθάκου, Σ., Χατζηχρήστου, Σ. (2011). Εκπαιδευτική Σχολική Ψυχολογία Τόμος Γ'. Αθήνα: Μπάμπαλης
ΕΚΠΑ, Κέντρο Έρευνας και Εφαρμογών Σχολικής Ψυχολογίας, Χατζηχρήστου Χ. (επίμ). (2011). Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή: προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (νηπιαγωγείο, Α' και Β' δημοτικού) Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ-Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ (Εύδοξος 34306).

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Χατζηχρήστου, Χ. (2011). Σχολική ψυχολογία. Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ-Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ (Εύδοξος 34296).

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[ ]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος από το 1ο μάθημα. Οι φοιτητές αξιολογούνται στην παρουσίαση εργασίας, κατάθεση προόδου, άσκηση επίλυσης προβλήματος, έρευνα πεδίου και συγγραφή τελικής εργασίας.
Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών γίνεται σταδιακά (διαμορφωτική αξιολόγηση).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλών Επιλογών	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Παρουσιάσεις (ppt), ανάρτηση εκπαιδευτικού υλικού, πολυμεσική διδασκαλία, βίντεο, e-mail, sms

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Η Αξιολόγηση στην Εκπαιδευτική Διαδικασία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.046

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Μαρία Μπιρμπίλη

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	30
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	10
[X]	Άσκηση Πεδίου	20
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
[X]	Άλλη/Άλλες	42

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Το μάθημα θα εξετάσει την έννοια, τα είδη, τη διαδικασία και τα εργαλεία αξιολόγησης του μαθητή και της μάθησης, γενικότερα, στην προσχολική εκπαίδευση.

Στόχοι του μαθήματος είναι, οι φοιτητές

- Να γνωρίσουν τις βασικές αρχές της αξιολόγησης για τη μάθηση και τις θεωρίες που την καθοδηγούν
- Να κατανοήσουν το ρόλο της αξιολόγησης του μαθητή στο σχεδιασμό και την οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας
- Να διακρίνουν τα είδη της αξιολόγησης (π.χ. διαμορφωτική, τελική κ.ά.), τα χαρακτηριστικά και τους στόχους που εξυπηρετούν
- Να δημιουργήσουν τα δικά τους εργαλεία αξιολόγησης λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικές

παραμέτρους όπως ο στόχος της αξιολόγησης, η ηλικία των μαθητών, η δομή και οργάνωση του ημερήσιου προγράμματος, η αντιστοίχιση εργαλείου και στόχου κ.ά.

- Να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν τα δεδομένα που έχουν συλλέξει με στόχο να διευκολύνουν τη μάθηση και την ανάπτυξη των παιδιών της προσχολικής ηλικίας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Τα περιεχόμενα του μαθήματος διαμορφώνεται ως εξής:

- Σύγχρονες θεωρίες και αρχές της αξιολόγησης για τη μάθηση στην προσχολική εκπαίδευση
- Ιστορική αναδρομή στις προσεγγίσεις και τα μοντέλα αξιολόγησης στην προσχολική εκπαίδευση
- Αξιολόγηση για τη μάθηση vs αξιολόγηση της μάθησης
- Η διαμορφωτική αξιολόγηση: στόχοι και στρατηγικές
- Ρόλος του μαθητή στην αξιολόγηση του - ενθαρρύνοντας την αυτοαξιολόγηση του μαθητή στην προσχολική εκπαίδευση
- Η σημασία της ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού και του διαλόγου με το μαθητή
- Εργαλεία αξιολόγησης: πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα
- Ο ρόλος και η σημασία της παρατήρησης στην αξιολόγηση της μάθησης
- Η συμμετοχή των γονέων στην αξιολόγηση των παιδιών
- Ο φάκελος αξιολόγησης του μαθητή (portfolio)
- Κάνοντας ορατή τη μάθηση σε παιδιά και γονείς: καταγραφές και επικοινωνία
- Χρήση της αξιολόγησης στο σχεδιασμό και την οργάνωση της μαθησιακής διαδικασίας

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Αξιολόγηση στο νηπιαγωγείο: οδηγός οργάνωσης ατομικών φακέλων [portfolios] για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, Kingore, Bertie W., Δίπτυχο, 2010.
2. Βασικές αρχές της αξιολόγησης στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση, McAfee Oralie, Leong Deborah J.
3. Αξιολόγηση της μάθησης ή αξιολόγηση για τη μάθηση; Ρεκαλίδου Γαλήνη. Εκδότης: Πεδίο

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

1. Μπιρμπίλη, Μ., Καραγιώργου, Ι. & Χριστοδούλου, Ι. (2010). Εμπλέκοντας τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας στη μάθηση τους: Η σημασία της αυτό-αξιολόγησης. Στο Δ. Γερμανός & Μ. Κανατσούλη (Επιμ.), *Τ.Ε.Π.Α.Ε. 09 Σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις στην προσχολική και πρώτη σχολική εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
2. Μπιρμπίλη Μ. & Καμπέρη Ε., (2008). Η χρήση των φακέλων αξιολόγησης στο Νηπιαγωγείο. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 63, 106-114.
3. Χριστοδούλου, Ι. (2008). Αυτοαξιολόγηση: από τις προτάσεις στην εφαρμογή. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, 63, 116-123
4. Παπανδρέου, Μ & Τερζή, Μ. Η διαδικασία της ανίχνευσης των αρχικών ιδεών των παιδιών ως παιδαγωγική πρακτική και ως εργαλείο για το σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων επεξεργασίας φυσικών φαινομένων στην τάξη του Νηπιαγωγείου. Στο Α. Δημητρίου (Επιμ.) *Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική ηλικία. Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές*. Αθήνα: Επίκεντρο.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[ ]
Άσκηση Πεδίου	[ ]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνεται τόσο κατά τη διάρκεια του μαθήματος με εργασίες και/ή προφορικές παρουσιάσεις όσο και στο τέλος του με γραπτή εργασία (ή/και προφορική παρουσίαση). Τα κριτήρια αξιολόγησης του φοιτητή παρουσιάζονται στο πρώτο μάθημα και συμπεριλαμβάνονται στο εκπαιδευτικό υλικό στην ιστοσελίδα του μαθήματος.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Οι ΤΠΕ, στο συγκεκριμένο μάθημα, θα αξιοποιηθούν για παρουσιάσεις (power point) στις διαλέξεις και τις παρουσιάσεις των φοιτητών, δημιουργία εργαλείων αξιολόγησης και επικοινωνία με τους φοιτητές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου με στόχο κυρίως την ανατροφοδότηση.

Γλώσσα

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σημειωτική της Διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.043

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Πάνος Παντίδος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	84
☒	Εργαστηριακή άσκηση	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Η ανάλυση της διδασκαλίας των φυσικών επιστημών ως διαδικασίας παραγωγής νοήματος μέσα από το σύνολο των σημειωτικών πόρων που έχουν ο/η εκπαιδευτικός και οι εκπαιδευόμενοι στη διάθεσή τους (προφορικός λόγος, ανθρώπινο σώμα, εικόνα, σχέδιο, υλικά αντικείμενα). Έμφαση στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών για μικρά παιδιά.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Εισαγωγικά, στα πλαίσια του μαθήματος, υπογραμμίζεται η θέση σύμφωνα με την οποία η οργάνωση και ο βαθμός συνοχής των αντιληπτικών δεδομένων και των εκφραστικών μέσων (π.χ. γλώσσα, ανθρώπινο σώμα, υλικά αντικείμενα) που ενεργοποιούνται κατά τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών, και όχι μόνο, επηρεάζουν καθοριστικά τα ερμηνευτικά σχήματα των εκπαιδευόμενων για έννοιες και φαινόμενα του φυσικού κόσμου. Έτσι, η συζήτηση εστιάζεται σε ζητήματα όπως είναι η γλωσσική πραγμάτευση του (προ)επιστημονικού κώδικα (λ.χ. ρητή ή έμμεση προσέγγιση επιστημονικών εννοιών), οι όροι συγκρότησης των αφηγηματικών τόπων (των τόπων δηλαδή όπου η αφήγηση τοποθετεί τις οντότητες κατά τη διδασκαλία των φυσικών επιστημών), η χρήση του ανθρώπινου σώματος ως δυναμικού παράγοντα (συν)διαμόρφωσης των σημασιών (λ.χ. σωματική φόρμα και απόδοση επιστημονικών εννοιών), αλλά και τα υλικά αντικείμενα ως οντότητες που μετέχουν ενεργά στη διδασκαλία των φυσικών επιστημών τα οποία διατρέχονται από διαφορετικού τύπου χρήσεις (τυπική, μη τυπική) και λειτουργίες (δήλωση, συνδήλωση, σύμβολο). Όλοι αυτοί οι φορείς σημείων εξειδικεύονται για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία, μέσω παραδειγμάτων από διδακτικές παρεμβάσεις με περιεχόμενα από τις φυσικές επιστήμες.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Χαλεβελάκη, Μ. (2010). *Μια Εισαγωγή στη Σημειολογία: Θεωρία και Εφαρμογές*. Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα.
2. Κουλαϊδής, Β., Δημόπουλος, Κ., Σκλαβενίτη, Σ. & Χρηστίδου, Β. (2001). *Τα Κείμενα της Τεχνο-επιστήμης στον Δημόσιο Χώρο*. Εκδόσεις Μεταίχμιο, Αθήνα.
3. Eco, U. (1999). *Η Σημειολογία στην Καθημερινή Ζωή*. Εκδόσεις Μαλλιάρης – Παιδεία, Θεσσαλονίκη.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

1. Pozzer-Ardenghi, L., & Roth, W.-M. (2010). *Staging & Performing Scientific Concepts: Lecturing is Thinking with Hands, Eyes, Body, & Signs*. Rotterdam: Sense Publishers.
2. Pantidos, P., Valakas, K., Vitoratos, E., and Ravanis, K. (2008). Towards applied semiotics: an analysis of iconic gestural signs regarding physics teaching in the light of theatre semiotics. *Semiotica* 172(1/4), 201-231.
3. Pantidos, P., Valakas, K., Vitoratos, E., and Ravanis, K. (2010). The materiality of narrative spaces: a theatre semiotics perspective into the teaching of physics. *Semiotica* 182(1/4), 305-325.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Ανάλυση βίντεο	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Για την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών λαμβάνονται υπόψη: α) τέσσερις γραπτές εργασίες συγκεκριμένης έκτασης, β) προφορική παρουσίαση συγκεκριμένων ζητημάτων, γ) τελική (γραπτή ή προφορική) εξέταση.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Τελική (γραπτή ή προφορική) εξέταση	[ ]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Χρήση βιντεοπροβολέα

Γλώσσα

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδική Λογοτεχνία: Φιλαναγνωσία και Δημιουργική Γραφή

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.054

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Ανδρέας Καρακίτσιος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Επιστημονικής Περιοχής
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	11
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	10
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
☒	Πρακτική Άσκηση	30
☒	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	20
☒	Άλλη / Άλλες(Παρακολούθηση και παρουσίαση φιλαναγνωστικών δράσεων)	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Επιδιώκεται η κατάρτιση των φοιτητών/τριών σε θέματα δημιουργικής γραφής και φιλαναγνωσίας που συνδέονται κυρίως με το ευρύτερο πεδίο της διδασκαλίας της λογοτεχνίας στην Εκπαίδευση. Ειδικότερα σε πρώτο επίπεδο το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τα ποικίλα είδη της παιδικής λογοτεχνίας και με το εννοιολογικό περιεχόμενο της Φιλαναγνωσίας. Σε δεύτερο επίπεδο επιδιώκεται η κατάκτηση παιδαγωγικών δεξιοτήτων που συνδέονται με την κατασκευή, οργάνωση και διεξαγωγή δράσεων δημιουργικής γραφής και Φιλαναγνωσίας σε θεσμικά εκπαιδευτικά και εξωεκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[ ]	Εσωτερίκευση	[ ]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[ ]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[ ]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[ ]	Μίμηση
[ ]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Παιδική λογοτεχνία
Παιδαγωγικά προσχολικής ηλικίας
Εξελικτική Ψυχολογία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

1. Διδασκαλία της λογοτεχνίας: ιστορική και παιδαγωγική θεώρηση
2. Δημιουργική Γραφή: περιεχόμενο και δημιουργικές δράσεις στο Σχολείο. Παιδαγωγικές Εφαρμογές
3. Φιλαναγνωσία: εννοιολογικό περιεχόμενο, αναγνωστικές εμπυχώσεις και δημιουργικές δράσεις στο Σχολείο. Παιδαγωγικές Εφαρμογές

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

- 1, Αρτζανίδου Ε., Γουλή Δ., Γρόσδος Σ., & Α., Καρακίτσιος, 2011. «Αναγνωστικές Εμπυχώσεις και Παιγνίδια Φιλαναγνωσίας», Αθήνα: Gutenberg.
2. Καρακίτσιος Α., 2012. «Διδασκαλία της Λογοτεχνίας και Δημιουργική Γραφή», Θεσσαλονίκη: Ζυγός.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Για Φιλαναγνωσία

- Appleyard, J.A. 1991 *Become a reader, The experience of fiction from Childhood to adulthood*. Campridge University Press.
- Βάμβουκας Μ.Ι. 1990^α. «Η ανάγνωση ως ελεύθερη δραστηριότητα των μαθητών ηλικίας 8-12 ετών». *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 13, 155-181.
- Βάμβουκας Μ.Ι. 1990^β. «Προσφιλή αναγνώσματα παιδιών». *Επιθεώρηση Παιδικής Λογοτεχνίας* 5, 239-270.
- Bonnafe M., 2004, *Aimer lire , Guide pour aider les enfants a devenir lecteurs*, Bayard Jeunesse, Paris.
- Bruner, J., (2002). *Pourquoi nous racontons-nous des histoires ?* Paris : Retz.
- Bus, A. G., van Ijzendoorn, M. H., & Pellegrini, A. D. (1995). «Joint book reading makes for success in learning to read: A meta-analysis on intergenerational transmission of literacy». *Review of Educational Research*, 65, 1–21.
- Chall J., 1983. *Stages of reading development*. New York. Mc Graw & Hill
- Delahaie P., *J' aime les livres avant 6 ans*, Marabout, Alleur, Belgique, 1995).
- Dickinson, D., & Neuman, S. B. (2006). (Eds.). *Handbook of early literacy research: Volume II*. New York,

NY: Guilford Press.

Dickinson, D., & Tabors, P. (Eds.). (2001). *Beginning literacy with language: Young children learning at home and school*. Baltimore, MD: Brookes.

Κιτσαράς Γ., 2000. «Προσφιλή βιβλία νηπίων και μικρών παιδιών, θεωρητική και εμπειρική έρευνα», *Παιδαγωγικός Λόγος*, 1, 9-25.

Μαλαφάντης Κ., 2004. Το παιδί και η ανάγνωση. Στάσεις Προτιμήσεις, Συνήθειες, Εκδόσεις Γρηγόρη.

Mardon O., 2004 . "Ordinateur contre manuel scolaire, La guerre n'aura pas lieu!". *Aimer lire, Guide pour aider les enfants a devenir lecteurs*, Bayard Jeunesse.

Markidis, K. (2007). "Les didactiques des Autres: sur la connaissance et la reconnaissance du didactique populaire", *Penser l'education*, n° hors serie. Rouen, pp. 173-183.

Mijolla- Mellor S., 2006, *L' enfant lecteur*, Bayard, Paris 2006.

Picard M., 1990) Picard M., 1990, *La lecture comme jeu*, Essai sur la litterature, editions de minuit, Paris.

Poslaniec Ch., & Houyel Ch., 2000, *activites de lecture a partir de la Litterature de Jeunesse*, Hachette Livre, Paris.

Rayna S., & Baudelot O., (dir.), 2011, *On ne lit pas tout seul ! Lectures et petite enfance*, ed. Eres, Paris.

Rosenblatt, L. M., 1983, *Literature as exploration*. New York Appleton-Century 1938, New York , Modern Language Association.

Τριβιζάς Σ., 2000, Η τέχνη της Ανάγνωσης από τη Συλλογή «Το πνεύμα του Λόγου», Καστανιώτης, Αθήνα.

Τσιλιμένη Τ., 2007, «Παρεμβατικές δράσεις στους γονείς για την καλλιέργεια της βιβλιοφιλίας σε παιδιά σχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας», 95-106, *Φιλαναγνωσία και Σχολείο* επιμ. Γκίβαλου Α., & Καλογήρου Τζ., & Χαλκιαδάκη Α., Πατάκης, Αθήνα.

Taugeron C., (dir), 2002, *Lire la litterature a l' ecole. Pourquoi et comment conduire cet apprentissage specifique*; De la GS au CM, Paris, Hatier, "Pedagogie".

Wiles M., 1983, *Children into Pupils: a study of language in early schooling*. London, Routledge.

Wolf M., 2009, *Ο Προυστ και το καλαμάρι*, μετ. Δασκαλάκη Β.Σ., Πατάκης.

Για τη Δημιουργική Γραφή

Applebee A., 1978, *The child's Concept of story: ages two to seventeen*, Chicago University Press.

Brown D., (1997). *Principles of art Therapies*, Thornsons.

Genette G., (1969). «Rhetorique et Enseignement», *Figures II*, p.p. 23-68, editions du Seuil, Paris.

Duchense A., & Legay T., (1991). *La petite fabrique de Litterature*, Magnard, Paris.

Freud S., (1976). *Introduction a la Psychanalyse*, Petite Bibliotheque Payot, Paris.

Καραγιάννης Σ., (2010). <http://www.scribd.com/doc/H> δημιουργική γραφή ως καινοτόμος δράση στο Σχολείο.

Οικονομίδου Σ., (2000). *Χίλιες και μια ανατροπές, η νεοτερικότητα στη λογοτεχνία για μικρές ηλικίες*, Ελληνικά Γράμματα.

Τζιόβας Δ., (1987). *Μετά την Αισθητική*, Γνώση, Αθήνα.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[ ]

Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

- Συστηματική και ενεργός συμμετοχή στις συναντήσεις της ομάδας, με παρουσιάσεις, ασκήσεις και παιδαγωγικές εφαρμογές
- Δημόσια παρουσίαση/εφαρμογή σε εκπαιδευτικό ή πολιτιστικό φορέα
- Γραπτή εργασία/μνημόνιο (σχεδιασμός, υλοποίηση, αξιολόγηση δράσεων φιλιαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες Ατομικός φάκελος που περιλαμβάνει προσωπικά κείμενα του φοιτητή/τριας και δημιουργικές δράσεις φιλιαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
[X]	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Γλώσσα

ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Διγλωσσία και Εκπαίδευση

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.055

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Πετρούλα Τσοκαλίδου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	39
☒	Σεμινάρια	12
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	39
☒	Πρακτική Άσκηση ή Άσκηση Πεδίου	25
☒	Άλλη / Άλλες (Συμμετοχή σε σχετικές εκδηλώσεις)	35

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Κατανόηση βασικών εννοιών όπως η διγλωσσία, οι εκπαιδευτικές και πολιτικές της διαστάσεις, η εναλλαγή κωδίκων, οι θεωρίες μάθησης, η διαπολιτισμική εκπαίδευση, οι εφαρμογές στην εκπαίδευση.

Πραγματοποίηση ερευνών που να αφορούν τα σχετικά θέματα και ικανότητα κριτικής επισκόπησης της σχετικής βιβλιογραφίας.

Υλοποίηση πρακτικών που προάγουν τη διγλωσσία στην εκπαίδευση

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα

☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Η διγλωσσία ως ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα της κοινωνιογλωσσολογίας αλλά και της πραγματικότητας σε κοινωνικό και εκπαιδευτικό επίπεδο. Ξεκινώντας από την επαφή των γλωσσών, στο μάθημα περιλαμβάνονται οι ορισμοί, τα είδη, τα πλεονεκτήματα της διγλωσσίας, καθώς και οι σχετικές θεωρίες μάθησης, ενώ αναλύονται διεξοδικά οι ιδεολογικές και εκπαιδευτικές διαστάσεις του θέματος. Παρουσιάζονται εφαρμογές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία.

Οι φοιτητές/τριες αναπτύσσουν δικό τους υλικό που αφορά την παιδική διγλωσσία και την προαγωγή της σε κοινωνικό και εκπαιδευτικό επίπεδο.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

1. Τσοκαλίδου, Ρ. (2012) Χώρος για δύο. Θέματα διγλωσσίας και εκπαίδευσης. Θεσσαλονίκη: Ζυγός (**22767107**)
2. Σκούρτου, Ε. (2011) Η διγλωσσία στο σχολείο. Αθήνα: Gutenberg (**12584545**)

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Άρθρα από το www.polydromo.gr και την ιστοσελίδα της διδάσκουσας (users.auth.gr/tsokalid/)

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☒	☒
Συγγραφή Εργασιών	☒	☒
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	☒	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☒
Ανάλυση Εργασιών	☒	☐
Κλινική Άσκηση	☐	☒
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	☒	☒
Παρακολούθηση συνεδρίων / σεμιναρίων	☒	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Συνεχής αξιολόγηση μέσα από τη συμμετοχή στην τάξη, την πραγματοποίηση μικρών εργασιών και την παραγωγή σχετικού υλικού. Κατατίθεται ψηφιακός φάκελλος στο τέλος του εξαμήνου που αξιολογείται ατομικά.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

☒	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
☒	Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Η χρήση οπτικοακουστικού υλικού

Γλώσσα

Ελληνικά, αγγλικά και κατά περίπτωση η χρήση μεταναστευτικών γλωσσών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Σπουδές Ειρήνης
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.039
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Αλέξανδρος Γεωργόπουλος

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Γενικών Γνώσεων
[X]	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	78
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
[X]	Πρακτική Άσκηση	30
[X]	Άλλη / Άλλες	20

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Στόχος είναι η προσωπική (μέσα από βιωματικές τεχνικές) εμπλοκή των φοιτητριών με τα ζητήματα βίας, πολέμου και ειρήνης και μάλιστα μέσα από μια προοπτική ενδυνάμωσής των μελλοντικών εκπαιδευτικών. Για το λόγο αυτό η προσέγγιση των υπό πραγμάτευση ζητημάτων επιχειρείται μέσα από μια «εσωτερική» αναζήτηση ώστε να προωθηθεί περισσότερο η αυτογνωσία (εικόνα του εχθρού, πηγές άντλησης ελπίδας, αυτοεικόνα, σχετικά γεγονότα της προσωπικής και δημόσιας ζωής, παράμετροι που εντείνουν την ενσυναίσθηση) και λιγότερο να αναλυθούν μεγάλα παγκόσμια γεγονότα.

Ειδική προσπάθεια γίνεται να εξοικειωθούν οι φοιτήτριες με την έννοια της μη βίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των μειονοτήτων.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Συζητείται η θεματολογία του μαθήματος, αναζητείται η εικόνα του εχθρού στις αντιλήψεις των φοιτητριών, ερευνώνται οι πηγές από τις οποίες αντλείται ελπίδα από τον καθημερινό άνθρωπο, αναλύονται γεγονότα της προσωπικής ζωής και της δημόσιας ζωής που μπορεί να έπαιξαν κάποιο ρόλο στη ζωή τους, εξετάζεται η έννοια της ενσυναίσθησης και δίδονται παραδείγματα ενώ παρουσιάζεται η οικολογική κρίση ως βίαιη και επιθετική ενέργεια των ανθρώπων επί της Βιόσφαιρας γενικά και των άλλων μη ανθρώπινων όντων ειδικότερα. Θίγεται το θέμα της μη βίας, προσφέρονται κάποια στοιχεία για τους θεωρητικούς της (Θορώ, Τολστόϊ, Γκάντι, Μάρτιν Λούθερ Κίνγκ) και αναφέρονται ιστορικά παραδείγματα μη βίαιης άμυνας κάποιων κοινωνιών είτε ενάντια σε εξωτερικούς εχθρούς είτε ενάντια σε εσωτερικούς καταπιεστικούς μηχανισμούς. Προσκεκλημένοι ομιλητές αναλύουν το ζήτημα των δικαιωμάτων των μειονοτήτων καθώς και το θέμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Τέλος ανάλογα με τη χρονική συγκυρία προσκαλούνται εξωτερικοί ομιλητές που αναλύουν και συζητούν για διάφορα κοινωνικά ζητήματα όπως τα ναρκωτικά, η ομοφυλοφιλία, τα δικαιώματα των ψυχασθενών, τα δικαιώματα των γυναικών ή το σωφρονιστικό σύστημα

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Μαυρομαμάτης, Γ (2003) Τα παιδιά της Καλκάντζας, Μεταίχιμο, Αθήνα
 Θεοδωρίδης, Π (2004) Οι μεταμορφώσεις της ταυτότητας, Αντιγόνη, Θεσσαλονίκη
 Σίνγκερ, Π (2010) Η Απελευθέρωση των Ζώων, Αντιγόνη, Θεσσαλονίκη

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Σεμελέν, Ζακ (1989) Άοπλοι μπροστά στο Χίτλερ, Χατζηνικολή, Αθήνα
 Άντερσον, Μπένεντικτ (1997) Φαντασιακές κοινότητες, Νεφέλη, Αθήνα

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	☐	☒
Εργαστηριακές Ασκήσεις	☐	☒
Συγγραφή Εργασιών	☐	☒
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	☒	☐
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	☐	☒

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

--

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

Κατα τη διάρκεια του εξαμήνου οι φοιτήτριες επικοινωνούν με ηλεκτρονικό τρόπο με τον διδάσκοντα και λαμβάνουν κείμενα, ιστότοπους σχετικούς και γενικότερη πληροφόρηση αναφορικά με βιβλία, κινηματογραφικά έργα και γεγονότα που έχουν συνάφεια με το περιεχόμενο του μαθήματος.

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Παιδικό τραγούδι και τραγουδοπαράμυθι

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.061

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Νίκος Θεοδωρίδης

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε΄/Η΄	6

Τύπος Μαθήματος	
☒	Γενικών Γνώσεων
☒	Ανάπτυξης δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	25
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	25
☒	Φροντιστήριο	15
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	45
☒	Καλλιτεχνικό εργαστήριο	30
☒	Άλλη / Άλλες	15

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Το μάθημα αποσκοπεί στη φωνητική καλλιέργεια καθώς και στη μουσική κατάρτιση και εκπαίδευση των φοιτητριών/ών, ώστε να μπορούν να διδάξουν παιδικά τραγούδια σε παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας. Να βιώσουν τις δημιουργικές προεκτάσεις που απορρέουν από τα τραγούδια και τα τραγούδια-παραμύθια.

Έμφαση δίνεται στην απόκτηση βασικών μουσικών δεξιοτήτων από τους φοιτητές, όπως το να τραγουδούν με σωστό τόνο, να παίζουν τη μελωδία παιδικών τραγουδιών ή απλές μελωδικές και ρυθμικές συνοδείες (σε μεταλλόφωνα και κρουστά), να μπορούν να χρησιμοποιούν βασικούς μουσικούς όρους και μουσικά σύμβολα (γραφικές, νότες, αξίες κ.ά.). Παράλληλα επιδιώκεται να αποκτήσουν τις ικανότητες να διδάξουν τα παραπάνω στοιχεία με τις κατάλληλες μεθόδους.

Περιγραφή

Περιεχόμενο:

1. Θεωρητικές γνώσεις για το παιδικό τραγούδι, τα στοιχεία του. Μέθοδοι για τη φωνητική αγωγή και τη διδασκαλία του τραγουδιού. Στάδια ανάπτυξης της ικανότητας στο τραγούδι και χαρακτηριστικά της παιδικής φωνής. Βασικές αρχές για την ανάπτυξη της ικανότητας των εκπαιδευτικών στο τραγούδι (προετοιμασία σώματος και φωνής, άρθρωση, προϋποθέσεις για το σωστό και ακριβές τραγούδι, τόνος, έκταση, τέμπο, μέτρο, έκφραση).
2. Κριτήρια επιλογής ρεπερτορίου με βάση την καταλληλότητα της μελωδίας, το στίχο, τη δομή και το θέμα. Μέθοδοι, πορεία και προεκτάσεις διδασκαλίας τραγουδιού.
3. Απαραίτητες φωνητικές- μουσικές δεξιότητες των φοιτητριών/ τών, ώστε να λειτουργούν ως θετικό πρότυπο για την εκμάθηση του τραγουδιού από τα παιδιά. Τραγούδι με τόνο, έκταση φωνής, ανάπτυξη φωνητικών δεξιοτήτων, χρήση μελωδικού μουσικού οργάνου από φοιτητές/τριες. Εισαγωγή σε τεχνικές ενορχήστρωσης για την παιδική χορωδία και ορχήστρα και ανάπτυξη δεξιοτήτων διεύθυνσης.
4. Γνώση ρεπερτορίου παιδικών τραγουδιών. Ατομική και ομαδική απόδοση τραγουδιών με φωνή και όργανα από παρτιτούρες με κατάλληλες μελωδικές και ρυθμικές συνοδείες για παιδική ορχήστρα και χορωδία.
5. Προετοιμασία και παρουσίαση μουσικών παραμυθιών, αφηγηματικών τραγουδιών και τραγουδοπαραμυθιών. Δίνονται κατευθύνσεις για δημιουργικές και διαθεματικές προεκτάσεις και ειδικότερα στην αξιοποίηση των τραγουδιών στις μουσικές παραστάσεις στο σχολείο. Διδάσκονται επιλεγμένα τραγούδια – παραμύθια για εφαρμογή με χορωδία, ορχήστρα και κίνηση ή δραματοποίηση από τα παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., αναλύοντας τις επιφυλάξεις του για την ταξινόμηση που προτείνεται. Έχει υποστηρίξει ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ Α.Π.Θ., το Τμήμα επιφυλάσσει για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, οι οποίοι δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις μαθήματος

Ως προϋπόθεση για την παρακολούθηση του μαθήματος τίθεται η ικανοποιητική εξοικείωση των φοιτητριών/ των με ορισμένες από τις παρακάτω βασικές καλλιτεχνικές γνώσεις και δεξιότητες:

βασικές μουσικές έννοιες, τα κρουστά ή μελωδικά μουσικά όργανα, ο λόγος, το τραγούδι και το παιχνίδι.

Η επιβεβαίωση των παραπάνω θα αναζητηθεί στην ύπαρξη προηγούμενων μουσικών εμπειριών, γνώσεων και δεξιοτήτων που προέρχονται είτε από εξωπανεπιστημιακή ενασχόληση, είτε από την παρακολούθηση άλλων μαθημάτων μουσικής σε προηγούμενα εξάμηνα στο ΤΕΠΑΕ.

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

- Θεωρητικές γνώσεις για το παιδικό τραγούδι και τα στοιχεία του. Κριτήρια επιλογής ρεπερτορίου με βάση την καταλληλότητα της μελωδίας, του ρυθμού, των στίχων και του θέματος. Πορεία διδασκαλίας τραγουδιού.
- Γνώση Ρεπερτορίου παιδικών τραγουδιών. Ατομική και ομαδική απόδοση τραγουδιών με φωνή και όργανα από παρτιτούρες με κατάλληλες μελωδικές και ρυθμικές συνοδείες για παιδική ορχήστρα και χορωδία. Δεξιότητες των φοιτητών για την απόδοση και διδασκαλία του τραγουδιού. Τραγούδι με τόνο, έκταση φωνής, χρήση μελωδικού μουσικού οργάνου από τη νηπιαγωγό.
- Προετοιμασία και παρουσίαση μουσικών παραμυθιών, αφηγηματικών τραγουδιών και τραγουδοπαραμυθιών.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Μακροπούλου, Ε. & Βαρελάς, Δ. (2005). *Τραγουδώντας λέξεις*. Αθήνα: Fagotto.
(Κωδικός στον Εύδοξο: 4119)

Γκανά Γ, Ζησοπούλου Ε, Θεοδωρίδης Ν, Καραχάλιου Κ, Κοκκίδου Μ, Χατζηκαμάρη Π., (Καλλιτεχνική Παιδαγωγική ομάδα ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΠΑΙΞΟΥΜΕ). (1998, α' έκδ.). *Δέκα δημιουργικά βήματα για μια σχολική παράσταση*. Αθήνα: Καστανιώτης.
(Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 16910)

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Δαμιανού- Μαρίνη, Ε. (1998). Η μέθοδος Kodaly. *Μουσική Εκπαίδευση*, 3(1), 30-36, 22-231.

Greene, A. (1991). *Πώς να μιλάτε και να τραγουδάτε σωστά*. Αθήνα: Fagotto.

Δογάνη, Κ. (2012). *Μουσική στην προσχολική ηλικία: αλληλεπίδραση παιδιού-παιδαγωγού*. Αθήνα: Gutenberg.

Θεοδωρίδης, Ν. (υπό έκδοση). *Τραγουδοχοροί για φίλους μουσικόφιλους*. Βιβλίο με CD. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κρουστόφωνο

Θεοδωρίδης, Ν. (2005). *Οι φίλοι μας οι μουζικάντηδες*. Βιβλίο με CD. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κρουστόφωνο.

Maki, Jukka (2000). *Η Χαρά της Μουσικής* (βιβλίο για το δάσκαλο). Αθήνα: Πατάκης.

Μακροπούλου, Ε., Βαρελάς, Δ. (2001). *Μουσική, το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*. Αθήνα: Fagotto.

Μόσχος, Κ., Τουμπακάρη, Ν., Τόμπλερ, Μ. (2009). *Μουσικό ανθολόγιο Α'-ΣΤ' Δημοτικού*. Αθήνα: ΟΕΔΒ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

ΚΡΟΥΣΤΟΦΩΝΟ και Θεοδωρίδης, Ν. (επιμ). (2001). *Τα Τραγούδια – Κάλαντα του Κόσμου*. CD με βιβλίο. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κρουστόφωνο..

Μπετελχάμ, Μπρ. (1976). *Η γοητεία των παραμυθιών*. Αθήνα: Γλάρος.

Σίμου, Ε. (2009). Η ανάπτυξη των δεξιοτήτων στο τραγούδι στα παιδιά προσχολικής και

πρωτοσχολικής ηλικίας. Στο Ξ. Παπαπαναγιώτου (επιμ.). *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (193-201). Θεσσαλονίκη: Ελληνική Ένωση για τη Μουσική Εκπαίδευση.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Γραπτές και προφορικές εξετάσεις. Επίσης, μικρές εργασίες, παρουσιάσεις συνόλων και γραπτή πρόοδος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
Άλλη / Άλλες (βίντεο, ηχογράφηση)	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση

Περιγραφή

Βιντεοσκόπηση, ηχογράφηση, χρήση μουσικών προγραμμάτων όπως audacity, encore, κ.ά. κατά τη διδασκαλία και προαιρετικά κατά την εργασία των ομάδων.

Γλώσσα

Ελληνική

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία δε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Πρόληψη και ψυχολογική παρέμβαση σε διαταραχές βρεφικής και προσχολικής ηλικίας

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.062

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Κορνηλία Χατζηνικολάου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
	X	Ε/ΣΤ	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Επιστημονικής Περιοχής

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	46
[X]	Σεμινάρια	6
[χ]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	50
[χ]	Φροντιστήριο	18
[X]	Άλλος / Άλλοι	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Απόκτηση γνώσεων για την εξέλιξη του επιστημονικού πεδίου των πρώιμων παρεμβάσεων. Κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ εκτίμησης, παρέμβασης και αξιολόγησης. Γνώση βασικών μοντέλων πρώιμης παρέμβασης και ανάπτυξη της ικανότητας για συγκριτική θεώρηση αυτών. Κατανόηση των εννοιών: παράγοντες επικινδυνότητας, προστατευτικοί παράγοντες. Κατανόηση του γιατί η εκτίμηση των ατομικών και διαπολιτισμικών διαφορών είναι σημαντική στα πλαίσια μιας πρώιμης παρέμβασης. Ικανότητα παράθεσης παραδειγμάτων πρώιμης παρέμβασης για Αναπτυξιακές και Ψυχικές Διαταραχές της βρεφικής και νηπιακής ηλικίας.

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων (επιλέξτε ό,τι ισχύει)

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☒	Δημιουργία	☒	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☒	Αξιολόγηση	☒	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☒	Ανάλυση	☒	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☒	Εφαρμογή	☒	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☒	Κατανόηση	☒	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☒	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Ιστορική αναδρομή στο επιστημονικό πεδίο των πρώιμων παρεμβάσεων. Συζήτηση για τους λόγους για τους οποίους επιλέγεται η πρώιμη παρέμβαση. Τυπική και άτυπη ανάπτυξη στη βρεφική και νηπιακή ηλικία, και η επίδραση των παραγόντων επικινδυνότητας και των προστατευτικών παραγόντων στην πρώιμη ανάπτυξη. Ατομικές διαφορές, διαπολιτισμικές διαφορές και πώς αυτές εκτιμώνται και αξιοποιούνται στο πλαίσιο της πρώιμης παρέμβασης. Κατανόηση της σύνδεσης μεταξύ κλινικής εκτίμησης, παρέμβασης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της παρέμβασης. Συγκριτική θεώρηση μοντέλων πρώιμης παρέμβασης. Παραδείγματα πρώιμων παρεμβάσεων για Αναπτυξιακές και Ψυχικές Διαταραχές της βρεφικής και της νηπιακής ηλικίας.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Κορνηλάκη, Α., Κυπριωτάκη, Μ. & Μανωλίτσης, Γ. (Επιμ.) (2010). Πρώιμη παρέμβαση: Διεπιστημονική θεώρηση. Αθήνα: Πεδίο.
Κουρκούτας, Η. & Chartier, J. P. (Επιμ.). (2008). Παιδιά και έφηβοι με ψυχοκοινωνικές και μαθησιακές διαταραχές: Στρατηγικές παρέμβασης. Αθήνα: Τόπος.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής (2005). Πρώιμη παιδική παρέμβαση: Ανάλυση των καταστάσεων στην Ευρώπη – Βασικές απόψεις και συστάσεις. http://www.european-agency.org/sites/default/files/early-childhood-intervention-analysis-of-situations-in-europe-key-aspects-and-recommendations_ecl_el.pdf (access 01/04/2014).
Kring, A., Davison, G., Neale, J. & Johnson, S. (2010). Ψυχοπαθολογία. Εκδόσεις Gutenberg.
Μανωλίτσης, Γ. (2013). Αξιολόγηση της συμπεριφοράς παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Αθήνα: Εκδόσεις Πεδίο.
Τζουριάδου, Μ. (2001). Πρώιμη παρέμβαση: Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές. Εκδόσεις Προμηθείς.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[ ]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Άλλη / Άλλες	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας (αν υπάρχουν ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και ποια είναι αυτά ή που μπορεί κανείς να τα βρει)

Η αξιολόγηση βασίζεται στην γραπτή και προφορική παρουσίαση εργασιών που δίνονται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και στις τελικές γραπτές εξετάσεις.

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Δοκιμασία Πολλαπλές Επιλογής	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Εξέταση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Πρόοδος	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

eClass

Γλώσσα

Ελληνική (μελέτη αγγλικών άρθρων προαιρετική)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

☒	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
☒	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
☒	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
☒	Λήψη αποφάσεων
☒	Αυτόνομη εργασία
☒	Ομαδική εργασία
☒	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
☒	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
☒	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
☒	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
☒	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
☒	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
☒	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
☒	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
☒	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Οπτικές αφηγήσεις και παιδί
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΕΠ.2.063
ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ: Βασιλική Λαμπίτση

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βάσης	Προσανατολισμού		
	X	Χειμερινό /Εαρινό	6

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Υπόβαθρου
[X]	Επιστημονικής Περιοχής
[X]	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	20
[X]	Σεμινάρια	10
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	10
[X]	Άσκηση Πεδίου	10
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	20
[X]	Καλλιτεχνικό Εργαστήριο	50
[X]	Άλλη / Άλλες: παρουσιάσεις και αναλύσεις οπτικού/εικαστικού υλικού, επισκέψεις σε χώρους εικαστικού ενδιαφέροντος, συγγραφή εργασιών	30

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Οι φοιτήτριες/τές αναμένεται:

- να γνωρίσουν θεωρητικά, κριτικά και βιωματικά τις διαδικασίες και τους κώδικες της οπτικής αφήγησης στις εικαστικές τέχνες
- να διερευνήσουν τη σχέση οπτικής αφήγησης και παιδικής εικαστικής δημιουργίας
- να σχεδιάζουν δραστηριότητες παραγωγής και ανταπόκρισης σε οπτικές αφηγήσεις για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Το Τμήμα έχει απευθύνει έγγραφο προς τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, αναλύοντας τις επιφυλάξεις ΤΟΥ για την ταξινόμηση που προτείνεται. ΕΧΕΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΙ ότι η κατηγοριοποίηση που χρησιμοποιείται δεν καλύπτει επαρκώς τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Εν αναμονή της ολοκλήρωσης της συζήτησης και της επεξεργασίας των θέσεων αυτών από τη ΜΟΔΙΠ ΑΠΘ, το Τμήμα επιφυλάσσεται για την συμπλήρωση των σχετικών στόχων, ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ δεν καλύπτουν την ποικιλότητα εκπαίδευσης που παρέχει.

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
☐	Δημιουργία	☐	Εσωτερίκευση	☐	Φυσικότητα
☐	Αξιολόγηση	☐	Οργάνωση	☐	Επιδεξιότητα
☐	Ανάλυση	☐	Αποτίμηση	☐	Ακρίβεια
☐	Εφαρμογή	☐	Αντίδραση	☐	Χειρισμός
☐	Κατανόηση	☐	Πρόσληψη	☐	Μίμηση
☐	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Καμία

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Μέσα από (α) τη μελέτη πρόσφατων ερευνητικών ευρημάτων και διεθνών θεωριών, κυρίως οπτικής σημειωτικής, εικονογραφημένης παιδικής λογοτεχνίας και εικαστικής ανάπτυξης των παιδιών, (β) την κριτική ανάλυση παραδειγμάτων, έρευνα και (γ) εργαστηριακές-βιωματικές ομαδικές και ατομικές δραστηριότητες οι φοιτήτριες/τές:

- θα εξοικειωθούν με ιστορικές και σύγχρονες μορφές οπτικής αφήγησης, όπως αφηγηματική ζωγραφική, παιδικό εικονογραφημένο βιβλίο και κόμικς
- θα γνωρίσουν τις σημαντικότερες τεχνικές, συμβάσεις, κώδικες και μέσα για την παραγωγή οπτικών αφηγήσεων (σκηνικό, χαρακτήρες, αφηγηματικές δομές, χρόνος, σημαντικές στιγμές, στυλ, ματιές, οπτική γωνιά, πλαίσιωση, σχεδιασμός κ.α.)
- θα μελετήσουν τη σημασία της οπτικής αφήγησης ως μέσο επικοινωνίας και κατανόησης του κόσμου από τα παιδιά
- θα διερευνήσουν τις αφηγηματικές διαστάσεις της παιδικής εικαστικής δημιουργίας
- θα γνωρίσουν και θα σχεδιάσουν παιδαγωγικές δραστηριότητες που θα βοηθήσουν παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας να κατανοούν, να δημιουργούν και να ανταποκρίνονται σε οπτικές αφηγήσεις μέσα από ποικίλες εικαστικές φόρμες
- θα δημιουργήσουν ατομικές και ομαδικές οπτικές αφηγήσεις αξιοποιώντας διάφορες εικαστικές φόρμες

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Θα δοθεί ηλεκτρονικά βιβλιογραφία από τη διδάσκουσα

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Γιαννικοπούλου, Α. (2008) *Το σύγχρονο εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδόπουλος.

Kress, G. and van Leeuwen, T. (2010) *Η ανάγνωση των εικόνων: Η γραμματική του οπτικού σχεδιασμού*, Μετάφραση: Κουρμεντάλα-Νταμπαράκη, Γ., Αθήνα:Επίκεντρο.

Labitsi, V. (2008) Students-as-illustrators: Illustrated story books in Greek primary education. In Harding, J. and Pinsent, P. [eds] *What do you See? International Perspectives on Children's Book Illustration*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing (pp179-203).

Labitsi, V. (2009) 'How illustrations tell stories: Proposing an analytical tool for the study of the visual in children's literature', *The Journal of Children's Literature Studies*, Vol. 6, No.1, pp.52-73.

Labitsi, V. (2010) 'Sequences of frames by young creators: The impact of comics in children's artistic development', στο Carrington, B. and Harding, J. [eds] *Going graphic: Comics and graphic novels for young people*, Litchfield: Pied Piper Publishing, pp.102-112.

Λαμπίτση, Β. (2013) 'Το Εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο ως πηγή εικαστικής δημιουργίας και γνώσης', στο Μέλλου, Ε. [Επ.] *Βοήθημα εκπαιδευτικού μικρών παιδιών: Θεωρία & Πράξη*, 2^{ος} τόμος: Γνωστικά Αντικείμενα-Αξιολόγηση, σσ.123-128.

McCloud, S. (2014) *Κατανοώντας τα κόμικς: η άρατη τέχνη*, Μετάφραση, Καμπουρόπουλος, Ν., Αθήνα, Εκδόσεις Webcomics

Nikolajeva, M. and Scott, C. (2001) *How picturebooks work*. New York and London: Garland Publishing.

Nodelman, P. (2009) *Λέξεις και εικόνες: η αφηγηματική τέχνη του παιδικού εικονογραφημένου βιβλίου*, Μεταφραση: Πανάου, Π. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Rose, G. (2001) *Visual methodologies*, London: Sage.

Thomas, A. (1994) *An illustrated dictionary of narrative painting*, London: John Murray in Association with National Gallery Publications.

Τζαφεροπούλου, Μ.-Γ. (2001) *Ο κόσμος της παιδικής λογοτεχνίας: Η συγγραφή και η εικονογράφηση*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη

Τσιλιμένη, Τ. (2007) *Εικονογραφημένο παιδικό βιβλίο: Όψεις και απόψεις*, Βόλος: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας.

Wilson, B. (2004) 'Child Art after Modernism: Visual Culture and new Narratives' in Eisner, E. and Day, M. [eds] *Handbook of Research and Policy in Art Education*, Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Καλλιτεχνική Δημιουργία	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[X]
Εκπαιδευτικές επισκέψεις	[X]	[X]
Παρακολούθηση εκδηλώσεων	[X]	[X]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται:

A. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου

- με την ενεργή συμμετοχή των φοιτητών στα καλλιτεχνικά εργαστήρια
- με ατομικές/ομαδικές γραπτές εργασίες
- με ατομικές/ομαδικές παρουσιάσεις και μικροδιδασκαλίες

B. Στο τέλος του εξαμήνου

- με την παράδοση φακέλου οπτικών αφηγηματικών εργασιών

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Γραπτή Εργασία	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Προφορική Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Δημόσια Παρουσίαση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Άλλη / Άλλες: Φάκελος εικαστικών εργασιών	☐	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία

Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

- Παρουσιάσεις PowerPoint
- Χρήση διαδικτύου
- Επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας και email

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

Moodle

Εκπαιδευτικό υλικό

Γλώσσα

Ελληνική (και αγγλική όπου χρειάζεται)

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Γ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ.3.061

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Α. Γρηγοριάδης, Μ. Μπιρμπίλη, Μ. Παπανδρέου

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		ΣΤ	24

Τύπος Μαθήματος	
☒	Υπόβαθρου
☒	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (π.χ. εργαστήριο, νέες τεχνολογίες)

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
☒	Διαλέξεις	24
☒	Σεμινάρια	39
☒	Εργαστηριακή Άσκηση	17
☒	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	200
☒	Φροντιστήριο	20
☒	Πρακτική Άσκηση	240
☒	Άλλη / Άλλες - Τελική Εργασία και Παραδοτέα	60
ΣΥΝΟΛΟ		600

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το μάθημα χωρίζεται σε 3 φάσεις. Κάθε φάση έχει διακριτούς μαθησιακούς στόχους και αποτελέσματα.

Α' Φάση

- Να κατανοήσουν την τάξη ως μαθησιακό περιβάλλον
- Να γνωρίσουν το παιδί της προσχολικής ηλικίας ως μαθητή
- Να διακρίνουν/εντοπίσουν παράγοντες που επηρεάζουν την ποιότητα του μαθησιακού περιβάλλοντος
- Να εξοικειωθούν με εργαλεία γνωριμίας και παρατήρησης των παιδιών
- Να τα χρησιμοποιούν για να συλλέγουν δεδομένα για τα παιδιά της τάξης
- Να ερμηνεύουν τα δεδομένα σύμφωνα με τη θεωρία
- Να προσεγγίζουν την εκπαιδευτική διαδικασία ως διερευνητική διαδικασία
- Να αναστοχάζονται κριτικά για τη διδασκαλία και τη μάθηση

Στόχοι Επαγγελματικής Ανάπτυξης

- Να συνεργάζονται με την εκπαιδευτικό της τάξης και τους υπεύθυνους καθηγητές
  - Να παρακολουθούν και να συμβουλεύονται την σχετική βιβλιογραφία
  - Να ακολουθούν τους κανόνες της εκπαιδευτικής μονάδας και να σέβονται την κουλτούρα της
- Να κρατούν αρχείο & ημερολόγιο.

Β' Φάση

- Να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τα παιδιά
- Να δημιουργούν θετικό μαθησιακό περιβάλλον
- Να επιλέγουν ή και να σχεδιάζουν κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό σύμφωνα με τις ανάγκες των παιδιών
- Να σχεδιάζουν μαθησιακές εμπειρίες λαμβάνοντας υπόψη:
  - τις διαφορετικές ανάγκες των παιδιών
  - τις συνθήκες της τάξης
  - βασικές παιδαγωγικές αρχές & προσεγγίσεις και
  - το ΠΣ του νηπιαγωγείου,
- Να υλοποιούν μαθησιακές εμπειρίες και να μπορούν να τις αναπροσαρμόζουν ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης
- Να ερμηνεύουν και να αξιολογούν την εκπαιδευτική διαδικασία
- Να αναστοχάζονται κριτικά για τη διδασκαλία και τη μάθηση

Στόχοι Επαγγελματικής Ανάπτυξης

- Να συνεργάζονται με την εκπαιδευτικό της τάξης και τους υπεύθυνους καθηγητές
- Να παρακολουθούν και να συμβουλεύονται την σχετική βιβλιογραφία
- Να ακολουθούν τους κανόνες της εκπαιδευτικής μονάδας και να σέβονται την κουλτούρα της
- Να είναι τυπικοί στα καθήκοντά τους ως νηπιαγωγοί
- Να κρατούν αρχείο & ημερολόγιο

Γ' Φάση

- Να αναστοχάζονται κριτικά για τη διδασκαλία και τη μάθηση αξιοποιώντας τη θεωρία
- Να αυτό-αξιολογούνται και να περιγράφουν τα δυνατά σημεία τους και τα σημεία προς βελτίωση
- Να συζητήσουν με τους/τις διδάσκοντες/ουσες και να ανατροφοδοτηθούν
- Να ολοκληρώσουν τη συγγραφή των παραδοτέων

Στόχοι επαγγελματικής ανάπτυξης

- Να συνεργάζονται με τους υπεύθυνους καθηγητές
- Να παρακολουθούν και να συμβουλεύονται την σχετική βιβλιογραφία
- Να ολοκληρώσουν το e-portfolio από τη συμμετοχή τους στην Πρακτική Άσκηση
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της δια βίου μάθησης

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[X]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Δεν υπάρχει κάποιο προαπαιτούμενο μάθημα.

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Α΄ Φάση: «Εξοικείωση & διερεύνηση του μαθησιακού περιβάλλοντος -Γνωριμία με τα παιδιά»

Οι φοιτητές /τριες εξοικειώνονται με τη ρουτίνα και το πρόγραμμα της τάξης που φιλοξενούνται καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ενημερώνονται για τις πρακτικές της σχολικής μονάδας σε διάφορα θέματα (π.χ. προσέλευση-αναχώρηση παιδιών, επείγοντα περιστατικά κ.λπ.) και συλλέγουν πληροφορίες για το κοινωνικό-πολιτισμικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου.

Διερευνούν το μαθησιακό περιβάλλον υλοποιώντας στοχευμένες παρατηρήσεις και εντοπίζουν «κρίσιμα περιστατικά» που σχετίζονται με το στόχο της κάθε παρατήρησης. Καθημερινά οι φοιτητές/τριες διεξάγουν τουλάχιστον μια παρατήρηση καταγράφοντας αναλυτικά τα δεδομένα τους σε ειδικές φόρμες καταγραφής, ενώ στη συνέχεια αναλύουν/ερμηνεύουν τα δεδομένα τους με βάση τη θεωρία. Οι άξονες παρατήρησης αφορούν διάφορες διαστάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Οι φοιτητές/τριες αναπτύσσουν σχέσεις εμπιστοσύνης με τα παιδιά και προσπαθούν να τα γνωρίσουν καλύτερα διερευνώντας με διάφορες τεχνικές τα ενδιαφέροντά, τις εμπειρίες και τις ικανότητές τους. Επικοινωνούν μαζί τους αξιοποιώντας διάφορους τρόπους επικοινωνίας. Επιπλέον, υπό την καθοδήγηση του συνεργαζόμενου εκπαιδευτικού αρχίζουν να συμμετέχουν ως βοηθοί σε όλες τις δραστηριότητες της τάξης.

Σταδιακά αρχίζουν να κάνουν εξατομικευμένες παρεμβάσεις (π.χ συζητήσεις, συνεντεύξεις, σχέδιο με ένα παιδί) και να υποστηρίζουν μικρές ομάδες παιδιών στις ρουτίνες και στο ελεύθερο παιχνίδι. Αρχίζουν να διαχειρίζονται μικρά «μαθησιακά επεισόδια», μαθαίνουν να «ακούν» τα παιδιά και τα ενθαρρύνουν να εξελίξουν τη σκέψη τους.

Β΄ Φάση: «Σταδιακή συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία: Σχεδιασμός και υλοποίηση»

Οι φοιτητές/τριες σε αυτή τη φάση αφενός συνεχίζουν να διερευνούν το μαθησιακό περιβάλλον με στοχευμένες παρατηρήσεις κι αφετέρου αρχίζουν να συμμετέχουν πιο ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία σχεδιάζοντας, εφαρμόζοντας και αξιολογώντας συγκεκριμένες μαθησιακές δράσεις. Έχουν

την ευκαιρία να αναλάβουν αρχικά μικρές ομάδες και αργότερα καθώς αποκτούν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και σιγουριά, ολόκληρη την τάξη.

Για το σχεδιασμό των μαθησιακών δράσεων ενθαρρύνονται να αξιοποιούν το υλικό των καταγραφών τους και να λαμβάνουν υπόψη τη διαφορετικότητα των παιδιών. Έτσι εξασκούνται στη διατύπωση ρεαλιστικών μαθησιακών στόχων & στην επιλογή των κατάλληλων στρατηγικών και υλικών για να τους ικανοποιήσουν. Εξοικειώνονται με τα βασικά πλαίσια μάθησης του Νηπιαγωγείου, αλλά και με διαδικασίες αξιολόγησης καθώς σχεδιάζουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν μαθησιακές δράσεις για μικρές και μεγάλες ομάδες.

Σταδιακά αρχίζουν να υιοθετούν επαγγελματικές πρακτικές, όπως η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση επιστημονικών συγγραμμάτων και κατάλληλων εργαλείων για το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των μαθησιακών δράσεων, (πχ φόρμες σχεδιασμού, τήρηση ημερολογίου δραστηριοτήτων & αναστοχασμού), η συνεργασία (με εκπαιδευτικό της τάξης & γονείς) κ.α.

Γ' Φάση: «Ανατροφοδότηση-Αναστοχασμός-Συμπλήρωση Παραδοτέων»

Στην Γ' φάση της ΠΑ του ΣΤ' εξαμήνου οι φοιτητές/τριες διερευνούν και αναστοχάζονται την εξέλιξη των προσωπικών τους θεωριών για την μάθηση και τη διδασκαλία στο νηπιαγωγείο και το μικρό παιδί, από την αρχή έως τη λήξη της ΠΑ.

Επεξεργάζονται και εφαρμόζουν διαδικασίες αναστοχασμού, αυτό-αξιολόγησης & αλληλο-αξιολόγησης σε συνεργασία με την «ομάδα υποστήριξης» & τον υπεύθυνο καθηγητή.

Ολοκληρώνουν το e-portfolio και μαθαίνουν τρόπους αξιοποίησης τόσο για το επόμενο στάδιο της ΠΑ όσο και επαγγελματικά στο μέλλον. Τέλος επεξεργάζονται όλο το υλικό από την ΠΑ στα νηπιαγωγεία, «φύλλα παρατήρησης» «οδηγό σχεδιασμού δραστηριοτήτων, ημερολόγιο δραστηριοτήτων, ημερολόγιο αναστοχασμού, μελέτη περίπτωσης κλπ και αξιοποιώντας τη θεωρία συνθέτουν τα τελικά παραδοτέα.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Εκκρεμούν προτάσεις

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[X]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Εκπόνηση Μελέτης (Project)	[X]	[ ]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται συνυπολογίζοντας μία σειρά παραμέτρων όπως είναι για παράδειγμα η συνέπεια στην παρακολούθηση και στην τήρηση των υποχρεώσεων, η συνεργασία με τους διδάσκοντες και τις νηπιαγωγούς και η ποιότητα των παραδοτέων. Η βαρύτητα των κριτηρίων και η συνεισφορά τους στον τελικό βαθμό θα ανακοινώνεται στους φοιτητές μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας e-class. Η παρουσία των φοιτητών/τριων είναι υποχρεωτική σε όλες τις δραστηριότητες του μαθήματος (και στη σχολή και στα νηπιαγωγεία).

Η αξιολόγηση του φοιτητή/τριας (διαμορφωτική και συμπερασματική) περιλαμβάνει ατομικές και ομαδικές εργασίες. Συγκεκριμένα, ο βαθμός του φοιτητή/τριας θα συνυπολογίζεται από την αξιολόγηση μιας πληθώρας εργασιών και παραδοτέων (π.χ. ημερολόγιο καταγραφής δραστηριοτήτων, φύλλα παρατήρησης, φύλλα αυτοαξιολόγησης, φύλλα σχεδιασμού δράσεων κλπ.).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- [X] Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
[X] Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση

Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

- Το μάθημα «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι» θα υποστηρίζεται εξ' ολοκλήρου ηλεκτρονικά μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας e-class.
- Στον ψηφιακό χώρο του μαθήματος θα περιλαμβάνεται πλήρης ενημέρωση των φοιτητών για το πρόγραμμα, το περιεχόμενο και τους στόχους του μαθήματος.
- Η ενημέρωση των φοιτητών για ημερομηνίες συναντήσεων, διαλέξεων και παράδοση εργασιών κλπ, αλλά και ανακοινώσεις για τυχόν αλλαγές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα πραγματοποιούνται μέσω του e-class, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα ανάρτησης ανακοινώσεων και ατομικής ενημέρωσης του κάθε φοιτητή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Η παράδοση των εργασιών θα πραγματοποιείται μέσω του σχετικού πεδίου στο e-class με προκαθορισμένες ημερομηνίες και ώρες παράδοσης.
- Όλο το εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό του μαθήματος θα βρίσκεται αναρτημένο στον ψηφιακό χώρο του μαθήματος στο e-class και θα είναι στη διάθεση των φοιτητών για όλο το εξάμηνο.
- Η επικοινωνία με τους φοιτητές εκτός από τις ανακοινώσεις και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο θα πραγματοποιείται και από το χώρο συζητήσεων που είναι διαθέσιμος στο e-class.

Κατά τη διδασκαλία και την εργαστηριακή εκπαίδευση των φοιτητών θα αξιοποιηθούν συστηματικά οι Τ.Π.Ε. Συγκεκριμένα:

- Τα σεμινάρια και οι διαλέξεις πραγματοποιούνται με τη χρήση βιντεοπροβολών και την παρουσίαση εποπτικού υλικού/παρουσιάσεων (power point).
- Σε αρκετές περιπτώσεις τα σεμινάρια και οι διαλέξεις υποστηρίζονται με την παρουσίαση και ανάλυση αποσπασμάτων βίντεο από τάξεις νηπιαγωγείων και από εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος προβολές.
- Οι αίθουσες στις οποίες πραγματοποιούνται τα σεμινάρια και οι διαλέξεις διαθέτουν σύνδεση ίντερνετ, η οποία θα αξιοποιηθεί σε αρκετές περιπτώσεις από τους διδάσκοντες για την παρουσίαση πηγών και πληροφοριών από το διαδίκτυο.
- Σε αρκετές περιπτώσεις ο ψηφιακός χώρος του μαθήματος στ e-class θα χρησιμοποιηθεί για τη συμπλήρωση από την πλευρά των φοιτητών ερωτηματολογίων και ερωτήσεων ανατροφοδότησης.

e-Οδηγός Σπουδών <https://qa.auth.gr/el/class/1/80020897>

Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

eClass

Το περιεχόμενο του μαθήματος, η ενημέρωση των φοιτητών και η ανταλλαγή αρχείων θα πραγματοποιείται μέσα από το λογισμικό e-class.

Γλώσσα

Βασική γλώσσα του μαθήματος είναι η ελληνική γλώσσα.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΠΡ.3.062

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Πληροφορίες			
Τύπος μαθήματος		Εξάμηνο	Μονάδες ECTS
Βασικό	Προσανατολισμού		
X		Z	24

Τύπος Μαθήματος	
[X]	Επιστημονικής Περιοχής
[X]	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων

Μαθησιακές Δραστηριότητες

		Ώρες συνολικά για το εξάμηνο
[X]	Διαλέξεις	24
[X]	Σεμινάρια	39
[X]	Εργαστηριακή Άσκηση	17
[X]	Μελέτη (π.χ. βιβλιογραφική μελέτη περίπτωσης)	200
[X]	Φροντιστήριο	20
[X]	Πρακτική Άσκηση	240
[X]	Άλλη / Άλλες: Τελική Εργασία και Παραδοτέα	60

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράψτε τους αντικειμενικούς στόχους του μαθήματος (επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα)

Περιγραφή

Το μάθημα χωρίζεται σε 3 φάσεις με διακριτούς μαθησιακούς στόχους και αποτελέσματα στα οποία οι φοιτητές καλούνται:

Α΄ Φάση

1. Να γνωρίσουν και να διαχειρισθούν την καινούρια ομάδα της τάξης του νηπιαγωγείου
2. Να γνωρίσουν το κάθε παιδί ξεχωριστά μέσα από την ομάδα
3. Να ευαισθητοποιηθούν για τη διαχείριση πιθανών ιδιαιτεροτήτων της ομάδας.
4. Να φέρουν τα παιδιά σε πρώτη επαφή με τα δύο γνωστικά αντικείμενα με τα οποία οι ίδιοι επιλέγουν να ασχοληθούν.

Β΄ Φάση

1. Να σχεδιάσουν μαθησιακές δράσεις σε σχέση με τα γνωστικά αντικείμενα λαμβάνοντας υπόψη:
  - τις διαφορετικές ανάγκες των παιδιών
  - τις συνθήκες της τάξης
  - βασικές παιδαγωγικές αρχές & προσεγγίσεις και
  - το ΠΣ του νηπιαγωγείου
2. Να αποκτήσουν διδακτική εμπειρία στα δύο Γνωστικά Αντικείμενα αναλαμβάνοντας εφαρμογή ελεύθερων και οργανωμένων δραστηριοτήτων με εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης, ώστε να βοηθήσουν τα παιδιά να εμπλουτίσουν τις εμπειρίες τους στις αντίστοιχες θεματικές.
3. Να αναπροσαρμόζουν το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων τους ανάλογα με τις ανάγκες και τις συνθήκες της τάξης
4. Να υλοποιούν διαθεματικές και διαπολιτισμικές προσεγγίσεις μέσα από τα γνωστικά αντικείμενα που επέλεξαν
5. Να αναπτύσσουν τη δυνατότητα ευρύτερου παιδαγωγικού προβληματισμού μέσα από ευκαιρίες αναστοχασμού σε σχέση με τη διδασκαλία και τη μάθηση

Γ΄ Φάση

1. Να αναστοχάζονται κριτικά για τη διδασκαλία και τη μάθηση σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο αξιοποιώντας τη θεωρία του κάθε γνωστικού αντικειμένου
2. Να οργανώσουν και να ολοκληρώσουν τη συγγραφή του τελικού παραδοτέου
3. Να οργανώσουν και να ολοκληρώσουν το e-portfolio τους

Στόχοι Επαγγελματικής Ανάπτυξης

- Να αντιληφθούν τη σημασία της εξειδίκευσης και εμπάθουσας σε συγκεκριμένους τομείς καθώς και της προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες
- Να παρακολουθούν και να συμβουλευονται τη σχετική βιβλιογραφία και να επιλέγουν το κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό
- Να συνεργάζονται με την εκπαιδευτικό της τάξης και τους υπεύθυνους καθηγητές
- Να είναι τυπικοί και υπεύθυνοι στα καθήκοντά τους ως νηπιαγωγοί σεβόμενοι την κουλτούρα και τους κανόνες της εκπαιδευτικής μονάδας στην οποία βρίσκονται
- Να κρατούν αρχείο & ημερολόγιο
- Να ολοκληρώσουν το e-portfolio από τη συμμετοχή τους στην Πρακτική Άσκηση
- Να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της δια βίου μάθησης

Κατηγοριοποίηση των μαθησιακών στόχων

Γνωστικός Τομέας		Συναισθηματικός Τομέας		Ψυχοκινητικός Τομέας	
[X]	Δημιουργία	[X]	Εσωτερίκευση	[X]	Φυσικότητα
[X]	Αξιολόγηση	[X]	Οργάνωση	[X]	Επιδεξιότητα
[X]	Ανάλυση	[X]	Αποτίμηση	[X]	Ακρίβεια
[X]	Εφαρμογή	[X]	Αντίδραση	[X]	Χειρισμός
[X]	Κατανόηση	[X]	Πρόσληψη	[X]	Μίμηση
[X]	Μνήμη				

Προαπαιτήσεις Μαθήματος:

Οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν διδαχθεί και βαθμολογηθεί επιτυχώς στο μάθημα Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική Ι. Επίσης προτείνεται οι φοιτητές να έχουν διδαχθεί και βαθμολογηθεί επιτυχώς στα μαθήματα βάσης που αντιστοιχούν στα γνωστικά αντικείμενα που πρόκειται να επιλέξουν.

Περιεχόμενο Μαθήματος (Syllabus)

Περιγραφή

Α΄ Φάση: «Εξοικείωση με το μαθησιακό περιβάλλον και την ομάδα της τάξης - Πειραματικές δράσεις στα Γνωστικά Αντικείμενα»

Οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν σεμινάρια προετοιμασίας με θέματα που αφορούν στη διαχείριση συγκεκριμένων καταστάσεων στο νηπιαγωγείο από διδάσκοντες παιδαγωγικής, ψυχολογίας, ειδικής αγωγής, διαπολιτισμικής αγωγής και αγωγής του χώρου. Αξιοποιούν τις νέες πληροφορίες και την εμπειρία της Πρακτικής Άσκησης του Στ εξαμήνου για την παρατήρηση και προσαρμογή τους στο νέο περιβάλλον της τάξης.

Παράλληλα οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν διαλέξεις ή/και εργαστήρια σχετικά με το εξειδικευμένο περιεχόμενο του εκάστοτε Γνωστικού Αντικειμένου, ώστε να είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν ανάλογες πειραματικές δράσεις εξατομικευμένες, σε μικρές ομάδες παιδιών ή με όλη την τάξη. Καθώς αρχίζουν να γνωρίζουν και να ακούν τα παιδιά, επιχειρούν να αλληλεπιδράσουν μαζί τους μέσα από τα γνωστικά αντικείμενα, αναλαμβάνοντας ρόλο παιδαγωγού και προσανατολίζουν την καταγραφή των παρατηρήσεών τους στη συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση.

Β΄ Φάση: «Σχεδιασμός και Υλοποίηση παρεμβάσεων»

Οι φοιτητές/τριες σε αυτή τη φάση αναλαμβάνουν να σχεδιάσουν, να υλοποιήσουν ως παιδαγωγοί και να αξιολογήσουν συγκεκριμένες δραστηριότητες που απευθύνονται άλλοτε σε μικρές ομάδες και άλλοτε σε ολόκληρη την τάξη.

Για το σκοπό αυτό παρακολουθούν σεμινάρια, διαλέξεις, εργαστήρια και φροντιστήρια από τους διδάσκοντες των Γνωστικών Αντικειμένων, ώστε να ευαισθητοποιηθούν στους ιδιαίτερους τρόπους προσέγγισης και στοχευμένης παρατήρησης των νηπίων σε σχέση με αυτά.

Κατά την προετοιμασία τους αναζητούν πληροφορίες μέσα από επιστημονικά συγγράμματα και άλλες πηγές, συνεργάζονται με τη νηπιαγωγό της τάξης, δημιουργούν υλικό που θα εξυπηρετήσει τους παιδαγωγικούς τους στόχους, χρησιμοποιούν εργαλεία, όπως φόρμες σχεδιασμού, τήρηση ημερολογίου δραστηριοτήτων και αναστοχασμού κ.ά., για την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Γ΄ Φάση: «Ανατροφοδότηση-Αναστοχασμός-Συγγραφή Παραδοτέων»

Στην Γ΄ φάση της ΠΑ του Ζ΄ εξαμήνου οι φοιτητές/τριες επεξεργάζονται και εφαρμόζουν διαδικασίες αναστοχασμού, αυτοαξιολόγησης & αλληλο-αξιολόγησης σε συνεργασία με τον εκάστοτε υπεύθυνο καθηγητή.

Αξιοποιούν τη θεωρία και συνθέτουν τα τελικά παραδοτέα καθώς επεξεργάζονται όλο το υλικό από την ΠΑ στα νηπιαγωγεία, το οποίο περιλαμβάνει φύλλα παρατήρησης, οδηγό σχεδιασμού δραστηριοτήτων, ημερολόγιο δραστηριοτήτων, ημερολόγιο αναστοχασμού, μελέτη περίπτωσης κλπ.

Συνεχίζουν και ολοκληρώνουν το e-portfolio που ξεκίνησαν στην ΠΑ του ΣΤ΄ εξαμήνου.

Βιβλιογραφία

α. Βιβλιογραφία μαθήματος (Εύδοξος)

Ορίζεται από τον κάθε διδάσκοντα.

β. Επιπρόσθετη βιβλιογραφία για μελέτη

Ορίζεται από τον κάθε διδάσκοντα.

Διδακτικές Μέθοδοι

	Ατομικά	Ομαδικά
Παρακολούθηση Διαλέξεων	[ ]	[X]
Εργαστηριακές Ασκήσεις	[X]	[X]
Συγγραφή Εργασιών	[X]	[X]
Μελέτη Βιβλίων και Άρθρων	[X]	[X]
Ανάλυση Εργασιών	[X]	[X]
Άσκηση Πεδίου	[X]	[ ]

Αξιολόγηση Φοιτητών

α. Περιγραφή της διαδικασίας

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται συνυπολογίζοντας μία σειρά παραμέτρων όπως για παράδειγμα τη συνέπεια στην παρακολούθηση και την τήρηση των υποχρεώσεων, τη συνεργασία με τους διδάσκοντες και τις νηπιαγωγούς και την ποιότητα των παραδοτέων. Η βαρύτητα των κριτηρίων και η συνεισφορά τους στον τελικό βαθμό θα ανακοινώνεται στους φοιτητές μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου. Η παρουσία των φοιτητών/τριων είναι υποχρεωτική σε όλες τις δραστηριότητες του μαθήματος (και στη σχολή και στα νηπιαγωγεία).

Η αξιολόγηση του φοιτητή/τριας (διαμορφωτική και συμπερασματική) περιλαμβάνει ατομικές και ομαδικές εργασίες. Συγκεκριμένα, ο βαθμός του φοιτητή/τριας θα συνυπολογίζεται από την αξιολόγηση μιας πληθώρας εργασιών και παραδοτέων (π.χ. φύλλα παρατήρησης, φύλλα σχεδιασμού πειραματικών δράσεων, φύλλα σχεδιασμού παρεμβάσεων, ημερολόγιο καταγραφής δραστηριοτήτων, φύλλα αυτοαξιολόγησης και αναστοχασμού, e-portfolio κλπ).

β. Μέθοδοι αξιολόγησης

Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Γραπτή Εργασία	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[X]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Έκθεση για Εργαστηριακή Άσκηση	[X]	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	[ ]	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Έκθεση για άσκηση σε εξωτερικούς χώρους	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική
Συνεχής Αξιολόγηση	☒	Για βελτίωση (Διαμορφωτική)
	☒	Για βαθμολόγηση Συμπερασματική

Χρήση Τ.Π.Ε.

- Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση
- Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

Περιγραφή

- Το μάθημα «Εφαρμοσμένη Προσχολική Παιδαγωγική II» θα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας του αντίστοιχου γνωστικού αντικειμένου.
- Στον ψηφιακό χώρο του μαθήματος θα περιλαμβάνεται πλήρης ενημέρωση των φοιτητών για τους στόχους, το πρόγραμμα και το περιεχόμενο του μαθήματος.
- Η ενημέρωση των φοιτητών για ημερομηνίες συναντήσεων, διαλέξεων, παράδοση εργασιών αλλά και ανακοινώσεις για τυχόν αλλαγές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα πραγματοποιούνται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία προσφέρει τη δυνατότητα ανάρτησης ανακοινώσεων και ατομικής ενημέρωσης του κάθε φοιτητή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Η παράδοση εργασιών θα πραγματοποιείται μέσω του σχετικού πεδίου στην πλατφόρμα με προκαθορισμένες ημερομηνίες και ώρες παράδοσης.
- Όλο το εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό του μαθήματος θα βρίσκεται αναρτημένο στον ψηφιακό χώρο του μαθήματος και θα είναι στη διάθεση των φοιτητών για όλο το εξάμηνο.

Κατά τη διδασκαλία και την εργαστηριακή εκπαίδευση των φοιτητών θα αξιοποιηθούν συστηματικά οι Τ.Π.Ε. Συγκεκριμένα:

- Οι διαλέξεις, τα σεμινάρια και τα εργαστήρια πραγματοποιούνται με τη χρήση βιντεοπροβολέα για την παρουσίαση εποπτικού υλικού/παρουσιάσεων (power point).
- Σε αρκετές περιπτώσεις τα σεμινάρια και οι διαλέξεις υποστηρίζονται με την παρουσίαση και ανάλυση αποσπασμάτων βίντεο από τάξεις νηπιαγωγείων και από εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος προβολές.
- Οι αίθουσες στις οποίες πραγματοποιούνται τα σεμινάρια και οι διαλέξεις διαθέτουν σύνδεση ίντερνετ, η οποία θα αξιοποιηθεί σε αρκετές περιπτώσεις από τους διδάσκοντες για την παρουσίαση πηγών και πληροφοριών από το διαδίκτυο.

Σε αρκετές περιπτώσεις ο ψηφιακός χώρος του μαθήματος στ e-class θα χρησιμοποιηθεί για τη συμπλήρωση από την πλευρά των φοιτητών ερωτηματολογίων και ερωτήσεων ανατροφοδότησης.

e-Οδηγός Σπουδών

- Ιστοσελίδα μαθήματος στον ιστοχώρο του Τμήματος

- eClass

Γλώσσα

Ελληνικά

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος του ΑΠΘ (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) το μάθημα αποσκοπεί:

[X]	Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη
[X]	Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
[X]	Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
[X]	Λήψη αποφάσεων
[X]	Αυτόνομη εργασία
[X]	Ομαδική εργασία
[X]	Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
[X]	Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
[X]	Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
[X]	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
[X]	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
[X]	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
[X]	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
[X]	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
[X]	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

